

**Godišnje izvješće
za godinu koja završava
31. prosinca 2022.**

#vjerujusebe

SADRŽAJ

Uvod	4
Izvešće posloводства	6
Izvešće predsjednika Uprave	6
Uprava	8
Poslovni rezultat Erste&Steiermärkische Bank d.d. i ovisnih društava u 2022. godini	10
Nefinancijsko izvještavanje	29
Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja	64
Financijski izvještaji za godinu koja završava 31. prosinca 2022.	68
Odgovornost za financijske izvještaje	69
Izveštaj neovisnog revizora	70
I. Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja završava 31. prosinca 2022.	80
II. Izveštaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2022.	82
III. Izveštaj o promjenama kapitala	83
IV. Izveštaj o novčanom tijeku za godinu koja završava 31. prosinca 2022.	85
V. Bilješke uz financijske izvještaje	86
Opći podaci	86
Temeljne računovodstvene politike	88
Osnova prikaza	88
Računovodstvene metode i metode vrednovanja	89
Temeljne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene	90
Primjena i izmjena novih MSFI/MRS	90
USPJEŠNOST / POVRAT	92
1. Izvještavanje poslovnih segmenata	92
2. Neto kamatni prihod	95
3. Neto prihod od naknada i provizija	97
4. Prihod od dividende	98
5. Neto rezultat i rezultat fer vrijednosti	98
6. Dobici/gubici od financijske imovine i obveza koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto	99
7. Prihodi od najamnina iz ulaganja u nekretnine i ostalih operativnih najмова	99
8. Opći administrativni troškovi	99
9. Ostali dobitci/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	100
10. Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata	101
11. Ostali operativni rezultat	103
12. Porez na dobit	104
Financijski instrumenti – Značajne računovodstvene politike	107
Financijski instrumenti koji se mjere po amortiziranom trošku (AC)	115
13. Novac i novčana sredstva	115
14. Financijska imovina po amortiziranom trošku	116
15. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	119
16. Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku	120
Financijski instrumenti po fer vrijednosti	123
Financijski instrumenti koji se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	123
17. Derivativi koji se drže radi trgovanja	124
18. Ostala financijska imovina namijenjena trgovanju	124
19. Financijska imovina koja nije namijenjena trgovanju, a obvezno se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	125
Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	125
20. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – vlasnički instrumenti	126
21. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti	126
Financijski instrumenti – ostale objave	129
22. Fer vrijednost imovine i obveza	129
23. Prijeboj	139
24. Prijenos financijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira	142
25. Imovina založena kao kolateral	143
26. Vrijednosni papiri	144
Upravljanje rizicima	145
27. Upravljanje rizicima	145
28. Pregled i praćenje kreditnog rizika	152
29. Izloženost kreditnom riziku	155
30. Neprihodujuća izloženost kreditnom riziku i rezervacije za kreditne rizike	162
31. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka	163
32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke	166
33. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i COVID-19 utjecaj	177
34. Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje (eng. forbearance)	186

SADRŽAJ (nastavak)

35. Kolaterali	188
36. Tržišni rizici	192
37. Rizik likvidnosti	195
38. Operativni rizik	200
Dugotrajna imovina i ostala ulaganja	201
39. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine	203
40. Nematerijalna imovina	207
41. Ostala imovina	211
Najmovi	212
42. Grupa kao najmodavac	212
43. Grupa kao najmoprimac	214
Razgraničenja, rezervacije, potencijalne obveze, pravni postupci	216
44. Ostale obveze	216
45. Rezerviranja	216
46. Potencijalne obveze	220
Instrumenti kapitala, kapital i rezerve	221
47. Ukupni kapital	221
Obuhvat konsolidacije	222
48. Ulaganja u ovisna društva	222
49. Ulaganja u pridružena društva	225
Ostale objave	226
50. Transakcije s povezanim stranama	226
51. Plaćanja temeljena na dionicama	228
52. Naknade za reviziju i porezno savjetovanje	229
53. Imovina namijenjena prodaji i obveze povezane s imovinom namijenjenom prodaji	230
54. Analiza preostalih dospjeća	232
55. Događaji nakon datuma bilance	234
56. Izvještavanje po državama	234
Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi	235
57. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi	235
Dodatak 1 – Propisani obrasci	239
Dodatak 2 – Razlika između financijskih izvještaja prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja i propisanih obrazaca	249

Uvod

Ovo Godišnje izvješće, izdano dioničarima Erste&Steiermärkische Bank d.d., obuhvaća izvješće predsjednika Uprave, poslovni rezultat Erste&Steiermärkische Bank d.d. sa svojim ovisnim društvima, nefinancijsko izvješće, izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, revidirane financijske izvještaje zajedno s izvješćem neovisnog revizora i propisanim obrascima za Hrvatsku narodnu banku (HNB). Revidirana financijska izvješća prikazana su za Grupu i Banku.

Hrvatska i engleska verzija

Ovaj dokument obuhvaća Godišnje izvješće Erste&Steiermärkische Bank d.d. za godinu koja završava 31. prosinca 2022. i objavljeno je na hrvatskom jeziku. Ovo izvješće također se objavljuje na engleskom jeziku.

Pravni status

Godišnja financijska izvješća pripremljena su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Međunarodni odbor za računovodstvene standarde (IASB) i usvojila EU.

Kratice

U ovom Godišnjem izvješću, Erste&Steiermärkische Bank d.d. se spominje kao Banka, Erste banka ili EBC i Erste&Steiermärkische Bank d.d. zajedno sa svojim ovisnim društvima i pridruženim društvima zajednički se nazivaju Grupa i EBC Grupa.

U ovom Godišnjem izvješću, krajnje matično društvo Grupe, Erste Group Bank AG naziva se Erste Grupa.

Izvješće predsjednika Uprave

Izvješće predsjednika Uprave

Završna priprema ulaska Hrvatske u europsku monetarnu uniju zasigurno je bio jedan od najvažnijih događaja u 2022. godini. Ulazak u Eurozonu dovest će do daljnje integracije hrvatskog gospodarstva u europske financijske i gospodarske tokove, djelovati pozitivno na povećanje njegove konkurentnosti te atraktivnosti za ulagače, a što će naposljetku osigurati dodatno intenziviranje procesa konvergencije. Istovremeno, zahtjevni kriteriji koje je Hrvatska morala ispuniti u okviru samog procesa uvođenja eura, pozitivno će doprinijeti ostvarivanju osnovnog cilja – kvalitetne i dugoročno održive pozicije hrvatskog gospodarstva zasnovane na zdravim temeljima.

Promijenjeno tržišno okruženje, kamatne stope u porastu

Nakon dužeg perioda postupnog pada kamatnih stopa, bilo je izgledno očekivati stabilizaciju toga trenda tijekom 2022., između ostalog pod utjecajem inflatornih kretanja, reperkusija za smjer monetarne politike i globalnih geopolitičkih događanja. S druge strane, koristi hrvatske integracije u monetarnu uniju, poput praktičnog ukidanja valutnog rizika, do određene su razine ublažile porast kamatnih stopa u Hrvatskoj, u usporedbi s nekim drugim europskim zemljama (posebice onima izvan Eurozone). Međutim, kratkoročno gledano, u idućem će razdoblju razina kamatnih stopa dominantno ovisiti o potezima nositelja monetarnih politika u segmentu podizanja referentnih kamatnih stopa, kao odgovora na trenutačno okruženje visoke inflacije i popratne neizvjesnosti povezane s ratnim sukobom u Ukrajini.

Stabilnost operativnog poslovanja i viša neto dobit u 2022.

Zadovoljni smo postignutim rezultatima u 2022. u svim poslovnim segmentima, s posebnim naglaskom na rast ukupnih kredita i postojan rast depozita, priljev novih klijenata, zadržavanje vodeće pozicije na tržištu u segmentu korisničkog iskustva klijenata te povećanje broja korisnika naših digitalnih rješenja, George on-line bankarstva i KEKS Pay aplikacije. S daljnjim razvojem ovih digitalnih rješenja, dosegli smo jedan od naših strateških ciljeva: biti lider u digitalnim inovacijama, uz dodatno pozicioniranje naše digitalne strategije kao simbola prepoznatljivosti Erste brenda u Hrvatskoj.

Prema nekonsolidiranom financijskom izvještaju, koji obuhvaća rezultate banke bez ovisnih društava, neto dobit u 2022. godini iznosila je 977 milijuna kuna, 15,3% više u odnosu na 847 milijuna kuna u 2021. Rast neto dobiti rezultat je daljnjeg smanjenja troškova rezervacija za očekivane kreditne gubitke te poboljšanog operativnog rezultata, koji je prvenstveno poduprijet rastom prihoda iz transakcijskog poslovanja u post-COVID razdoblju te pozitivnim trendovima u segmentu trgovanja. S druge strane, na ukupnu razinu ostvarene neto dobiti utjecaj je imao i porezni trošak koji se odnosi na dodatni porez na dobit za 2022. godinu, u iznosu od 91 milijun kuna. Neto kamatni prihod povećan je za 8,4%, s 1.612 milijuna kuna u 2021. na 1.747 milijuna kuna u 2022. Istovremeno je neto prihod od naknada i provizija povećan za 15,2%, s 519 milijuna kuna u 2021. na 598 milijuna kuna u 2022. Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost u 2022. dosegao je 309 milijuna kuna, 41,7% više u odnosu na 218 milijuna kuna u 2021.

Ukupna aktiva banke krajem prosinca 2022. iznosila je 102,6 milijardi kuna, odnosno 23,9% više u odnosu na kraj 2021., kada je iznosila 82,8 milijardi kuna. Ukupni krediti klijentima na dan 31. prosinca 2022. iznosili su 53,6 milijardi kuna, 17,3% više u odnosu na 45,7 milijarde kuna krajem 2021. Ukupni depoziti klijenata banke na dan 31. prosinca 2022. iznosili su 80,4 milijardi kuna, što je 23,9% više u odnosu na kraj 2021. godine, kada su iznosili 64,9 milijardi kuna.

Neto dobit ESB grupe prije manjinskog utjecaja u 2022. godini iznosila je 1.172 milijuna kuna, 9,6% više u odnosu na 1.069 milijuna kuna u 2021. Neto kamatni prihod ESB grupe iznosio je 2.121 milijun kuna, 5,9% više u odnosu na 2.003 milijuna kuna u 2021. Neto prihod od provizija i naknada iznosio je 884 milijuna kuna, 9,3% više u odnosu na 809 milijuna kuna u 2021.

Ukupna aktiva ESB grupe krajem prosinca 2022. iznosila je 112,9 milijardi kuna, što je 22,3% više u odnosu na kraj 2021., kada je iznosila 92,3 milijardi kuna. Ukupni krediti klijentima na dan 31. prosinca 2022. iznosili su 58,1 milijardi kuna, što je 16,2% više u odnosu na kraj 2021., kada su iznosili 50 milijardi kuna. Ukupni depoziti klijenata ESB grupe na dan 31. prosinca 2022. iznosili su 84,2 milijardi kuna, što je 23,3% više u odnosu na kraj 2021., kada su iznosili 68,3 milijardi kuna.

Silazni trendovi NPL plasmana

U 2022. zabilježen je daljnji pad troškova rezervacija za očekivane kreditne gubitke, pri čemu je udio tzv. NPL plasmana na razini banke dodatno smanjen s 5,5%, koliko je iznosio na kraju 2021. godine, na 3,6% krajem prosinca 2022. Kod građana, udio NPL plasmana krajem prosinca 2022. godine iznosio je 4,8%, u odnosu na 8,2% krajem 2021. U poslovanju s gospodarstvom (uključujući i segment države) udio NPL plasmana krajem 2022. godine iznosio je 2,7%, u odnosu na 4,4% krajem 2021. godine. Kao odgovoran poslovni subjekt banka će nastaviti monitorirati i kvalitetno upravljati kreditnim portfeljem, u skladu s poslovnim politikama i važećim standardima u segmentu upravljanja kreditnim rizikom, ujedno poštujući sva regulatorna pravila i primjenjujući balansirani pristup koji uvažava objektivnu tržišnu situaciju i potrebe klijenata.

Održivost poslovanja i prosperitet hrvatskog društva kao krajnji ciljevi

Jedna smo od vodećih bankarskih grupacija hrvatskom tržištu, ujedno i dio jednog od najvećih pružatelja financijskih usluga u istočnom dijelu Europe, koja svoje poslovanje temelji na održivom poslovnom modelu. Identificirali smo devet temeljenih ciljeva održivog razvoja čijoj realizaciji želimo doprinijeti: svijet bez siromaštva (SDG 1), zdravlje i dobrobit (SDG 3), kvalitetno obrazovanje (SDG 4), rodna ravnopravnost (SDG 5), čista voda i sanitarni uvjeti (SDG 6), pristupačna energija iz čistih izvora (SDG 7), održivi gradovi i zajednice (SDG 11), održiva potrošnja i proizvodnja (SDG 12) te odgovor na klimatske promjene (SDG 13). Osim gotovo 20% tržišnog udjela u financiranju obnovljivih izvora energije i drugih zelenih inicijativa, treba istaknuti da smo u suradnji s Erste Groupom pokrenuli alat Financijsko zdravlje, koji je osmišljen kako bi pružio podršku našim korporativnim klijentima u postizanju zdravije financijske ravnoteže, dajući im pristup transparentnim i razumljivim informacijama o njihovoj trenutačnoj financijskoj situaciji. Na kraju, nastavili smo s besplatnim programom financijske pismenosti, Školom pametnih financija, koja je dosad zabilježila više od 11.500 polaznika.

Hrvatska s optimizmom može gledati u budućnost

Neizvjesnost zbog geopolitičkih kretanja, ratnog sukoba u Ukrajini, problema u lancima dobave te visoke razine inflacije, i dalje ostaju faktori rizika za rast gospodarstva. Međutim, za očekivati je ipak stabilizaciju i pad stope inflacije prema sredini ove godine. Osim toga, ulazak u Schengen trebao bi donijeti značajnu korist te dodatno integrirati Hrvatsku kao turističku destinaciju u tržište Europske unije, a pozitivne perspektive hrvatskog turizma osigurat će i drugim sektorima dodatni prostor za rast. Vjerujem da možemo zaključiti kako Hrvatska ima dodatni potencijal u segmentu IT-a i komunikacija, dok u srednjem roku, imajući u vidu geografski položaj i spomenutu integraciju, te uz razvoj infrastrukture, Hrvatska može graditi snažniji položaj i u logističkom smislu.

Općenito, kada govorimo o prioritetima za 2023., nakon spomenutih bitnih integracijskih koraka fokus bi trebao biti na što efikasnijem korištenju potencijala EU fondova, odnosno njihovog anti-cikličnog kapaciteta u okruženju usporavanja rasta. Isto tako, kvalitetno korištenje sredstava iz dostupnih fondova važan je prioritet i u kontekstu generiranja potencijala za brži potencijalni rast gospodarstva te, uz poželjan rast dinamike u segmentu strukturnih reformi, stvaranje preduvjeta za održiviju konvergenciju dohotka. Kako bi taj proces bio uspješan, ponovno treba skrenuti pozornost na važnost provođenja strukturnih reformi. U tom kontekstu, daljnje unaprjeđenje investicijske i pravne sigurnosti ostaje temeljni preduvjet dugoročno održivog gospodarskog rasta te iskorištavanja potencijala koji stoje pred Hrvatskom i svima nama. Pritom je nužno vrlo pažljivo postupati s uvođenjem novih nameta za najuspješnije tvrtke, koje generiraju najveću dodanu vrijednost te predstavljaju motor hrvatske ekonomije i kreiranja novih radnih mjesta.

Uz pozitivne ekonomske trendove, stabilne javne financije i potencijal u korištenju europskih fondova, te ako se nastavi put jačanja pravne sigurnosti za investitore, Hrvatska s optimizmom može gledati u budućnost. Bankarski sustav pritom će i dalje biti snažan oslonac rasta i razvoja hrvatskog gospodarstva. To se, naravno, odnosi i na Erste banku, u kojoj s ponosom gledamo na rezultate ostvarene u 2022. godini, a koji su zaokruženi dobivanjem dvaju vrijednih priznanja: Zlatne kune za najuspješniju hrvatsku banku, koje dodjeljuje Hrvatska gospodarska komora, te „Bank of the Year“ nagrade koju nam je dodijelio ugledni magazin The Banker. Naš će cilj i dalje biti isti: poticanje prosperiteta naših zaposlenika, naših klijenata te hrvatskog društva u cjelini.

Christoph Schoefboeck,
Predsjednik Uprave

Uprava

CHRISTOPH SCHOEFBOECK, predsjednik Uprave

Nadležan za: Sektor ljudskih potencijala, Sektor pravnih poslova do 31. srpnja 2022., Sektor marketinga, Ured korporativnih komunikacija, Sektor za strategiju i upravljanje projektima, Sektor unutarnje revizije, Ured Uprave
Od 01. kolovoza.2022. nadležan za: Sektor malih i srednjih klijenata, Sektor velikih klijenata, Sektor razvoja i podrške poslovanju korporativnih klijenata i financijskih tržišta, Sektor financijskih tržišta

BORISLAV CENTNER, član Uprave

Nadležan za: Sektor malih i srednjih klijenata, Sektor velikih klijenata, Sektor razvoja i podrške poslovanju korporativnih klijenata i financijskih tržišta, Sektor financijskih tržišta
Član Uprave do 31. srpnja.2022.

MARTIN HORNIG, član Uprave

Nadležan za: Sektor procesinga, Sektor IT i organizacije, Direkcija upravljanja imovinom i uslugama

ZDENKO MATAK, član Uprave

Nadležan za: Sektor građanstva, Sektor razvoja poslovanja s građanstvom, Sektor direktnih kanala, Sektor digitalnog bankarenja

KREŠIMIR BARIĆ, član Uprave

Nadležan za: Sektor računovodstva i kontrolinga, Sektor upravljanja aktivom i pasivom, Sektor za ekonomska istraživanja, Ured za poreze Grupe

HANNES FROTZBACHER, član Uprave

Nadležan za: Sektor upravljanja rizicima, Sektor upravljanja kreditnim rizikom, Sektor korporativne sigurnosti, Sektor upravljanja nefinancijskim rizicima
Od 01. kolovoza.2022. nadležan za: Sektor pravnih poslova

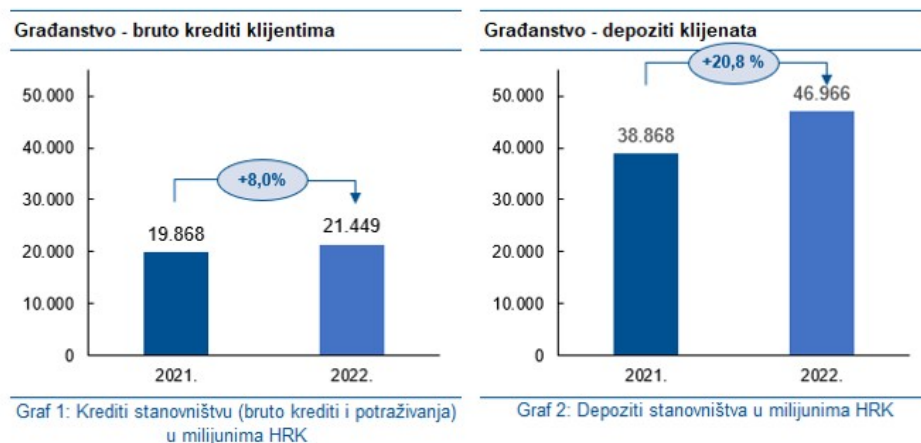

**Poslovni rezultat
Erste&Steiermärkische
Bank d.d. i povezanih
društava u 2022. godini**

Poslovni rezultat Erste&Steiermärkische Bank d.d. i povezanih društava u 2022. godini

I. Poslovanje s građanstvom

Kreditno i depozitno poslovanje građanstva

Ukupan portfelj bruto kredita građanstvu na dan 31. prosinca 2022. iznosio je 21,45 milijardi HRK, što predstavlja povećanje od 1,58 milijardi HRK u odnosu na prethodnu godinu. Tržišni udio kredita građanstvu, prema podacima Hrvatske narodne banke, na dan 31. prosinca 2022. iznosio je 14,16% što predstavlja povećanje od 38 postotna poena u odnosu na 31. prosinca 2021.

Tržište depozita građanstva nastavilo je rasti i u 2022. godini te su na dan 31. prosinca 2022. iznosili 46,97 milijardi HRK što predstavlja povećanje od 8,1 milijardi HRK u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom 2022. godine nastavljen je trend smanjenja oročene štednje građanstva uz trend smanjenja kamatnih stopa. Depoziti građanstva dosegli su tržišni udio od 16,07% na dan 31. prosinca 2022. što predstavlja povećanje od 95 postotna poena u odnosu na 31. prosinca 2021.

Fokus na klijente u 2022. godini

Kvaliteta usluge i zadovoljstvo klijenata, kao glavne strateške odrednice poslovanja Erste banke, obilježili su poslovanje i u protekloj godini, što je prepoznato i od klijenata te je pridonijelo nastavku rasta baze klijenata fizičkih osoba premašivši 904.000.

Najveći fokus u 2022. godini bio je na aktivnostima prilagodbe cjelokupnog poslovnog sustava, proizvoda i usluga te mreže poslovnica Erste banke na uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2023. godine. Ove aktivnosti su zahtijevale dodatne troškove te izniman doprinos zaposlenika. Sve pripremne aktivnosti su odrađene u skladu s planiranim rokovima te je Erste banka ulaskom u 2023. godinu sve svoje operativne sustave uspješno prilagodila novoj valuti te opskrbila poslovnu mrežu s dovoljnom količinom gotovog novca eura kako bi klijenti mogli neometano nastaviti koristiti naše usluge nakon uvođenja nove službene valute.

Promjene u ponašanju i navikama klijenata, razvoj novih tehnologija i regulatorni okvir kontinuirano zahtijevaju promjenu postojećeg poslovnog modela i uloge pojedinih distributivnih i komunikacijskih kanala gdje poslovnice sve više postaju centri savjetovanja i rješavanja kompleksnijih zahtjeva klijenata, dok za obavljanje transakcija i rješavanje jednostavnijih zahtjeva klijenti sve više koriste digitalne usluge i samouslužne uređaje. Sukladno tome tijekom godine su nastavljene aktivnosti u dijelu transformacije poslovnica, koje osim novog vizualnog identiteta, karakterizira i novi način rada fokusiran na savjetodavnu ulogu zaposlenika i jedinstveno korisničko iskustvo za klijente. Ukupan broj poslovnica na kraju 2022. godine bio je 114, a ukupan broj bankomata i uslužnih uređaja 703

I. Poslovanje s грађанством (nastavak)

Tijekom 2022. године настављене су активности унапређења понуде стамбених и готовинских кредита те је у првом кварталу организирана велика национална кампања за промоцију стамбених кредита, а у задњем кварталу 2022. године за промоцију готовинских кредита с нагласком на дигитално подношење захтева. Уведен је и нови модел ненамјenskог кредита уз осигурање отплате. Такође, Erste банка је активно судјеловала у траншу APN програма финансирања куповине некретнина, односно градње кућа, за које је Влада Републике Хрватске одобрила субвенционирање до половине obroka или анuitета, а з успостављена је и сарадња с најбољим кредитним посредницима за стамбено кредитирање на тржишту. Све наведене активности утјечале су на снажан раст нових пласмана стамбених кредита за чак 86% и раст тржишног удјела на 12,60% на дан 31. просина 2022. што је повећање од 114 постотна поена у односу на 31. просина 2021. године.

Такође, у 2022. години посебан је фокус стављен на унапређење финансијског здравља клијената кроз различите активности у продајној мрежи и путем изравне комуникације с клијентима. Сврха тих активности је изградња свијести клијената о важности познавања особне финансијске ситуације с различитих аспеката те важност планирања финансијске будућности. У продајној мрежи проводе се редовне мјесечне активности проактивног контактирања клијената ради саветовања о могућностима улагања. Кроз циљану комуникацију на дигиталним каналима (е-mail, George) активно се ради на освјештавању клијената о важности креирања финансијске резерве за ситуације непредвиђених трошкова, као и осигурања финансијских средстава за будућност, односно мировину. Дефинирани су показатељи финансијског здравља као алат за помоћ клијентима и продајној мрежи у анализи актуалне финансијске ситуације клијента и одређивања циљева за будућност. У тјеку је истраживање мишљења клијената с циљем процјене прикладности и примјенивости таквог алата за саветовање. Tijekom 2023. године у плану је развој наведених показатеља и њихова примјена у саветодавном процесу.

Erste банка значајан фокус ставља на еколошки одговорно пословање те тако већ низ година нуди повољније увјете за стамбене кредите који се односе на купњу и изградњу некретнина с високом енергетском ефикасношћу, купњу и уградњу опреме за кориштење обновљивих извора енергије (нпр. соларни панели) те купњу и уградњу опреме за одржавање и побољшање енергетске уџинковитости (нпр. топлнска изолација). Такође, од 2022. године за клијенте израђује и дистрибуира банковне картице од рециклиране пластике.

Inovacije u poslovanju s грађанством

С дугорочним циљем осигуравања финансијског prosperiteta за клијенте и пружања нових и побољшаних услуга, настављен је интензиван развој и унапређење дигиталне платформе George унаточ захтевном периоду прилагодбе на нову валуту.

Поčetkom године у потпуности је завршена миграција дигиталних корисника на George те су угашене локалне дигиталне услуге netBanking и mBanking. Мигрирани клијенти су се прилагодили новом корисничком суџелју Georgea што је резултирало повећањем индекса задовољства корисника с 81,0 на 89,5 и порастом просјечних оцјена у трговинама апликацијима с 4,4 на 4,7 у 2022. години у односу на 2021. годину.

Уз интензиван ангажман на пројекту прилагодбе еуру, у 2022. години развијени су и нови производи на George-у попут потпуно дигиталног отварања brokerskih и skrbničkih рачуна те žiro рачуна. Крајем године омогућено је и отварање а'vista штедних рачуна, као једне од иницијатива за осјетљиву skupinu клијената, чиме су створени предувјети за уговарање штедних циљева те аутоматизацију штедње. Тако је додатно проширена паleta потпуно дигиталних производа на George апликацији, уз већ од прије доступне производе попут отварања текућих рачуна, готовинских кредита, орочених депозита, кредитних kartica те производа партнера попут путног и здравственог осигурања те купопродаје инвестијских фондова. Такође, освјежен је и преглед рачуна на George webu и мобилној апликацији, а у George трговини су оптимизирани поједини процеси дигиталне продаје производа Банке и партнера. Једна од важних новosti је и увођење асистираних продаја у пословницама па благајници сада могу заједно с клијентом уговарати производе кроз George трговину брже, потпуно дигитално и без иspisивања документације. Око 32% производа уговорених у Georgeu реализирано је уз асистенцију благајника. У сарадњи с VIG-ом, омогућен је преглед polica уговорених путем Georgea (здравственог осигурања, ауто осигурања те осигурања имовине).

I. Poslovanje s građanstvom (nastavak)

Trend snažnog rasta za KEKS Pay aplikaciju nastavio se i u petoj godini prisutnosti na tržištu. Rekordnih 87.000 novih korisnika u 2022., dominantno klijenata drugih banaka, dovelo je do ukupnog broja od 317.000 korisnika. Čak 71% tih korisnika odnosi se na klijente drugih banaka, dok su njih 29% klijenti Erste banke. Potpuno digitalno otvaranje prepaid KEKS Pay računa s pripadajućom Visa karticom nastavilo se stabilnim trendom.

Broj otvorenih prepaid računa tako je premašio 40.000 što je dodatno potenciralo razvoj nove funkcionalnosti tijekom druge polovice godine – KEKS Kasice tj. štednje. Gotovo 4.500 dodatnih računa elektronskog novca (štednih KEKS Kasica) otvoreno je u kratkom periodu, uz vrlo pozitivne reakcije korisnika.

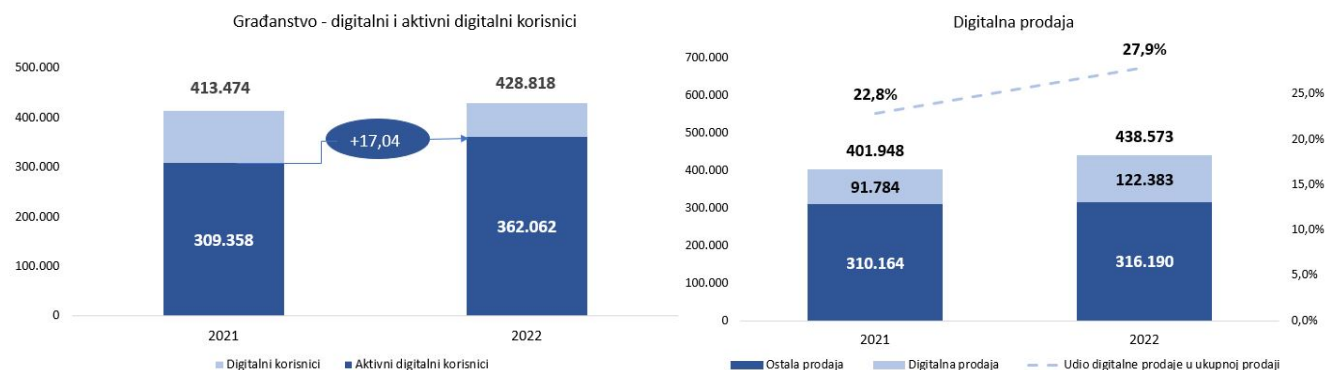
Zahvaljujući jednostavnosti KEKS Paya, svim je korisnicima omogućeno potpuno digitalno ugovaranje ovog proizvoda bez naknade te ujedno stvaranje preduvjeta za uspostavu dugoročnog odnosa i ponudu dodatnih proizvoda. Inovativna usluga KEKS Pay režije, u kojoj je tijekom 2021. godine primanje digitalnih računa i njihovo plaćanje bez naknada omogućeno diljem Hrvatske, dodatno je proširila svoj opseg i sada nudi više od 60 različitih izdavatelja. Na kraju godine je uz više od 12.000 odobrenih zahtjeva za digitalne režije, bilo je plaćeno oko 65.000 računa, s jasnim trendom rasta iz mjeseca u mjesec.

Pojačane akvizicijske aktivnosti prema pravnim osobama u proteklom razdoblju su također polučile rezultate pa je KEKS Pay, s prisutnošću na više od 350 integriranih internetskih trgovina, postao jedna od važnijih platnih metoda u području elektroničke trgovine u Hrvatskoj. Aktivnosti u drugim područjima, poput maloprodaje (implementacija KEKS Pay plaćanja na više od 2.000 prodajnih mjesta Konzuma), HoReCa kanala, kupnje karata (Eventim, Entrio, Ulaznice.hr), javnog prijevoza (Jadrolinija) i slično, svakako će doprinijeti nastavku pozitivnog trenda.

Digitalno bankarstvo u 2022. godini

Erste banka u 2022. godini bilježi rast broja korisnika digitalnih usluga kao i transakcija i prihoda u tom segmentu. Na kraju 2022. godine Banka broji 428.818 digitalnih korisnika George aplikacije od kojih 362.062 aktivno koristi usluge, što predstavlja porast od 17% u broju aktivnih korisnika u odnosu na 2021. godinu. U ukupnom broju aktivnih digitalnih korisnika, mobilni korisnici čine udio od 97%.

Snažan porast bilježe i transakcije na digitalnim uslugama pa je tako njihov broj porastao za 16%, a volumen čak za 46% u odnosu na 2021. godinu. Tijekom godine fokus je bio na povećanju prodaje na digitalnim kanalima. Udio digitalne prodaje u 2022. godini iznosi 27,9% što predstavlja porast od 5,1% u odnosu na 2021.

I. Poslovanje s građanstvom (nastavak)

Kontakt centar

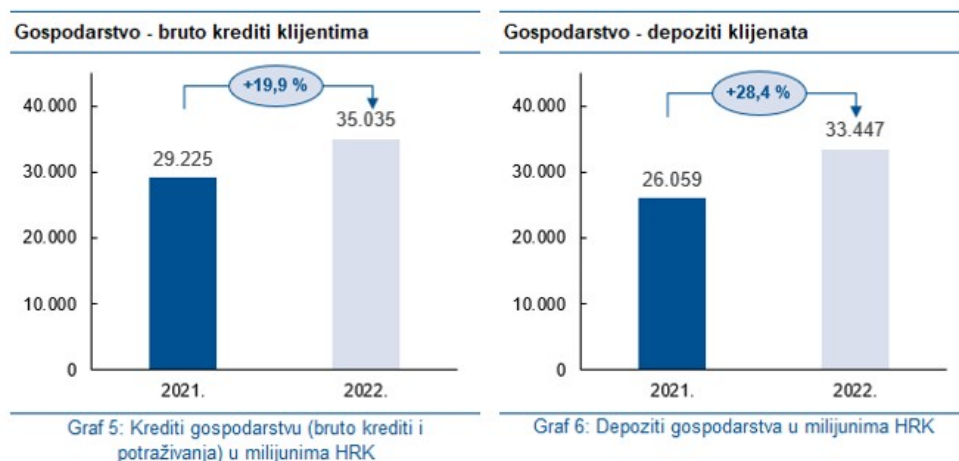
Kontakt centar ima sve važniju ulogu u komunikaciji s klijentima s obzirom na razvoj novih kanala komunikacije i digitalnog načina poslovanja. U 2022. godini odrađeno je ukupno 737.593 kontakata, što je 3,65% manje nego 2021. godine, od čega su agenti centra riješili 572.893 kontakata, odnosno 5,36% više nego godinu ranije. Telefonskim pozivima odrađeno je 77% kontakata (dolaznih i odlaznih), dok se ostalo odnosi na pisanu komunikaciju mailom, webchatom, Viberom, WhatsAppom, Facebookom te video identifikacijom. Značajan porast u odnosu na 2021. godinu zabilježen je na pisanim kanalima komunikacije, posebice webchatu (porast od 36%) i mailu (porast od 14%). Također, u 2022. godini su nastavljene aktivnosti vezane uz video identifikaciju klijenata koja je, osim za ugovaranje računa i kredita putem Georgea te Keksice (Keks prepaid kartica) za korisnike Keks Pay usluge, omogućena i za ažuriranje matičnih podataka klijenata te ugovaranje skrbničkog računa i štednje na Georgeu. Kroz pozivanje u okviru prodajnih kampanja, iz kontakt centra u 2022. godini je obuhvaćeno 91.898 klijenata, što je za 8,5% više nego u 2021. godini.

S ciljem poboljšanja kvalitete poslovanja, krajem 2022. godine implementiran je projekt *chatbot* te su povećani kapaciteti za pružanje usluga kontakt centra. Implementacijom chatbota djelomično je automatizirana komunikacija s klijentima putem *webchat* kanala, čime je smanjeno opterećenje za otprilike 50% te ostvarene uštede u agentskim resursima. S ciljem osiguravanja dovoljnog broja agentskih resursa u 2022. godini, opremljeni su novi uredi na lokacijama u Zagrebu i Šibeniku te kontakt centar sada pruža uslugu iz ukupno tri grada.

U okviru kontakt centra, od kraja 2021. godine implementirana je i usluga udaljenog investicijskog savjetovanja, koju pruža tim specijaliziranih djelatnika centralno, klijentima na svim lokacijama, korištenjem video komunikacije iz poslovnica ili putem George aplikacije. U okviru usluge udaljenog savjetovanja tijekom 2022. godine održano je ukupno 545 video sastanaka na temu investicijskog savjetovanja te 5.780 kontakata s klijentima vezanih za ostale proizvode Banke putem različitih kanala komunikacije. Kroz sastanke i kontakte s klijentima ugovoreno je preko 3.800 proizvoda (najviše gotovinskih kredita i investicijskih proizvoda). Klijenti su zadovoljni pruženim uslugama, što potvrđuju i rezultati provedenih istraživanja zadovoljstva klijenta.

II. Poslovanje s gospodarstvom

Kreditno i depozitno poslovanje gospodarstva

Ukupan portfelj bruto kredita gospodarstvu ostvario je rast u 2022. godini te je na dan 31. prosinca 2022. iznosio 35,04 milijarde HRK, što predstavlja povećanje od 5,8 milijardi HRK u odnosu na prethodnu godinu. Tržišni udio kredita gospodarstvu, prema podacima Hrvatske narodne banke, na dan 31. prosinca 2022. iznosio je 21,69% što predstavlja povećanje od 110 postotna poena u odnosu na 31. prosinac 2021.

Depoziti gospodarstva na dan 31. prosinca 2022. iznosili su 33,45 milijarde HRK, što predstavlja povećanje u iznosu od 7,4 milijarde HRK u odnosu na prethodnu godinu. Tržišni udio depozita gospodarstva, prema posljednjim dostupnim podacima, na dan 31. prosinca 2022. iznosio je 20,43%, što predstavlja povećanje tržišnog udjela od 170 postotna poena u odnosu na kraj prethodne godine.

Fokus na poslovne subjekte u 2022. godini

Poslovanje Banke u segmentu poslovnih subjekata u najvećoj mjeri obilježile su pripreme i implementacija izmjena u opsežnom projektu prelaska na euro. Uz interni proces prilagodbe poslovnih procesa i prateće dokumentacije, pružana je kontinuirana podrška klijentima kroz edukaciju, stručnu podršku te predopskrbu gotovinom s ciljem jednostavnijeg prelaska na novu lokalnu valutu. S druge strane, poslovanje klijenata uz posljedice krize zbog pandemije, bilo je dodatno pogođeno događanjima povezanim s ratom u Ukrajini. Kroz intenzivnu suradnju s posebnim financijskim institucijama, Erste banka je nastojala ublažiti negativne posljedice ponudom garancijskih instrumenata s pokrićem od 50% do 90%.

U skladu sa strateškim odrednicama Banke koje za primarni cilj imaju dugoročno održivo poslovanje klijenta te općenito društveno odgovorno poslovanje, dva su ključna koncepta implementirana ove godine – Financial Health (Financijsko zdravlje) te usklada s ESG regulativom. Koncept financijskog zdravlja po prvi put na hrvatskom tržištu omogućuje klijentima bolje razumijevanje i transparentnost u kreditnom rejtingu, dok implementacija ESG regulative postavlja dodatne temelje za dugoročno održivu ekonomiju. I dalje s fokusom na optimizaciju i automatizaciju procesa, ove godine pokrenut je niz projekata koji će u narednim godinama omogućiti jednostavniji i moderniji pristup proizvodima i uslugama Banke namijenjenih poslovnim subjektima.

II. Poslovanje s gospodarstvom (nastavak)

Inicijative i projekti

Najznačajniji projekt u 2022. godini bio je projekt migracije na novu domicilnu valutu – euro. Promjena je utjecala na sve aspekte poslovanja i većinu poslovnih procesa. Osim pripreme internog sustava, bilo je potrebno podržati i cijelu prodajnu mrežu u prijelaznom razdoblju, kao i klijente koji su svoje poslovanje trebali pripremiti za novu valutu. Intenzivne projektne aktivnosti obuhvaćale su prilagodbu internog sustava i prateće dokumentacije te pravovremenu edukaciju i informiranje klijenata. Dodatno, kako bi pripremili poslovne subjekte na 14-dnevno razdoblje dvojnog opticaja eura i kuna, Banka je provela proces predopskrbe svojih klijenata. Proces predopskrbe započeo je u zadnjem kvartalu godine te je predopskrbom obuhvaćeno ukupno 4.138 klijenata.

U 2022. godini implementiran je alat za financijsko zdravlje klijenata. Time je Erste banka postala prva banka na hrvatskom tržištu, koja klijentima nudi takav digitalni alat. Navedenim alatom klijentima je omogućen uvid u njihov kreditni rejting u banci i ključne financijske pokazatelje, a dostupan je putem NetBankinga i mBankinga. Osim uvida u sam aktualni kreditni rejting, klijentima je prikazana i usporedba njihovog rejtinga s drugim klijentima Banke iz iste industrije, povijesno kretanje rejtinga te osnovno pojašnjenje indikatora za izračun rejtinga. Klijenti su ovakvom pristupu dali izrazito visoke ocjene u segmentu korisničkog iskustva i zadovoljstva.

U 2022. godini nastavljena je intenzivna suradnja s posebnim financijskim institucijama na garancijskim instrumentima s ciljem ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19 i krize uzrokovane ratom u Ukrajini, posebice s Europskim investicijskim fondom (EIF), Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak (HBOR) te HAMAG-BICRO-om.

Poseban naglasak u ovoj godini bio je na EIF-ovom garancijskom instrumentu EGF (Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom). Tijekom godine je gotovo u cijelosti iskorišten raspoloživ iznos EGF portfeljne garancije od 350 milijuna EUR, čime je Erste banka ušla među 5 financijskih institucija na razini EU s najvećom iskorištenošću ovog instrumenta. Kao rezultat povećane potražnje za garancijskim instrumentima, započet je proces ugovaranja novih instrumenata koji će biti na raspolaganju u narednom razdoblju. Banka je među prve tri institucije na razini EU i prva u Hrvatskoj s EIF-om ugovorila tri nova garancijska instrumenta u okviru programa Invest EU za poticanje ulaganja u područjima održivosti, inovacija i digitalizacije te kulturnog i kreativnog sektora, s maksimalnim garancijskim volumenom od 50 milijuna EUR.

Banka je također nastavila suradnju sa HAMAG-BICRO-om i HBOR-om kroz korištenje postojećih garancijskih instrumenata, koji ostaju otvoreni još i u 2023. godini. Sa HBOR-om je potpisan sporazum o portfeljnoj polici osiguranja za izvoznike pogođene krizom u Ukrajini u iznosu od 20 milijuna EUR. U sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO) započeti su pregovori s HBOR-om o jamstvu za srednje kapitalizirane (mid-cap) i velike klijente, a s HAMAG-BICRO-om za subvenciju kamate uz jamstvo za male i srednje klijente.

Potpisivanjem ugovora i korištenjem navedenih garancijskih instrumenata, Banka je u skladu sa svojim strateškim smjernicama pružala kontinuiranu podršku pojedinim poduzetničkim sektorima, pogotovo onima najviše pogođenim pandemijom i krizom u Ukrajini. Rezultat toga je da je u 2022. godini, uz garancijske instrumente, odobreno oko 60% više transakcija u odnosu na 2021. godinu, koja je i sama bila rekordna po korištenju garancijskih instrumenata.

U cilju osiguranja povoljnijih uvjeta kreditiranja za klijente, s HBOR-om su potpisani i novi okvirni ugovori za investicijske kredite u ukupnom iznosu od 50 milijuna EUR i NPOO subvencije kamate za privatni i javni sektor.

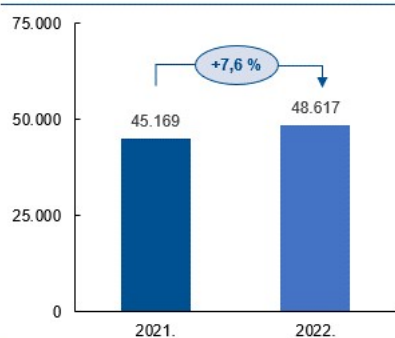
Tijekom 2022. godine intenzivirano je odobravanje obvezujućih i neobvezujućih pisama namjere za financiranje projekata sufinanciranih bespovratnim sredstvima EU, a u tom kontekstu Banka je također aktivno sudjelovala u konzultacijama s ministarstvima koja su objavljivala natječaje u sklopu NPOO-a i konzultantskim kućama koja su klijentima pomagale s prijavama na te natječaje.

II. Poslovanje s gospodarstvom (nastavak)

Digitalno bankarstvo u 2022. godini

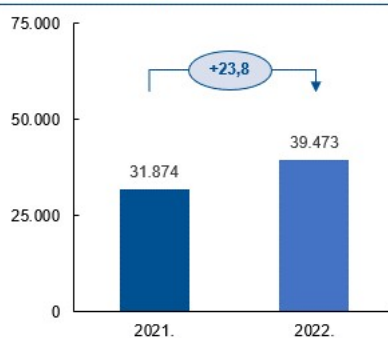
Broj poslovnih subjekata koji koriste netBanking uslugu u 2022. godini porastao je za 7,6% u odnosu na prethodnu godinu. Broj poslovnih subjekata koji koriste mBanking uslugu porastao je za 23,8%.

Gospodarstvo - broj korisnika NetBanking usluge

Graf 7: Broj korisnika NetBanking usluge - gospodarstvo

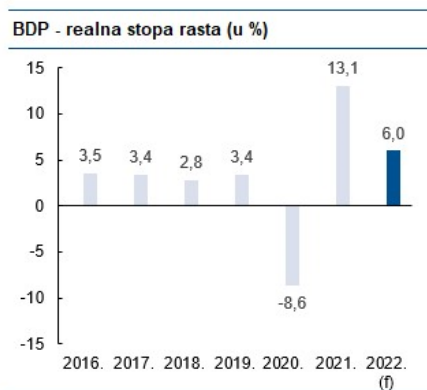
Gospodarstvo - broj korisnika mBanking usluge

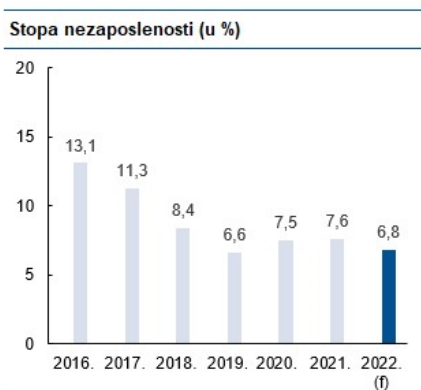
Graf 8: Broj korisnika mBanking usluge - gospodarstvo

III. Makroekonomski pokazatelji

Nakon što 2021. godina donosi oporavak gospodarstva u obliku slova V od 13,1%, snažni trendovi nastavili su se i tijekom 2022. godine, iako po nešto umjerenijem tempu. Tako su u prvom i drugom kvartalu zabilježene stope rasta u visokom jednoznamenakstom području (1Q GDP 7,8% y/y; 2Q 8,7% y/y), uslijed podrške i na strani domaće, kao i inozemne potražnje (uz dodatnu podršku normalizacije turizma u predsezoni). U skladu s očekivanjima, stopa rasta BDP-a u drugoj polovici godine je usporila (3Q GDP 5,2% y/y), ponajprije zbog umjerenijeg rasta osobne potrošnje, dok je dodatna normalizacija turizma imala limitirani potencijal uslijed visoke baze. Investicije te izvoz i dalje su zadržali snažnu dinamiku. Na razini cijele godine, BDP se povećao za 6,3% u 2022.

Graf 9: Kretanje realne stope rasta BDP-a (u %) u razdoblju 2016. - 2022.

Graf 10: Kretanje stope nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj u razdoblju 2016. - 2022. prema ILO definiciji

Nakon što je zadržao pozitivna kretanja u proteklih nekoliko godina, tekući račun prešao je u neutralnu zonu, uglavnom odražavajući oslabljene prihode od turizma. Oporavak gospodarstva, posebice turizma, utjecalo je na povratak salda tekućeg računa u zeleno područje u 2021. godini – međutim, rastući pritisci na strani uvoza rezultirat će povratkom salda u negativno područje, što je već vidljivo u brojkama za 3Q22.

Dok je prosječna inflacija u 2021. godini iznosila umjerenih 2,6%, rastući pritisci na strani cijena energije, hrane i sirovina te poremećaji u dobavnim lancima, a dodatno potaknuto eskalacijom rata u Ukrajini, bitno su osnažili inflatorne pritiske tijekom prošle godine. Tako je CPI u studenom dosegao najvišu razinu ikad zabilježenu, s rastom od 13,5% na godišnjoj razini, prije blagog usporavanja u prosincu, čime se prosječan rast inflacije zaokružio na 10,8% u 2022. godini. Iako je neizvjesnost i dalje visoka, bazni scenarij sugerira određeno ublažavanje pritisaka na strani ponude, gdje je unatoč kontinuiranoj volatilnosti, energetska/robna strana pokazala određenu normalizaciju, dok i ograničenja u dobavnim lancima također donekle popuštaju. Dodatno, pritisci na strani potražnje također bi trebali usporiti s obzirom na očekivanu stagnaciju.

III. Макроекономски показатељи (наставак)

Nakon pandemijskog udara na javne financije i snažnog deficita, Hrvatska se već 2021. godine vratila nazad u okvire Maas-trichta s proračunski jazom od 2,6% BDP-a, pokazujući tako bolje fiskalne rezultate od očekivanih, uz pad javnog duga ispod razine od 80% BDP-a. Očekujemo dodatno poboljšanje fiskalne pozicije i u 2022. godini, s očekivanim smanjenjem deficita na razinu od 1,5% BDP-a. Međutim, ova godina trebala bi donijeti nešto viši proračunski manjak (od oko 2,5% BDP-a), uslijed slabijeg rasta te podršci ekonomiji, no fiskalna pozicija bi i dalje trebala ostati povoljna. Dodatno, 2022. godina donosi pozitivne vijesti po pitanju kreditnih ocjena, gdje je Fitch povećao rating za jednu razinu na 'BBB+' (stabilni izgledi), dok su S&P i Moody's odlučili revidirati rating za dvije razine, koji sada stoji na 'BBB+' i 'Baa2', kako slijedi, također uz stabilne izgledе. Hrvatska se trenutno nalazi duboko u investicijskom razredu, gdje je uvođenje eura dodatno potpomoglo takvoj poziciji.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022. (f)
BDP (tekuće cijene, u milijardama HRK)	355,9	376,8	397,7	418,6	379,7	439,6	507,6
BDP (tekuće cijene, u milijardama EUR)	47,2	50,0	52,8	55,6	50,4	58,3	67,4
BDP - realna stopa rasta (u %)	3,5	3,4	2,8	3,4	-8,6	13,1	6,0
Godišnja stopa inflacije (u %)	-1,1	1,1	1,5	0,8	0,1	2,6	10,8
Tekući račun platne bilance (u milijardama EUR)	1,1	1,7	0,9	1,6	-0,3	1,8	0,0
Tekući račun platne bilance (% BDP-a)	2,3	3,4	1,8	2,8	-0,5	3,1	0,1
Inozemni dug (u milijardama EUR)	44,7	43,5	42,6	40,3	40,7	44,6	47,3
Inozemni dug (u % BDP-a)	94,6	87,1	80,7	72,5	80,8	76,5	70,1
Tečaj HRK/EUR (godišnji prosjek)	7,5	7,5	7,4	7,4	7,5	7,5	7,5
Stopa nezaposlenosti (ILO definicija)	13,1	11,3	8,4	6,6	7,5	7,6	6,8

¹proгноза

Izvor: DZS, HNB, Erste&Steiermärkische Bank d.d.

IV. Financijska tržišta

Tržište novca

Cijelu 2022. godinu obilježio je rat u Ukrajini te snažan porast cijena na globalnoj razini. Sukladno tome, većina centralnih banaka (FED, ECB, SNB...) u svijetu reagirala je podizanjem kamatnih stopa kako bi smanjile inflatorne pritiske. Time je eri jeftinog novca došao kraj, a svijet se našao na rubu recesije. Hrvatska je godinu završila ulaskom u Eurozonu i Schengenski prostor čime je s 1.1.2023. godine ušla u društvo potpuno integriranih država Europe. Višak likvidnosti u bankarskom sektoru na kraju godine iznosio je 119 milijardi HRK, što je porast za 47,3 milijardi HRK u odnosu na kraj 2021. godine, a većinom je uzrokovano smanjenjem obvezne pričuve banaka. Na domaćem je bankarskom tržištu HNB intervenirao dva puta, u ožujku prodajom 315 milijuna EUR, držeći tečaj stabilnim nakon eskalacije rata u Ukrajini. Interes za redovne tjedne repo operacije bio je slab, svega 770 milijuna HRK po kamatnoj stopi 0,05%.

Na međubankarskom tržištu trgovalo se depozitima dospijeća od jednog dana do tri mjeseca gdje je prosječna stopa na kune iznosila između 0% i 0,36%.

Prinosi na trezorskim zapisima Ministarstva financija porasli su u odnosu na 2021. godinu. Prinos na 91-dnevni kunski zapis iznosi 0,08%, na 182-dnevni zapis 0,10%, a na 364-dnevni zapis 0,20%. Prinos na 364-dnevni euro FX trezorski zapis porastao je za 15 baznih poena te je izdan po 0,10%. Prinos na 364-dnevni valutni trezorski zapis porastao je za 10 baznih poena te je polovicom godine izdan po -0,05%. Agregirano gledajući, dug države se putem aukcije trezorskih zapisa prošle godine smanjio za 3,67 milijardi HRK.

Devizno tržište

Tijekom prvog kvartala 2022. godine ojačali su pritisci na deprecijaciju tečaja kune prema euru i to ponajviše zbog rasta geopolitičke neizvjesnosti. Euro je u odnosu na kunu ojačao sa 7,52 do 7,57. Kako bi ublažio slabljenje domaće valute u okviru politike očuvanja stabilnosti tečaja, HNB je u ožujku u tri navrata intervenirao na deviznom tržištu prodajom deviza poslovnim bankama u ukupnom iznosu od 385 milijuna EUR, od čega je jedna intervencija bila izvan aukcije.

Na aukcijama je prodano 171 milijuna EUR po 7,5625 i 144 milijuna EUR po 7,5671. S početkom turističke sezone započeli su blagi aprecijacijski pritisci na domaću valutu. Tako je tečaj kune prema euru na kraju kolovoza iznosio 7,50 EUR/ HRK. Vijeće Europske unije je 12. srpnja donijelo Odluku o prihvaćanju eura u Hrvatskoj od 1. siječnja 2023., te je utvrđen fiksni tečaj konverzije kune u euro: 1 euro = 7,53450 kuna. Ublažavanju aprecijacijskih pritisaka tijekom ljetnih mjeseci ove godine pridonijela je povremena pojačana korporativna potražnja za deviznim sredstvima, osobito izražena u energetske sektoru zbog skupljih sirovina i energenata. Osim toga, sudjelovanje u europskom tečajnom mehanizmu i očekivano uvođenje eura, dodatno su usidrili očekivanja tržišta, pa nije bilo potrebe za intervencijama HNB-a na deviznom tržištu. Kraj godine je donio laganu deprecijaciju domaće valute do tečaja 7,55, da bi kraj godine euro i kuna dočekali na vrijednosti 7,5345.

Tržište kapitala

U 2022. godini, nastavljen je trend blago povećane dinamike izdanja obveznica korporativnih izdavatelja. No, unatoč novim izdavateljima Republika Hrvatska i dalje je najaktivniji izdavatelj po broju i volumenu izdanja obveznica.

Godina 2022. bila je relativno aktivna godina u pogledu financiranja države putem obveznica na domaćem tržištu. Izdane su tri obveznice ukupnog iznosa 2,2 milijarde EUR. Republika Hrvatska izašla je dva puta na tržište domaćih obveznica s ciljem refinanciranja domaćih obveznica u dospijeću. U veljači je tako izdana nova 8-godišnja obveznica u iznosu od 1 milijarde EUR, dok su u srpnju izdane 4-godišnja u iznosu od 400 milijuna EUR, te 10-godišnja obveznica u iznosu od 800 milijuna EUR Erste banka je sudjelovala kao zajednički vodeći agent izdanja pri izdanju spomenutih državnih obveznica u 2022. godini.

IV. Financijska tržišta (nastavak)

U segmentu korporativnih izdanja, Banka je u srpnju sudjelovala kao zajednički agent izdanja u prvom izdanju domaćih korporativnih obveznica društva Agro Invest Grupe ukupnog nominalnog iznosa 170 milijuna HRK s fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 3,50% te amortizirajućom otplatom glavnice i konačnim dospijećem u srpnju 2029. godine.

Banka je također u srpnju, u svojstvu samostalnog agenta izdanja, sudjelovala u prvom izdanju obveznice društva Meritus ulaganja d.d. povezane s održivim poslovanjem (eng. Sustainability-Linked Bonds) na hrvatskom tržištu, čime je još jednom potvrdila status jednog od predvodnika novih trendova na domaćem tržištu kapitala. Obveznica povezana s održivim poslovanjem, izdana je u ukupnom iznosu od 40 milijuna EUR, s fiksnom godišnjom kamatnom stopom od 4,25% te konačnim jednokratnim dospijećem glavnice u srpnju 2027. godine.

Realiziranim transakcijama aranžiranja obveznica Banka se nalazi na prvom mjestu među vodećim aranžerima dužničkih vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj s 21,55% tržišnog udjela u 2022. godini (izvor: Bloomberg), čime je potvrdila svoju stratešku orijentaciju podržavanja razvoja tržišta kapitala.

U segmentu aranžiranja obveznica na inozemnom tržištu, u okviru matrične organizacijske strukture Erste Grupe i odgovornosti za posao aranžiranja obveznica na području Srbije, Sjeverne Makedonije i Crne Gore, Banka je u veljači sudjelovala u aranžiranju izdanja 10-godišnjih euroobveznica Republike Hrvatske ukupnog nominalnog iznosa 1,25 milijarde EUR.

Tržište dužničkih papira

Protekla godina bila je vrlo izazovna za sve sudionike tržišta dužničkih vrijednosnih papira. Središnje banke diljem svijeta bile su prisiljene pokrenuti restriktivnu monetarnu politiku kako bi ukrotile inflaciju koja je premašila očekivanja svih investitora, ali i samih čelnika središnjih banaka. Sukladno tome, desetogodišnji prinos na obveznice Republike Hrvatske kretao se u dosta velikom rasponu od 2,60% do 4,70%.

Podizanje referentnih kamatnih stopa natjeralo je investitore na izmjenu strategije pa smo svjedočili konzervativnijoj politici ulaganja u obveznice i dosta izmijenjenim očekivanjima o krajnjem dometu referentnih kamatnih stopa. Obzirom da je nekoliko povoljnih političkih odluka doneseno u korist Republike Hrvatske, primarno ulazak u eurozonu i Schengenski prostor, investitori su svaki porast prinosa iskoristili za stjecanje dodatnih količina hrvatskog duga.

Raspon u prinosu desetogodišnjih obveznica Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke tijekom 2022. godine kretao se između 135 i 250 baznih poena, ali se značajna kompresija u prinosima dogodila tijekom posljednja dva mjeseca 2022. godine. Iako promet hrvatskim obveznicama nije bio na zavidnoj razini tijekom 2022. godine, očekujemo da bi se tijekom 2023. godine situacija s likvidnošću mogla popraviti, jer će ulaskom u eurozonu Hrvatska postati zanimljivija širem spektru profesionalnih ulagača, ali i malih klijenata.

Dioničko tržište

Na hrvatskom tržištu kapitala 2022. godina započela je u pozitivnom tonu sve do početka ratnog sukoba u Ukrajini sredinom veljače. Negativan sentiment koji je bez iznimke zahvatio sva svjetska tržišta kapitala nastavio se i na Zagrebačkoj burzi uz rijetke pozitivne dane sve do kraja godine. Dionički indeks Crobex završio je godinu u minusu od 4,78% (plus 19,27% u 2021. godini). U odnosu na dioničke indekse iz regije i svijeta ovo predstavlja minimalan pad, no u usporedbi s maksimalnim razinama s početka godine minus je viši od 10%. Zadnji trgovinski dan u 2022. godini Crobex je završio na 1.979,88 bodova (2.079 na kraju 2021. godine).

IV. Financijska tržišta (nastavak)

Dionički promet na Zagrebačkoj burzi u 2022. godini iznosio je 5,51 milijardi HRK što je gotovo 18% više nego prethodne godine. Ovaj podatak na prvu može stvoriti privid aktivnijeg trgovanja i povećane likvidnosti. Nažalost, rast prometa isključivo je posljedica nekoliko značajnijih blok transakcija dionicama izdavatelja koje već jesu ili će biti još jedni u nizu koji će napustiti burzu, odnosno biti izvršteni s uređenog tržišta.

Unatoč izrazito izazovnoj godini Erste banka je uspješno zadržala drugu poziciju te ostvarila rast tržišnog udjela s 14,1% na 15,14%. Sveukupno gledajući ostvarene volumene, među likvidnijim dionicama izdavatelja i dalje dominiraju društva poput Hrvatskog telekoma, Valamar Riviere, Podravke, Adrisa, Atlantske plovidbe, Atlantic grupe, uz nekoliko iznenađenja poput Hrvatske poštanske banke te novog imena od prošle godine SPAN-a. Među blok transakcijama najveći promet ostvarile su dionice Hrvatskog telekoma, Tankerske Next Generation i Sunce Hotela.

Uzevši u obzir sveprisutan negativan sentiment ove godine, očekivano su izostala nova dionička izdanja, preuzimanja i atraktivne dokapitalizacije, a kao pozitivan primjer možemo izdvojiti lansiranje prve domaće ESG obveznice Meritus ulaganja d.d. pri čemu je Erste banka imala značajnu ulogu.

Ako se osvrnemo na dioničke indekse u regiji, oni su izvedbom prošli osjetno lošije od Crobexa. Tako je slovenski SBITOP godinu završio u minusu od 16,89% (plus 40% u 2021. godini), rumunjski BET minus 10,70% (+33% u 2021. godini), austrijski ATX minus 19,03% (+39% u 2021. godini), dok je njemački DAX 2021. godinu završio uz minus 12,35% (+16% 2021. godine)

Služba skrbništva

Godina 2022. bila je obilježena razvojem aplikativne podrške za skrbničko poslovanje u svrhu što veće automatizacije procesa i efikasnosti poslovanja. Temelji koji su postavljeni prethodne godine rezultirali su povećanjem broja transakcija namire vrijednosnih papira za 46% zbog čega se razvoj IT sustava pokazao izvrsnom odlukom.

Kontinuirani naponi za razvoj palete proizvoda i usluga te koordinirano djelovanje brojnih organizacijskih jedinica Banke doveli su do znatnog povećanja interesa za investicijske usluge mahom klijenata iz segmenta građanstva, što je za posljedicu imalo i značajan rast broja klijenata iz ovoga segmenta.

Posljednji kvartal 2022. godine velikim je dijelom obilježen pripremama sustava za migraciju iz kune u euro u što su uloženi značajni resursi. Zahvaljujući tome tranzicija je prošla bez poteškoća i u očekivanim rokovima te je s prvim radnim danom 2023. godine omogućen nesmetan rad.

V. Upravljanje rizicima

Upravljanje rizicima je skup postupaka i metoda ustanovljenih radi utvrđivanja, mjerenja, odnosno procjenjivanja, kontrole i praćenja rizika, uključujući i izvještavanje o rizicima kojima je kreditna institucija izložena ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju. Banka je dužna redovito mjeriti odnosno procjenjivati rizike koje je utvrdila u svojem poslovanju. Postupci mjerenja odnosno procjenjivanja rizika moraju obuhvaćati prikladne kvantitativne i/ili kvalitativne metode mjerenja odnosno procjene rizika koje će omogućiti i uočavanje promjena u profilu rizičnosti Banke, uključujući i pojavljivanje novih rizika.

Najznačajniji rizici koji utječu na poslovanje Banke: kreditni, tržišni, operativni i rizik likvidnosti.

Kreditni rizik predstavlja rizik potencijalnog gubitka uslijed nepodmirenja dužnikove obveze prema Banci i nastaje iz mogućnosti da se potraživanja banke po plasmanima i s njima povezanim naknadama i kamatama neće naplatiti u predviđenom iznosu i roku. Banka identificira, mjeri, prati, kontrolira, odnosno aktivno upravlja kreditnim rizikom kao jednim od najvažnijih rizika, te utvrđuje postojanje primjerene razine kapitala za pokriće tih rizika. Rizici povezani s kreditnim rizikom su: valutno indicirani kreditni rizik, rezidualni rizik, rizik države, razrjeđivački rizik i rizik koncentracije velikih izloženosti.

Tržišni rizici predstavljaju rizik gubitka po otvorenim pozicijama koji proizlaze iz promjene kretanja tržišnih cijena, uključujući promjene kamatnih stopa, tečaja valuta i cijena vrijednosnih papira. U tom smislu tržišni rizik podrazumijeva: (i) kamatni rizik u knjizi trgovanja tako i u bankarskoj knjizi, (ii) valutni rizik i (iii) rizik ulaganja u vrijednosne papire.

Operativni rizik je rizik od gubitka koji je posljedica neadekvatnih ili neuspjelih internih procesa, ljudskih postupaka i sustava ili vanjskih događaja te uključuje pravni rizik.

Pravni rizik podrazumijeva rizik tužbe ili sudskog postupka zbog neusklađenosti s nacionalnim ili međunarodnim pravnim i zakonskim odredbama ili ugovornim odredbama ili internim pravilima i/ili etičkim ponašanjem proizašlim iz nacionalnih i međunarodnih normi ili zakonski propisanih odgovornosti. Također, uključuje izloženost prema tek donesenim zakonima kao i izmjene u tumačenjima postojećih zakona. Pravnim postupkom se smatraju sve pravne nagodbe, bilo sudske ili izvansudske, kao što su arbitraža ili pregovaranje. Definicija operativnog rizika isključuje strateški i reputacijski rizik. Banka uključuje reputacijski rizik u operativni rizik za potrebe procjene rizika budući da su te dvije vrste rizika usko povezane (npr. većina događaja operativnog rizika imaju velik utjecaj s obzirom na reputaciju).

Rizik likvidnosti jest rizik gubitka koji proizlazi iz postojeće ili očekivane nemogućnosti kreditne institucije da podmiri svoje novčane obveze po dospijecu. Rizik likvidnosti proizlazi iz ročne neusklađenosti izvora i plasmana.

Banka osim navedenih rizika upravlja i svim ostalim rizicima kojima je ili bi mogla biti izložena u svojem poslovanju kao što su: sistemski, regulatorni, rizik poslovnog okruženja itd.

VI. Erste Bank AD Podgorica

Erste Bank AD Podgorica je u 2022. godini koja je bila dinamična, intenzivna i puna izazova, ostvarila dobit prije oporezivanja u iznosu od 13,44 milijuna EUR što je 76% više nego prethodne godine. Dobit nakon oporezivanja iznosi 11,59 milijuna EUR s povratom na kapital od 11,3%, i povratom na aktivu od 1,7%.

U prosincu 2022. godine uspješno je završena akvizicija i pripajanje društva S-leasing d.o.o. čime je Erste Bank AD Podgorica postala prva banka na crnogorskom tržištu koja je klijentima ponudila leasing.

Ukupni prihodi iz poslovanja ostvareni su u iznosu od 32 milijuna EUR što je 11% više u odnosu na 2021. godinu.

Neto prihod od kamata ostvaren je u iznosu 24,57 milijuna EUR i veći je za 5% u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, ponajviše pod utjecajem rasta portfelja vrijednosnih papira i promjena u strukturi depozita. Neto kamatna marža porasla je s 4,55% na kraju 2021. godine na 4,62% na kraju 2022. godine.

Neto prihod od naknada i provizija bilježi rast u odnosu na kraj 2021. godine za 29% i iznosio je 6,55 milijuna EUR. Primjetan je veći broj naloga i obima transakcija u platnom prometu i kartičnom poslovanju uz porast učešća neto prihoda od naknada i provizija u operativnom prihodu s 17,64% na kraju 2021. godine na 20,44% na kraju 2022. godine.

Troškovi rezervacija za očekivane kreditne gubitke su pozitivni i iznose 0,74 milijuna EUR, a najveći utjecaj je imalo oslobađanje rezervacija kod klijenata pravnih osoba. Trošak rezervacija za očekivane kreditne gubitke po bilančnim izloženostima iznosio je 0,16% i pozitivan je i znatno manji nego na kraju 2021. godine kada je bio negativan i iznosio 0,97%. Pokrivenost NPL-a rezervacijama iznosila je 107,1% na kraju 2022. godine što predstavlja povećanje u odnosu na kraj 2021. godine kada je iznosila 94%. NPL na kraju 2022. godine iznosio je 26,7 milijuna EUR što je smanjenje od 5,5 milijuna EUR u odnosu na 2021. godinu, a glavni razlog je otpis kod klijenata stanovništva i smanjenje izloženosti kod default klijenata pravnih osoba.

Poslovni rashodi ostvareni su u iznosu od 19,01 milijuna EUR i u odnosu na prethodnu godinu porasli su 12% pod utjecajem inflacije, regulatornih troškova te rasta i razvoja banke, a posebno pod utjecajem povećanja troškova zaposlenih. Erste Bank AD Podgorica je u 2022. godini posebno vodila računa o financijskom zdravlju svojih zaposlenika. U sklopu WeShare programa besplatne dodjele dionica, zaposlenici Erste Bank AD Podgorica koji su ispunili uvjete za sudjelovanje dobili su 16 dionica Erste Group Bank AG. U uvjetima ubrzane inflacije, s ciljem dodatnog poboljšanja, donesena je odluka o korekciji plaća zaposlenih. Navedeno je utjecalo i na povećanje Cost/Income racia na razinu od 59,34 % dok je na kraju 2021. godine iznosio 58,86 %.

Na kraju 2022. godine ukupna imovina iznosila je 752 milijuna EUR i povećala se za 12% u odnosu na 2021. godinu. Neto krediti klijentima iznose 456,4 milijuna EUR i za 7,1% (30,4 milijuna EUR) su veći u odnosu na 2021. godinu, od toga 250,7 milijuna EUR se odnosi na kredite stanovništvu, a 205,7 milijuna EUR na kredite pravnim osobama. Tijekom 2022. godine ukupni depoziti klijenata povećali su se za 52,4 milijuna EUR i iznose 511 milijuna EUR na kraju 2022. godine, od čega se na depozite stanovništva odnosi 231,3 milijuna EUR, a na depozite pravnih osoba 279,7 milijuna EUR.

U Sektoru stanovništva tijekom 2022. godine ostvareno je ukupno 74,15 milijuna EUR plasmana, kroz preko 9 tisuća kreditnih zahtjeva, što je više nego godinu prije za 21,09 milijuna EUR (39,76%), odnosno 1,7 tisuća kreditnih zahtjeva (22,15%). Ovaj plasman doveo je do povećanja kreditnog portfelja za 14,57 milijuna EUR (5,82%), tako da je na kraju godine iznosio 264,90 milijuna EUR. Najveći udio u plasiranju kredita imali su gotovinski krediti (61,87%), a zatim stambeni krediti (33,24%). Što se tiče tržišnog udjela kredita, došlo je do blagog pada te je na kraju studenog 2022. godine iznosio 16,43%.

Broj ukupnih klijenata u segmentu stanovništva iznosio je 117,8 tisuća, odnosno 2,84% više u odnosu na kraj prethodne godine. Prema istraživanju o kvaliteti usluge koju je Erste Bank AD Podgorica pružila klijentima tijekom prethodne godine, ostvaren je bolji rezultat u odnosu na ranija istraživanja te je indeks kvalitete usluge porastao s 9,40 na 9,54.

VI. Erste Bank AD Podgorica (nastavak)

Ukupan portfelj depozita stanovništva u prošloj godini porastao je za 28,38 milijuna EUR (13,98%), pri čemu je značajan rast zabilježen kod depozita po viđenju koji su porasli na 179,19 milijuna EUR (29,53%), što govori o povjerenju klijenata u Erste Bank AD Podgorica. Zbog posebnog tretmana klijenata iz Rusije i Bjelorusije, zabilježen je pad depozita nerezidenata stanovništva za 9,70% i oni su iznosili 42,51 milijuna EUR. U depozitima rezidenata Erste Bank AD Podgorica je ojačala svoju tržišnu poziciju povećanjem udjela koji je na kraju studenoga 2022. godine iznosio 10,69%.

U segmentu poslovanja s pravnim osobama, koji se odnosi na financiranje privatnih poduzeća, u prvih 11 mjeseci 2022. godine zabilježen je rast tržišnog udjela kredita za 1,25%, odnosno s 11,91% na 13,15% zahvaljujući rastu portfelja Erste Bank AD Podgorica od 18,49%, u usporedbi s rastom tržišta od 7,26%. Ukupni tržišni udjel Sektora gospodarstva smanjen je s 13,10% na 12,71% zahvaljujući činjenici da se 43% tržišnog rasta odnosi na segment nerezidentnih društava u kojima Erste Bank AD Podgorica ne sudjeluje u financiranju.

Rast depozita gospodarstva u razdoblju od prosinca 2021. godine do studenog 2022. godine iznosio je 16,5%. U strukturi depozita Sektora gospodarstva 90% čine depoziti po viđenju. Tržišni udio depozita gospodarstva smanjio se za 142 postotna poena s 10,94 % na 9,52%.

Tijekom 2022. godine u sektoru gospodarstva se povećao broj klijenata javnih poduzeća i vodećih trgovaca, što je pridonijelo rastu nekamatnih prihoda od 17,41% u 2022. godini.

Krajem 2022. godine S-leasing d.o.o. pripojen je Erste Bank AD Podgorica u okviru Sektora gospodarstva, čime su stvorene pretpostavke za dalji rast tog segmenta s obzirom na mnogo veću klijentsku bazu koju Erste Bank AD Podgorica ima.

Kroz brojne projekte u protekloj godini u Sektoru gospodarstva napravljeni su pomaci u smjeru automatizacije i digitalizacije procesa, akvizicije klijenata, unapređenja kreditnog procesa, praćenja kašnjenja i sl. čime su poboljšani uvjeti za daljnji rast i razvoj učinkovitosti u narednoj godini.

Ostvareni rezultat Erste Bank AD Podgorica može se smatrati značajnim s obzirom na to da je ostvaren u godini specifičnih okolnosti i pod teretom političke i geopolitičke neizvjesnosti. Pozornost je bila usmjerena na očuvanje baze klijenata i poboljšanje kvalitete usluge. Erste Bank AD Podgorica posluje kroz mrežu od 17 filijala širom Crne Gore i opslužuje više od 122 tisuće klijenata na kraju 2022. godine.

VII. Erste Card Club d.o.o.

Erste Card Club na dan 31. prosinca 2022. ostvario je neto dobit u iznosu 150,7 milijuna HRK na razini Grupe (Erste Card Club Grupu činili su: Erste Card Club d.o.o. (dalje: ECC) i Erste Card d.o.o. (dalje: EC SLO), a u lipnju 2022. godine ostvarena je prodaja 100% poslovnih udjela u EC SLO). Zabilježeno povećanje od 19,4 milijuna HRK u odnosu na 2021. godinu rezultat je ostvarenog prihoda od prodaje EC SLO, nižih troškova rezervacija za očekivane kreditne gubitke, te rasta prometa po kreditnim karticama kao rezultat rasta potrošnje i snažne turističke sezone. ROE iznosi 11,1%, što predstavlja povećanje od 4,2 postotna boda, dok ROA iznosi 6,0%, što predstavlja povećanje od 26,5 postotnih bodova u odnosu na 2021. godinu.

Neto prihod od kamata iznosi 109,5 milijuna HRK što predstavlja smanjenje od 21,4% u odnosu na 2021. godinu, najvećim dijelom zbog prodaje EC SLO te uslijed regulatornih promjena vezano uz kamatne stope i smanjenja prihoda od podizanja gotovine. Pozitivni utjecaji dolaze od optimizacije na strani kamatnih troškova. Neto prihod od naknada iznosi 231,2 milijuna HRK, što predstavlja smanjenje od 6,6% u usporedbi s 2021. godinom zbog prodaje EC SLO, ali na ECC stand alone razini ostvaren je rast uslijed povećanja prometa po kreditnim karticama, posebno zbog snažnog rasta prometa prihvaća od 33%. Prosječne provizije trgovaca kontinuirano su pod pritiskom tržišta. Neto rezultat trgovanja u 2022. godini iznosi 1,7 milijuna HRK, dok je u 2021. godini iznosio 2,4 milijuna HRK.

Opći i administrativni troškovi u 2022. godini iznose 232,6 milijuna HRK s padom od 8,3% u odnosu na 2021. godinu zbog prodaje EC SLO, što se reflektiralo na smanjenje troškova zaposlenih od 19,6%. Ostali administrativni troškovi viši su 0,8% u usporedbi s 2021. godinom kao posljedica troškova projekta prilagodbe na euro valutu. Također, viši su troškovi nagradnog programa i troškovi vezani uz obnovu kartica. Trošak amortizacije niži je 21,4% ili 5,9 milijuna HRK.

Ostali rezultat poslovanja u 2022. godini iznosi 31,4 milijuna HRK te se većinom odnosi na prihod od prodaje EC SLO.

Troškovi rezervacija za očekivane kreditne gubitke u 2022. godini pozitivni su i iznose 46,4 milijuna HRK dok su u 2021. godini također bili pozitivni i iznosili su 14,1 milijun HRK. Navedeno je rezultat prodaje portfelja i manjeg ulaza novog NPL-a. Pokrivenost loših plasmana rezervacijama povećana je u odnosu na prošlu godinu i iznosi 134,0% (2021: 114,9%).

Ukupna imovina ECC-a na konsolidiranoj razini iznosi 2.301 milijuna HRK na 31. prosinca 2022. godine. Bruto krediti i predumovi klijentima zabilježili su smanjenje od 2,5% u usporedbi s 2021. godinom kao posljedicu pada salda revolving portfelja u korist debitnih kartica na tržištu te prodaje EC SLO.

Ukupne obveze su istovremeno smanjene u odnosu na 2021. godinu zbog otplate kredita Erste Bank AG Beč. Ukupan kapital iznosi 1.412 milijuna HRK, s porastom od 8,5% u usporedbi s 2021. godinom zbog uračunate ostvarene neto dobiti. U 2022. godini isplaćena je dividenda za 2021. godinu u iznosu 39,4 milijuna HRK.

Općenito o poslovanju

Poslovanje u 2022. godini obilježila je prilagodba cjelokupnog poslovanja uvođenju eura. U cilju jednostavnosti i veće transparentnosti, već od kolovoza je započelo redovito informiranje klijenata, odnosno uvedeno je dvojno iskazivanje svih naknada, parametara potrošačkog kreditiranja (iznos zajma, obroka ili anuiteta), iznosa na obavijestima o troškovima, kao i usluga dostupnih u aplikaciji ECC Mobile. Korisnicima je postala dostupna i nova verzija mobilne aplikacije s mogućnošću konverzije svih iznosa iz kuna u eure i obratno.

Temeljem odluke Uprave Erste&Steiermärkische Bank d.d., Olja Brkljačić, direktorica Sektora računovodstva i kontrolinga i Ivan Morović, direktor Sektora članstva, oboje iz Erste Card Cluba, imenovani su prokuristima. Na ovu su funkciju stupili 1. srpnja 2022., kada je prestao mandat člana Uprave Jurgena de Ruijtera. Cilj njihovog imenovanja je pružiti podršku članici Uprave Aniti Markota Štriga, koja je 1. srpnja 2022. postala direktorica Društva, u razvoju i osiguranju kontinuiteta poslovanja poduzeća.

VII. Erste Card Club d.o.o. (nastavak)

Općenito o poslovanju (nastavak)

U cilju proširenja ponude namijenjene malim trgovcima, poduzetnicima i obrtnicima, uvedena je besplatna aplikacija ECC SoftPOS namijenjena prihvatu beskontaktnog kartičnog plaćanja na Android telefonima. Aplikacija podržava PIN-on-glass tehnologiju, što omogućuje prihvata svih vrsta beskontaktnog plaćanja (Diners Club, Visa, Mastercard), uključujući jednokratna i obročna plaćanja za čiju je autorizaciju potreban PIN. Kako bi malim trgovcima omogućio da što jednostavnije digitaliziraju svoje poslovanje i time ga unaprijede, ECC se pridružio i inicijativi VISA-e pod nazivom „Digitalna Hrvatska“.

Kako bi se dodatno potvrdila usmjerenost ekološki održivom poslovanju, započet je proces izdavanja kartica na recikliranoj ili eco plastici za sve kartične brandove u portfelju (Diners, Visa, Mastercard). Uz to je, u suradnji s AKD-om, započela i dostava kartica na papirima te svim ostalim popratnim materijalima (leci, brošure, omotnice i sl.) certificiranim FSC standardom. Ova oznaka jamči odgovorno gospodarenje šumom (sadnja, uzgoj i održavanje novih stabala) kako bi se nadomjestilo svako drvo posječeno za potrebe nastajanja papira.

S Bankom Sparkase d.d. iz Ljubljane u lipnju je zaključen postupak prodaje ovisnog Društva, Erste Carda d.o.o., koji u Sloveniji ima pravo poslovanja Diners Club karticama. Kupoprodajni ugovor potpisan je u listopadu 2021. godine, a prijenosom vlasništva na Sparkasse, Erste Card ostaje dio međunarodne Erste Grupe. Također, u 2022. godini prodani su poslovni udjeli u Diners Club BH d.o.o. Sparkasse banci d.d. BH. Poslovanje s Diners Club kreditnim karticama i u Sloveniji i u Bosni i Hercegovini i dalje se nastavlja pod podfranzšnim ugovorom s Erste Card Clubom.

Zbog dugogodišnje izvrsnosti franšiznog poslovanja Diners Cluba na hrvatskom tržištu, Erste Card Clubu je dodijeljena nagrada *Franchise Brand Leader Award 2021.* u kategoriji najdugovječnije franšize. Ovo je prva i jedina nagrada na hrvatskom i regionalnom tržištu, koja se dodjeljuje za franšizno poslovanje, a njeni utemeljitelji su radio Poslovni FM, Hrvatska udruga za franšizno poslovanje FIP i Brending Akademija.

Kreditne kartice

Ukupan broj ECC kreditnih kartica na dan 31. prosinca 2022. iznosio je 378.754 uz neto pad od 3,4% u odnosu na prethodnu godinu kao posljedica redovnih aktivnosti upravljanja portfeljom u dijelu AML-a i identifikacije klijenata. U 2022. godini ukupno je prodano 35.034 novih kreditnih kartica što je za 6,7% više u odnosu na 2021. godinu. Iz digitalnog prodajnog kanala kroz ECC mobilnu aplikaciju (EMA) ili GEORGE aplikaciju došlo je 53% novih kreditnih kartica.

Tržišni udio kreditnih kartica društva na dan 30. rujna 2022. iznosio je 22,80% u odnosu na 22,79% na dan 31. prosinca 2021. Ukupan broj ECC klijenata na dan 31. prosinca 2022. iznosio je 300.560 što predstavlja smanjenje od 0,7% u odnosu na 2021. godinu. Ukupan broj korisnika ECC mobilne aplikacije iznosio je 190.691, što je povećanje od 27.163 korisnika ili 16,6% u odnosu na 2021. godinu. Porast prate kontinuirane aktivnosti vezane uz motiviranje kako postojećih tako i novih klijenata na prelazak na digitalni način rada koristeći EMA-u – mobilnu aplikaciju Erste Card Cluba.

Ukupan promet kartica izdanih od strane ECC-a u 2022. godini povećao se za 6,6% u odnosu na 2021. godinu te iznosi 7.487 milijuna HRK, s tržišnim udjelom od 24,41% (smanjenje 77 bps u odnosu na 3Q 2021). U strukturi prometa, najveći rast bilježi promet po jednokratnim transakcijama, zatim promet rata, dok je promet podizanja gotovine niži u odnosu na 2021. godinu, pod utjecajem tržišnih trendova porasta prometa debitnim karticama uz još uvijek značajan udio gotovinskih platnih transakcija.

Ukupan ECC promet prihvata porastao je za 33,0% u odnosu na 2021. godinu te sudjeluje u tržištu s udjelom od 16,51% (povećanje 109 bps u odnosu na 3Q 2021). Na povećanje ukupnog prometa najviše je utjecao snažan porast Visa i Mastercard prometa uslijed dobre turističke sezone i rasta potrošnje. Ukupan broj transakcija u 2022. godini premašio je 84 milijuna s porastom od 25,7% u odnosu na 2021. godinu.

Ukupan broj EFT POS uređaja ECC-a na 31. prosinca 2022. iznosi 20.787. Tržišni udio u EFT POS mreži na 30. rujna 2022. porastao je na 21,66% (povećanje 41 bps u odnosu na kraj 2021. godine).

VIII. Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o.

Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o. (Erste Leasing) je 31. prosinca 2022. ostvario gubitak u iznosu od 8,2 milijuna HRK. Glavni razlog su povećana rezerviranja za sudske sporove. ROE iznosi -1,8%, što predstavlja smanjenje od 11 postotna poena, a ROA -0,3%, što predstavlja smanjenje od 1,6 postotnih poena u odnosu na 2021. godinu.

Neto prihod od kamata iznosio je 80 milijuna HRK pri čemu je ostvaren rast od 4,28% u odnosu na 2021. godinu. Prihodi od kamata čine najznačajniji udio u rezultatu Društva, a odnose se na kamate od financijskog najma, koje iznose 108,5 milijuna HRK i veće su za 8,35% u odnosu na 2021. godinu. Troškovi kamata rastu za 21,7% na 28,4 milijuna HRK u 2022. godini.

Prihod od operativnog leasinga iznosio je 58,3 milijuna HRK i niži je za 10,5% u odnosu na 2021. godinu uslijed smanjenja udjela operativnog leasinga u portfelju.

Neto rezultat trgovanja odnosi se na tečajnu revalorizaciju bilance koja je u 2022. godini iznosio je -18,3 milijuna HRK.

Opći i administrativni troškovi iznose 92,2 milijuna HRK te su niži za 0,8% u odnosu na 2021. godinu uslijed smanjenja troškova amortizacije zbog smanjenja udjela operativnog leasinga u portfelju.

U 2022. godini Društvo je imalo prihode od rezervacija za očekivane kreditne gubitke u iznosu 18 milijuna HRK, dok je na 2021. godinu još uvijek utjecala pogoršana financijska situacija vezana za pandemiju COVID-19 te su troškovi rezervacija za očekivane kreditne gubitke iznosili 7 milijuna HRK. NPL je smanjen za 6,1% na iznos od 75,3 milijuna HRK, a NPL pokrivenost na 70,9%, dok je u 2021. godini iznosila 91,9%.

Erste Leasing je u 2022. godini sklopio 5.368 ugovora o leasingu ukupne vrijednosti 1.210,7 milijuna HRK čime zauzima 15% tržišnog udjela na dan 30. rujna 2022. prema zadnje objavljenim podacima Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA).

Ukupna imovina Erste Leasinga na dan 31. prosinca 2022. iznosila je 3.216 milijuna HRK, što predstavlja povećanje od 13% u usporedbi s 2021. godinom. Neto potraživanja od financijskog leasinga i ostala potraživanja blago su porasla u odnosu na prošlu godinu za 14% te iznose 2.899 milijuna HRK s udjelom od 90% u ukupnoj imovini. Materijalna imovina je iznosila 219,7 milijuna HRK s udjelom od 6,8% u ukupnoj aktivni i najvećim dijelom se odnosi na imovinu danu u operativni leasing. Zabilježeno je smanjenje operativnog leasinga u odnosu na 2021. godinu, što je u skladu s tržišnim trendovima.

Ukupne obveze prema kreditnim institucijama i klijentima na dan 31. prosinca 2022. iznosile su 2.670 milijuna HRK s udjelom od 83% ukupne pasive te su na razini prethodne godine. Ostale financijske obveze te ostale obveze, koje se odnose na primljene jamčevine i akontacije po osnovi operativnog leasinga, prate trend smanjenja operativnog leasinga u portfelju.

Ukupan kapital iznosio je 415,5 milijuna HRK u 2022. godini te je niži za 3% u usporedbi s 2021. godinom.

Nefinancijsko izvješće

Nefinancijsko izvješće

Jedna od temeljnih niti vodilja u poslovanju, kako Erste Grupe, pa tako i Erste banke, jest tzv. Izjava o svrsi poslovanja (Statement of Purpose) koja počiva na ukupno sedam stupova. Širenje i osiguravanje prosperiteta, dostupnost, nezavisnost i inovacija, profitabilnost, financijska pismenost, „radi se o ljudima“ te služenje građanskom društvu čine šest od sedam stupova, i velikim dijelom pokrivaju i sve aspekte održivog poslovanja koje Grupa želi postići. Ono što Erste Grupu čini različitom je posljednji, sedmi stup poslovanja cijele Erste Grupe, a to je tzv. treće pitanje. Naime, prije svake odluke postavljaju se pitanja 'Je li to profitabilno?' i 'Je li to zakonito?', no pitanje koje čini razliku, kako Erste banci, tako i svima na koje Erste banka ima utjecaj, jest 'Je li to ispravno?'. Upravo je to pitanje ono koje Erste banku potiče da svoje usluge i proizvode razvija do najviših mogućnosti te tako daje najveći doprinos pojedincu i društvu kao cjelini.

Društveno odgovornim poslovanjem banka podržava i potiče razvoj različitih segmenta društva i to kroz širok spektar aktivnosti, bilo usmjerenih prema dobrobiti vlastitih klijenata, ali i puno šire društvene zajednice u kojoj živi i radi, putem podrške brojnim humanitarnim i obrazovnim, ali i kulturnim i sportskim institucijama širom Republike Hrvatske. Banka pritom uvijek uzima u obzir specifične regionalne karakteristike i lokalne potrebe u društvu. O aktivnostima iz segmenta društveno odgovornog poslovanja transparentno se izvještava kroz brojne kanale, ali i kroz nefinancijsko izvješće koje banka, u raznim oblicima, objavljuje već godinama u svom Godišnjem izvješću.

Biti najbolja banka u Hrvatskoj koja brine o sigurnosti svojih klijenata i pruža najkvalitetnije proizvode i usluge, vodeći računa o dobrobiti svojih zaposlenika, dioničara i društvene zajednice vizija je poslovanja Erste banke, a kroz nefinancijsko izvješće Erste banci je cilj tu viziju i sve što ono što se radi da bi je ostvarili približiti svim zainteresiranima. Kroz segmente poslovne, društvene i okolišne odgovornosti Erste banka pokušava ispuniti svoju misiju, odnosno, poticati i pomagati svoje klijente, zaposlenike, dioničare i društvenu zajednicu u zajedničkom stvaranju dobrobiti.

Nastojanja Erste banke u tom segmentu praćena su i posvećenošću transparentnoj i otvorenoj komunikaciji prema medijima, kao posrednicima najšire javnosti. Ujedno su tijekom proteklih godina reflektirana i kroz reklamnu kampanju „Vjeruj u sebe“, kojom se želi promovirati pozitivne društvene i ekonomske vrijednosti, integraciju, inkluzivnost i zajedništvo svih pojedinaca u društvu, neovisno o dobi, spolu, etničkoj, vjerskoj ili političkoj opredijeljenosti, spolnoj orijentaciji ili bračnom statusu.

Implementacija obveze o nefinancijskom izvješću

Kroz Direktivu 2014/95/EU koja je u hrvatsko zakonodavstvo integrirana krajem 2016. godine, svim tvrtkama s više od 500 zaposlenika, propisana je obveza o nefinancijskom izvješću. U tom smislu, nefinancijsko izvješće Erste banke izdan je u sklopu Godišnjeg izvješća.

Nefinancijsko izvješće Erste banke sastavljeno je u skladu sa smjernicama za izvještavanje Global Reporting Initiative (GRI standard: core option). Izvještaj kao minimum obuhvaća poslovnu, društvenu i okolišnu odgovornost Erste banke.

Ciljevi održivog razvoja

Ciljevi održivog razvoja poznati su i kao Svjetski ciljevi, a usvojili su ih Ujedinjeni narodi 2015. godine. Ukupno ih je 17, a ispunjenjem tih ciljeva, društvo bi trebalo doći do održivijeg življenja i boljeg života za svakog pojedinca, do cilja mira i prosperiteta za sve. Upravo prosperitet za društvo i za svakog pojedinca jedan je od ciljeva Erste banke koji kroz svoje poslovanje želi postići.

Načelno, Erste banka, kao i Erste Grupa, podupire svih 17 ciljeva održivog razvoja. No, uzevši u obzir svoj oblik poslovanja i utjecaja na društvo, Erste banka može značajno doprinijeti radom i postizanjem devet ciljeva kroz strateške inicijative, preusmjeravanje financijskih tokova i prilagodbu svog operativnog modela:

1. Svijet bez siromaštva (SDG 1)
2. Zdravlje i dobrobit (SDG 3)
3. Kvalitetno obrazovanje (SDG 4)
4. Rodna ravnopravnost (SDG 5)
5. Čista voda i sanitarni uvjeti (SDG 6)
6. Pristupačna energija iz čistih izvora (SDG 7)
7. Održivi gradovi i zajednice (SDG 11)
8. Održiva potrošnja i proizvodnja (SDG 12)
9. Odgovor na klimatske promjene (SDG 13)

Analiza materijalnih tema

Analiza materijalnih tema prvi je korak ka stvaranju nefinancijskog izvješća. Kroz nju je organizaciji omogućen bolji uvid u teme koje njezini dionici smatraju relevantnima i utjecajnim. Kroz razgovor s nekima od dionika, Erste banka identificirala je nekoliko važnih tema na koje će se osvrnuti u ovom nefinancijskom izvješću. Kako bi same informacije bile što preglednije, izvješće je složeno na način da je svaka od tema svrstana pod određeni dio zainteresirane javnosti, odnosno, dionike. Kao dionici Erste banke identificirane su skupine: klijenti, zaposlenici, investitori, društvo, okoliš i dobavljači.

Neke od tema, kao što je primjerice tema Antikorupcije i Financijska pismenost, bitne su za više zainteresiranih javnosti, no zbog bolje organiziranosti teksta, svrstane su pod jednu od cjelina.

Kroz Tablicu 1 Erste banka podijelila je teme koje smatra od svoje materijalne važnosti prema svojim dionicima, odnosno, prema zainteresiranoj javnosti.

Klijenti

Odgovornost u poslovanju (SDG 1, 12)

Odgovornost u poslovanju, a posebno u odnosu s klijentima, predstavlja temeljnu odrednicu poslovanja Erste banke koja se ogleda kroz ponudu posebnih proizvoda i usluga namijenjenih različitim skupinama klijenata, a kao odgovor na njihove trenutne i buduće potrebe te životne situacije. Također, nužni su poticaji malim poduzetnicima te poticaji inovacijama, a svojim programom društveno odgovornog bankarstva Erste banka nastoji što većem broju ljudi omogućiti pristup financijskim sredstvima i uslugama banke. Isto tako, Erste banka uspostavila je i primjenjuje temeljna načela, politike i smjernice koje reguliraju sprječavanje korupcije, upravljanje sukobom interesa te sustav rješavanja prijavljenih nepravilnosti i zaštite zviždača (whistleblowing program).

Zadovoljstvo klijenta (SDG 4, 6, 7, 11)

Erste banka veliku pozornost posvećuje iskustvu klijenata te nastoji biti vodeća banka po pitanju zaštite potrošača i izvanrednog iskustva klijenata, a kao strateški cilj postavljeno je pružanje izvrsne, jednostavne, točne, transparentne i pravovremene usluge. Kako bi se to postiglo, primjenjuju se najviši standardi u poslovanju s klijentima, a velika pažnja polaže se na što veću transparentnost. Široka paleta proizvoda i usluga prilagođena raznim životnim prilikama pojedinca također je u službi ostvarivanja što većeg zadovoljstva klijenata.

Pravo na zaštitu osobnih podataka

Zaštita osobnih podataka predstavlja temeljno pravo svakog građanina, a u bankarskom sektoru ona je od izuzetne važnosti. Erste banka kontinuirano radi na poboljšanju svojih IT sustava te obrazovanju svojih zaposlenika kako bi se osigurali najviši standardi zaštite osobnih podataka. S ciljem zaštite informacijskog sustava od različitih sigurnosnih prijetnji banka kontinuirano radi na održavanju i poboljšavanju usklađenosti sa zahtjevima PCI/DSS standarda te usklađenosti sa zahtjevima Erste Grupe i smjernicama za upravljanje informacijskim sustavom od strane nacionalnog regulatornog tijela.

Zaposlenici

Raznolikost i jednakost (SDG 4, 5)

Rodna ravnopravnost predstavlja globalni problem koji sprječava miran i stabilan razvoj i napredak čovječanstva. Erste banka sustavno i naporno radi na suzbijanju bilo kakve rodne ili drugačije neravnopravnosti na radnom mjestu, a upravo iz tog razloga donesena je i Povelja o raznolikosti kojom se banka obvezala na provođenje politike raznolikosti i nediskriminacije u svojim radnim sredinama i poslovnom okruženju. Osim toga, doneseni su i drugi pravilnici pomoću kojih se radi na suzbijanju nejednakosti.

Edukacije i razvoj kompetencija (SDG 4)

Kontinuirani razvoj zaposlenika jedno je od ključnih načela Erste banke. Nadogradnja stručnih znanja, usvajanje novih kompetencija u skladu s trendovima i tržištem te konstantni osobni razvoj temeljne su pretpostavke karijernog puta svih zaposlenika.

Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika (SDG 3, 5)

Zdravlje i dobrobit svih, ali prvenstveno svojih zaposlenika, jedan je od ciljeva održivog razvoja koje je Erste banka identificirala kao izuzetno važne, posebno u okolnostima u kojima se trenutno nalazimo. Ovaj cilj održivog razvoja kamen je temeljac za ispunjavanje svih ostalih ciljeva. U tom smislu, Erste banka za svoje zaposlenike osigurava brojne pogodnosti, od besplatnih sistematskih godišnjih pregleda do organiziranih sportskih aktivnosti, a sustavno prati i trendove i događanja na tržištu te radi na unapređenju svojih poslovnih praksi.

Društvo

Društveno bankarstvo (SDG 1, 11)

Nejednakost u primanjima, geografska nejednakost, nejednakost među spolovima, nepravedna raspodjela sredstva prema dobi – tema nejednakosti ogleda se u svim aspektima života. Za Erste banku ovaj je cilj održivog razvoja moguće postići kroz društveno bankarstvo koje omogućuje jednake prilike i dostupnost sredstava uključivanjem i pružanjem poslovnih prilika različitim društvenim skupinama. Također, financijsko opismenjavanje kojim se omogućuje da u znanju o financijama svi imaju jednaku polazišnu točku jedan je od načina postavljanja dobrih temelja za napredak ka ispunjavanju ovog cilja.

Financijska pismenost (SDG 4, 11)

Dobivanje kvalitetnog obrazovanja jedno je od temeljnih prava svakog pojedinca, a upravo je znanje jedan od glavnih pokretača koje društvo gura naprijed. U 2018. godini Erste banka identificirala je potrebu za financijskim opismenjavanjem u društvu te je stoga pokrenut program besplatnih radionica i video-edukacija pod nazivom Škola pametnih financija. Do kraja 2022. kroz radionice dostupne u online obliku i uživo prošlo je više od 11 tisuća polaznika.

Društvena odgovornost (SDG 11)

Erste banka kroz svoje sponzorske i donatorske aktivnosti uključena je i aktivno podržava različite inicijative i projekte koji doprinose razvoju i unapređenju društva u cjelini, kako lokalno, tako i u cijeloj Republici Hrvatskoj. Također, banka nastoji njegovati dvosmjernu komunikaciju s lokalnom zajednicom te ostvariti što veću transparentnost.

Okoliš

Učinkovito upravljanje utjecajima na okoliš (SDG 6, 7, 12, 13)

Klimatske promjene više nisu projekcija smještena u budućnost već su postale stvarnost u kojoj čovječanstvo živi i s čijim se posljedicama mora nositi. Sve više poslovnih subjekata spoznaje svoje mogućnosti u upravljanju klimatskim promjenama i odgovorima na klimatsku krizu stoga je i sve veći broj onih koji se okreću uvođenju što održivijeg poslovanja i brizi za ekologiju. U segmentu ekologije i okoliša Erste banka stremlje što kvalitetnijim poslovnim procesima koji smanjuju utjecaj na okoliš, a briga o tome vodi se kroz strateško planiranje uspostavljanjem politika kojima se propisuju relevantni standardi, ali i kroz svakodnevno poslovanje, primjerice kroz uređenje poslovnica. Na visoke ekološke standarde banka pokušava potaknuti i svoje klijente, a što kvalitetnije poslovne procese koji smanjuju utjecaj na okoliš očekuje i od svojih dobavljača.

Dobavljači

Odgovornost u odabiru dobavljača (SDG 6, 7, 12, 13)

Erste Grupa, uključujući i Erste banku u Hrvatskoj, gleda svoje dobavljače kao partnere u razvoju održivosti svog poslovanja. Prilikom odabira dobavljača vodi se računa o održivosti i društveno odgovornom poslovanju te se biraju kompanije koje posluju u skladu sa svjetskim standardima koji uključuju socijalne i okolišne utjecaje.

Tablica 1: Analiza materijalnih tema

Dioničari	TEME MATERIJALNE ANALIZE	TEME MATERIJALNE ANALIZE PREMA GRI STANDARDIMA	POGLAVLJE U NEFINANCIJSKOM IZVJEŠTAJU
Klijenti	Odgovornost u poslovanju	Antikorupcija (GRI 205-3)	Antikorupcija i porezna transparentnost
	Zadovoljstvo klijenta		Proizvodi i usluge
	Pravo na zaštitu osobnih podataka	Zadovoljstvo klijenta (dodatna materijalna tema)	Iskustvo klijenta i kontakt centar, Pravo na zaštitu osobnih podataka
Zaposlenici	Raznolikost i jednakost	Raznolikost i jednakost (GRI 401-3, 405-1)	Raznolikost i jednakost te sprječavanje diskriminacije
	Edukacije i razvoj kompetencija	Edukacije i obrazovanje (GRI 404-1)	Edukacije i obrazovanje
	Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika	Promocija zdravlja (GRI 403-1, 403-3, 403-5), Fleksibilnost na radnom mjestu	Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika
Društvo	Društveno bankarstvo		
	Financijska pismenost	Antikorupcija (GRI 205-3)	Dijalog s lokalnom zajednicom
	Društvena odgovornost	Program financijske pismenosti (dodatna materijalna tema)	Škola pametnih financija
Investitori		Ekonomski rezultati	Sponzorstva i donacije te humanitarne akcije
Okoliš			Emisije
	Učinkovito upravljanje utjecajima na okoliš	Emisije (GRI 305-5)	Zbrinjavanje otpada
Dobavljači	Odgovornost u odabiru dobavljača	Odgovoran odabir dobavljača (GRI 308-2)	Odgovornost dobavljača

Klijenti

Antikorupcija

Kako bi ostvarila svoju viziju i misiju te ciljeve poslovanja, Erste banka stremi što kvalitetnijoj i upornijoj primjeni najviših etičkih standarda korporativnog upravljanja te individualnog ponašanja zaposlenika.

U tom okviru Erste banka uspostavila je i primjenjuje temeljna načela društveno odgovornog poslovanja te politike i smjernice koje reguliraju sprječavanje korupcije, upravljanje sukobom interesa te sustav rješavanja prijavljenih nepravilnosti (whistleblowing program). **Kodeksom ponašanja banke** uređuju se osnovna pravila poslovnog ponašanja zaposlenika banke u svrhu očuvanja i daljnjeg razvoja ugleda bankarstva i banke u društvu, promičući ideju profesionalnosti, odgovornosti i transparentnosti poslovanja.

Politikom upravljanja sukobom interesa i antikorupcije utvrđeni su minimalni standardi suzbijanja korupcije i davanja/primanja mita kao i standardi upravljanja općenitim vrstama sukoba interesa. Erste banka u svom poslovanju primjenjuje najviše etičke standarde korporativnog upravljanja i individualnog ponašanja. Banka ulazi u nova poslovna područja ukoliko je poslovanje u potpunosti u skladu s pozitivnim propisima te se temelji na integritetu i najvišim etičkim standardima. Politikom su obuhvaćena načela za upravljanje općim i posebnim sukobom interesa, vrste sukoba interesa, opća i posebna načela za suzbijanje korupcije i davanja/primanja mita te pravila upravljanja sukobom interesa. Banka podiže svijest i educira zaposlenike o prepoznavanju situacija u kojima može nastati sukob interesa te o mjerama, načelima i postupcima koje je potrebno provoditi u svakodnevnom poslovanju u cilju sprječavanja i upravljanja sukobom interesa. Okruženje za rad zaposlenika mora biti slobodno od bilo kakvih neprimjerenih utjecaja i ponašanja.

Erste banka ima nultu toleranciju prema bilo kojem obliku korupcije i davanja/primanja mita u odnosu na zaposlenike, Upravu, klijente i poslovne partnere. Korupciju i davanje/primanje mita treba shvatiti i kao posebnu vrstu sukoba interesa u poslovanju Erste banke te kao neprimjereno ponašanje koje dovodi do povrede zakona. Na temelju Kodeksa ponašanja i Izjave o svrsi, Erste banka obvezala se primjenjivati stroga i obvezujuća pravila u cilju suzbijanja korupcije i davanja/primanja mita te upravljanja sukobom interesa, a to se nastoji postići načelima i pravilima Politike upravljanja sukobom interesa i antikorupcije.

Banka ne tolerira ponašanja koja su u suprotnosti s važećim pravilima i propisima, aktima banke te etičkim načelima. Temeljem Whistleblowing programa kao predmeta **Whistleblowing politike**, sve osobe zaposlene u banci, neovisno o pravnoj osnovi temeljem koje obavljaju posao za Banku, pozvane su da u ranoj fazi pruže informacije o bilo kakvom ponašanju drugih zaposlenika, klijenata ili trećih strana koje nije u skladu s važećim pravilima, propisima, aktima banke te etičkim načelima. Politikom su propisana osnovna načela, uređen postupak unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti te osigurana učinkovita zaštita prijavitelja nepravilnosti odnosno zviždača (eng. whistleblower). Politika obvezuje sve osobe zaposlene u Erste banci, neovisno o pravnoj osnovi temeljem koje obavljaju posao za banku, a primjenjuje se na sve u radnom okruženju. Erste banka kontinuirano educira svoje zaposlenike s ciljem podizanja svijesti o važnosti upravljanja sukobom interesa i sprječavanja korupcije, kao i postupanja u skladu s etičkim standardima. Također, banka nastoji edukacijama poticati zaposlenike na prijavljivanje nepravilnosti poput prijevanih radnji, kršenja propisanih procedura i akata banke.

Tijekom 2022. godine zaposlenici banke redovito su se educirali o temama koje se odnose na sukob interesa, suzbijanje korupcije te o načelima iz Kodeksa ponašanja banke. O suzbijanju korupcije te sukobu interesa educirano je 2.659 zaposlenika banke, odnosno, 182 zaposlenika educirano je na temu suzbijanja korupcije, dok je 2.420 zaposlenika educirano na temu sukoba interesa.

Porezna transparentnost

Erste banka oduvijek je vodila brigu o poreznoj usklađenosti te o poštivanju i dosljednoj primjeni poreznih propisa. Banci je kao društveno odgovornom poduzetniku stalo da se javne potrebe države u kojoj radi uredno podmiruju i da banka plaća pošten iznos poreza, odnosno iznos poreza koji je dužna platiti prema poreznim propisima. U tu svrhu od ožujka 2017. u banci djeluje Ured za poreze ESB Grupe u Hrvatskoj.

Porezna transparentnost (nastavak)

Zadatak Ureda je briga o poreznoj usklađenosti Erste banke i njenih ovisnih društava u Hrvatskoj u cjelini, koordinacija porezne politike povezanih društava te suradnja s poreznim tijelima. Cilj Ureda je kvalitetno i efikasno upravljanje poreznim rizicima ESB grupe, a kao odgovor na sve opsežniju poreznu regulativu, bilo da se radi o EU Direktivama ili lokalnim propisima.

Osim porezne usklađenosti druga bitna zadaća Ureda za poreze ESB Grupe je da kolegama iz banke i ovisnih društava pomogne optimizirati porezne obveze koje proizlaze iz njihovog svakodnevnog poslovanja. Svrha je Ureda za poreze ESB Grupe da bude podrška poslovnim linijama banke i da se postojeća porezna znanja i stručnost uključe u svaki segment poslovanja banke. Ured za poreze intenzivno surađuje s drugim organizacijskim dijelovima banke.

Od 2017. godine odobren je od strane Uprave te vrijedi Porezni kodeks banke koji utvrđuje odnos banke prema poreznim pitanjima i poreznom riziku. Dokument je javno objavljen na internetskim stranicama banke, a njegova je svrha uspostavljanje poreznih načela koja će poštivati svi zaposlenici kao i podizanje razine svijesti o važnosti poreza u banci i cijeloj ESB grupi. U tu svrhu Ured za poreze kontinuirano održava treninge i radionice za zaposlenike.

Proizvodi i usluge

Odgovornost u poslovanju, a posebno u odnosu s klijentima, predstavlja temeljnu odrednicu poslovanja Erste banke koja se ogleda kroz ponudu posebnih proizvoda i usluga namijenjenih različitim skupinama klijenata, a kao odgovor na njihove trenutne i buduće potrebe te životne situacije. Poslovanje s klijentima u skladu je s ciljevima održivog razvoja koje je banka postavila, a briga za okoliš, društvo i procese dio je svakodnevnog poslovanja. U tom smislu, Erste banka želi osigurati proizvode i usluge koji potiču ekološku održivost te smanjuju emisiju CO₂ u okoliš, ponuditi financijske usluge ranjivim skupinama klijenata te biti partner u promjeni financijskih navika i unaprjeđivati interne procese prema većoj efikasnosti. Također, cilj banke je aktivno podupirati održive projekte.

Tako je u 2022. godini pokrenut proces uspostavljanja suradnje s tvrtkama koje nude održive proizvode i usluge, a usklađeni su i uvjeti stambenih EKO kredita dostupnih građanima koji se mogu koristiti za kupnju, izgradnju i dogradnju stambenih nekretnina energetskog razreda A+, A i B. Ovakvi se krediti mogu koristiti za poboljšanje energetske učinkovitosti (ugradnja opreme za korištenje obnovljivih izvora energije, zahvate na nekretnini koji utječu na smanjenje potrošnje energije ili za izvedbu toplinske izolacije stambenih objekata. U 2022. godini ugovoreno je gotovo EUR 160 mil. EKO stambenih kredita, čime je premašen cilj postavljen za prošlu godinu. Osim toga, za sve klijente zainteresirane za stambene EKO kredite bez hipoteke osigurane su posebne ponude i pogodnosti u suradnji s tvrtkama za opremanje doma. Također, dogovorena je i obveznica s International Finance Corporation iz koje se financiraju EKO stambeni krediti od 2021. do 2024. godine.

Također, kroz 2022. godinu pokrenut je proces definiranja ciljeva dekarbonizacije te, sukladno tome, prilagođavanja smjernica za financiranje održivih i tzv. zelenih projekata.

U prošloj su godini uvedene debitne kartice načinjene od recikliranog materijala, s ciljem da sve postojeće kartice budu zamijenjene do kraja 2026. godine.

Kroz poslovanje, osim u internim procesima, pokušava se smanjiti korištenje papira i u poslovanju s klijentima pa su stoga digitalizirani izvodi i razne obavijesti te je omogućeno digitalno ugovaranje proizvoda poput kredita i štednje.

Kroz poslovanje banke nastoji se voditi briga i o osjetljivim skupinama klijenata te o ponudi njima posebno prilagođenih proizvoda, primjerice posebni uvjeti kredita i niža naknada za vođenje računa za umirovljenike. Također, za djecu je u ponudi posebni štedni proizvod Medo Štedo kojem je cilj stvoriti prvi kontakt djece s bankom, poticati navike štednje povoljnijim uvjetima, poput kamatne stope te prilagođenim nagradnim programom. Poseban program postoji i za segment mladih klijenata i to u obliku posebnog tekućeg računa namijenjenog djeci i mladima do punoljetnosti uz koji mogu koristiti i debitnu karticu, čime je roditeljima olakšano učenje djece i mladih financijskoj odgovornosti bez naplate naknade za vođenje računa.

Proizvodi i usluge (nastavak)

Tijekom 2022. banka je nastavila aktivno sudjelovati u programima poticajne stanogradnje (POS) i programu subvencioniranja stambenih kredita za financiranje kupnje ili izgradnje nekretnine u suradnji s Agencijom za pravni promet nekretnina i posredovanje Republike Hrvatske (APN) u dva vala kreditiranja.

Promjene u ponašanju i navikama klijenata, tehnologija i regulatorni okvir kontinuirano zahtijevaju prilagodbu postojećeg poslovnog modela i uloge pojedinih distributivnih i komunikacijskih kanala. Poslovnice sve više postaju centri savjetovanja i rješavanja kompleksnijih zahtjeva klijenata, dok za obavljanje transakcija i rješavanje jednostavnijih zahtjeva klijenti sve više koriste digitalne usluge i samouslužne uređaje. Tijekom 2022. godine nastavljene su aktivnosti u sklopu projekta transformacije poslovnica, koje osim novog vizualnog identiteta, karakterizira i novi način rada fokusiran na savjetodavnu ulogu zaposlenika i jedinstveno korisničko iskustvo za klijente.

U skladu sa strateškim odrednicama banke koje za primarni cilj imaju dugoročno održivo poslovanje klijenta te općenito društveno odgovorno poslovanje, dva su ključna koncepta implementirana ove godine – Financial Health (Financijsko zdravlje) te usklada sa ESG regulativom. Koncept Financijskog zdravlja po prvi put na hrvatskom tržištu omogućuje klijentima bolje razumijevanje i transparentnost u kreditnom rejtingu, dok implementacija ESG regulative postavlja dodatne temelje za dugoročno održivu ekonomiju.

Glavni su ciljevi banke u ESG segmentu pružanje podrške klijentima u praćenju i smanjenju CO2 otiska te općenito u njihovoj transformaciji ka održivijem poslovanju te financiranje tzv. zelenih, odnosno, održivih projekata. U svrhu postizanja navedenih ciljeva u 2022. godini pokrenute su edukacije zaposlenika na ESG teme, pokrenuti su procesi definiranja jasnog modela usluge koja uključuje ESG za korporativne klijente te su pokrenuti procesi implementacije i definiranja smjernica i metodologije za tzv. 'zeleno' financiranje. Poseban naglasak stavljen je na dostizanje ciljanog 'zelenog' volumena (GIR) koji je u 2022. godini postavljen na EUR 105 mil. te je značajno premašen.

Kao i prijašnjih godina, banka je nastavila uspješnu suradnju s domaćim i međunarodnim financijskim institucijama na postojećim i novim financijskim instrumentima (HAMAG BICRO, HBOR, EIF, EIB, EBRD). Financijski instrumenti dolaze u obliku kreditnih linija, jamstava i garancijskih shema i namijenjeni su mikro, malim i srednjim poduzećima s ciljem da poduzetnicima olakšaju pristup financiranju.

U 2022. godini je nastavljena intenzivna suradnja s posebnim financijskim institucijama na garancijskim instrumentima sa ciljem ublažavanja negativnih posljedica pandemije COVID-19 i krize uzrokovane ratom u Ukrajini, posebice s Europskim investicijskim fondom (EIF), Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak (HBOR) te HAMAG-BICRO-om.

Krajem prošle godine, banka je potpisala Ugovor o jamstvu u iznosu od 50 milijuna eura s Europskim investicijskim fondom (dio grupe Europske investicijske banke – EIB), a sve u okviru fonda InvestEu za podržavanje održivosti, inovacija i digitalizacije malih poduzeća u Hrvatskoj te razvoj kulturnog i kreativnog sektora. Od početka svog djelovanja u Hrvatskoj, EIF je potpisao više od 40 ugovora s lokalnim komercijalnim bankama, kroz koje je pružena potpora oko 5.000 poduzeća te je sačuvano 70.000 radnih mjesta. Zahvaljujući širokom rasponu pokrivenosti, sredstva u okviru InvestEU programa pomoći će hrvatskim malim i srednjim poduzećima (MSP) i srednje kapitaliziranim poduzećima da uvedu održivije tehnologije i operativne prakse koje su manje štetne za klimu. EIF-ovim financiranjem podupiru se i inovacije i digitalna transformacija kroz poboljšanje pristupa financiranju za poduzeća usmjerena na istraživanje i tehnologiju. Ono će također pridonijeti razvoju kulturnog i kreativnog sektora, stvaranju novih poslovnih ekosustava i njihovoj prilagodbi trenutačnim tržišnim izazovima.

Banka je također nastavila suradnju s HAMAG-BICRO-om i HBOR-om kroz korištenje postojećih garancijskih instrumenata, koji ostaju otvoreni još i u 2023. S HBOR-om je potpisan sporazum o portfeljnoj polici osiguranja za izvoznike pogođene krizom u Ukrajini u iznosu od 20 milijuna eura. U sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO) su započeli pregovori s HBOR-om o jamstvu za mid-cap i velike klijente, a s HAMAG-BICRO-om za subvenciju kamate uz jamstvo za male i srednje klijente.

Potpisivanjem ugovora i korištenjem navedenih garancijskih instrumenata Banka je u skladu sa svojim strateškim smjernicama pružala kontinuiranu podršku pojedinim poduzetničkim sektorima, pogotovo onima najviše pogođenim pandemijom i krizom u Ukrajini. Rezultat toga je da je u 2022. godini uz garancijske instrumente odobreno oko 60% više transakcija u odnosu na 2021., koja je i sama bila rekordna po korištenju garancijskih instrumenata.

Proizvodi i usluge (nastavak)

U cilju osiguranja povoljnijih uvjeta kreditiranja za klijente s HBOR-om su također potpisani novi okvirni ugovori za investicijske kredite u ukupnom iznosu od 50 milijuna eura i NPOO subvencije kamate za privatni i javni sektor.

Tijekom 2022. intenzivirano je odobravanje obvezujućih i neobvezujućih pisama namjere za financiranje projekata sufinanciranih bespovratnim sredstvima EU, a u tom kontekstu banka je također aktivno sudjelovala u konzultacijama s ministarstvima koja su objavljivala natječaje u sklopu NPOO-a i konzultantskim kućama koja su klijentima pomagale s prijavama na te natječaje.

Banka posluje u skladu s „Načelima odgovornog poslovanja“ kojima je cilj osigurati pravila vezana uz financiranje, odnosno, pružanje usluga na području industrija energetike, obrambene industrije, industrije oružjem te drugih osjetljivih industrija. Iako banka nema fokus na financiranje takvih industrija, postupanje u skladu s načelima osigurava upravljanje poslovnim aktivnostima u navedenim industrijama na odgovoran način prema klijentima i društvu općenito.

Tijekom protekle dvije godine, Erste Asset Management, članica ESB grupe u Hrvatskoj, na tržištu je ponudila nekoliko investicijskih fondova temeljenih na ulaganjima povezanim s ESG principima. Radi se o trenutno najbrže rastućem segmentu investicijskih fondova u EU, a dosadašnja iskustva pokazuju veliki interes klijenata za ulaganje u ovakvu vrstu fondova.

Digitalizacija

Banka kontinuirano radi na digitalizaciji poslovanja i pružanju novih i poboljšanih mogućnosti klijentima.

Aplikacija KEKS Pay, koju je Erste banka korisnicima ponudila krajem 2018. godine, s krajem prošle godine zabilježila je gotovo 317.000 korisnika. Aplikacija je namijenjena svima, bez obzira na to u kojoj banci imaju otvoren račun, pa su 71% korisnika klijenti drugih banaka, dok preostalih 29% ima otvoren račun u Erste banci. Od početnog slanja i primanja novca među prijateljima, aplikacija KEKS Pay razvila se do raznih mogućnosti koje trenutno nudi, pri čemu su samo neke od njih kupnja GSM bonova i plaćanje cestarina, plaćanje parkinga, mogućnost uplaćivanja donacija, plaćanje u webshopovima i trgovinama koje podržavaju plaćanje KEKS Payem, a inovativna opcija primanja i plaćanja digitalnih računa komunalnih režija među korisnicima iz mjeseca u mjesec pokazuje trend rasta. Prošle se godine intenzivno radilo na širenju opsega ove funkcionalnosti pa ju tako sada nudi više od 60 različitih trgovačkih društava i jedinica lokalne samouprave. Tijekom druge polovice 2022. godine lansirana je i nova funkcionalnost KEKS Kasica, odnosno, štednja koja se pokazala popularnom među korisnicima.

Paneuropska digitalna platforma George je, nakon predstavljanja u 2020. godini, kroz godine nastavila s razvijanjem i pružanjem novih, inovativnih funkcionalnosti svojim klijentima. Osim boljeg i kvalitetnijeg korisničkog iskustva unutar mobilnog i internetskog bankarstva, George predstavlja i platformu za inovacije kroz koju se uvode nove mogućnosti, a platforma sa svakom nadogradnjom postaje naprednija, pametnija i inteligentnija. Uz već prije dostupne proizvode poput otvaranja tekućih računa, gotovinskih kredita, oročenih depozita, kreditnih kartica i drugog, tijekom 2022. radilo se na razvijanju i otvaranju novih proizvoda u Georgeu. Tako su korisnicima ponuđene usluge poput otvaranja brokerskih i skrbničkih računa ili žiro računa te proizvoda vezanih za štednju. Jedna od važnijih novosti koja doprinosi brzini ugovaranja usluga, ali i digitalizaciji usluge te manjem korištenju papira za printanje je tzv. 'asistirana prodaja u poslovnicama' uz koju blagajnici u poslovnicama mogu s klijentom ugovarati proizvode kroz George. Tijekom 2022. godine aplikacija je doživjela i neke prilagodbe na sučelju kao i prilagodbu na novu valutu, a s krajem 2022. godine George je imao više od 362 tisuće mjesečno aktivnih korisnika.

Treba spomenuti i kontinuiranu nadogradnju web stranica Erste banke koje su i u 2022. godini pratile potrebe klijenata sa svim potrebnim informacijama.

Iskustvo klijenta i kontakt centar

Erste banka veliku pozornost posvećuje iskustvu klijenata te nastoji biti vodeća banka po pitanju zaštite potrošača i izvanrednog iskustva klijenata, a kao strateški cilj postavljeno je pružanje izvrsne, jednostavne, točne, transparentne i pravovremene usluge. Kako bi se to postiglo, banka posluje iznad okvira onog što je zakonom propisano, primjerice, omogućeno je transparentno i jednostavno podnošenje i rješavanje prigovora, pri čemu je više od 70% prigovora riješeno u roku tri radna dana.

Iskustvo klijenta i kontakt centar (nastavak)

Stoga se iskustvom klijenata upravlja sustavno i kontinuirano, kroz proces definiran u pet koraka:

- _ osluškivanjem glasa klijenta
- _ implementacijom standarda iskustva klijenata
- _ edukacijom zaposlenika
- _ mjerenjem iskustva klijenata te
- _ identificiranjem područja za unaprjeđenje i definiranje akcijskog plana unaprjeđenja.

Svrha mjerenja iskustva klijenata je razumijevanje njihovih očekivanja te zadovoljstvo pruženom uslugom. Mjeri se zadovoljstvo klijenata uslugom, proizvodima i procesima banke te znanje, stručnost, postupci i ponašanja zaposlenika prema klijentima. Rezultati mjerenja omogućavaju konkretnu povratnu informaciju te priliku da se unaprijedi iskustvo klijenata u svim dodirnim točkama s bankom.

Izvori mišljenja klijenata dolaze s nekoliko strana i iz nekoliko perspektiva. Tu je: *mystery shopping* (tajni kupci) kojim se utvrđuje ponašaju li se i postupaju li zaposlenici prema unaprijed propisanim standardima i procedurama; istraživanja mišljenja klijenata kojima se ispituje zadovoljstvo klijenta pruženom uslugom ili ugovorenim proizvodom (na uzorku od više od 40 tisuća ispitanika godišnje) te prigovori klijenata koji se prikupljaju i detaljno analiziraju na mjesečnoj i kvartalnoj razini prema raznim kategorijama.

Sva navedena mjerenja provode se kontinuirano, rezultati se redovito analiziraju i izvještavaju rukovoditelji te se rade akcijski planovi za unaprjeđenja. Na razini banke funkcionira i Odbor za kvalitetu usluge i iskustvo klijenata čiji su stalni članovi Uprava te direktori druge linije upravljanja onih sektora koji direktno komuniciraju s klijentima te ostalih sektora koji imaju značajniji indirektan utjecaj na iskustvo klijenata. Odbor se sastaje četiri puta godišnje te određuje ciljeve iskustva klijenata, prati nivo iskustva klijenata i odlučuje o prioritetima za unaprjeđenje.

Nekoliko je osnovnih ciljeva koji se povezuju uz iskustvo klijenata, a koji se u nadolazećem razdoblju žele osigurati. Daljnji razvoj usluga i mogućnosti ugovaranja proizvoda na digitalnim kanalima, povećanje efikasnosti procesa kako bi se klijentima pružila usluga u što kraćem vremenu te nastavak transformacije mreže na način da se u fokus stavlja klijent samo su neki od njih.

Promjene u očekivanjima klijenata te promjene u ponašanju i navikama klijenata, tehnološka revolucija i regulatorni okviri neminovno zahtijevaju redizajn trenutnog poslovnog modela i uloge poslovnica kao kanala distribucije proizvoda i usluga banke i partnera, a to je ujedno i razlog postupene transformacije mreže. Projekt transformacije mreže traje od 2018. godine, a prema uslužnom modelu rada dosad je preuređeno 16 poslovnica banke, pri čemu su neke od njih uređene po *Branch Evolution* konceptu, koji predstavlja nadogradnju uslužnog modela uređenja poslovnica. Rekonstruirani su i drugi poslovni prostori Erste banke, a s preuređenjem poslovnica po novom konceptu planira se nastaviti.

Erste banka dostupna je klijentima putem više kanala kako bi im se u svakom trenutku olakšalo dobivanje informacije ili omogućilo pravo na prigovor. Osim standardnih kanala (poziv, email, chat, video poziv), Kontakt centar Erste banke dostupan je i kroz kanale komunikacije WhatsApp i Viber, a digitalnim klijentima banke pružena je i mogućnost video identifikacije.

Dugogodišnja orijentiranost na izvrsno iskustvo klijenata u svim dodirnim točkama klijenta s bankom, prepoznata je i od strane klijenata što je vidljivo kroz rezultate CXI (Customer Experience Index) gdje Erste banka već godinama zauzima prvo mjesto na tržištu uz značajnu prednost u odnosu na druge banke. Ovakav rezultat dokaz je da je Erste banka uspješno, pravovremeno i transparentno komunicirala sa svojim klijentima u raznim okolnostima i situacijama s kojima se susrećemo posljednjih godina.

Pravo na zaštitu osobnih podataka

Zaštita osobnih podataka predstavlja temeljno pravo svakog građanina. Načela i pravila o zaštiti osobnih podataka osiguravaju zaštitu privatnog života te ostalih ljudskih prava i temeljnih sloboda u prikupljanju, obradi i korištenju osobnih podataka. Osigurana je svakom građaninu bez obzira na državljanstvo i prebivalište te neovisno o etničkom podrijetlu, boji kože, spolu, jeziku, vjeri, političkom ili drugom uvjerenju, nacionalnom ili socijalnom podrijetlu, zdravstvenom stanju, imovini, rođenju, obrazovanju, društvenom položaju ili drugim osobinama.

a) GDPR (engl. General Data Protection Regulation)

Primjena Opće uredbe o zaštiti podataka (engl. *GDPR – General Data Protection Regulation*) donijela je nove definicije i jasnije obveze u odnosu na zaštitu podataka i prava svakog građanina na sigurnost i privatnost. Konkretnije, Erste banci donijela je dodatnu vrijednost u smislu mogućnosti da se kroz transparentno poslovanje u još većoj mjeri približi svojim klijentima, iskoristivši navedeni pravni okvir kao dodatnu priliku i motiv za podizanje razine sigurnosti cjelokupnog sustava sigurnosti.

Općom uredbom o zaštiti podataka uvedene su nove definicije, detaljnije su opisani postojeći pojmovi, jačaju se prava fizičkih osoba te je jedan od ciljeva podizanje informacijske sigurnosti na najvišu razinu u području pristupa i upravljanja osobnim podacima. U odnosu na obradu osobnih podataka pojedinaca, Erste banka kontinuirano radi na unaprjeđenju relevantnih poslovnih procesa. Visoku razinu zaštite osobnih podataka kao i ostvarivanje prava klijenata, zaposlenika i suradnika sukladno pozitivnim zakonskim propisima banka ostvaruje praćenjem najbolje prakse i industrijskih standarda upravljanja informacijsko komunikacijskom i tehnološkom infrastrukturom, transparentnom komunikacijom te drugim tehničkim i organizacijskim mjerama zaštite.

b) PCI/DSS (engl. Payment Card Industry Data Security Standard) certifikat

S ciljem zaštite informacijskog sustava od različitih sigurnosnih prijetnji banka kontinuirano radi na održavanju i poboljšavanju usklađenosti sa zahtjevima PCI/DSS standarda te usklađenosti sa zahtjevima međunarodne Erste Grupe i smjernicama za upravljanje informacijskim sustavom od strane nacionalnog regulatornog tijela.

Erste banka je tijekom 2022. uspješno završila još jednu u nizu recertifikacija po PCI DSS standardu (Payment Card Industry Data Security Standard), čime je potvrđena sukladnost poslovanja banke s ovim kompleksnim međunarodnim sigurnosnim standardom platnih sustava. Samo usklađivanje, ali i revizija PCI DSS opsega, iznimno su zahtjevni te podrazumijevaju kontinuiranu kolaboraciju tehničkih, poslovnih i sigurnosnih timova na usklađivanju sa zahtjevima standarda.

Zaposlenici

Cilj Erste banke je biti najbolja banka u Hrvatskoj koja brine o sigurnosti svojih klijenata i pruža najkvalitetnije proizvode i usluge, a koja u isto vrijeme vodi računa o dobrobiti svojih zaposlenika, dioničara i društvene zajednice. Briga za zaposlenike jedan je od temelja kulture Erste banke, a očituje se kroz različite aktivnosti koje banka poduzima kako bi zaposlenici bili u ugodnom i kvalitetnom okruženju, ispunjenom međusobnim poštivanjem i uvažavanjem.

U Erste banci cijeni se pojedinac. To vrijedi za tisuće klijenata banke, ali i zaposlenike. Izvršnost je moguća samo kad se okupe zaposlenici s osobnošću, talentom i iskustvom. Stoga Erste banka svojim zaposlenicima nastoji osigurati motivirajuće radno okruženje kroz benefite vezane za karijeru, s naglaskom na smislen i svrhovit posao, intelektualni napredak i prilike za stjecanje novih znanja i vještina, kroz dobre i zdrave međuljudske odnose, ekonomsku sigurnost i stabilnost te u konačnici brigu za vlastito zdravlje. Također, posebna pažnja daje se rodnoj ravnopravnosti i smanjenju nejednakosti, osiguranju kvalitetnih uvjeta rada i socijalnog dijaloga, sprječavanju kršenja ljudskih prava i diskriminacije te se nastoji ostvariti maksimalna transparentnost i dijalog s lokalnom zajednicom.

Raznolikost i ravnopravnost spolova te sprječavanje diskriminacije

Erste banka ima ukupno 2609 zaposlenika¹, od čega su 1899 žene, dok je 710 muškaraca. Među zaposlenicima prevladavaju oni koji imaju 30 do 50 godina.

Tablica 2: Struktura zaposlenika

UKUPNO		<30 GOD		30-50 GOD		>50 GOD	
žene	muškarci	broj	%	broj	%	broj	%
1.899	710	326	12%	1.925	74%	358	14%

Raznolikost i ravnopravnost spolova te sprječavanje diskriminacije (nastavak)

Žene čine 73 % zaposlenika, a preostalih 27 % čine muškarci. Vezano za žene na rukovodećim pozicijama, kroz 2022. njihov udio zadržan je na podjednakoj razini kao i prethodne godine. Na pozicijama visokog rukovodstva, koje uključuju Nadzorni odbor i Upravu, žene čine 17 %, a na razini Uprave i B-1 postotak žena iznosi 36 %. Na B-1 razini žene čine 43 % te 64 % na pozicijama srednjeg i nižeg menadžmenta. Cilj je očuvati pozitivni trend iz zadnjih nekoliko godina i u budućnosti te nastaviti promovirati ženske lidere kako bi njihovi udjeli bili stabilni i rasli kroz vrijeme.

Prosječna dob zaposlenika u kompaniji iznosi 39,8 godina, dok je prosječna dob zaposlenika na rukovodećim pozicijama nešto viša i iznosi 45,4 godina.

Tablica 3: Struktura upravnih tijela

NADZORNI ODBOR	žene	muškarci			
	29%	71%			
UPRAVA	žene	muškarci	<30	30-50	50>
	0%	100%	0%	20%	80%
B-1	žene	muškarci			
	43%	57%			
B-2, B-3, B-4	64%	36%			
Ukupno visoko rukovodstvo, Nadzorni odbor i Uprava	17%	83%			
Ukupno visoko rukovodstvo	36%	64%			

¹ Izražena brojka čini ukupan broj aktivnih zaposlenika, bez obzira na to rade li puno ili nepuno radno vrijeme.

Raznolikost i ravnopravnost spolova te sprječavanje diskriminacije (nastavak)

Suzbijanje diskriminacije propisano je „Etičkim kodeksom“, a „Pravilnikom o radu“ i „Kolektivnim ugovorom“ opisan je postupak prijave te aktivnosti koje moraju poduzeti osobe ovlaštene za rješavanje pritužbi. Posebnom odlukom Uprave imenovane su osobe iz Sektora pravnih poslova i Sektora ljudskih potencijala zadužene za rješavanje prigovora vezanih uz zahtjeve za zaštitu dostojanstva i zaštitu od diskriminacije unutar Erste banke.

Posebna pažnja pridaje se sprječavanju diskriminacije u procesu regrutiranja i selekcije – natječajni su otvoreni za prijave svih zainteresiranih kandidata koji po svojim kompetencijama i iskustvu odgovaraju uvjetima radnog mjesta, bez obzira na spol, dob, nacionalnost i sl. Kroz individualno ili grupno savjetovanje radi se s rukovoditeljima na osvještavanju nesvjesne diskriminacije kako bi mogli donijeti kvalitetne i nepristrane odluke vezano za odabir kandidata, a zabrana diskriminacije integrirana je i kao jedan od ključnih elementa u Politici zapošljavanja.

Erste banka nastoji stvoriti okruženje koje podržava raznolikost te poštovanje i uvažavanje drugih, bilo da se radi o zaposlenicima, suradnicima ili klijentima banke. Načela raznolikosti i uključenosti za koje se banka obvezuje da će ih primjenjivati definirana su u Politici raznolikosti i uključenosti, dostupnoj na hrvatskom i engleskom jeziku. Ovaj dokument redovito se ažurira i nadopunjuje, a opisuje principe uključive kulture kako prema klijentima, tako i prema zaposlenicima. U 2021. godini Politika je značajno revidirana u suradnji s Upravljanjem raznolikošću na razini Erste Grupe te je dodana Izjava o raznolikosti Erste Grupe koja vrijedi na razini cijele međunarodne grupacije. Upravljanje raznolikošću na razini Erste Grupe je organizirano kao „Funkcija Grupe“ i nalazi se unutar Erste Holdinga, kao dio Group People & Culture sektora.

Na razini cijelog Erste Grupe postavljeni su dugoročni ciljevi vezani za strukturu visokog rukovodstva, a definirani su za razdoblje od pet godina te se prate u dva koraka. Za udio žena u top menadžmentu (Uprava i B-1) u Erste banci oni su: 34 % do 2023. i 41 % do 2025. Prema podacima iz 2021. godine, udio žena bio je na 33% čime je prvi cilj praktički već ostvaren, a u 2022. je s 36% ženskih lidera već premašen cilj definiran za 2023. Promoviranje žena na top rukovodeće pozicije podržava novi proces razvoja nasljednika za B-1 pozicije koji je implementiran u 2022. Raznolikost, posebno vezano za spol, bila je jedan od ključnih kriterija pri nominaciji i odabiru nasljednika tako da bazu potencijalnih lidera čini nešto više od 60% žena. Erste banka na ovaj način želi doprinijeti uključivanju žena na top menadžerske pozicije i razbijanju „staklenog stropa“.

Osim ciljeva definiranih u koordinaciji Erste Grupe, u banci se prate i lokalno definirani ciljevi vezani za strukturu visokog rukovodstva na razini Nadzornog odbora i Uprave. Za udio žena na ovoj razini oni su: 23 % do 2023. te 31 % do 2025. Krajem 2022. žene su činile 17 % što znači da u je u narednih godinu dana potrebno imenovati još jednu ženu lidericu na ovim pozicijama kako bi cilj bio ostvaren.

Osim podrške ženama rukovoditeljicama, fokus je stavljen i na osiguravanje jednakih prilika za napredak i razvoj zaposlenika iz različitih dobni skupina, posebno onih krajnjih (mlađi od 30 ili stariji od 50 god), i poticanju uspješne suradnje u multi-generacijskim timovima. Tako se posebno pazi da se u razvojnim inicijativama uvijek vodi briga o cjeloživotnom učenju i da segment zaposlenika 50+ bude ravnopravno uključen u sve edukacijske aktivnosti. Kako bi se olakšalo funkcioniranje u višegeneracijskim timovima, organiziraju se radionice za zaposlenike na ovu temu.

Polovinom 2020. godine pokrenuto je redovito izvještavanje menadžmenta o osnovnim parametrima raznolikosti u Erste banci. Podaci o spolnoj i dobnoj distribuciji među različitim grupama zaposlenika sada su dio mjesečnog izvještaja o zaposlenicima namijenjenog direktorima. Na ovaj način prate se raznolikost kroz brojke, ali i jača svijest menadžmenta o važnosti upravljanja raznolikošću. U 2021. izvještaj je redizajniran te je sada lako dostupan menadžmentu kroz internu platformu intranet.

Erste banka odaziva se na niz inicijativa, panela i predavanja na temu raznolikosti te ju aktivno promovira na svim stručnim skupovima izvan banke.

U zadnjih nekoliko godina Erste banka je pokrenula i provodi niz inicijativa i aktivnosti pod sloganom #različitoPlavi, a koje za cilj imaju podršku raznolikosti u organizaciji. Glavni sponzor tih inicijativa je predsjednik Uprave banke, Christoph Shoeffboeck, koji se povremeno i sam aktivno uključuje u neke od aktivnosti.

Raznolikost i ravnopravnost spolova te sprječavanje diskriminacije (nastavak)

Kroz godinu se redovito održavaju edukativne radionice na temu stereotipa, predrasuda i nesvjesne pristranosti, prilagođene različitim skupinama zaposlenika i u različitim formatima (online, uživo, webinar...)

Kontinuirano se radi na dizanju svijesti o važnosti uvažavanja različitosti i kroz kanale interne komunikacije, prvenstveno kroz intranet. Posebna pažnja posvećena je uključivanju raznolikosti kao bitne teme u proces uvođenja u posao novozaposlenih. U svrhu osvještavanja važnosti spolne ravnopravnosti, svi materijali, upute, i smjernice za novozaposlene napisane su u ženskom rodu te je pruženo objašnjenje zašto je tako napravljeno i zašto je raznolikost u Erste banci važna. Također, kontinuirano se radi i na benefitima koji podržavaju raznolike skupine zaposlenika i doprinose ravnoteži poslovnog i privatnog života.

Krajem 2021. pri oglašavanju otvorenih radnih mjesta uz naziv pozicije, pored uobičajenog „ž“ za ženski spol i „m“ za muški spol, uvedena je dodatna, rodno neutralna oznaka „d“ kao „drugo“. Na taj način Erste banka želi poslati poruke o važnosti uvažavanja raznolikosti ne samo interno unutar organizacije, već i prema javnosti te tako doprinijeti razbijanju stereotipa u našem društvenom okruženju.

Tijekom 2022. banka je redizajnirala način na koji komunicira s potencijalnim zaposlenicima, i to kroz sve kanale kontakta: od karijernog dijela web stranice banke, preko sadržaja na različitim portalima za oglašavanje radnih mjesta, do oglasa za otvorene pozicije. Poruke vezane uz uvažavanje raznolikosti čine važan dio novih sadržaja. Tako se sada koriste fotografije koje prikazuju osobe različitog spola i dobi ili osobe s invaliditetom, a tekst oglasa za posao sadrži napomenu o raznolikosti kao sastavnom elementu Erste kulture.

S ciljem razbijanja stereotipa, Erste banka već nekoliko godina nastoji potaknuti očeve zaposlenike banke za korištenje roditeljskog dopusta putem slanja motivacijskog e-maila gdje su opisani benefiti uključivanja u brigu o djetetu i upute oko ostvarivanja ovog prava. Od početka provođenja ove inicijative vidljivi su pozitivni efekti, a u 2022. oko 50% Erste očeva iskoristilo je mogućnost dopusta, dok je, prema nekim podacima, na razini Hrvatske ovaj udio oko 7%. Također, od jeseni 2022. zakonski je reguliran tzv. očinski dopust u trajanju od 10 do 15 dana koji su poslodavci dužni omogućiti svakom ocu. Za Erste banku implementacija ove inicijative ne predstavlja izazov jer se već od ranije potiče muške zaposlenike na aktivno preuzimanje roditeljske uloge.

Kako bi se zaposlenicima dodatno olakšalo usklađivanje roditeljske uloge te privatnog života s poslovnim obavezama, u banci se podržavaju fleksibilni modeli rada i rad od kuće gdje god to organizacija posla omogućava. Ove opcije, iako ih koriste i muškarci, prvenstveno su podrška ženama zaposlenicima zbog još uvijek tradicionalne uloge koju imaju u društvu čime su i više uključene u brigu o djeci, obitelji, kućanskim poslovima i sl.

Po uzoru na godinu ranije, u listopadu 2022. organiziran je poludnevni online događaj na temu financijske otpornosti i financijskog zdravlja namijenjen svim zaposlenicima, a posebno ženama kao više ranjivoj grupi vezano za ove teme. Događaj je ponovno organiziran uz zajednički angažman lokalnih menadžera za raznolikost iz svih zemalja članica Erste Grupe. Ove godine u zajedničkom dijelu događaja organizirano je zanimljivo predavanje Jacki Zehner, financijske aktivistice koja se zalaže za ravnopravnost žena i djevojčica vezano za financijsku pismenost i upravljanje financijama i koja za sebe kaže da je financijska feministica. Lokalni dio događaja bio je panel na temu financijske otpornosti na kojem su sudjelovali stručnjaci iz banke različitih profila: makroekonomija, prodaja i psihologija. Cijelo događanje bilo je odlično posjećeno, oko 150 zaposlenika EBC grupe pridružilo se online aktivnostima i dalo vrlo pozitivne povratne informacije na sadržaje.

U sklopu promicanja raznolikosti, u 2022. banka se uključila u projekt radnog osposobljavanja osoba s invaliditetom u suradnji s Centrom za profesionalnu rehabilitaciju Zagreb. Uspješno je proveden pilot projekt tijekom kojeg je mlada osoba s cerebralnom paralizom prošla mentoring s ciljem usvajanja novih poslovnih znanja i vještina, ali i socijalizacije i snalaženja u novim situacijama. Kako bi se osigurala uspješnost projekta, cijeli tim kojem se pridružila invalidna osoba prošao je prije toga radionicu na temu prihvatanja različitosti. Nakon dovršenog mentoriranja i uspješne integracije u tim, projekt je završio na najbolji mogući način – osoba s invaliditetom postala je zaposlenik banke.

U 2022. godini nisu zabilježeni slučajevi diskriminacije.

Povelja o raznolikosti (Diversity Charter)

Povelja o raznolikosti je dokument kojeg individualno izrađuje svaka zemlja, a tekst povelje potpisuju poslovne i druge organizacije čime se obvezuju na provođenje politike raznolikosti i nediskriminacije u svojim radnim sredinama i poslovnom okruženju. Projekt je započeo 2018. godine, a jedna od potpisnica Povelje je i Erste banka s ciljem naglaska na raznolikost u stvaranju poticajnog radnog okruženja.

Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj je organizacija koja u Hrvatskoj promovira primjenu društveno odgovornog poslovanja, a Povelja služi kao doprinos društvenom razvoju i promoviranju jednakih mogućnosti za sve društvene skupine. Erste banka aktivni je član mreže stručnjaka iz ovog područja na razini Europske unije.

Osim toga, Erste banka članica je Saveza za rodnu ravnopravnost, inicijative koja okuplja kompanije koje se zalažu za povećanje broja žena na rukovodećim i drugim mjestima, jednake plaće za jednaki rad te jednake mogućnosti napredovanja. Svake godine predstavnice banke prisutne su na Forumu Saveza povodom obilježavanja Međunarodnog dana žena i uključuju se u diskusije o relevantnim temama iz područja ravnopravnosti žena.

Posljednjih nekoliko godina Erste banka je uključena u europski projekt Diversity@Work koji u Hrvatskoj koordinira Povelja o raznolikosti. Projekt uključuje 80-ak organizacija iz deset EU zemalja, a cilj mu je testirati alate za promicanje raznolikosti u organizacijama, prilagoditi ih praksi i u konačnici omogućiti organizacijama da alate primijene za svoje potrebe. U 2022. Povelja je organizirala online edukaciju pod nazivom 'Raznolikost na radnom mjestu' gdje se banka uključila s desetak zaposlenika koji su prošli nekoliko online edukacijskih modula.

Etički kodeks

Kodeksom ponašanja uređuju se osnovna pravila poslovnog ponašanja zaposlenika banke u svrhu očuvanja i daljnjeg razvoja ugleda bankarstva u društvu, promičući ideju profesionalnosti, odgovornosti i transparentnosti poslovanja. Kodeks ponašanja referentna je točka za sve postupke i ponašanja te služi kao poveznica u aktima koji reguliraju ponašanje zaposlenika prilikom obavljanja aktivnosti. Isto tako, Kodeks propisuje potrebu za odgovornim ponašanjem, s poštovanjem prema drugima te održivost u svim vidovima poslovanja, čime se štiti dobra reputacija banke i stječe povjerenje u instituciju.

Usvajanjem Kodeksa ponašanja, banka želi osigurati određeni standard kvalitete i održivosti poslovanja kroz prizmu svojih zaposlenika i korporativne kulture. Primjena Kodeksa je, isto tako, kontinuirani proces razvijanja koji nema rok trajanja te predstavlja obvezu za sve zaposlenike. Dostupan je na hrvatskom i engleskom jeziku.

Smjernice iz Kodeksa ponašanja prenose se novozaposlenim zaposlenicima kroz radionice putem MS Teamsa (prodajna mreža) i e-learning edukacije. Kako je krajem 2021. banka uvela novi LMS sustav, e-learning tečaj je redizajniran i sada je dostupan zaposlenicima i putem njihovih službenih mobilnih uređaja.

U 2022. Kodeks je ažuriran, a tome je prilagođena i e-learning edukacija koja je bila obavezna za sve zaposlenike banke. Do kraja godine edukaciju je prošlo i uspješno riješilo test više od 2 400 djelatnika što čini 92 % od ukupnog broja zaposlenika.

Interna kvaliteta usluge

Proces upravljanja internom kvalitetom usluge jedan je od načina ostvarivanja suradnje između različitih dijelova banke i ESB grupe. Kroz ovaj proces zaposlenici s jedne strane imaju priliku dati otvorenu i konstruktivnu povratnu informaciju o suradnji s pojedinim organizacijskim jedinicama, a s druge strane mogu tražiti takvu povratnu informaciju o svom radu i na osnovi nje unaprijediti načine na koje surađuju s drugima.

Ovaj proces postavlja i kriterije koje interna usluga treba zadovoljiti, u formi smjernica i standarda, ali i u formi ključnih pokazatelja uspješnosti (KPI) za drugu liniju upravljanja koji su definirani na temelju rezultata iz internih istraživanja. Navedeni KPI-jevi za internu kvalitetu spuštaju se i na niže razine zaposlenika, kao ciljevi koji opisuju određene aktivnosti koje je potrebno provesti kako bi se razvijala suradnja s drugima.

Sustavno i kontinuirano bavljenje internom kvalitetom važno je prvenstveno kako bi banka osigurala izvrsnu uslugu prema vanjskim klijentima, ali i kako bi se osnažila korporativna kultura bazirana na zajedništvu i timskom radu.

Vezica

Kao dodatni regrutacijski kanal, posljednjih nekoliko godina uspostavljen je program „Vezica“ koji predstavlja program privlačenja novih, kvalitetnih IT zaposlenika putem mreže postojećih zaposlenika. Sa Sektorom IT i organizacije izdvojene su određene IT pozicije, koje su u banci deficitarne te se nagrađuju postojeći zaposlenici ukoliko proaktivno preporuča kandidata koji se zaposli u Erste banci. Ovim se putem osigurava da su postojeći zaposlenici promotori Erste banke, kao i odabir onih kandidata koji se možda ne bi javili standardnim putem preko oglasa za posao.

Kontinuirana i kvalitetna suradnja s predstavnicima zaposlenika (Radničko vijeće i Sindikati)

Banka kontinuirano ulaže napore u kvalitetnu suradnju s predstavnicima zaposlenika, kako bi i taj otvoreni komunikacijski kanal pridonosio rastu i razvoju korporativne kulture, organizacije kao cjeline i svih njenih zaposlenika. Navedeno se ostvaruje kroz redovite mjesečne sastanke, politiku otvorenih vrata te kvartalnim sastancima s Upravom i Radničkim vijećem. Tijekom 2022. godine sastanci su organizirani kvartalno. Kolektivni ugovor koji se s uspjehom i u duhu međusobne suradnje i dobre volje obnavlja po svakom isteku sklopljen je od 2006. godine.

Osim toga, Erste banka aktivno potiče i razmjenu znanja među organizacijskim jedinicama, sektorima i zaposlenicima. Redovito se organiziraju radno - edukativni sastanci (RES) sa svim organizacijskim jedinicama, gdje postoji prilika za razmjenu informacija, radom u različitim radionicama i slično. Radno - edukativni sastanci organiziraju se unutar jedne organizacijske jedinice ili više povezanih te su dio korporativne kulture banke, čija je svrha unaprijediti kolektivno znanje i svijest zaposlenika unutar različitih organizacijskih jedinica. Razmjenom znanja unaprjeđuju se i razvijaju već postavljeni procesi, ali isto tako i postavljaju novi, s vizijom podizanja zajedničkog smjera poslovanja i korporativne kulture na višu razinu. U 2022. vratilo se na stare načine organiziranja radno-edukativnih sastanaka, uživo, što je doprinijelo boljem povezivanju zaposlenika i osjećaju zajedništva.

Plavi slon

Radi se o platformi korporativne kulture koja je pokrenuta s namjerom aktivnog upravljanja korporativnom kulturom Erste banke. To je zajednički naziv za sve aktivnosti, vrijednosti i ponašanja kojima su definirana i kojima se podržava korporativna kultura. Naziv i identitet Plavog slona očituje se kroz zajednički i sustavni opis svih aktivnosti banke, vrijednosti, ponašanja i karakteristika kojima se definira i podržava korporativna kultura i razvoj iste.

Plavi slon (nastavak)

Koncept, vizija i misija Plavog slona definira se kroz Erste putovanje, odnosno, kroz sljedeće segmente korporativnog poslovanja i uključenosti zaposlenika: zapošljavanje, suradnja, upravljanje učinkom i razvojem, upravljanje posljedicama i inovativnost.

Aktivnosti Plavog slona i sva povezana komunikacija temelje se na načelima Izjave o svrsi (Statement of Purpose), strateškom dokumentu Erste Grupe, koja u prvi plan stavlja širenje i osiguravanje prosperiteta, služenje građanskom društvu i ljudima, kao i postavljanje pitanja ispravnosti postupaka iznad kategorije profitabilnosti.

#radimpametno

Potaknuti promjenama u načinu rada, komunikacije i suradnje koje je izazvala pandemija, polovinom 2020. pokrenuta je inicijativa #radimpametno - platforma koja će omogućiti pametniji i bolji rad te fokusiranje na prave vrijednosti koje su važne i zaposlenicima, ali i klijentima Erste banke. Ideja iza imena inicijative je bila da potiče na preispitavanje, prilagođavanje i mijenjanje svega što nije u skladu sa zdravim razumom, a veže se na budućnost rada.

Inicijativa je zamišljena kao platforma kroz koju se kreira buduća organizacija rada s fokusom na prilagodbu kulture, procesa i infrastrukture koja se koristi u radu u Erste banci. Kroz 2021. realiziran je čitav niz aktivnosti u ovom smjeru te je krajem godine zatvorena prva faza projekta.

#radimpametno (nastavak)

#radimpametno aktivnosti podijeljene su na tri područja i u svakom su postignuta značajna ostvarenja:

- **Infrastruktura**
 - osigurani kompletni tehnički preduvjeti za #radimpametno način rada za sve zaposlenike banke – dodijeljeno 1200 mobilnih uređaja i 700 laptopa, poboljšane mobilne tarife, podijeljene slušalice svima, unaprijeđena mrežna i WiFi infrastruktura
 - kreirani alati za zaposlenike kako bi sami mogli osposobiti tehničku opremu za uspješno funkcioniranje
 - MS Teams implementirani kao alat za kolaboraciju te osigurane upute i edukacija za sve zaposlenike
 - prilagodba i renovacija poslovnih prostora dovršena u Bjelovaru i pokrenuta u Zagrebu
 - najam dodatnih poslovnih prostora ukinut te ostvarene značajne uštede
- **Kultura**
 - fleksibilni radni modeli uvedeni tamo gdje je to moguće, a prvenstveno model rada od kuće po sistemu „3:2 ili 2:3“
 - definirane i implementirane smjernice za „pametne“ sastanke i komunikaciju putem maila
 - promoviran „razvojni petak“ – petak kao dan bez sastanaka posvećen osobnom razvoju i razvoju tima
 - Definiran i promoviran model Erste flexi lidera i flexi zaposlenika i organizirane razvojne aktivnosti koje podržavaju ove modele
 - Implementiran novi LMS sustav koji podržava #radimpametno vrijednosti – moderan, lako se snaći u njemu, dostupan i preko mobilnih uređaja
- **Procesi**
 - ključni kompanijski procesi, zapošljavanje i onboarding/uvođenje novih zaposlenika u posao, redizajnirani po #radimpametno načelima
 - #radimpametno principi definirani kao razvojni cilj za sve zaposlenike u 2021.
 - cijela organizacija potaknuta na promišljanje i redefiniranje kritičnih procesa u kontekstu #radimpametno principa

Projekt je nastavljen kroz 2022. s nekoliko bitnih aktivnosti:

- **Infrastruktura**
 - nakon što su zaposlenicima osigurani mobilni uređaji i laptopi, ukinute su sve nepotrebne fiksne telefonske linije
 - kroz daljnju rekonstrukciju poslovnih prostora uveden je desk-sharing model rada za dio organizacije
- **Kultura**
 - i dalje se podržavaju fleksibilni modeli rada gdje god je moguće te je za IT i Digital dio organizacije uveden novi model rada od kuće po principu mjesečnog planiranja dana izvan ureda
 - na osnovi Erste flexi lider modela pokrenut je proces planiranja nasljednika za top menadžment pozicije, definirani su budući lideri, a krajem godine započelo se s razvojnim programom za njih
- **Procesi**
 - S ciljem povećanja efikasnosti, uveden je tzv. Erste PUNKT, centralno mjesto za interne usluge vezane za uredsko poslovanje

Edukacije i obrazovanje

Kontinuirani razvoj zaposlenika jedno je od ključnih načela Erste banke. Nadogradnja stručnih znanja, usvajanje novih kompetencija u skladu s trendovima i tržištem te konstantni osobni razvoj temeljne su pretpostavke karijernog puta svih zaposlenika.

Kao i prethodne godine, aktivnosti u online formi (webinari, online radionice, e-learning materijali) čine značajan dio edukacijskih aktivnosti, no sve se više radi i u formatima „živih“ treninga i radionica, koje u 2022. čine 35% svih edukacija. U 2022. naglasak je stavljen na razvojne programe za rukovoditelje te se u toj skupini zaposlenika broj sati edukacija povećao u odnosu na godinu prije.

Edukacije i obrazovanje (nastavak)

Tablica 4: Broj sati i prosječan broj sati edukacija u Erste banci

	ŽENE	MUŠKARCI	RUKOVODITELJI	ZAPOSLENICI
Broj sati	71.669	27.846	22.248	77.267
Prosječan broj sati	38	39	57	35

Razvojne potrebe utvrđuju se putem analize trening potreba (TNA) kojom se razmatraju strateške kompetencijske potrebe, postojeća razina znanja u organizaciji kao i kompetencijski trendovi za pojedino poslovno područje u nadolazećem razdoblju.

Sukladno TNA nalazu kreiraju se i organiziraju edukacijske aktivnosti i utvrđuje optimalni oblik treninga – webinar, online radionice, e-learning, coaching, mentorstvo, interni prijenos znanja, interne rotacije, projektni rad itd.

Glavni fokus razvojnih aktivnosti dijeli se na:

- Stručna znanja – stručne edukacije specifične za pojedino funkcionalno područje – stručni seminari i radionice, certificiranja, konferencije i slično.
- Osobni razvoj – edukacije s ciljem razvoja osobnih kompetencija kao npr. prezentacijske i komunikacijske vještine, pregovaranje, upravljanje konfliktima i drugo.

Važan dio razvojnih aktivnosti odnosi se na leadership vještine za rukovoditelje – od motivacije i upravljanja timova, situacijskog vodstva, empatije u leadershipu, korištenja leadership modela i alata, pa sve do uputa za upravljanje virtualnim i remote timovima koje je u zadnje dvije godine iznimno dobilo na važnosti. U 2022. provedeno je nekoliko razvojnih programa za rukovoditelje koji su bili prilagođeni specifičnim izazovima pojedinih poslovnih područja (procesing, prodaja u građanstvu, prodaja u korporativnom segmentu, IT).

Još jedna kategorija osobnog razvoja koja je kulminirala u periodu pandemije je očuvanje mentalnog zdravlja zaposlenika kao i nošenje s neizvjesnošću. Zaposlenicima su ponuđeni sadržaji vezani za izazove rada od kuće, balansiranje privatnog i poslovnog u situaciji izolacije zbog pandemije, nošenje sa stresnim događajima i psihološko osnaživanje. Teme mentalnog, ali i fizičkog zdravlja i kroz 2022. bile su iznimno važne, što se jasno vidi iz sadržaja edukacija za koje su zaposlenici pokazali najveći interes. Webinar koji su prikupili više od 200 polaznika su: 'Kako prevenirati stres', 'Škola zdravih leđa' i 'Integrativni pristup zdravlju'. Pristup je omogućen kroz video materijale i pisane sadržaje na intranetu, webinare i online radionice te e-learningom.

Svim zaposlenicima ponuđena je mogućnost prijaviti se na dio edukacija na vlastitu inicijativu, bez obzira na vrstu posla i radno mjesto na kojem rade. U ponudi imaju niz otvorenih edukacijskih sadržaja kroz kraće webinare ili online radionice na koje se prijavljuju prema individualnim potrebama i interesima.

Važan kanal za edukacije je i Erste Guru, lokalni sustav za online učenje koji omogućava pristup raznim edukacijskim temama kroz video sadržaje, prezentacije i slično. Erste Guru je i mjesto gdje zaposlenici prolaze sve obvezne, regulatorne edukacije – od aktualne ponude proizvoda, prodajnih vještina, GDPR edukacija, pravila tržišnog natjecanja, cyber security tema i slično. Na ovaj način se uvelike ubrzava i proširuje doseg razvojnih aktivnosti u organizaciji. Kroz 2022. posebno su traženi bili sadržaji vezani za vještine rukovođenja, kao i oni s tematikom iz područja mentalnog i fizičkog zdravlja.

U protekloj godini razvojnim aktivnostima je pokriveno 95% trening potreba definiranih kroz TNA. Značajan dio tih aktivnosti organiziran i održan je od strane internih trenera banke iz poslovnih organizacijskih jedinica ili od strane zaposlenika Sektora ljudskih potencijala, što pokazuje da se i dalje vrlo intenzivno koristi baza internog znanja i potencijal internih trenera.

Prosječni broj dana edukacija po aktivnom zaposleniku u 2022 iznosi 4,75 dana.

Tablica 5: Prosječni broj dana edukacija po aktivnom zaposleniku

2019.	2020.	2021.	2022.
5,08	4,25	5,20	4,75

Programi za zaposlenike

Zbog potreba poslovnih linija, i u 2022. nastavljeno je s raznim posebno krojenim (tzv. tailor-made) programima za određene skupine zaposlenika:

- *Erste Start* – modularni program za razvoj leadership vještina i osobnih vještina za novoimenovane rukovoditelje,
- *Erste Forward* – modularni program za nadogradnju i osvježavanje leadership vještina i osobnih vještina za rukovoditelje
- *HR refresh* – program za rukovoditelje vezan uz praktične primjere i rješenja u operativnom upravljanju zaposlenicima (radno-pravna pitanja, upravljanje radnim vremenom, upravljanje učinkom i sl.)
- *UP* - Program razvoja prodajnih i rukovoditeljskih kompetencija za sektore poslovanja s gospodarstvom
- *Retail Leadership Akademija* - Program razvoja rukovoditeljskih kompetencija za sektore poslovanja s građanstvom
- *Procesing Leadership Akademija* - Program razvoja rukovoditeljskih kompetencija za sektor Procesinga
- *Kako preživjeti Euro godinu* – program podrške za rukovoditelje u IT sektoru
- *Henry program* – razvoj poslovnih i osobnih vještina u sektoru podrške poslovanju s gospodarstvom
- *E-Leadership Akademija* – program za najvišu razinu rukovoditelja za razvoj modernih leadership vještina te usvajanje novih trendova i strateških kompetencija
- *ROAD program* – razvojne aktivnosti za nasljednike B-1 pozicija
- *Tips & tricks* – online program za rukovoditelje sa savjetima iz najvažnijih leadership područja (feedback, upravljanje stresom, preuzimanje odgovornosti i sl.) prilagođen potrebama određene organizacijske cjeline
- Specifični ciljani programi za pojedine organizacijske dijelove, ovisno o utvrđenim razvojnim potrebama

Zaposlenici Erste banke također imaju mogućnost pohađati različite stručne edukacije u organizaciji vlasnika Erste Holdinga. Ovaj dio edukacija pokriva potrebe za stručne edukacije koje su potrebne, ali ne postoje na tržištu ili je premali broj eksperata da bi se organizirao in-house program. Kroz 2022. realizirano je sljedeće:

1. Mastering Leadership Programme
2. Group Graduate Programme (GGP) 2022
3. Sales Training Programme
4. Project Risk Management Workshop
5. Power BI (storytelling)
6. License-to-lend
7. ALM - Fundamentals
8. ALM - Expert
9. Tagetik Webinar
10. Ethics Global Code
11. FLiP Capital Market Tour

Poseban naglasak stavljen je i na prepoznavanje i razvoj talenata, odnosno zaposlenika koji pokazuju visoki potencijal. Za njih se organiziraju međunarodni programi na razini Erste Holdinga, ali i na lokalnoj razini.

Razvojni programi organiziraju se u suradnji s lokalnim i međunarodnim edukacijskim kućama i stručnjacima, ali velikim dijelom i putem internog prenošenja znanja, internih trenera i edukatora.

Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika

Posljednjih nekoliko godina u Erste banci naglasak je stavljen na dobrobit zaposlenika, a sve aktivnosti i inicijative obuhvaćene su zajedničkim istoimenim nazivnikom Dobro.bit.

Cilj Dobro biti je razvijati kulturu u kojoj zaposlenici brinu o sebi, ali i jedni o drugima. U skladu je sa svrhom postojanja i prioritetima Erste Grupe, a čini temelj zajedničke vrijednosti – za poslodavca, za zaposlenika i za šire društvo.

Već ranije postojeće aktivnosti i inicijative objedinjavaju se, strukturiraju i unapređuju te uvode nove, sukladno interesu zaposlenika.

Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika (nastavak)

Elementi dobrobiti pokrivaju pet međusobno povezanih područja koja utječu jedna na druge:

1. njeguje se kultura radnog okruženja koje potiče zaposlenike brinuti o vlastitom **zdravlju**;
2. s druge strane **financijski benefiti** su ti koji omogućavaju ekonomsku sigurnost za zaposlenike i njihove obitelji;
3. smislen i svrhovit posao važan je alat za **razvoj karijere**;
4. kroz mogućnosti stjecanja novih znanja i vještina osigurava se osobni **intelektualni napredak**;
5. kvalitetni međuljudski odnosi važan su dio **društvenog aspekta** privatnog i poslovnog života.

U različitim životnim situacijama važnost pojedinih elemenata mijenja se, a neophodno je da su svi zastupljeni i da postoji balans među njima. Posebna pozornost stavljena je na potrebe različitih skupina zaposlenika te se kreiraju povremene inicijative upravo za njih integrirajući na taj način brigu jednih za druge u svakodnevno poslovanje.

Za zaposlenike Erste banke to znači biti dobra zdravlja, imati sigurnost za sebe i obitelj, imati osjećaj ispunjenosti i zadovoljstva, osjećaj rasta i razvoja kroz posao i zabavu.

Od 2022. godine zaposlenicima je na raspolaganju i platforma Zdrava glava, nastala na temelju potrebe za psihosocijalnom podrškom koja se zaposlenicima pruža kontinuirano još od 2020. godine. Inicijalna ideja psihosocijalnog kutka 2020. godine bila je olakšati prilagodbu na rad od kuće, nošenje s dugotrajnom situacijom pandemije i posljedicama razornih potresa kroz razgovor sa stručnim timom i objavom članaka na intranetu o aktualnim temama. Na taj način zaposlenike se poticalo na poduzetnost u brizi za svoje psihološko zdravlje. Otvorena Erste telefonska linija za psihološku podršku, podržana internim stručnjacima, pokazala se iznimno korisnom nakon potresa koji su pogodili područje Zagreba i okolice te Sisačko-moslavačke županije.

Platforma Zdrava glava danas, logičan je rezultat brige poslodavca i zainteresiranosti zaposlenika za temu mentalnog zdravlja. Osnovni ciljevi platforme su: razbijati tabue i destigmatizirati temu mentalnog zdravlja, jasnije i glasnije pričati o tome, njegovati kulturu u kojoj je *u redu reći da nismo u redu* te povezati tjelesno i mentalno zdravlje koje zajedno čine neraskidivu cjelinu.

Platforma Zdrava glava bavi se širokim spektrom tema i prisutna je na više kanala interne komunikacije dostupnih svim zaposlenicima. Uz dosadašnje aktivno djelovanje internog tima za psihosocijalnu podršku koji je zaposlenicima na raspolaganju putem maila, telefona i anonimnih upitnika, organiziraju se posebno dizajnirane radionice i webinar i koje vode vrhunski stručnjaci. Uz to, na Erste Guru sustavu za online učenje dostupni su edukativni materijali u obliku videa, stručnih članaka, kvizova i savjeta za brzu pomoć. Teme koje se obrađuju životne su i od velike važnosti za poslovnu i privatnu okolinu: stres i burn out, depresija, zahvalnost, empatija te mnoge druge.

Sadržaji Zdrave glave odlično su odgovorili na potrebe zaposlenika što se vidi kroz veliku posjećenost webinar i edukacija. Na webinar e na teme mentalnog zdravlja uključilo se u prosjeku po više od 150 sudionika.

Uz brigu o tjelesnom i mentalnom zdravlju, Erste banka je u 2022. posebnu pažnju posvetila i financijskom zdravlju svojih zaposlenika. U 2022. godini Erste Grupa pokrenula je program WeShare, program dodjele dionica zaposlenicima, u kojem su mogle sudjelovati sve sastavnice Erste Grupe, pa tako i Erste banka i ovisna društva u Hrvatskoj. Osim same dodjele dionica, zaposlenici su imali priliku i dodatnog ulaganja u dionice Erste Grupe po vlastitom izboru i mogućnostima, a pri čemu su kao prinos za kupnju dobili i dodatne dionice. Planiran je nastavak programa i u narednim godinama.

Osim ovog programa, banka je sredinom godine napravila iskorak u cilju jačanja financijskog zdravlja zaposlenika i prilagodila visinu mjesečnih primanja kako bi umanjila utjecaj inflacije na njihovu financijsku otpornost. Krajem 2022. banka je odlučila iskoristiti zakonsko povećanje neoporezivih primitaka u maksimalnom iznosu te tako dodatno financijski podržati zaposlenike.

Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje zaposlenika (nastavak)

Kako bi se ostvarili Dobro.bit ciljevi, Erste zaposlenici imaju na raspolaganju sljedeće benefite:

- edukacije i razvojni programi fokusirani na profesionalni rast i razvoj te dodatno predavanja i radionice koje nisu usko vezane uz poslovnu tematiku;
- interni natječaji za posao dostupni svima;
- godišnje nagrade ovisno o ostvarenim rezultatima, prigodne isplate (Uskrsnica, Božićnica, Regres, dar za dijete za Božić, jubilarne nagrade sukladno godinama rada provedenih u Erste Grupi, isplate solidarne pomoću npr. za rođenje ili posvojenje djeteta, smrtni slučaj u obitelji zaposlenika...), naknada za podmirivanje troškova prehrane, naknada troška prijevoza, uplate u zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond;
- fleksibilno radno vrijeme gdje proces rada omogućava takvu organizaciju radnog vremena (klizno radno vrijeme, „skraćeni petak“, drugačiji raspored početka i završetka rada, mogućnost rada u nepunom radnom vremenu);
- polica privatnog zdravstvenog osiguranja u poliklinici uz besplatan godišnji sistematski pregled, s povoljnijom cijenom za indicirane pretrage, polica dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja na trošak poslodavca, 24-satno osiguranje od nezgode, preventivno cijepljenje protiv gripe na trošak poslodavca; organizirano cijepljenje protiv Covida u najvećim gradovima i lokacijama banke
- Multisport – sufinancirana članarina za korištenje različitih aktivnosti u sportskim objektima diljem Hrvatske, sudjelovanje na sportskim događajima (Bankarske igre, utrke za humanitarnim karakterom, nogometna liga i sl.);
- plaćeni dopusti za obavljanje sistematskog pregleda, darivanje krvi, preseljenje, rođenje djeteta, prvi dan škole i vrtića djeteta, sklapanje braka, za potrebe obrazovanja, korporativno volontiranje, sudjelovanje na kulturnim, sportskim i drugim aktivnostima u organizaciji poslodavca itd.;
- neplaćeni dopust u ostalim životnim situacijama zbog kojih je potrebno više vremena posvećenog privatnim obavezama i solidarne pomoći;
- povoljniji proizvodi banke i ovisnih društava te dodatne povlastice u smislu povoljnijih cijena usluga i proizvoda omogućenih kroz široku i stabilnu mrežu vanjskih partnera u nekoliko kategorija (npr. kultura, sport, zdravlje, ljepota, zabava, putovanja, znanje...);
- razne inicijative koje u poslovnu svakodnevnicu unose i zabavu za zaposlenike i njihovu djecu (obilježavanje Ugly christmas sweater day nošenjem božićnih džempera jedan dan u prosincu, organizacija prigodnih aktivnosti za djecu (likovna natjecanja, prikupljanje božićnih darova za djecu smještenu u domovima bez odgovarajuće roditeljske skrbi).

Svi benefiti vezani uz zdravlje dostupni su u jednakoj mjeri svim zaposlenicima.

Tablica 6: Ukupan broj i stopa novih zaposlenika tijekom izvještajnog razdoblja

ŽENE		MUŠKARCI		<30 GOD		30-50 GOD		>50 GOD	
broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
164	67%	79	33%	120	49%	118	49%	5	2%

Tablica 7: Ukupni broj i stopa fluktuacije zaposlenika tijekom izvještajnog razdoblja

ŽENE		MUŠKARCI		<30 GOD		30-50 GOD		>50 GOD	
broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
131	7%	51	8%	41	13%	115	6%	26	7%

Tablica 8: Stopa povratka na posao i zadržavanja na poslu zaposlenika koji su iskoristili pravo na roditeljni dopust

2021.				2022.			
ŽENE		MUŠKARCI		ŽENE		MUŠKARCI	
broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
115	88%	9	100%	203	100%	19	100%

Sigurnost

Kako bi osigurala integritet svojih poslovnih procesa, a samim time osigurala i zaštitu osobnih podataka svojih zaposlenika, klijenata i suradnika, Erste banka ulaže kontinuirane napore u podizanju razine sigurnosti – ključnog područja za redovito poslovanje banke. Podizanje svijesti i edukacija zaposlenika Erste banke predstavlja jedan od ključnih temelja za uspješno i kontinuirano poslovanje. Svi zaposlenici dužni su jednom godišnje pohađati edukacije koje obrađuju područje sigurnosti, a posebna pažnja vidljiva je i prema novim zaposlenicima koji nužno prolaze i sklop inicijalnih edukacija u kojima ulogu obnaša i uloga sigurnosti.

Zaštita na radu bitan je segment svakodnevnog poslovanja banke, a u proteklih je nekoliko godina, zbog pojave koronavirusa i praćenja razvoja te bolesti te razvijanja preporuka na temelju toga, ovaj segment postao izrazito bitan.

Zaštita na radu kao sustav propisuje niz organizacijskih mjera u radnim procesima kojima je cilj zaštititi radnike od ozljeda na radu, profesionalnih oboljenja, kao i održati radnu sposobnost tijekom čitavog radnog vijeka radnika. Prilikom provođenja zaštite na radu primjenjuju se osnovna, posebna i priznata pravila, a osnovni zakonodavni okvir postavljen je Zakonom o zaštiti na radu. Unutar banke također se provodi osposobljavanje radnika u više segmenata, a radnici se osposobljavaju teorijski i praktično, ovisno o vrsti potrebnog osposobljavanja. S obzirom da je poslodavac odgovoran za sve osobe koje zapošljava, svaki novozaposleni prije osposobljavanja za rad na siguran način dobiva svog mentora. Svrha samog osposobljavanja je obavijestiti radnike o svim činjenicama i okolnostima koje utječu ili bi mogle utjecati na njegovu sigurnost i zdravlje (vezano za organizaciju rada, rizike, načine izvođenja radnih postupaka i dr.), radniku pojasniti i osposobiti ga za praktičnu primjenu mjera zaštite na radu koje je dužan primjenjivati tijekom rada, u skladu s procjenom rizika. Osposobljavanje za rad na siguran način provodi se u skladu sa svim pozitivnim propisima Republike Hrvatske. Po završenom procesu osposobljavanja, kao dokaz o osposobljenosti izdaje se dokument, unificirani „obrazac ZOS“ – Zapisnik o ocjeni osposobljenosti radnika za rad na siguran način.

Unutar sustava zaštite na radu izrađuje se i Procjena rizika koja predstavlja temeljni dokument u području zaštite na radu, a kojom se obuhvaćaju svi rizici vezani za obavljanje poslova za sva radna mjesta u banci. Nakon analize vrste i razine intenziteta rizika, planom mjera daju se prijedlozi za primjenu osnovnih i posebnih pravila zaštite na radu odnosno primjenu načela zaštite na radu (eliminacija ili umanjivanje rizika, udaljšavanje rizika od radnika ili radnika od rizika, ograđivanje rizika ili ograđivanje radnika u odnosu na rizik, primjena osobne zaštitne opreme) te rokovi provedbe, odgovorne osobe i načini kontrole u provedbi utvrđenih mjera zaštite na radu.

Zaštita na radu obuhvaća i dio područja vezanog uz zaštitu od požara, s naglaskom na provedbu evakuacije u slučaju opasnosti. Osim toga, održavanjem objekata na temelju SLA (Service Level Agreement unutar ugovora za održavanje) i zakonskih obveza, izravno se pazi na zdravlje zaposlenika kroz redovito čišćenje ventilacijskih kanala, klima uređaja, čišćenje i dezinfekcija ureda, DDD mjere (dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija) i ostalih preventivnih održavanja prostora. Područje zaštite na radu obuhvaća i medicinu rada kojom se za zaposlenike osiguravaju prethodni pregledi prije zaposlenja te prethodni, periodični, kontrolni i izvanredni pregledi za radna mjesta s posebnim uvjetima rada, sukladno propisanim pravilnicima zaštite na radu, na trošak poslodavca.

Erste banka ima delegirana tri stručnjaka zaštite na radu čiji je posao pružanje stručne pomoći poslodavcu i njegovim ovlaštenicima, radnicima te povjerenicima radnika za zaštitu na radu u provedbi i unapređivanju zaštite na radu. Također, stručnjak zaštite na radu sudjeluje u postupku izrade procjene rizika, vrši unutarnji nadzor nad primjenom pravila zaštite na radu, potiče i savjetuje poslodavca i njegove ovlaštenike na otklanjanje nedostataka u zaštiti na radu utvrđenih nadzorom, a osim toga obavlja i niz drugih poslova vezanih za koordinaciju i upravljanje osposobljavanjem radnika za siguran rad.

Plaće

Politika plaća i benefita u Erste banci vodi se načelom transparentnosti (svi platni razredi javno su dostupni svim zaposlenicima), načelom tržišta i načelom sigurnosti i stabilnosti za zaposlenike i njihove obitelji. Poštivanje navedenih načela jedan je od temelja za donošenje odluka u području plaća i benefita. Transparentnosti politike plaća i benefita pridonosi i činjenica da je od prošle godine više informacija dostupno i na webu Erste banke. Također, kao što je već navedeno, tijekom 2019. godine definiran je Erste standard benefita za koji se Erste banka obvezala držati i u dobrim, ali i teškim vremenima.

Društvo

Društveno bankarstvo

Erste banka poduzetništvo vidi kao pozitivan model rješavanja društvenih pitanja ili situacija. Iz perspektive banke, podrška održivom poduzetničkom projektu umjesto jednokratnog sponzorstva i donacije, može biti dugoročno rješenje. Inicijativa društvenog bankarstva Erste banke potiče financijsku inkluziju poduzetnika početnika, neprofitnih organizacija i društvenih poduzetnika, nudeći im pristup financijskim proizvodima, financijsko savjetovanje i kontinuirano mentorstvo skrojeno prema njihovim potrebama. Tako je do sada plasirano više od EUR 11,9 milijuna te je podržano više od 525 klijenata.

U 2022. godini Erste banka osigurala je EUR 1,4 milijuna za podršku poduzetnicima početnicima, posebnoj skupini klijenata, osobama koje se samozapošljavaju, odnosno poduzetnicima – početnicima koji su unutar posljednje dvije godine otvorili vlastito poduzeće, obrt ili obiteljsko – poljoprivredno gospodarstvo. Ovim se programom potiče samozapošljavanje i razvoj poduzetništva, a osim financiranja, podrška se pruža i pri oblikovanju i realizaciji poslovne ideje kroz besplatne online edukacije o relevantnim poduzetničkim temama te savjetovanja. Tako su u 2022. godini napravljena 257 poslovnih planova, 7842 korisnika sudjelovala su u e-learning programu te je sveukupno održano 1047 sati savjetovanja.

Osim podrške poduzetnicima početnicima, Erste banka provodi i program podrške i financiranja neprofitnih organizacija i društvenih poduzetnika koji su u 2022. godini podržani s EUR 1,6 milijuna. Također, na raznim programima sudjelovalo je 300 polaznika, a pruženo je i 3142 sati savjetovanja.

U 2022. godini Erste banka je, u suradnji s partnerima ACT Grupom, Panda komunikacijama i Erste zakladom, započela s provedbom programa 'Ostavi dobar trag'. Radi se o programu koji za cilj ima unapređenje financijske otpornosti kroz poboljšanje kapaciteta za fundraising, a ideja se rodila iz dugogodišnjeg iskustva inkluzivnog bankarstva kojeg banka provodi s poduzetnicima početnicima i neprofitnim organizacijama, podršci pri prijenosu ideja „iz teorije u stvarnost“ te razumijevanju administrativne opterećenosti i vezanosti neprofitnog sektora u trci za EU sredstvima. Sastoji se od dva dijela – edukacijskog i mentorskog, kroz koji je svim polaznicima pružena individualna podrška za razvoj *social business canvasa*, *fundraising* strategije, *storytellinga* uz upute za prilagodbu digitalnih kanala kao preduvjeta za uspješnu provedbu *fundraising* kampanje. Ukupno se u program prijavila 41 udruga.

Financijska pismenost

Škola pametnih financija

Više od 20 godina u Erste banci u Hrvatskoj radi se na poboljšanju procesa, proizvoda i usluga, a sve kako bi se u sklopu poslovanja na najbolji mogući način odgovorilo na želje i potrebe klijenata. Isto tako, s obzirom na činjenicu da je znanje pokretač društva i društvenih promjena, Erste banka kao financijska institucija ima odgovornost na području razvoja financijske pismenosti u svakoj dobi.

Prije pet godina banka je pokrenula pilot projekt pod nazivom Škola pametnih financija koji obuhvaća besplatne edukativne radionice o upravljanju osobnim financijama te interaktivne video edukacije, a koji je nastao na temelju istraživanja koje je pokazalo da 87% građana prepoznaje važnost financijske pismenosti.

Uslijed pojave koronavirusa, održavanje radionica za sve zainteresirane građane, poduzeća i obrazovne institucije prilagođeno je online formi, preko aplikacije MS Teams. Zbog odlične prihvaćenosti ovog formata radionica, online radionice nastavile su se održavati i tijekom 2022., kada je započelo i održavanje radionica u poslovnicama banke, i to u nekoliko hrvatskih gradova (Rijeka, Split, Osijek i Zagreb). Kako bi se program financijskog opismenijavanja približio što većem broju mladih, banka je održala i više od 40 radionica u osnovnim i srednjim školama te fakultetima, s gotovo 1000 polaznika. Ukupno je u 2022. održano više od 90 radionica s više od 2200 sudionika, dok je od početka održavanja programa Škole u 2019. do sada sudjelovalo više od 11 000 sudionika.

Zbog važnosti ovog programa posebice u segmentu djece i mladih, tijekom 2023. banka planira veći fokus staviti na organiziranje radionica u osnovnim i srednjim školama, te fakultetima i studentskim udrugama.

Ostalo

Osim sveobuhvatnog programa Škole pametnih financija, potrebno je spomenuti i neke od ostalih inicijativa Erste banke i njezinih zaposlenika na području financijskog opismenjavanja.

Posebno je to izraženo primjerice na Dan štednje koji se u banci obilježava dolaskom vrtićke i osnovnoškolske djece u poslovnice kada imaju priliku popričati s blagajnicima, savjetnicima i osobnim bankarima te pitati sve što ih zanima. Maskota štednje Erste banke, Medo Štedo, posebno je zanimljiv djeci te također ima veliku ulogu u promoviranju financijske pismenosti.

Također, Erste banka raznim aktivnostima već godinama podržava i sudjeluje u tradicionalnom obilježavanju Svjetskog i Europskog tjedna novca.

Zaposlenice i zaposlenici Erste banke rado se odazivaju na pozive za sudjelovanjem u ostalim radionicama, predavanjima i manifestacijama koje se organiziraju u svrhu povećanja financijske pismenosti.

Društvena odgovornost

Dijalog s lokalnom zajednicom

Erste banka nastoji njegovati dvosmjernu komunikaciju s lokalnom zajednicom te ostvariti što veću transparentnost.

Tome doprinose i partnerske suradnje s brojnim udrugama, fakultetima, izlaganja i prezentacije na sajmovima, konferencijama i skupovima širom Hrvatske. Kroz 2022. uspješno je realizirano sljedeće:

- _ sudjelovanje na Tjednu karijera u organizaciji Fakulteta organizacije i informatike u Varaždinu (štanđ poslodavca, predavljanje studentima, predavanje IT stručnjaka studentima FOI-ja)
- _ sudjelovanje na Danu karijera Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu (štanđ, predavljanje studentima, informiranje o mogućnostima za studentsku praksu)
- _ nekoliko gostujućih predavanja studentima od strane IT stručnjaka na Veleučilištu Bjelovar (štanđ na konferenciji u organizaciji Veleučilišta – B:IT.con) te na Fakultetu organizacije i informatike Varaždin
- _ Dan karijera Sveučilišta u Rijeci (štanđ, predavljanje studentima)
- _ Dan karijera Veleučilišta u Rijeci (štanđ)
- _ Sudjelovanje na RIT-ovim Danima karijera u sklopu panel rasprave

Tijekom 2022. godine, u Erste banci svoje stručne neplaćene prakse, koje za svrhu imaju ispunjenje obveze na fakultetu ili osnovni uvid u poslovno područje za koje se student interesira, odradilo je 33 studenta.

Erste banka se sa studentskim programima još u 2018. pridružila i Inicijativi za mlade, pokrenutoj s ciljem lakšeg uključivanja mladih na tržište rada. Inicijativu za mlade pokrenule su Hrvatska udruga poslodavaca i Europska banka za obnovu i razvoj, a Erste banka mladim ljudima želi još više približiti mogućnost stjecanja kvalitetnih prvih radnih iskustava i potencijalnog daljnjeg zapošljavanja.

Treba spomenuti i segment neprofitnih organizacija koji su sudjelovali ili sudjeluju u programima za poduzetnike početnike koje Erste banka omogućava, a koje se u daljnjem radu, osim financijski, podržava i na brojne druge načine, primjerice, angažiranjem u marketinške svrhe, promocijom njihove djelatnosti na komunikacijskim kanalima banke i slično.

Stipendije

Kao i prethodnih godina, i u 2022. studenti su se mogli prijaviti na stipendijski program „Best of South East“, kojeg je pokrenuo Steiermärkische Bank und Sparkassen AG (Sparkasse banka) u suradnji sa Sveučilištem u Grazu. Namijenjen je diplomantima i studentima s vrlo dobrim ocjenama te izraženim osobinama kao što su predanost, razvijene komunikacijske vještine te analitičko i praktično ekonomsko razmišljanje. Program obuhvaća jednogodišnju praksu u Sparkasse banci ili nekom drugom štajerskom poduzeću za diplomante te godinu dana studiranja na Sveučilištu u Grazu za studente.

Banka je i 2022. godine sudjelovala u akciji „Korak u život“ stipendiranjem djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi kako bi im se omogućilo fakultetsko obrazovanje. Uz Rotary Klub Zagreb Kaptol, Erste banka je najveći pojedinačni sponzor.

Od jeseni 2019. godine banka je uvela praksu stipendiranja đaka i studenata s invaliditetom u okviru kvotnog nezapošljavanja osoba s invalidnošću. S ovom je praksom nastavljeno i u prošloj, četvrtoj školskoj godini za redom (2021/2022) kada je redovitu mjesečnu stipendiju dobivalo 20 đaka i studenata. Uz to, po istoj su osnovi sklopljeni ugovori o suradnji s dvije zaštitne radionice koje većinom zapošljavaju osobe s invaliditetom o kupovini marketinškog materijala. Na jesen 2022. potpisani su ugovori o stipendiranju đaka i studenata s invaliditetom s ukupno 17 stipendista za školsku godinu 2022//2023.

Sponzorstva i donacije

Erste banka kroz svoje sponzorske i donatorske aktivnosti uključena je i aktivno podržava različite inicijative i projekte koji doprinose razvoju i unapređenju društva u cjelini, kako lokalno, tako i u cijeloj Republici Hrvatskoj. Svjesna potrebe zajednice, kao društveno odgovorno poduzeće, Erste banka je i tijekom 2022. nastavila podržavati brojne kulturne, znanstvene, zdravstvene, obrazovne, sportske i humanitarne projekte.

Kroz program sponzorstava i donacija u 2022. godini izdvojeno je gotovo EUR 2,1 milijuna, a banka je sponzorski ili donacijski podržala oko 600 projekata i ustanova humanitarnog i edukativnog karaktera te klubova, udruga, ustanova i projekata sportskog i kulturno umjetničkog karaktera.

Erste banka kroz svoja pokroviteljstva u 2022. godini podržala je DA2 film festival dokumentarnog filma, Kazalište Ulysses, Austrijski kulturni forum - izložba pod nazivom 'Tijelo i teritorij: umjetnost i granice u današnjoj Austriji' u MSU, filmski festival za djecu Kino kino, Salon mladih u HDLU te izložbu Zlatana Vehabovića u Muzeju za umjetnost i obrt. Podržani su i Međunarodni festival malih scena, Baletni ansambl HNK Ivan pl. Zajc u Rijeci kao i Riječki karneval te izložba 'Mali princ' koja je održana u Rijeci; Špancirfest, HNK Varaždin, Varaždinske barokne večeri, BOK festival Bjelovar, DOKUart festival dokumentarnog filma koji uz redovan program potiče djecu i mlade iz cijele Hrvatske da kreiraju vlastite dokumentarne filmove te Božićni jazz koncert na otvorenom u Bjelovaru. Podršku su dobili i Samoborski fašnik, Samoborska glazbena jesen, Međunarodni dječji festival u Šibeniku te Hrvatski dom Split.

Erste banka podršku daje i brojnim konferencijama koje se održavaju diljem Hrvatske, a samo neke od njih koje se mogu izdvojiti u 2022. godini su Konferencija održivog razvoja, konferencija Poduzetnički mindset održana u Laubi, Dani dobrog vjetra u Dubrovniku, Podržimo održivo, Bolje obrazovanje, bolja Hrvatska...

Također, podržava se i niz drugih kulturnih događanja i manifestacija koji svojim postojanjem i djelovanjem promoviraju lokalne običaje i kulturu, ali i potpomažu turističko djelovanje poput tradicionalne Sinjske alke, Dani paške čipke, Lubeničke večeri na Cresu, Matuljske večeri u Matuljima, Kastafsko kulturno ljeto u Kastvu te niz ostalih tradicijskih manifestacija specifičnih za određenu regiju ili grad u Hrvatskoj.

Kroz kreativnu platformu Urbanka powered by Erste, podržane su razne međunarodne izložbe, projekti poput Grafiti na gradele – međunarodni festival koji okuplja svjetski poznate grafitere, Crtani romani šou – festival stripa, DA2 filmski festival posvećen dizajnu, umjetnosti i arhitekturi, Reli po galerijama kao interaktivna kulturna manifestacija koja umrežuje deset galerija u Zagrebu i aktivno uključuje posjetitelje u njihov obilazak.

Sponzorstva i donacije (nastavak)

U 2022. godini održao se i punoljetni, 18. po redu, natječaj za mlade umjetnike i umjetnice – Erste Fragmenti. Zaprimito je više od 100 prijava mladih umjetnika, otkupljena su umjetnička djela te izložena u prostorima Erste poslovnih zgrada i poslovnica diljem Hrvatske. Osim toga, dodjeljene su stipendije najboljim mladim umjetnicima. Izložba Erste Fragmenti održana je u jesen prošle godine u Kući za ljude i umjetnost Lauba.

Na području potpore društvene zajednice (social) putem donacija i sponzorstava banka je dala potporu Dječjem domu Nazorova te SOS Dječjem selu za nezbrinutu djecu. U vidu donacija potpomognuta je Specijalna bolnica za ortopediju Biograd na moru, Opća bolnica Bjelovar, Opća bolnica Zadar i Dom zdravlja Zadarske županije, Hrvatsko društvo za dječju kirurgiju Klaićeva, Hrvatska udruga za bolesti štitnjače.

U okviru šire strategije koja, između ostalog, promiče integraciju, inkluzivnost i zajedništvo svih pojedinaca u društvu, Erste banka podržala je aktivnosti udruge Zagreb Pride.

Jedan od pokretača stvaranja, napretka i rasta je znanje, stoga se kroz donatorske i sponzorske aktivnosti nastoji uključiti što više inicijativa, udruga, manifestacija i događanja koja se bave upravo edukativnim aktivnostima. U te svrhe Erste banka surađuje i s raznim školama, primjerice, te fakultetima Studentskog zbora Sveučilišta u Rijeci, Akademijom dramske umjetnosti i Akademijom likovne umjetnosti u Zagrebu, Ekonomskim fakultetom Rijeka, fakultetima Sveučilišta u Zagrebu FER i PMI te Centrom za podršku studentima i razvoj karijera FOI Varaždin.

Uz navedeno, Erste banka promiče važnost sportskih projekata te sponzorstava koji stavljaju naglasak na važnost promicanja sporta, a osobito promicanja svijesti o važnosti tjelesne aktivnosti u djece. Dva velika projekta koja su usmjerena upravo prema tom cilju su Erste Plava liga i Erste rukometna liga koje su od 2020. godine objedinjene u dječju sportsku platformu pod nazivom Erste prva liga.

Erste Plava liga je projekt namijenjen svim učenicama i učenicima od 1. do 6. razreda osnovne škole u Hrvatskoj, a osmišljen je kako bi djeca razvila sportski duh te kako bi ih se potaknulo da se bave sportom. Prošle godine održala se deseta po redu sezona natjecanja, u kojoj je sudjelovalo ukupno 4138 natjecatelja, što je ujedno i novi rekord ovog natjecanja. Kampanja '60 minuta KRENI' uključila je poznate sportaše, trenere, prosvjetne djelatnike i institucije na davanje doprinosa i pružanje jednakih mogućnosti i uvjeta provođenja dnevne šezdesetominutne tjelesne aktivnosti za svu zainteresiranu djecu. Natjecanja su se održala u ukupno devet gradova (Rijeka, Zagreb, Osijek, Makarska, Zadar, Pula, Knin, Vukovar i Čakovec te finale u Zagrebu).

Erste rukometna liga jedinstvena je dječja rukometna liga namijenjena učenicima i učenicama osnovnih škola od 2. do 7. razreda. Kroz ovu se ligu želi pokazati da je tjelesna aktivnost svima potrebna za zdravo i sretno odrastanje, a pritom omogućiti djeci da se uključe u natjecanja, međusobno druže i zabave. U organizaciju Lige sa svojim su rukometnim klubom direktno uključeni i svjetski poznati rukometaši Ivano Balić i Petar Metličić, koji su uzor svim natjecateljima Lige i dodatna motivacija djeci i klubovima za uključivanje u ovo natjecanje. U petoj sezoni Erste rukometne lige, natjecanja su održana u deset gradova (Rijeka, Rovinj, Split, Zadar, Šibenik, Dubrovnik, Labin, Poreč, Umag i Pula te finale u Splitu), a sudjelovalo je ukupno 4720 natjecatelja.

Kroz sportska sponzorstva Erste banka tradicionalno podržava Hrvatski stolnoteniski savez, Erste klub odbojke na pijesku Zagreb, Vaterpolo klub Primorje Rijeka, HNK Rijeka, Hrvatski olimpijski odbor, tradicionalnu jedriličarsku regatu Fiumanka na Kvarneru na kojoj sudjeluje više od 200 jedrilica, Biograd Boat show, kao najveći sajam brodova u RH, NK Velika Gorica te niz drugih sportskih regionalnih klubova za promicanje različitih vrsta sporta i sportskih aktivnosti među mladim naraštajima sportaša. Podržana je i humanitarna utrka Terry FOX Run koja se u 2022. vratila u svoj originalni oblik. Sredstva su donirana Hrvatskoj ligi protiv raka te Udruzi Solidarna.

Također, treba istaknuti i inicijative pokrenute od strane različitih sektora banke i samih zaposlenika. U banci od 2013. godine djeluje donacijski fond „HOPE“. Njegova je misija prikupljanje donacija zaposlenika u svrhu pomaganja djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi, smještenoj u domovima diljem Hrvatske. Sudjelovanje, kao i iznos donacija, isključivo je dobrovoljne naravi te mogu biti jednokratne ili redovite mjesečne putem otvorenog platnog naloga. Pokretačka ideja bila je prikupljanje malih mjesečnih doprinosa većeg broja zaposlenika, kako bi se moglo pomoći domovima u nabavci opreme i drugih potrepština za njihove štićenike.

Sponzorstva i donacije (nastavak)

Tu je i inicijativa AZIL. Radi se o blagajničkom fondu solidarnosti, odnosno, namjenskom fond za namirenje blagajničkog manjka i namirenje financijske štete klijentu koja je izazvana nenamjernom greškom blagajnika u radu s klijentima te je dobrovoljne naravi. Fondu mogu pristupiti svi zaposlenici, bez obzira na radno mjesto, ali ga mogu koristiti samo djelatnici na radnim mjestima koja uključuju rad na blagajni, trezoru i gotovinskom centru. Članarina iznosi 15,00 kn mjesečno za blagajnike i naplaćuje se obustavom s plaće članova, dok ostali solidarni članovi fonda uplaćuju u fond proizvodni iznos koji navedu u pristupnici kreiranoj posebno za tu svrhu.

Erste banka je i u prošloj godini dala podršku te aktivno participirala u projektu Erste Grupe pod nazivom *Kontakt. The Art Collection of Erste Group and ERSTE Foundation*. Radi se o zbirci utemeljenoj 2004. godine, koja obuhvaća mnogobrojna umjetnička djela iz raznih zemalja, s fokusom na istočnu, jugoistočnu i središnju Europu.

Humanitarne akcije

Erste izazov

Već petu godinu zaredom, od siječnja do prosinca 2022. godine, trajala je akcija u kojoj su si zaposlenici ESB grupe u Hrvatskoj zadali zadatak sportskim i rekreativnim aktivnostima prikupiti određenu kilometražu koja osigurava donaciju u humanitarne svrhe. Izazov je bio postavljen na 120 tisuća kilometara, a konačan iznos prikupljenih kilometara premašen je, stoga je banka donirala ukupno 20 tisuća kuna udruzi Down syndrom Centar Pula.

Korporativno volontiranje – „Šalji dalje“

Korporativno volontiranje više je od jednokratne akcije na razini banke, a organizirano se provodi već godinama. To je proces volontiranja i pružanja pomoći izdvajanjem vremena zaposlenika u svrhu pomoći drugima. Kako bi poslodavac dodatno potaknuo zaposlene, zaposlenicima je već četvrtu godinu zaredom ponuđena mogućnost volontiranja i u radnom vremenu za sve koji su zainteresirani uključiti se, na način da za to mogu iskoristiti jedan radni dan godišnje u okviru radnog vremena, pojedinačno ili u grupi.

Kroz razne projekte tijekom godine, zaposlenici su pomagali i zajedno se aktivirali kako bi činili dobro. Navedeno može biti druženje sa starijim ili bolesnim korisnicima domova za umirovljenike, uređivanje domova za djecu, briga o siromašnima i beskućnicima, čišćenje okoliša i slično.

U 2022. volontiralo se u institucijama i udrugama: Akademija poslovnih vještina, Sklonište „Prijatelji“ u Čakovcu, Centar za odgoj i obrazovanje Lug, Savez australskog nogometa Hrvatske te Noina arka. Ukupno je ostvareno 22 dana volontiranja.

Volontiralo se na način da zaposlenici obavijesti o mogućnostima volontiranja dobiju putem Intraneta ili sami pronađu potrebe u svom okruženju, a ponekad pomoć u organizaciji volontiranja pruža Sektor ljudskih potencijala koji potom predlaže mjesto volontiranja te pomaže u svemu što je potrebno kako bi se volontiranje održalo.

Erste banka je od 2015. godine potpisnik Povelje o priznavanju kompetencija stečenih volontiranjem, a od 2019. je godine banka potpisnik Povelje o volontiranju zaposlenika. Najbolja potvrda naporima i angažmanu Erste volontera su zahvale raznih ustanova i udruga koje su zaprimili i u 2022. godini.

Happy Hour

Zaposlenici banke, ali i drugih ovisnih društava, redovito godišnje organiziraju akcije prodaje kolača i drugih slatkih ili slanih proizvoda, koje su sami proizveli, i na taj način prikupljaju sredstva koja doniraju udrugama ili pojedincima koji se nalaze u teškim životnim prilikama. Nakon dvije godine stanke, ove se godine ponovno održao Happy Hour i to u Zagrebu i u Rijeci. Prikupljeni iznos donacija podijeljen je na tri dijela i doniran trima udrugama. Happy Hour održao se i u Erste Card Clubu koji je svoju donaciju uputio Centru za pružanje usluga u zajednici Vladimir Nazor.

Okoliš

Problematika očuvanja okoliša posljednjih je nekoliko godina postala sve važnija za održiv razvoj i opstojnost tvrtki, odnosno, ljudi. S obzirom na to da su klimatske promjene počele utjecati na gotovo sve države na svim kontinentima te mijenjati načine na koje ljudi žive i rade, borba za očuvanje okoliša postala je globalna preokupacija. O važnosti te teme svjedoče i brojni skupovi, dogovori i inicijative vodećih svjetskih sila kako bi se ujedinjavanjem došlo do najkvalitetnijeg rješenja. Posljednja takva konferencija održana je krajem 2022. godine u Egiptu na kojoj je potvrđeno unapređenje dosadašnjih napora, a sve globalno uključene strane pozvane su da postupno smanje proizvodnju energije iz ugljena s nesmanjenim emisijama i ukinu neučinkovite subvencije za fosilna goriva te da pojačaju napore za mobilizaciju sredstava kako bi se poduprlo djelovanje u području klime. Usvojen je i cilj globalne obveze mobilizacije 100 milijardi američkih dolara godišnje do 2025. kako bi se zemljama u razvoju pomoglo da se suoče s učincima klimatskih promjena.

Odlukom o financiranju kompanija koje su okolišno neutralne te streme 'zelenim' i održivim projektima, banke i druge financijske institucije imaju posredni utjecaj na okoliš te njegovo očuvanje. Osim toga, u Erste banci se i u internim procesima strema što kvalitetnijim i ekološki prihvatljivim rješenjima pa se tako primjerice prilikom uređenja poslovnica, ali i u komunikaciji s klijentima nastoje postići što viši ekološki standardi. Neposredni utjecaj na okoliš identificiran je kroz potrošnju energije te potrošnju papira.

Upravljanje utjecajima na okoliš

Erste banka ima uspostavljenu Politiku zaštite okoliša kojom se definiraju okolišni ciljevi kojima se nastoji doprinijeti smanjenju potrošnje energije i vode te što manjem zagađenju okoliša te na taj način doprinijeti zajednici u kojoj banka posluje. Neki od ciljeva čijem je ispunjavanju Erste banka posvećena jesu:

- _ očuvanje prirodnih resursa njihovim odgovornim korištenjem, sustavno povećanje energetske učinkovitosti te usklađenost sa svim važećim zakonskim propisima
- _ korištenje recikliranog papira te kontinuirano smanjivanje otpadnog papira
- _ uvođenje sustava razvrstavanja otpada i promocija odgovornog gospodarenja otpadom među zaposlenicima
- _ smanjenje štetnih emisija odabirom i korištenjem električne energije iz obnovljivih izvora energije

Kako bi postigla svoje ciljeve, Erste banka uvela je sustav upravljanja okolišem sukladan zahtjevima norme ISO 14001:2015. Sustav upravljanja okolišem prema normi ISO 14001 potvrđen je (recertificiran) krajem 2020. godine te integriran sa Sustavom za upravljanje energijom prema normi ISO 50001 pomoću kojeg bi se u narednim godinama realizirale mogućnosti naprednijeg praćenja potrošnje električne energije i njezinog racionalnijeg korištenja, a što bi u konačnici trebalo donijeti i određene uštede. Sljedeća recertifikacija planirana je za 2023. godinu.

Aktivno sudjelovanje zaposlenika Erste banke ključno je za postizanje ovih ciljeva. U tom smislu provode se edukacije svih zaposlenika kako racionalno štedjeti energiju i potrošnju papira, kako ispravno odvajati otpad te sustavna edukacija o standardu ISO 14001:2015, sa svim njegovim elementima i ciljevima. Edukacija na temu zaštite okoliša i racionalnog korištenja energije od početka 2020. godine obavezna je edukacija za sve novozaposlene te su edukaciju u 2022. prošli svi zaposlenici.

Kao i prethodnih godina, i u 2022. godini je od ovlaštene certifikacijske kuće napravljen jednogodišnji vanjski audit za provjeru funkcioniranja Sustava upravljanja okolišem prema međunarodnoj normi ISO 14001:2015. Banka je odradila sve potrebne aktivnosti za produljenje certifikata ISO 14001:2015 na još jednu godinu. Isto to su uspješno napravila i neka od ovisnih društava Erste banke (Erste Card Club, Erste Leasing i Erste Bank A.D. Podgorica).

Erste banka postavila je Strateške ciljeve okoliša za period od 2022. do kraja 2024. godine. U odnosu na referentnu 2019. godinu oni su:

- _ zadržati potrošnju električne energije na +/- 3 % (2019: 10,98 GWh, 2.489 FTE)
- _ zadržati potrošnju toplinske energije na +/- 3 % (2019: 4,09 GWh)
- _ smanjenje CO2 emisije 0-3 % (2019: 2.251 tCo2/ FTE)

Upravljanje utjecajima na okoliš (nastavak)

Na temelju Strateških ciljeva, definirani su i Operativni ciljevi za iduću godinu.

- _ provesti interne edukativne kampanje o zaštiti okoliša, uštedi električne i toplinske energije za novozaposlene
- _ daljnje postavljanje zaštitnih UV folija na objektima
- _ proizvodnja 64.000 kWh (+/- 5 %) zelene energije iz fotonaponskih ćelija postavljenih na upravnoj zgradi u Zagrebu

Energija

Energija je neophodna za svakodnevni život, kako pojedinca, tako i cjelokupnog gospodarstva, a u tom procesu energiju je potrebno prenositi s početne lokacije do krajnjeg korisnika što, naravno, uzrokuje onečišćenje. Praćenje potrošnje električne energije omogućava kvalitetnije upravljanje ovim segmentom održivog poslovanja. Erste banka na području uštede električne energije ima nekoliko inicijativa.

Prilikom uređenja poslovnica i drugih poslovnih prostora vodi se računa o svim aspektima ekološki prihvatljivog i održivog poslovanja, koristeći programska i tehnička rješenja za optimiranje potrošnje energenata, redovito održava opremu da bi povećala njezinu trajnost i smanjila količinu otpada, koristi se štedne žarulje i LED štedne panoe za reklame, itd.

Erste banka i svoje klijente želi navesti na razmišljanje o energetske učinkovitosti, a posljedično i na samo djelovanje u tom smjeru. Banka klijentima može ponuditi nekoliko proizvoda s namjenom financiranja energetske učinkovitosti tzv. eko kredita, kako za građane tako i za kompanije, a koji potiču iskorištavanje ekoloških oblika energije, upotrebu obnovljivih izvora, energetske efikasnost i slično, a čime se dodatno potiče razvoj održivosti i energetske učinkovitosti u društvu.

Erste banka kao dio Erste Grupe zalaže se za pružanje financijskih usluga u energetskom sektoru zato što vjeruje da je opskrba električnom energijom ključni element za ekonomski i socijalni razvoj, pogotovo kada se govori o srednjoj i istočnoj Europi. Istovremeno je u tom dijelu vidljiva potreba za razumnim upravljanjem ekološkim i socijalnim učincima te boljim upravljanjem ekološkim rizicima. Upravo zato postavljene su smjernice u dijelu korporativnog financiranja Erste Grupe u svrhu primjene načela održivosti te reguliranja sudjelovanja Erste Grupe u ovoj industriji.

I u 2022. godini nastavilo se s ugradnjom zaštitnih folija protiv sunca, koje, osim puno boljih uvjeta za rad zaposlenika ljeti, smanjuju potrošnju električne energije za klimatizaciju. Folije su tijekom prošle godine ugrađene na staklene površine u dvije poslovnice u Splitu te u poslovnicama u Koprivnici i u Našicama.

Banka kontinuirano kontrolira i radi na smanjenju potrošnje energenata, a kako bi se na tome što učinkovitije radilo, potrebna je edukacija svih zaposlenika i korisnika prostorija koje su provođene i kroz godinu. Edukacija zaposlenika o mjerama i načinima racionalnog korištenja energenata od 2020. godine obvezna je za sve novozaposlene. Edukacije su donijele i rezultate pa je tako potrošnja toplinske energije smanjena za gotovo 20% u odnosu na referentnu 2019. godinu, dok je potrošnja električne energije smanjena za gotovo 5%.

Nakon što je u protekle dvije godine pandemija koronavirusa donijela pad potrošnje energenata u potrošnji goriva za službena vozila, nakon završetka pandemije potrošnja goriva povećala, što je bilo i očekivano.

Značajan napredak u korištenju obnovljivih izvora energije učinjen je u lipnju 2021. godine kada su na krov Erste poslovne zgrade u ulici Ivana Lučića u Zagrebu postavljene fotonaponske ćelije. Cilj je bio proizvesti 64.000 kWh zelene energije, no elektrana je i premašila cilj te je u 2022. godini proizvedeno više od 75.500 kWh električne energije. U 2023. godini planiran je početak proizvodnje električne energije i u Bjelovaru te proširenje elektrane u Lučićevoj u Zagrebu.

Emisije

Erste banka je i u 2022. godini koristila električnu energiju iz 100% obnovljivih izvora što, izuzev održavanja niske emisije CO₂, znači da je time doprinijela, odnosno, sudjelovala u realizaciji nacionalnih projekata energetske učinkovitosti putem fonda ZelEn.

Emisije (nastavak)

Na razini Erste Grupe CO₂ emisija prati se u svim zemljama članicama, izračunata iz podataka o potrošnji energenata i fotokopirnog papira. Erste banka pritom bilježi stalan pad CO₂ emisije:

Tablica 9. CO₂ emisija

	2020.	2021.	2022.
tCO ₂ e	1.936	1.916	1.563

Erste banka je u 2021. godini nabavila i stavila u korištenje pet električnih automobila, a zbog nedostatne mreže e-punionica u Hrvatskoj, banka je po upravnim zgradama u Zagrebu, Rijeci i Bjelovaru instalirala vlastitu mrežu brzih i sporih punionica. Tijekom protekle dvije godine ugrađeno je deset brzih i sporih punionica po upravnim zgradama u Bjelovaru, Zagrebu i Rijeci, a tijekom 2023. planirano je nastaviti sa širenjem mreže za punjenje službenih automobila.

Odvajanje otpada i smanjenje neselektiranog komunalnog otpada

Identificirano je da banka najviše otpada stvara u području potrošnje papira. Stoga, u svom svakodnevnom poslovanju u cijeloj Erste banci u Hrvatskoj koristi se ekološki, reciklirani papir za printanje, a takvo postupnje planirano je i u budućnosti. Također, zbog ekološkog aspekta, ali i jednostavnije upotrebe, potiče se klijente banke da što više rade i posluju online, stoga je omogućeno digitalno podnošenje zahtjeva za proizvodima banke, a Opći uvjeti poslovanja dostupni su u poslovnica putem tablet uređaja, umjesto na papiru. Plakati u poslovnica većim su dijelom, gdje god je to moguće, zamijenjeni digitalnim ekranima. Umjesto klasičnih obavijesti koje se šalju poštom na kućnu adresu, nastoji se sve veći broj dopisa klijentima slati elektroničkom poštom, a često se provode i pojedinačne kampanje za prelazak s papirnatih mjesečnih izvoda, na one elektroničke. Također, koriste se digitalni registratori kojima se centralno upravlja te se i na taj način štedi papir.

Banka konstantno kontrolira i radi na smanjenju potrošnje fotokopirnog papira na nivou cijele banke te su i u tu svrhu organizirane edukacije. Već su u 2019. godini smanjenja potrošnje bila značajna (23%), dok je u 2020. godini to smanjenje još više izraženo i iznosi gotovo 40%. Ovaj se pad nastavio i u 2021. godini, no treba istaknuti da je tijekom posljednje dvije godine na smanjenje potrošnje utjecaj uvelike imala i pandemija koronavirusa te specifični uvjeti rada što pokazuje i činjenica da je u 2022. godini prosječni broj potrošenih omota fotokopirnih papira po zaposleniku porastao na 13,45.

Tablica 10: Potrošnja fotokopirnog papira

	2020.	2021.	2022.
Omot/FTE	11,18	10,77	13,45

Kako bi u budućnosti smanjili negativni utjecaj na okoliš i dodatno smanjili količinu neselektiranog komunalnog otpada, umjesto papirnih ručnika za brisanje ruku u sanitarnim čvorovima, prije nekoliko godina uvedena je upotreba platnenih ručnika. U sklopu toga organizirana je i edukacija zaposlenika. Upotrebom platnenih ručnika Erste banka smanjila je količinu neselektiranog otpada za 70-90 % u svakoj godini u odnosu na prethodne godine kada su se za istu namjenu koristili papirnatih ručnici. No, s dolaskom koronavirusa u 2020. godini ponovno je povećana upotreba papirnatih ručnika (poglavito za dezinfekciju radnih površina), taj je trend nastavljen u još uvijek pandemijskoj 2021., no kako su se ublažavale epidemiološke mjere te je većina njih kroz 2022. i ukinuta, obustavljena je nabava i distribucija papirnatih ručnika.

Također, od 2018. godine u poslovnim zgradama i poslovnica Erste banke u cijeloj Hrvatskoj postavljeni su spremnici za selektivno odvajanje otpada te su u sklopu toga uvedene i propisane procedure i provedena edukacija zaposlenika. Osim odvajanja papira, plastike, metala i stakla, posebni spremnici za odvajanje otpadnih baterija postavljeni su po upravnim zgradama u Zagrebu, Rijeci i Bjelovaru. S obzirom na to da na razini Republike Hrvatske nisu dostupni podaci o količinama pojedinih vrsta odloženog otpada, evidentirane su samo posebne kategorije zbrinutog otpada. Erste banka je u 2022. godini zbrinula: 3,76 tona glomaznog otpada te gotovo 40 tona električnog otpada.

Ostale aktivnosti

Prije nekoliko godina, na inicijativu zaposlenika, pokrenut je hvalevrijedan „Projekt za PET“, a njegovo provođenje nastavilo se i u prošloj godini. Riječ je o projektu organiziranog prikupljanja plastične ambalaže u Erste poslovnim centrima u Zagrebu i u Bjelovaru koji se provodi u suradnji s Udrugom za promicanje inkluzije. Zaposlenici banke prikupljaju plastične boce od napitaka koje korisnici udruge odnose na reciklažu, a od prikupljenih sredstava financiraju dio svojih potreba. Organiziranim prikupljanjem plastične ambalaže Erste banka dvostruko pomaže zajednici u kojoj posluje. Osim recikliranja velikih količina plastičnih boca, što je samo po sebi ekološki koristan čin, banka pomaže pokretanje poduzetničke aktivnosti socijalno ugrožene populacije – osoba s intelektualnim poteškoćama koje se inače vrlo teško zapošljavaju. Dodatno, smanjenje količine plastičnog otpada u obliku PET boca za vodu na nivou cijele mreže banke ostvaruje se uvođenjem uređaja za proizvodnju pitke vode dobivene iz vodovodne mreže postupkom obrnute osmoze. Pitka voda dostupna zaposlenicima na taj način nije u plastičnoj ambalaži. Osim toga, kupnjom većeg broja staklenih čaša u čajnim kuhinjama nastoji se smanjiti korištenje jednokratnih plastičnih čaša za vodu, barem što se tiče naših zaposlenika.

Također, po upravnim zgradama u Zagrebu, Rijeci i Bjelovaru, Erste banka organizirala je ekološko-humanitarni projekt sakupljanja plastičnih čepova s PET boca za potrebu sakupljanja novčanih sredstava za Udrugu oboljelih od leukemije i limfoma RH. Ovakva akcija provodi se i u Erste Card Clubu.

Pri uređenju poslovnica po novom konceptu uslužnog modela koji, osim načina poslovanja, uključuje i vizualni identitet Erste banke, standardno se ugrađuju zeleni zidovi od živih biljaka, koji su se pokazali izrazito povoljnim za ugodan rad zaposlenika i njihov suživot s prirodom. Uz upravnu zgradu banke u Zagrebu, do sada su zeleni zidovi ugrađeni u poslovnice u Puli, Makarskoj i Zagrebu (u Masarykovoju ulici i na Aveniji Dubrovnik), u Zadru, Šibeniku, Vinkovcima, Viškovu, Buzetu, u jednoj poslovnici u Splitu, na Rabu te dvije poslovnice u Zagrebu. Osim toga, biljke u prostoru doprinose prirodnom povećanju vlažnosti zraka zimi u grijanim prostorima, čime se smanjuje potreba za energentima za umjetno ovlaživanje.

Također, banka je član nevladine udruge Hrvatski savjet za zelenu gradnju (eng. Croatia Green Building Council) te aktivno sudjeluje u raspravama i projektima oko zelenih projekata u građevinarstvu, raspravama o novim trendovima u ovom području i slično.

Objave povezane s Uredbom o taksonomiji

Uredba o taksonomiji propis je koji donosi klasifikacijski sustav koji pomaže odrediti je li neka ekonomska aktivnost okolišno održiva, pritom definirajući održivu ekonomsku aktivnost kao onu koja pridonosi jednom ili više od definiranih šest okolišnih ciljeva – ublažavanje klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama, održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa, prijelaz na kružno gospodarstvo, sprečavanje i kontrola onečišćenja te zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava. Osim toga, Uredba o taksonomiji zahtijeva da se ne šteti bitno nijednom od navedenih okolišnih ciljeva te da se provodi u skladu s minimalnim zaštitnim mjerama (prema Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća, vodećim načelima UN-a o poslovanju i ljudskim pravima, Deklaraciji Međunarodne organizacije rada (ILO) o temeljnim načelima i pravima na radu te Međunarodnoj povelji o ljudskim pravima).

Institucije koje sudjeluju na financijskim tržištima od 2022. su godine obvezne objavljivati informacije vezane za prva dva cilja, pri čemu su taksonomski prihvatljive ekonomske djelatnosti pobliže definirane Delegiranom uredbom komisije (EU) 2021/2139 koja propisuje kriterije tehničke provjere za te ciljeve. Kriteriji za ostale ciljeve još su uvijek u izradi.

Za financijsku godinu 2022. za financijske institucije i dalje se primjenjuju odredbe o pojednostavljenju iz Delegirane uredbe (EU) 2021/2178 (članak 10., stavak 3.) koji kaže da je potrebno objaviti udio izloženosti prema taksonomski prihvatljivim i taksonomski neprihvatljivim ekonomskim djelatnostima u svojoj ukupnoj imovini, udio izloženosti prema državama, središnjim bankama i nadnacionalnim izdavateljima u ukupnoj imovini, udio derivata u ukupnoj imovini, udio izloženosti prema tvrtkama koje ne podijeližu pripremi nefinancijskog izvješća, udio trgovačkog portfelja u ukupnoj imovini te udio kratkoročnih međubankarskih kredita u ukupnoj imovini.

Kako bi udovoljila zahtjevima nove regulative, Erste banka preuzela je informacije iz pregleda portfelja (portfolio screening) koje je provela Erste Grupa za sve članice grupe.

Taksonomski prihvatljive i neprihvatljive djelatnosti definirane su prema Europskom sustavu klasifikacije industrije (NACE) koji služi kao osnova za definiranje gospodarskih djelatnosti u taksonomiji.

Objave povezane s Uredbom o taksonomiji (nastavak)

Izloženosti navedene u točki 1. uključuju sljedeće kategorije financijske imovine, uključujući zajmove i predujmove, dužničke vrijednosne papire, vlasnička ulaganja i preuzete kolaterale: (a) financijsku imovinu po amortiziranom trošku, (b) financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, (c) ulaganja u ovisna društva, (d) zajedničke pothvate i pridružena društva, (e) financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i financijsku imovinu koja se ne trguje obvezno po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, (f) nekretnine založene kao kolateral koje su kreditne institucije preuzele u zamjenu za otpis duga.

Samo ugovorni partneri koji i sami podliježu Direktivi EU-a o nefinancijskom izvješćivanju (NFRD) moraju biti uključeni u objavu taksonomski prihvatljive imovine. Naime, tu su uvrštene tvrtke koje zadovoljavaju određene kriterije veličine i imaju više od 500 zaposlenih u prosjeku godišnje, kao i banke i osiguravajuća društva s više od 500 zaposlenih. Privatna kućanstva i lokalne vlasti ne podliježu kriterijima usporedive veličine. Za imovinu opisanu u točkama 2. do 6., zakonodavac ne predviđa iskazivanje taksonomski sposobnog i netaksonomski sposobnog dijela. Bonitetni obuhvat konsolidacije u skladu sa Uredbom EU br. 575/2013 primjenjuje se na sve objave.

Ključne brojke koje utvrđuje Erste Grupa temelje se na ukupnoj bilanci kao nazivniku. Oduzete nekretnine kao kolateral dodane su ukupnoj bilanci.

Prema tumačenju u Često postavljanim pitanjima (FAQ) koje je Europska komisija objavila u prosincu 2021., objava taksonomski prihvatljivih izloženosti mora se temeljiti na stvarnim informacijama koje pruža financijski ili nefinancijski subjekt. Za izračun taksonomski prihvatljive imovine korišteno je samo financiranje iz područja financiranja komercijalnih nekretnina, privatnog hipotekarnog financiranja, obnovljivih izvora energije i korporativnog financiranja s jasno definiranom ekološki održivom svrhom financiranja.

Udio taksonomski prihvatljive imovine pao je na nešto više od 16 % u financijskoj godini 2022. u usporedbi s prethodnom godinom, a glavni razlog za to su promjene u metodi izračuna.

Tablica 11: Objave povezane s Uredbom o taksonomiji

Objave vezane uz taksonomiju (EC 2021/4987, Članak 10)	2021.	2022.
Obvezne objave vezane uz taksonomiju		
Središnje vlade, središnje banke, nadnacionalni izdavatelji i derivativi/ Ukupna imovina	44,70%	49,02%
Mala i srednja poduzeća i NFC-i koji ne podliježu obvezi objavljivanja NFRD-a/Ukupna imovina	16,80%	15,77%
Portfelj trgovanja/ Ukupna imovina	0,20%	0,18%
Međunbankovni krediti na zahtjev/ Ukupna imovina	0,50%	0,60%
Taksonomski prihvatljive djelatnosti/ Ukupna imovina*	25,10%	16,60%
Taksonomski neprihvatljive djelatnosti/ Ukupna imovina*	45,70%	83,40%
<i>*u odnosu na prethodnu godinu nazivnik je promijenjen iz GAR imovine u ukupnu imovinu</i>		
Dobrovoljne objave vezane uz taksonomiju		
Procijenjena zelena imovina/ Ukupna imovina	3,00%	6,62%

Dobavljači

Odgovornost dobavljača

Erste Grupa gleda svoje dobavljače kao partnere u razvoju održivosti svog poslovanja. Prilikom odabira dobavljača vodi se računa o održivosti i društveno odgovornom poslovanju te se biraju kompanije koje posluju u skladu sa svjetskim standardima koji uključuju socijalne i okolišne utjecaje.

Erste Group Procurement (EGP) je tvrtka Erste Grupe specijalizirana za nabavu. Osnovni joj je cilj osigurati transparentnu i poštenu nabavu i opskrbu te takve ugovore. Ispunjavanje potreba Erste Grupe za tuzemnim i inozemnim dobrima i uslugama, isporučenima na vrijeme i u skladu sa zahtjevima kvalitete, po najboljim mogućim uvjetima - predstavlja ključan element.

Dobavljači Erste Grupe obvezni su ispuniti propisane standarde u područjima poslovne etike, zaštite okoliša i ljudskih prava.

Od partnera se, tijekom ispunjavanja njihovih ugovornih obveza, očekuje: poštivanje nacionalnih i lokalnih zakona i propisa, ispunjavanje svih zakonskih obveza koje se tiču zdravlja i sigurnosti njihovih zaposlenika i izvođača, odlučno poštivanje ekoloških propisa, poštivanje i primjena temeljnih principa korporativne društvene odgovornosti, zaštita osnovnih ljudskih i radničkih prava, zaštita okoliša, promoviranje zdravlja i sigurnosti te odlučna borbu protiv korupcije.

Ovi principi i javno su izraženi u dokumentu pod nazivom "Pravila ponašanja dobavljača" (engl. Supplier Code of Conduct) koji je javno dostupan na internetskoj stranici Erste Group Procurementa.

Erste Group Procurement nosi „CIPS oznaku etičnosti“. Ovaj certifikat osiguran je od strane „Ovlaštenog instituta za nabavu i opskrbu“ (engl. Chartered Institute of Procurement and Supply (CIPS)). Taj se certifikat izdaje kompanijama koje su predane visokim standardima etičnosti i koje su dokazale da svoje zaposlenike obučavaju te da posluju u skladu s istima. Zaposlenici su u potpunosti certificirani u odnosu na etičko postupanje dok je 95 % dobavljača, koje je odabrao EGP, prošlo proces etičkog certifikiranja u skladu sa standardima EGP-a.

U postupku odabira dobavljača na strateškoj i operativnoj razini uzima se u obzir i održivost. Uz inicijalnu procjenu redovito se pregledava poslovanje dobavljača, čime se pokrivaju najbitniji ili najrizičniji dobavljači. Upitnik za reviziju dobavljača dotiče se područja kao što su: postojanje sustava upravljanja okolišem, sudjelovanje u Projektu objavljivanja emisije ugljičnog dioksida (CO₂) (CDS; Carbon Disclosure Project), postojanje napisane ekološke politike, metoda mjerenja emisija CO₂, postojanje ekoloških ciljeva, informacije o globama i kaznama za kršenja propisa o zaštiti okoliša i opis opskrbnog lanca dobavljača.

U slučaju nabave dobara upitnik revizije nadopunjava se pitanjima o potencijalno opasnim kemikalijama, mogućnostima recikliranja proizvoda, povratu po isteku životnog vijeka te o Energy Staru ili sličnim standardima.

Erste Grupa, uključujući i Erste banku u Hrvatskoj, sa zadovoljstvom može istaknuti da u opskrbnom lancu Erste Grupe nisu otkriveni stvarni ili mogući negativni utjecaji na okoliš i niti jedan ugovor s dobavljačem nije raskinut kao rezultat značajnog stvarnog ili mogućeg negativnog utjecaja na okoliš.

Prilikom odabira dobavljača uzeti su u obzir i društveni aspekti, a upitnik obuhvaća i pitanja poput: dječjeg rada, eliminiranja svih oblika prisilnog rada, eliminiranja diskriminacije kod zapošljavanja, slobode udruživanja i prava na kolektivno pregovaranje, razumnog broja radnih sati i poštene naknade, zdravstvene zaštite, zaštite na radu, restrukturiranja posla, plaće, prikladnih radnih uvjeta i drugih važnih društvenih kriterija u opskrbnom lancu.

Društvenu odgovornost potiče se i kroz odabir dobavljača i vrste roba i usluga koje se koriste, uključujući i promotivne marketinške materijale. Između ostalog, nerijetko se biraju proizvodi koji imaju ekološki certifikat ili su finalan proizvod nekog društveno-odgovornog projekta u koji su uključene marginalizirane skupine iz društva.

GRI Kazalo sadržaja

Broj GRI Standarda	Naslov GRI Standarda	Broj informacije	Naslov informacije	Referenca na Godišnje izvješće 2022.	Komentar/Razlog neobjavlivanja informacije
GRI 102 Opći podaci 2016					
1. Organizacijski profil					
GRI 102	Opći podaci	102-1	Ime organizacije	4	Erste&Steiermärkische Bank d.d.
GRI 102	Opći podaci	102-2	Aktivnosti, brend, proizvodi i usluge	86	Godišnje izvješće: Opći podaci
GRI 102	Opći podaci	102-3	Lokacija sjedišta	86	Rijeka, Jadranski trg 3a, Republika Hrvatska
GRI 102	Opći podaci	102-4	Lokacija poslovanja	86	Opći podaci
GRI 102	Opći podaci	102-5	Vlasništvo	86	Opći podaci
GRI 102	Opći podaci	102-6	Tržišta na kojem organizacija posluje	86	Opći podaci
GRI 102	Opći podaci	102-8	Informacije o zaposlenicima	39	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici
GRI 102	Opći podaci	102-9	Dobavljači	60	Nefinancijsko izvješće: Dobavljači
GRI 102	Opći podaci	102-10	Promjene među dobavljačima	60	Nije bilo značajnije promjene
GRI 102	Opći podaci	102-11	Načela predostrožnosti	29	Nefinancijsko izvješće: Kodeks ponašanja ESB grupe; Izjava o svrsi
GRI 102	Opći podaci	102-12	Eksterne inicijative	33, 55	Nefinancijsko izvješće: Klijenti, Okoliš
GRI 102	Opći podaci	102-13	Članstva u organizacijama	n.a.	HUB, HGK
2. Strategija					
GRI 102	Opći podaci	102-14	Izvješće predsjednika Uprave	6	Izvješće predsjednika Uprave
GRI 102	Opći podaci	102-15	Najvažniji utjecaji, prijetnje i prilike	32	Nefinancijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
3. Etika i integritet					
GRI 102	Opći podaci	102-16	Vrijednosti, principi, standardi i norme ponašanja	39	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici
4. Ustrojstvo					
GRI 102	Opći podaci	102-18	Struktura ustrojstva	66	Opći podaci: Nadzorni odbor, Uprava
5. Dioničari					
GRI 102	Opći podaci	102-40	Popis dioničara	32	Nefinancijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
GRI 102	Opći podaci	102-41	Kolektivni ugovor	39	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici
GRI 102	Opći podaci	102-42	Identificiranje dionika	32	Nefinancijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
GRI 102	Opći podaci	102-43	Pristup uključivanju dionika	32 i dalje	Nefinancijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
GRI 102	Opći podaci	102-44	Ključne teme i pitanja	32	Nefinancijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
6. Praksa izvještavanja					
GRI 102	Opći podaci	102-46	Definiranje sadržaja izvještaja	29	Nefinancijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
GRI 102	Opći podaci	102-47	Popis materijalnih tema	32	Nefinancijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
GRI 102	Opći podaci	102-49	Promjene u izvještavanju	32	Nema promjena.
GRI 102	Opći podaci	102-50	Razdoblje izvještavanja	4	Od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022.
GRI 102	Opći podaci	102-51	Datum posljednjeg izvještaja	n.a.	Godišnje izvješće za godinu koja završava 31. prosinca 2021.
GRI 102	Opći podaci	102-52	Razdoblje izvještavanja	4	Godišnji
GRI 102	Opći podaci	102-54	Tvrdnja o izvještavanju u skladu s GRI Standardima	29	Nefinancijsko izvješće Erste banke sastavljeno je u skladu sa smjernicama za izvještavanje Global Reporting Initiative (GRI standard: core option)
GRI 102	Opći podaci	102-55	GRI tablica sadržaja	61	Nefinancijsko izvješće

GRI Kazalo sadržaja (nastavak)

Broj GRI Standarda	Naslov GRI Standarda	Broj informacije	Naslov informacije	Referenca na Godišnje izvješće 2022.	Komentar/Razlog neobjavlivanja informacije
GRI 103 Upravljački pristup 2016					
GRI 103	Upravljački pristup	103-1	Objašnjenje materijalnih tema	30	Nefinancijsko izvješće: Analiza materijalnih tema
Materijalne i dodatne teme					
Materijalna tema: Antikorupcija (GRI 205 Antikorupcija 2016)					
GRI 205	Antikorupcija	205-3	Potvrđeni slučajevi korupcije	33	U 2022. u Erste banci nije bilo zabilježenih slučajeva korupcije.
Materijalna tema: Emisije (GRI 305 Emisije 2016)					
GRI 305	Emisije	305-5	Smanjenje emisija	56, 47	Nefinancijsko izvješće: Emisije
Materijalna tema: Odgovornost dobavljača (GRI 308 Negativan utjecaj dobavljača 2016)					
GRI 308	Negativan utjecaj na okoliš od strane dobavljača	308-2	Negativan utjecaj na okoliš od strane dobavljača	60	Nefinancijsko izvješće: Dobavljači
Materijalna tema: Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje (GRI 401 Zaposlenje 2016)					
GRI 401	Zaposlenici	401-1	Novi zaposlenici	48	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici, Ukupan broj novih zaposlenika: 243, Fluktuacija: 182
GRI 401	Zaposlenici	401-3	Rodiljni dopust	48	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici
Materijalna tema: Ravnoteža poslovnog i privatnog života te zdravlje (GRI 403 Sigurnost i zaštita na radu 2018)					
GRI 403	Sigurnost i zaštita na radu	403-1	Sustav sigurnosti i zaštite na radu	49	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici
GRI 403	Sigurnost i zaštita na radu	403-3	Medicina rada	49	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici
GRI 403	Sigurnost i zaštita na radu	403-5	Osposobljavanje radnika za rad na siguran način	49	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici
GRI 403	Sigurnost i zaštita na radu	403-7	Postupci sprječavanja i ublažavanja negativnih posljedica	49	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici
Materijalna tema: Edukacije i obrazovanje (GRI 404 Edukacije i obrazovanje 2016)					
GRI 404	Edukacije i obrazovanje	404-1	Broj sati obuke	45	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici
Materijalna tema: Raznolikost i jednakost (GRI 405 Raznolikost i jednakost 2016)					
GRI 405	Raznolikost upravnih tijela i zaposlenika	405-1	Struktura upravnih tijela i zaposlenika	39	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici
Materijalna tema: Raznolikost i jednakost (GRI 406 Anti-diskriminacija)					
GRI 406	Antidiskriminacija	406-1	Ukupan broj slučajeva diskriminacije	n.a.	Nefinancijsko izvješće: Zaposlenici U 2022. nije bilo zabilježenih slučajeva diskriminacije.
Materijalna tema: Zadovoljstvo klijenta					
Informacije o zadovoljstvu klijenata				36, 37	Nefinancijsko izvješće: Klijenti
Materijalna tema: Financijska pismenost					
Informacije o aktivnostima koje se provode na području financijskog opismenjavanja				50-54	Nefinancijsko izvješće: Društvo

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

Korporativnom upravljanju u Erste&Steiermärkische Bank d.d. (u daljnjem tekstu: Banka) posvećuje se osobita pozornost, te ono predstavlja najznačajniju odrednicu u poslovanju Banke, koja osigurava poticaj Upravi i menadžmentu te Nadzornom odboru u ostvarivanju interesa i zaštite dioničara i Banke u cjelini.

Banka u svom poslovanju primjenjuje Načela korporativnog upravljanja usvojena od Uprave i Nadzornog odbora radi uspostave visokih standarda i ostvarenja dobrog korporativnog upravljanja, transparentnosti poslovanja kao osnove za zaštitu dioničara, investitora i drugih nositelja interesa, te brige za radnike, održivi razvoj i zaštitu okoliša (dalje u tekstu: Načela). Načela se temelje na pozitivnim propisima Republike Hrvatske te osiguravaju strateško vođenje Banke, učinkovit nadzor nad upravljanjem i odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora prema Banci, njezinim zaposlenicima, klijentima i ostalim zainteresiranim stranama, i objavljena su na službenoj Internet stranici Banke.

Banka se u svom radu osobito pridržava sljedećih načela korporativnog upravljanja:

- _ Transparentnost poslovanja;
- _ Zaštita prava dioničara;
- _ Jasno određene ovlasti i odgovornosti tijela Banke;
- _ Suradnja između Uprave i Nadzornog odbora te transparentnost odnosa između svih tijela Banke, radnika, dioničara, klijenata Banke i javnosti u cjelini;
- _ Efikasan sustav unutarnjih kontrola.

Banka je osigurala integritet računovodstvenog sustava i financijskog izvještavanja, odgovarajuće sustave unutarnjih kontrola, sustav za upravljanje rizicima i pouzdanost informacijskog sustava koji pokrivaju sve važne aktivnosti Banke. Istovremeno Banka je angažirala vanjskog revizora i organizirala primjenu prethodnog, stalnog i naknadnog financijskog nadzora u financijskom izvješćivanju te u donošenju potrebnih odluka.

Računovodstveni sustav, temeljen na Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja te definiran Računovodstvenim politikama Banke, propisan je Pravilnikom o računovodstvu koji definira prava, obveze i odgovornosti svih sudionika što uključuje i obvezu kontinuiranog nadzora, dok je rad ostalih sustava također podržan posebnom normativnom regulativom.

Banka je uspostavila sustav unutarnjih kontrola kojim se osigurava djelotvoran izravan nadzor, integriranim djelovanjem postupaka i procesa za praćenje učinkovitosti poslovanja Banke, pouzdanosti financijskog izvješćivanja te usklađenosti sa zakonskim i podzakonskim propisima kao i s dobrim poslovnim običajima. Sustav unutarnjih kontrola u Banci ostvaruje se paralelnim djelovanjem triju međusobno neovisnih funkcija: (a) funkcije praćenja rizika (b) funkcije praćenja usklađenosti (compliance) i (c) funkcije unutarnje revizije.

U povezanim društvima Banke u kojima je to potrebno obzirom na djelatnosti koje društva obavljaju, veličinu, značaj i regulatorni okvir, također je uspostavljena funkcija praćenja usklađenosti, funkcija praćenja rizika i funkcija unutarnje revizije.

Glavne značajke sustava unutarnjih kontrola Banke i povezanih društava očituju se u neovisnim nositeljima kontrolnih funkcija odgovornih za identifikaciju, procjenu i upravljanje rizicima, uključujući kontrolu rizika i funkciju usklađenosti, dok interna revizija nadgleda cjelokupno poslovanje Banke i Grupe s ciljem procjene adekvatnosti uspostavljenog sustava internih kontrola.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (nastavak)

Također, Kodeksom ponašanja Banke uređuju se osnovna pravila poslovnog ponašanja zaposlenika Banke u svrhu očuvanja i daljnjeg razvoja ugleda bankarstva i Banke u društvu, promičući ideju profesionalnosti, odgovornosti i transparentnosti poslovanja.

Nadalje, Banka je 2017. godine usvojila Politiku raznolikosti i uključenosti koja određuje okvire i smjernice te daje opća načela o integraciji upravljanja raznolikošću u korporativnoj kulturi i poslovanju, a sve u skladu s načelima Erste Grupe.

Osnovni rizik vezan uz financijsko izvještavanje odnosi se na greške ili namjerne postupke (prijevare) koje dovode do narušavanja istinitog i fer prikaza financijskog položaja i uspješnosti Banke. To se događa u slučaju kada su podaci u financijskim izvješćima u suštini nedosljedni ili netočni, a pojedinačno ili skupno mogu utjecati na donošenje odluka od strane korisnika financijskih izvještaja. Takva odluka može napraviti ozbiljnu štetu, kao što je financijski gubitak, nametanje sankcija od strane supervizora ili reputacijska šteta

Složeni zahtjevi za priznavanje i mjerenje financijskih instrumenata, posebno procjene određivanja fer vrijednosti za koje nisu dostupne pouzdane tržišne vrijednosti, procjene za priznavanje ispravaka vrijednosti i rezerviranja, kao i teško poslovno okruženje donose rizik od značajnih grešaka u financijskom izvještavanju.

Temeljni kapital Banke, koji je u cijelosti uplaćen, iznosi 1.698.417.500,00 HRK i podijeljen je na 16.984.175 redovnih dionica izdanih u nematerijaliziranom obliku koje se vode pri Središnjem klirinškom depozitarnom društvu d.d. s oznakom »RIBA-R-A«.

Nominalna vrijednost svake dionice iznosi 100,00 HRK i daje pravo na jedan glas u Glavnoj skupštini Banke, na kojoj dioničari Banke ostvaraju svoja prava.

Kako bi poboljšali koordinaciju upravljanja Bankom i pojednostavili dioničku strukturu, posredni dioničari Erste Group Bank AG i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG odlučili su postati neposrednim dioničarima Banke, preuzimanjem dionica Banke od društva ESB Holding GmbH u istim postocima u kojima su imali udjele u kapitalu navedenog društva.

U skladu s navedenim, do 30. prosinca 2015. sve dionice Banke držalo je društvo ESB Holding GmbH, a od 30. prosinca 2015. sve dionice Banke drže društva Erste Group Bank AG (59,02%) i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG (40,98%).

Glavna skupština odlučuje o pitanjima koja su izričito predviđena zakonskim propisima i Statutom Banke. Glavnu skupštinu saziva Uprava ili Nadzorni odbor najmanje jednom godišnje i kada to zahtijevaju interesi Banke. O izmjenama i dopunama Statuta, odlučuje Glavna skupština Banke većinom glasova koji predstavljaju najmanje tri četvrtine temeljnog kapitala zastupljenog na Glavnoj skupštini.

Banka je dana 20. svibnja 2022. godine održala redovnu Glavnu skupštinu na kojoj je donesena odluka o raspodjeli dobiti u 2021. godini. Neto dobit Banke ostvarena u 2021. godini iznosila je 847.307.177,50 kuna od čega je 322.326.328,25 kuna raspoređeno u zadržanu dobit, dok je iznos od 524.980.849,25 kuna raspoređen za dividendu dioničarima. Dividenda je utvrđena u iznosu od 30,91% nominalne vrijednosti dionice, što iznosi 30,91 kunu po dionici.

Dioničarima Banke, Erste Group Bank AG i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG dividenda je isplaćena 27. svibnja 2022. godine.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (nastavak)

Uz navedeno, donesene su odluke o davanju razrješnice članovima Uprave i Nadzornog odbora te o primjerenosti članova Nadzornog odbora Banke.

Osim navedene redovne Glavne skupštine, u 2022. godini održane su i dvije izvanredne Glavneskupštine Banke.

Na izvanrednoj Glavnoj skupštini održanoj 30. lipnja 2022. godine donesena je odluka o izmjenama i dopunama Statuta Banke, odluka o izmjenama i dopunama Politike o procjeni primjerenosti predsjednika Uprave, člana Uprave, člana Nadzornog odbora i nositelja ključne funkcije i odluka o primjerenosti članova Nadzornog odbora. Također, PricewaterhouseCoopers d.o.o. je imenovan revizorom Banke za 2022.godinu.

Na izvanrednoj Glavnoj skupštini održanoj 30. studenog 2022. godine donesena je odluka o primjerenosti kandidatkinje za članicu Nadzornog odbora, odluka o izboru članice Nadzornog odbora i odluka o utvrđivanju naknade za rad članice Nadzornog odbora.

Pravila o imenovanju i opozivu imenovanja članova Uprave i Nadzornog odbora, ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora, te podaci o sastavu i djelovanju Uprave, Nadzornog odbora i njihovih pomoćnih tijela propisani su u Načelima.

Uprava Banke vodi poslove Banke na vlastitu odgovornost sukladno Zakonu o trgovačkim društvima, Zakonu o kreditnim institucijama, internim aktima Banke te zastupa Banku. 31. srpnja 2022. godine istekao je mandat jednom članu Uprave, te se Uprava Banke od 1.kolovoza 2022. godine sastoji se od pet (5) članova, od kojih je jedan Predsjednik. Uprava svoje odluke i zaključke donosi na sjednicama. Organizacija, način rada i odlučivanja Uprave regulirani su Poslovnikom o radu Uprave.

Članovi Uprave su:

- _ Christoph Schoefboeck, predsjednik Uprave,
- _ Martin Hornig, član Uprave,
- _ Zdenko Matak, član Uprave,
- _ Krešimir Barić, član Uprave,
- _ Hannes Frotzbacher, član Uprave

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova Banke te se sastoji se od sedam (7) članova, koje bira Glavna skupština.

Članovi Nadzornog odbora su:

- _ Willibald Cernko, predsjednik Nadzornog odbora,
- _ Georg Bucher, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora,
- _ Ingo Bleier, član Nadzornog odbora,
- _ Judit Agnes Havasi, član Nadzornog odbora,
- _ Walburga Seidl, član Nadzornog odbora,
- _ Nikolai Leo de Arnoldi, član Nadzornog odbora,
- _ Roland Klimesch, član Nadzornog odbora.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (nastavak)

Nadzorni odbor djeluje na sjednicama. Saziv i održavanje sjednica, postupak odlučivanja i ovlaštenja propisana su Poslovníkom o radu Nadzornog odbora. Nadzorni odbor ima pet (5) osnovanih odbora, i to: Revizijski odbor, Kreditni odbor, Odbor za primitke, Odbor za imenovanja, Odbor za rizike, a koji su osnovani s ciljem donošenja kompetentnih i neovisnih prosudbi o svim pitanjima koja su internim aktima Banke i relevantnim propisima stavljena u njihovu nadležnost. Članove odbora imenuje se iz reda Nadzornog odbora.

Revizijski odbor:

- _ Georg Bucher, predsjednik Odbora
- _ Judit Ágnes Havasi, član Odbora
- _ Roland Klimesch, član Odbora

Odbor za primitke:

- _ Judit Ágnes Havasi, predsjednica Odbora
- _ Willibald Cernko, član Odbora
- _ Georg Bucher, član Odbora

Odbor za imenovanja:

- _ Judit Ágnes Havasi, predsjednica Odbora
- _ Willibald Cernko, član Odbora
- _ Georg Bucher, član Odbora
- _ Roland Klimesch, član Odbora
- _ Walburga Seidl, član Odbora

Kreditni odbor:

- _ Willibald Cernko, predsjednik Odbora
- _ Nikolai Leo de Arnoldi, član Odbora
- _ Walburga Seidl, član Odbora
- _ Roland Klimesch, član Odbora

Odbor za rizike:

- _ Nikolai Leo de Arnoldi, predsjednik Odbora
- _ Walburga Seidl, član Odbora
- _ Willibald Cernko, član Odbora

**Financijski izvještaji za
godinu koja završava 31.
prosinca 2022.**

Erste&Steiermärkische Bank d.d.

Odgovornost za financijske izvještaje

Temeljem Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske, Uprava je dužna pobrinuti se da za svaku financijsku godinu budu sastavljeni nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde i koji su usvojeni u EU, koji pružaju istinit i fer pregled financijskog stanja, rezultata poslovanja i novčanog tijeka Erste&Steiermärkische Bank d.d. zajedno sa njezinim ovisnim i pridruženim društvima (pod zajedničkim nazivom: Grupa) za navedeno razdoblje kao i za Erste&Steiermärkische Bank d.d. (Banka), odvojeno.

Odgovornosti Uprave pri izradi financijskih izvještaja obuhvaćaju sljedeće:

- _ odabir i dosljednu primjenu prikladnih računovodstvenih politika;
- _ davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- _ postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavljivanje i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u financijskim izvještajima; te
- _ sastavljanje financijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa i Banka nastaviti poslovanje.

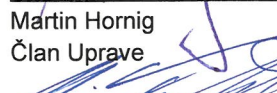
Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s prihvatljivom točnošću prikazuju financijski položaj Grupe i Banke. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da financijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Grupe i Banke te za poduzimanje opravdanih koraka za sprečavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

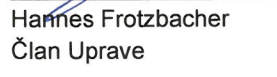
Uprava je obavezna sastaviti Godišnje izvješće koje se sastoji od financijskih izvješća, Izvješća posloводства i Izjave o odgovornosti u skladu sa Zakonom o računovodstvu. Izvješće posloводства i Izjava o odgovornosti se pripremaju u skladu sa člancima 21., 22. i 24. Zakona o računovodstvu. Uprava je dužna podnijeti na usuglašavanje Nadzornom odboru Godišnje izvješće Banke, koje uključuje godišnje odvojene i konsolidirane financijske izvještaje. Ukoliko se Nadzorni odbor usuglasi s financijskim izvještajima, smatra se da su ga potvrdili Uprava i Nadzorni odbor Banke.

U skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2018/815 od 17. prosinca 2018. o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jedinstvenog elektroničkog formata za izvještavanje („Uredba o ESEF-u“), Uprava je dužna sastaviti i objaviti godišnji izvještaj nekonsolidirani i konsolidirani u XHTML formatu te opisno označiti godišnje financijske izvještaje sastavljene sukladno MSFI-jevima u XHTML formatu koristeći XBRL oznake radi ispunjavanja uvjeta iz članka 462. Zakona o tržištu kapitala.

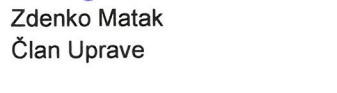
Nakon provedbe ispitivanja, Uprava opravdano očekuje da će Grupa i Banka u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima te stoga pri sastavljanju financijskih izvještaja i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja.

Christoph Schoefboeck
Predsjednik Uprave

Martin Hornig
Član Uprave

Hannes Frotzbacher
Član Uprave

Krešimir Barić
Član Uprave

Zdenko Matak
Član Uprave

Erste&Steiermärkische Bank d.d.
Jadranski trg 3a
51 000 Rijeka
Republika Hrvatska

24. ožujka 2023.

Izvešće neovisnog revizora

Dioničarima banke Erste&Steiermärkische Bank d.d.

Izvešće o reviziji nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, nekonsolidirani i konsolidirani financijski položaj banke Erste&Steiermärkische Bank d.d. („Banka“) i njenih ovisnih društava (zajedno - „Grupa“) na dan 31. prosinca 2022. i nekonsolidiranu i konsolidiranu financijsku uspješnost i nekonsolidirane i konsolidirane novčane tokove Banke i Grupe za tada završenu godinu u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja („MSFI“) koji su usvojeni u Europskoj uniji.

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru od 24. ožujka 2023.

Što smo revidirali

Nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji Banke i Grupe obuhvaćaju:

- nekonsolidirani i konsolidirani račun dobiti i gubitka za godinu završenu 31. prosinca 2022.;
- nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za godinu završenu 31. prosinca 2022.;
- nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2022.;
- nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu;
- nekonsolidirani i konsolidirani izvještaj o novčanom tijeku za godinu koja završava 31. prosinca 2022.; i
- bilješke uz nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje, uključujući značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću u odjeljku o Odgovornosti revizora za reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Banke i Grupe u skladu s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde neovisnosti) koji je izdao Odbor za međunarodne standarde etike za računovođe (Kodeks). Ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da su nerezivijske usluge koje smo pružili Banci i Grupi u skladu s primjenjivim zakonskim propisima u Republici Hrvatskoj te da nismo pružili nerezivijske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014.

Nerezivijske usluge koje smo pružili Banci i Grupi u razdoblju od 1. siječnja 2022. godine do 31. prosinca 2022. godine objavljene su u bilješci 52 uz nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje.

Naš pristup reviziji

Pregled

- Značajnost za financijske izvještaje Banke kao cjelina: 65 milijuna kuna, što predstavlja 5% dobiti prije poreza za razdoblje.
- Značajnost za financijske izvještaje Grupe kao cjelina: 77 milijuna kuna, što predstavlja 5% dobiti prije poreza za razdoblje.
- Proveli smo revizijske postupke nad 4 izvještajne komponente u dvije zemlje.
- Naš revizijski opseg obuhvatio je 100% prihoda od kamata Grupe i 99% apsolutne vrijednosti pripadajuće dobiti prije poreza za razdoblje Grupe.
- Procjena umanjenja vrijednosti kredita i predjumova klijentima
- Rezervacije za sudske sporove kredita inicijalno odobrenih ili indeksiranih u švicarskim francima

Oblikovali smo našu reviziju utvrđujući značajnost i procjenjujući rizike značajnog pogrešnog prikazivanja u nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima. Konkretno, razmatrali smo područja subjektivnih procjena uprave; na primjer, značajne računovodstvene procjene koje uključuju pretpostavke i uzimaju u obzir buduće događaje koji su inherentno neizvjesni. Kao i u svim našim revizijama, također smo obavili postupke vezane uz zaobilaženje internih kontrola od strane uprave, uključujući između ostalog i analizu o tome postoje li dokazi koji bi upućivali na pristranost koja predstavlja rizik materijalne pogreške kao posljedicu prijevare.

Značajnost

Na opseg naše revizije utjecala je naša primjena značajnosti. Revizija je oblikovana kako bi se moglo steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikaza. Pogrešni prikazi mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. Smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na osnovi tih nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Na temelju naše profesionalne prosudbe utvrdili smo određene kvantitativne pragove značajnosti, uključujući značajnost za nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje kao cjelina, kako je prikazano u tabeli niže. Oni su nam, zajedno s kvalitativnim razmatranjima, pomogli u određivanju opsega revizije, vrste, vremenskog rasporeda i obujma naših revizijskih postupaka, kao i utvrđivanju utjecaja pogrešnog prikazivanja, ako postoji, pojedinačno i u zbroju na nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu.

Značajnost za financijske izvještaje Banke i Grupe kao cjelina

Banka: 65 milijuna kuna
Grupa: 77 milijuna kuna

Kako smo je utvrdili

Banka i Grupa: 5% dobiti prije poreza za razdoblje.

Obrazloženje za korišteno odabrano mjerilo

Odabrali smo dobit prije poreza za razdoblje, jer se, prema našem mišljenju, radi o mjerilu prema kojem korisnici i dioničari najčešće ocjenjuju uspješnost poslovanja Banke i Grupe, a ujedno se radi i o opće prihvatljivom mjerilu.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje

Procjena umanjenja vrijednosti kredita i predujmova klijentima (Banka i Grupa)

Vidjeti bilješku *Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata prema MSFI-ju 9* u odjeljku *Financijski instrumenti - značajne računovodstvene politike*, odjeljak *Kredit i predujmovi klijentima po amortiziranom trošku* u bilješci *14 Financijska imovina po amortiziranom trošku* i bilješku *29 Izloženost kreditnom riziku* za detaljnije informacije o očekivanim kreditnim gubicima ('ECL') po kreditima i predujmovima klijentima.

Na dan 31. prosinca 2022. godine, Banka je iskazala kreditni gubitak po kreditima i predujmovima klijentima po amortiziranom trošku u iznosu od 1.994 milijuna kuna, a Grupa u iznosu od 2.279 milijuna kuna.

Tijekom revizije usredotočili smo se na ovo područje zbog značajnosti iznosa koji su uključeni u nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje, kao i zbog toga što Uprava donosi složene i subjektivne prosudbe kako o vremenu nastanka tako i o veličini očekivanih kreditnih gubitaka, što ga čini složenim područjem računovodstva.

Za kredite niskog kreditnog rizika umanjenje vrijednosti se računa na skupnoj osnovi kao 12-mjesečni očekivani kreditni gubitak. Ukoliko je nastupilo značajno povećanje kreditnog rizika, umanjenje vrijednosti se računa kao očekivani kreditni gubitak tijekom životnog vijeka imovine. Za kredite kod kojih je nastupio status neispunjenja obveza, a koji nisu pojedinačno značajni, kreditni gubici se također računaju na skupnoj osnovi.

Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje

Naš revizijski pristup bio je sljedeći:

- Ažurirali smo naše razumijevanje metodologije izračuna ECL-a koje primjenjuju Banka i Grupa, stekli razumijevanje prilagodbi modela izvršenih kao rezultat procjene Uprave o utjecaju geopolitičkih i makroekonomskih neizvjesnosti i procijenili njihovu usklađenost sa zahtjevima MSFI-ja 9. Pritom smo angažirali vlastite stručnjake za kreditni rizik.
- Procijenili smo značajne kontrolne aktivnosti u upravljanju kreditnim rizikom i poslovnim procesima kreditiranja te testirali ključne kontrole u pogledu odobravanja kredita i naknadnog praćenja.
- Procijenili smo kontrolne aktivnosti i testirali ključne kontrole u području kritičnih podataka, uključujući rejting kupaca i procjenu kolateralu, a također smo procijenili okvir za neovisnu validaciju, rezultate validacije i cjelokupno upravljanje modelom u smislu usklađenosti sa MSFI-jem 9.
- Provjerili smo, na temelju uzorka, kritične podatke u izvornim sustavima i njihov unos u alat za izračun ECL-a (vjerojatnosti nastanaka statusa neispunjenja obveza, gubitke u slučaju neispunjene obveza i rejtinge klijenta).
- Provjerili smo proces uključivanja informacija o budućim kretanjima u procjene ECL-a.
- Provjerili smo validacijske i monitoring izvještaje kako bismo potvrdili ispravnost alokacije u pojedine faze kreditnog rizika ('staging'), izračun ECL-a, izvedbe modela i provjeru kvalitete podataka.
- Provjerili smo, na temelju uzorka, ispravnost alokacije u pojedine stupnjeve kreditnog rizika u skladu s relevantnim politikama o dodatnim prilagodbama modela zbog geopolitičkih i makroekonomskih neizvjesnosti.

Ključno revizijsko pitanje

U tim se slučajevima očekivani kreditni gubici određuju korištenjem ključnih pretpostavki kao što su vjerojatnost nastanka statusa neispunjenja obveza („PD“), definicija značajnog povećanja kreditnog rizika, izloženost u trenutku stupanja klijenta u status neispunjenja obveza („EAD“) i procijenjeni gubici u slučaju neispunjena obveza („LGD“).

Statistički modeli koriste se za određivanje ključnih pretpostavki, uključujući različite buduće makroekonomske scenarije. Za pojedinačno značajne izloženosti kod kojih je nastupio status neispunjenja obveza kreditni gubici se računaju na pojedinačnoj osnovi. U tim se slučajevima očekivani kreditni gubici određuju korištenjem ključnih pretpostavki kao što su vjerojatnosti scenarija, očekivani novčani tokovi kao i očekivani priljevi od realizacije kolaterala (gdje je primjenjivo).

Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje

- Provjerili smo usklađenost rezultata alata za izračun ECL-a s računovodstvenim evidencijama Testirali smo, na temelju uzorka, adekvatnost kreditnih gubitaka izračunatih na pojedinačnoj osnovi, procjenjujući predviđene scenarije i procijenjene očekivane novčane tokove.
- Provjerili smo objave u financijskim izvještajima koje se odnose na kreditne gubitke po zajmovima i predujmovima klijentima, uključujući objave vezane za utjecaj geopolitičkih i makroekonomskih neizvjesnosti, s obzirom na njihovu primjerenost i usklađenost sa zahtjevima MSFI-ja.

Ključno revizijsko pitanje

Rezervacije za sudske sporove kredita inicijalno odobrenih ili indeksiranih u švicarskim francima (Banka i Grupa)

Na dan 31. prosinca 2022., Banka i Grupa su priznali rezervacije za sudske sporove za kredite inicijalno odobrene ili indeksirane u švicarskim francima („CHF“).

Bilješka 45 Rezerviranja, Ostale kategorije rezervacija uz financijske izvještaje pružaju informacije o rezervacijama za sudske sporove.

Rezervacije za sudske sporove odnose se na kredite koji nisu bili konvertirani u kune i koji su i dalje denominirani u CHF, uključujući zahtjeve za proglašenje ništetnosti ugovora o kreditu u potpunosti i zahtjeve za poništenjem specifičnih klauzula ugovora o kreditu te na zatezne kamate po kreditima konvertiranim iz CHF u EUR čija konverzija je izvršena sukladno Zakonu o potrošačkom kreditiranju.

Rezervacije za sudske sporove predstavljaju najbolju procjenu Uprave uzevši u obzir trenutak i veličinu potencijalnih odljeva ekonomskih resursa potrebnih za podmirenje obveze na izvještajni datum.

Fokusirali smo se na ovo područje budući da uključuje značajne prosudbe i procjene u primjeni MSFI-jeva procjenjujući trenutak i veličinu potencijalnih odljeva ekonomskih resursa potrebnih za podmirenje Bančine obveze koja je nastala iz ovih sudskih sporova, uzevši u obzir njihovu inherentnu neizvjesnost.

Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje

Naš revizijski pristup bio je sljedeći:

- Proveli smo razumijevanje procesa i metodologije korištene u procjeni rezervacija za sudske sporove kredita inicijalno odobrenih u CHF.
- Dobili smo detaljni pregled sudskih sporova koji se vode protiv Banke za kredite denominirane u CHF kao i analitike rezervacija koje su priznate po ovim sporovima. Uskladili smo ove informacije s informacijom koja se nalazi u financijskim izvještajima i informacijom koju smo dobili od vanjskih odvjetničkih društava.
- Kao dio našeg testiranja procjene Uprave, dobili smo neovisni pregled i mišljenje od vanjskih odvjetničkih društava koje se odnose na sudske sporove koji se vode protiv Banke, te smo provjerili adekvatnost rezervacija uspoređujući rezervacije Banke s mišljenjem vanjskih odvjetničkih društava i javno dostupnim informacijama kako bi preispitali ključne pretpostavke definirane od strane Uprave.
- Provjerili smo matematičku točnost izračuna rezervacija za sudske sporove.

Kako smo odredili opseg revizije Grupe

Prilagodili smo opseg revizije kako bismo obavili dostatnu razinu posla koja nam omogućava izražavanje mišljenja o konsolidiranim financijskim izvještajima kao cjelini, uzimajući u obzir strukturu Grupe, računovodstvene procese i kontrole te industriju u kojoj Grupa posluje.

Izveštavanje o ostalim informacijama uključujući Izvešće posloводства

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvešće posloводства, Izjavu o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i Nefinancijsko izvešće uključeno u Godišnje izvešće, ali ne uključuju nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje i naše izvešće revizora o njima.

Naše mišljenje o nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije gore navedene, te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvešća posloводства, Izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i Nefinancijskog izvešća, obavili smo također postupke propisane odredbama Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske. Ti postupci obuhvaćaju provjeru je li Izvešće posloводства sastavljeno u skladu s člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu, uključuje li Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu te je li Nefinancijsko izvešće sastavljeno u skladu s člankom 21.a Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- informacije u Izvešću posloводства i Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja za financijsku godinu za koju su sastavljeni nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima;
- Izvešće posloводства sastavljeno je u skladu s člankom 21. i 24. Zakona o računovodstvu;
- Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja uključuje informacije definirane u članku 22. Zakona o računovodstvu; te
- Nefinancijsko izvešće sastavljeno je u skladu sa zahtjevima članka 21a. Zakona o računovodstvu.

Nadalje, na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Banke i Grupe i njihovog okruženja stečenog u okviru revizije, od nas se zahtijeva da izvijestimo ako zaključimo da postoje značajni pogrešni prikazi u Izvešću posloводства, Izjavi o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja i ostalim informacijama dobivenim prije datuma ovog izvešća revizora. U tom smislu nemamo ništa za izvijestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za nekonsolidirane i konsolidirane financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izveštavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevara ili pogreške.

U sastavljanju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke i Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Banku i Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izveštavanja Banke i Grupe.

Odgovornost revizora za reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnima ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmislili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke i Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke i Grupe da nastave s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Banka i Grupa prekinu s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li nekonsolidirani i konsolidirani financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Prikupljamo dostatne primjerene revizijske dokaze vezano uz financijske informacije subjekata ili poslovne aktivnosti unutar Grupe kako bismo mogli izraziti mišljenje o konsolidiranim financijskim izvještajima. Odgovorni smo za usmjeravanje, nadzor i provedbu grupne revizije. Samostalno smo odgovorni za naše izvješće neovisnog revizora.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama ako su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o radnjama poduzetim u svrhu uklanjanja prijetnji ili primijenjenim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takve objave.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Banke i Grupe 12. lipnja 2017. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine s najnovijim ponovnim imenovanjem na dan 30. lipnja 2022. godine, što predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 6 godine.

Obrasci prema regulatornim zahtjevima

Na temelju Odluke o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja kreditnih institucija (NN 42/18, 122/20, 119/21 i 108/22), „Odluka“, Uprava Banke je pripremila obrasce prikazane u Dodatku 1 – Propisani obrasci („Obrasci“), pod naslovom Račun dobiti i gubitka i Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti Banke i Grupe za godinu završenu 31. prosinca 2022., Izvještaj o financijskom položaju Banke i Grupe na dan 31. prosinca 2022., Izvještaj o promjenama kapitala Banke i Grupe te Izvještaj o novčanim tokovima Banke i Grupe za godinu koja je tada završila, zajedno s informacijama o usklađenju Obrazaca s financijskim izvještajima Banke i Grupe iskaznima u Dodatku 2 – Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca. Uprava Banke odgovorna je za pripremu Obrazaca i informacija o usklađenju. Oni ne predstavljaju sastavni dio revidiranih financijskih izvještaja, ali sadrže informacije sukladno zahtjevima Odluke. Financijske informacije u Obrascima izvedene su iz revidiranih financijskih izvještaja Banke i Grupe pripremljenima u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji su usvojeni u Europskoj uniji kao što je prikazano na stranicama 80 do 238, a koji su usklađeni za potrebe Odluke.

Izvješće o usklađenosti formata nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja sa zahtjevima Uredbe o europskom jedinstvenom elektroničkom formatu („ESEF“)

Na temelju našeg ugovora, angažirani smo od strane uprave Banke za provođenje angažmana s izražavanjem razumnog uvjerenja za provjeru usklađenosti prezentacije nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja Banke i Grupe za godinu koja je završila 31. prosinca 2022., a koji su sadržani u priloženoj elektroničkoj datoteci 549300A2F46GR0UOM390-2022-12-31-hr, (dalje u tekstu: financijski izvještaji) s primjenjivim zahtjevima za prezentaciju („Financijski izvještaji u ESEF formatu“).

Opis predmeta ispitivanja i primjenjivi kriteriji

Uprava Banke sastavila je financijske izvještaje u ESEF formatu u skladu sa zahtjevima članka 462. stavka 5. Zakona o tržištu kapitala (Narodne novine, br. 65/18, 17/20 i 83/21) („Zakon o tržištu kapitala“) i s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2019/815 od 17. prosinca 2018. o dopuni Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za specifikaciju jednog elektroničkog formata za izvještavanje („Uredba o ESEF-u“).

Navedeni propisi predviđaju ispunjavanje sljedećih zahtjeva:

- financijski izvještaji sadržani u nekonsolidiranom i konsolidiranom Godišnjem izvješću su sastavljeni u XHTML formatu;
- podaci sadržani u nekonsolidiranim i konsolidiranim financijskim izvještajima propisani Uredbom o ESEF-u i Zakonom o tržištu kapitala označeni su i sve oznake ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
 - korišten je XBRL jezik za označavanje,
 - korišteni su elementi osnovne taksonomije navedeni u Uredbi o ESEF-u s najbližim računovodstvenim značenjem, osim ako nije napravljen dodatni element taksonomije u skladu s Prilogom IV. Uredbe o ESEF-u,
 - oznake su u skladu sa zajedničkim pravilima za označavanje prema Uredbi o ESEF-u.

Zahtjevi opisani u prethodnom odlomku određuju osnovu za primjenu u sastavljanju financijskih izvještaja u ESEF formatu i, prema našem mišljenju, predstavljaju odgovarajuće kriterije za donošenje zaključka s izražavanjem razumnog uvjerenja.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor

Uprava Banke odgovorna je za pripremu financijskih izvještaja u ESEF formatu u skladu sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u i Zakonom o tržištu kapitala. Osim toga, uprava Banke odgovorna je održavati sustav internih kontrola koji u razumnoj mjeri osigurava pripremu financijskih izvještaja u ESEF formatu bez značajnih neusklađenosti sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u i Zakona o tržištu kapitala, uslijed prijevare ili pogreške.

Oni koji su zaduženi za nadzor odgovorni su za nadziranje procesa pripreme financijskih izvještaja u ESEF formatu kao dijela procesa financijskog izvještavanja.

Naša odgovornost

Naša je odgovornost donijeti zaključak s izražavanjem razumnog uvjerenja, temeljen na pribavljenim revizijskim dokazima, o tome jesu li financijski izvještaji u ESEF formatu, u svim značajnim odrednicama u skladu sa zahtjevima Uredbe o ESEF-u i Zakona o tržištu kapitala. Obavili smo angažman s izražavanjem razumnog uvjerenja u skladu s Međunarodnim standardom za angažmane s izražavanjem uvjerenja (MSIU) 3000 (izmijenjen) - Angažmani s izražavanjem uvjerenja različiti od revizija ili uvida u povijesne financijske informacije. Ovaj standard zahtijeva da smo usklađeni s etičkim zahtjevima te da planiramo i provedemo postupke kako bismo dobili razumno uvjerenje o tome jesu li financijski izvještaji u ESEF formatu pripremljeni, u svim značajnim odrednicama, u skladu s primjenjivim zahtjevima.

Razumno uvjerenje visoka je razina izražavanja uvjerenja, ali ne jamči da će usluga izvršena u skladu s MSIU 3000 (R) uvijek otkriti postojeće materijalno značajne pogrešne prikaze (značajna neusklađenost sa zahtjevima).

Provedeni postupci

Priroda, vremenski okvir i obujam odabranih postupaka ovise o prosudbi revizora.

U sklopu odabranih postupaka obavili smo sljedeće aktivnosti:

- pročitali smo zahtjeve Uredbe o ESEF-u i Zakona o tržištu kapitala;
- stekli smo razumijevanje sustava internih kontrola i procesa relevantnih za primjenu jedinstvenog elektroničkog formata za izvještavanje za financijske izvještaje, uključujući izradu XHTML formata i označavanje nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja;
- provjerili smo je li XHTML format ispravno primijenjen;
- ocijenili smo potpunost označavanja nekonsolidiranih i konsolidiranih financijskih izvještaja korištenjem iXBRL jezika za označavanje u skladu sa zahtjevima implementacije elektroničkog formata opisanim u Uredbi o ESEF-u;
- ocijenili smo prikladnost korištenja XBRL oznaka odabranih iz taksonomije ESEF-a te izradu proširenih oznaka kada nije bilo moguće identificirati odgovarajući element taksonomije ESEF-a; i
- ocijenili smo prikladnost povezivanja elemenata proširene taksonomije s taksonomijom ESEF-a.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni dokazi dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu u svrhu izražavanja našeg zaključka.

Zaključak

Prema našem mišljenju, na temelju provedenih postupaka i pribavljenih dokaza, financijski izvještaji u ESEF formatu za godinu koja je završila 31. prosinca 2022., sadržani u gore navedenoj priloženoj elektroničkoj datoteci, pripremljeni su, u svim značajnim odrednicama, u skladu s Uredbom o ESEF-u i Zakonom o tržištu kapitala.

Naš zaključak ne predstavlja mišljenje o istinitosti i fer prikazu financijskih izvještaja prezentiranih u elektroničkom formatu. Osim toga, ne izražavamo nikakvo uvjerenje o ostalim informacijama objavljenim u dokumentima u ESEF formatu.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovo izvješće neovisnog revizora je Siniša Dušić.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
24. ožujka 2023.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

Siniša Dušić
Član Uprave, ovlaštteni revizor

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

Račun dobiti i gubitka

u milijunima HRK	Bilješke	GRUPA		BANKA	
		2021.	2022.	2021.	2022.
Neto kamatni prihod	2	2.003	2.121	1.612	1.747
Kamatni prihod		2.107	2.175	1.766	1.859
Ostali slični prihodi		155	184	55	76
Kamatni trošak		(204)	(170)	(157)	(121)
Ostali slični troškovi		(55)	(68)	(52)	(67)
Neto prihod od naknada i provizija	3	809	884	519	598
Prihod od naknada i provizija		1.068	1.199	713	860
Trošak od naknada i provizija		(259)	(315)	(194)	(262)
Prihod od dividendi	4	1	-	11	47
Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost	5	221	298	218	309
Dobici / gubici po osnovi financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	6	4	(12)	6	(13)
Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela		9	8	-	-
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	7	66	59	4	3
Troškovi zaposlenih	8	(779)	(860)	(581)	(670)
Ostali administrativni troškovi	8	(611)	(699)	(457)	(550)
Amortizacija	8	(250)	(246)	(143)	(154)
Ostali dobiti/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	9	-	1	-	1
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata	10	(167)	318	(144)	248
Ostali operativni rezultat	11	(9)	(329)	(13)	(271)
Ostali operativni prihod		201	78	197	70
Ostali operativni troškovi		(210)	(407)	(210)	(341)
Dobit prije poreza za razdoblje		1.297	1.543	1.032	1.295
Porez na dobit	12	(228)	(371)	(185)	(318)
Neto rezultat za razdoblje		1.069	1.172	847	977
Neto rezultat raspoloživ nekontrolirajućem interesu		19	(4)	-	-
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva		1.050	1.176	-	-

Zarada po dionici

Za izračunavanje zarade po dionici, zarada se uzima kao neto dobit tekuće godine koja pripada redovnim dioničarima umanjena za povlaštene dividende, ako ih ima. U nastavku je prikazano usklađenje dobiti nakon poreza koja je raspoloživa redovnim dioničarima.

u milijunima HRK	GRUPA	
	2021.	2022.
Neto rezultat za razdoblje	1.069	1.172
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	1.050	1.176
Ponderiran prosječan broj redovnih dionica nominalne vrijednosti 100 HRK po dionici (za osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici)	16.984.175	16.984.175
Zarada po redovnoj dionici – osnovna i razrijeđena (u kunama)	61,82	69,24

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za godinu koja završava 31. prosinca 2022. (nastavak)

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Neto rezultat za razdoblje	1.069	1.172	847	977
Ostala sveobuhvatna dobit				
Stavke koje se ne mogu reklasificirati u račun dobiti i gubitka				
Ponovno vrednovanje neto obveza definiranih mirovinskih planova	-	1	-	1
Fer vrijednost rezerve vlasničkih instrumenata	9	-	7	-
Rezerve vlastitog kreditnog rizika	-	-	-	-
Odgodeni porezi koji se odnose na stavke koje se ne mogu reklasificirati	(1)	-	(1)	-
Ukupno	8	1	6	1
Stavke koje se mogu reklasificirati u račun dobiti i gubitka				
Rezerva fer vrijednosti dužničkih instrumenata	(153)	(994)	(135)	(950)
Dobit/gubitak tijekom razdoblja	(162)	(981)	(144)	(937)
Reklasifikacija prilagodbi	-	(1)	-	(1)
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke	9	(12)	9	(12)
Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	(2)	2	-	-
Dobit/gubitak tijekom razdoblja	(2)	2	-	-
Reklasifikacija prilagodbi	-	-	-	-
Odgodeni porezi povezani sa stavkama koje se mogu reklasificirati	26	178	24	171
Dobit/gubitak tijekom razdoblja	26	178	24	171
Reklasifikacija prilagodbi	-	-	-	-
Ukupno	(129)	(814)	(111)	(779)
Ukupna ostala sveobuhvatna dobit	(121)	(813)	(105)	(778)
Ukupna sveobuhvatna dobit	948	359	742	199
Ukupna sveobuhvatna dobit raspoloživa nekontrolirajućem interesu	19	(4)	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit raspoloživa vlasniku matičnog društva	929	363	-	-

II. Izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2022.

u milijunima HRK		GRUPA		BANKA	
	Bilješke	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.	31. prosinca 2021.	31. prosinca 2022.
Imovina					
Novac i novčana sredstva	13	14.530	25.982	13.518	24.632
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja		145	197	145	197
Derivativi	17	70	193	70	193
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	18	75	4	75	4
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka		75	60	70	58
Vlasnički instrumenti	19	10	21	10	19
Dužnički vrijednosni papiri	19	65	39	60	39
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		11.947	9.167	11.448	8.787
od čega založeno kao kolateral	24	6	1.723	6	1.723
Vlasnički instrumenti	20	4	4	4	4
Dužnički vrijednosni papiri	21	11.943	9.163	11.444	8.783
Financijska imovina po amortiziranom trošku		59.328	71.049	54.719	65.877
od čega založeno kao kolateral	24	-	2.748	-	2.748
Dužnički vrijednosni papiri	14	4.935	10.024	4.674	9.721
Kredit i predujmovi kreditnim institucijama	14	4.406	2.890	4.322	2.598
Kredit i predujmovi klijentima	14	49.987	58.135	45.723	53.558
Potraživanja s osnove financijskog najma	42	2.546	3.018	-	-
Nekretnine i oprema	39	1.179	1.166	792	802
Ulaganja u nekretnine	39	3	9	-	-
Nematerijalna imovina	40	327	171	135	112
Ulaganja u ovisna društva	48	-	-	805	680
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	49	62	65	38	38
Tekuća porezna imovina	12	-	7	-	-
Odgodena porezna imovina	12	207	404	132	338
Imovina namijenjena za prodaju	53	336	4	3	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	15	1.270	1.297	692	879
Ostala imovina	41	324	271	251	177
Ukupno imovina		92.279	112.867	82.748	102.577
Obveze i kapital					
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja		56	175	56	175
Derivativi	17	56	175	56	175
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		79.559	99.949	72.378	92.010
Depoziti od banaka	16	6.533	11.217	3.242	7.657
Depoziti od klijenata	16	68.268	84.198	64.927	80.413
Izdani dužnički vrijednosni papiri	16	4.010	3.646	4.010	3.646
Ostale financijske obveze	16	748	888	199	294
Obveze za najam	42	99	91	100	93
Rezerviranja	45	409	674	384	582
Tekuće porezne obveze	12	92	251	74	230
Odgodene porezne obveze	12	2	-	-	-
Obveze povezane s imovinom namijenjenom za prodaju	53	261	-	-	-
Ostale obveze	44	631	718	438	495
Ukupne obveze		81.109	101.858	73.430	93.585
Temeljni kapital		1.698	1.698	1.698	1.698
Kapitalne rezerve i kapitalna dobit		1.886	1.886	1.886	1.886
Zadržana dobit		7.231	7.887	5.592	6.043
Ostale rezerve		139	(673)	142	(635)
Kapital raspoloživ vlasniku matičnog društva		10.954	10.798	9.318	8.992
Kapital raspoloživ nekontrolirajućem interesu	48	216	211	-	-
Ukupno kapital	47	11.170	11.009	9.318	8.992
Ukupno obveze i kapital		92.279	112.867	82.748	102.577

III. Izvještaj o promjenama kapitala

										GRUPA
	Temeljni kapital	Kapitalne rezerve i kapitalna dobit	Zadržana dobit	Rezerva fer vrijednosti	Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	Ponovno vrednovanje definiranih planova primanja	Porez na dobit	Kapital raspoloživ vlasniku matičnog društva	Kapital raspoloživ nekontrolira jućem interesu	Ukupno kapital
Stanje 1. siječnja 2022.	1.698	1.886	7.231	171	(1)	-	(31)	10.954	216	11.170
Isplaćene dividende	-	-	(525)	-	-	-	-	(525)	(1)	(526)
Reklasifikacija iz ostale sveobuhvatne dobiti u zadržanu dobit	-	-	(1)	1	-	-	-	-	-	-
Ostale izmjene (bilješka: Obuhvat konsolidacije)	-	-	6	-	-	-	-	6	-	6
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	1.176	(994)	2	1	178	363	(4)	359
Neto rezultat za razdoblje	-	-	1.176	-	-	-	-	1.176	(4)	1.172
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(994)	2	1	178	(813)	-	(813)
Promjene nastale zbog ponovnog mjerenja definiranja planova primanja	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
Promjene fer vrijednosti rezervi	-	-	-	(994)	-	-	178	(816)	-	(816)
Promjene pri preračunavanju valuta	-	-	-	-	2	-	-	2	-	2
Stanje 31. prosinca 2022.	1.698	1.886	7.887	(822)	1	1	147	10.798	211	11.009
Stanje 1. siječnja 2021.	1.698	1.886	6.231	452	1	-	(82)	10.186	198	10.384
Isplaćene dividende	-	-	(161)	-	-	-	-	(161)	(1)	(162)
Reklasifikacija iz ostale sveobuhvatne dobiti u zadržanu dobit	-	-	111	(137)	-	-	26	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	1.050	(144)	(2)	-	25	929	19	948
Neto rezultat za razdoblje	-	-	1.050	-	-	-	-	1.050	19	1.069
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(144)	(2)	-	25	(121)	-	(121)
Promjene nastale zbog ponovnog mjerenja definiranja planova primanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promjene fer vrijednosti rezervi	-	-	-	(144)	-	-	25	(119)	-	(119)
Promjene pri preračunavanju valuta	-	-	-	-	(2)	-	-	(2)	-	(2)
Stanje 31. prosinca 2021.	1.698	1.886	7.231	171	(1)	-	(31)	10.954	216	11.170

III. Izvještaj o promjenama kapitala (nastavak)

										BANKA
	Temeljni kapital	Kapitalne rezerve i kapitalna dobit	Zadržana dobit	Rezerva fer vrijednosti	Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	Ponovno vrednovanje definiranih planova primanja	Porez na dobit	Kapital raspoloživ vlasniku matičnog društva	Kapital raspoloživ nekontrolira jućem interesu	Ukupno kapital
Stanje 1. siječnja 2022.	1.698	1.886	5.592	171	-	2	(31)	9.318	-	9.318
Isplaćene dividende	-	-	(525)	-	-	-	-	(525)	-	(525)
Reklasifikacija iz ostale sveobuhvatne dobiti u zadržanu dobit	-	-	(1)	1	-	-	-	-	-	-
Ostale izmjene	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	977	(950)	-	1	171	199	-	199
Neto rezultat za razdoblje	-	-	977	-	-	-	-	977	-	977
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(950)	-	1	171	(778)	-	(778)
Promjene nastale zbog ponovnog mjerenja definiranja planova primanja	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
Promjene fer vrijednosti rezervi	-	-	-	(950)	-	-	171	(779)	-	(779)
Stanje 31. prosinca 2022.	1.698	1.886	6.043	(778)	-	3	140	8.992	-	8.992
Stanje 1. siječnja 2021.	1.698	1.886	4.811	418	-	2	(78)	8.737	-	8.737
Isplaćene dividende	-	-	(161)	-	-	-	-	(161)	-	(161)
Reklasifikacija iz ostale sveobuhvatne dobiti u zadržanu dobit	-	-	95	(119)	-	-	24	-	-	-
Ostale izmjene (bilješka: Obuhvat konsolidacije)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	847	(128)	-	-	23	742	-	742
Neto rezultat za razdoblje	-	-	847	-	-	-	-	847	-	847
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(128)	-	-	23	(105)	-	(105)
Promjene nastale zbog ponovnog mjerenja definiranja planova primanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Promjene fer vrijednosti rezervi	-	-	-	(128)	-	-	23	(105)	-	(105)
Stanje 31. prosinca 2021.	1.698	1.886	5.592	171	-	2	(31)	9.318	-	9.318

IV. Izvještaj o novčanom tijeku za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Neto rezultat za razdoblje	1.069	1.172	847	977
Nenovčane usklade stavaka neto dobiti/gubitka za godinu				
Amortizacija, umanjenje vrijednosti i ukidanje umanjenja vrijednosti, ponovno vrednovanje imovine	299	372	192	278
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka i ostale rezervacije	95	(110)	106	807
Dobici / (gubici) od prodaje imovine	3	-	(3)	(5)
Porez na dobit	228	370	184	318
Ostale usklade	7	(23)	6	7
Promjene u imovini i obvezama iz poslovnih djelatnosti nakon usklade za nenovčane komponente				
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	(31)	71	(31)	71
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka				
Vlasnički instrumenti	159	2	142	4
Dužnički vrijednosni papiri	87	13	(27)	8
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: dužnički vrijednosni papiri	(948)	1.786	(1.005)	1.711
Financijska imovina po amortiziranom trošku				
Dužnički vrijednosni papiri	(2.572)	(5.088)	(2.495)	(5.048)
Kredit i predujmovi kreditnim institucijama	(163)	1.516	(150)	1.724
Kredit i predujmovi klijentima	(661)	(7.640)	(611)	(8.483)
Potraživanja s osnove financijskog najma	(91)	(328)	-	-
Derivativi	(2)	(4)	(2)	(4)
Ostala imovina iz poslovnih djelatnosti	25	(195)	13	(128)
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku				
Depoziti od banaka	(2.373)	4.543	(1.967)	4.415
Depoziti od klijenata	8.140	15.930	7.673	15.486
Izdani dužnički vrijednosni papiri	3.333	(365)	3.333	(365)
Ostale financijske obveze	43	140	37	95
Ostale obveze iz poslovnih djelatnosti	(232)	(58)	(215)	(75)
Novčani tok iz poslovnih djelatnosti	6.415	12.104	6.027	11.793
Primici od prodaje				
Financijska imovina koje se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: vlasnički instrumenti	1	-	1	-
Nekretnine i oprema, nematerijalna imovina i ulaganja u nekretnine	39	46	3	11
Stjecanje				
Financijska imovina koje se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: vlasnički instrumenti	-	-	-	-
Nekretnine i oprema, nematerijalna imovina i ulaganja u nekretnine	(212)	(233)	(112)	(137)
Stjecanje ovisnih društava (stečeni neto novčani i novčani ekvivalenti) (bilješka: Obuhvat konsolidacije)	-	34	-	-
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	-	-	-	-
Prodaja ovisnog društva	-	68	-	-
Ulaganja u ovisna društva	-	(15)	38	-
Novčani tok iz investicijskih djelatnosti	(172)	(100)	(70)	(126)
Dividenda isplaćena vlasnicima matičnog društva	(161)	(525)	(161)	(525)
Dividenda isplaćena nekontrolirajućem interesu	(1)	(2)	-	-
Obveze za najam	(19)	(25)	(20)	(28)
Novčani tok iz financijskih djelatnosti	(181)	(552)	(181)	(553)
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	8.468	14.530	7.742	13.518
Novčani tok iz poslovnih djelatnosti	6.415	12.104	6.027	11.793
Novčani tok iz investicijskih djelatnosti	(172)	(100)	(70)	(126)
Novčani tok iz financijskih djelatnosti	(181)	(552)	(181)	(553)
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja¹⁾	14.530	25.982	13.518	24.632
Novčani tokovi koji se odnose na poreze, kamatu i dividende (uključene u novčani tok iz poslovnih djelatnosti)	1.919	1.713	1.650	1.561
Uplate poreza na dobit	(32)	(239)	(18)	(197)
Primljena kamata	2.224	2.224	1.879	1.902
Primljena dividenda	1	2	11	47
Plaćena kamata	(274)	(274)	(222)	(191)

1) Novac i novčane ekvivalente predstavljaju novac u blagajni, sredstva koja se drže kod središnje banke i plasmani banaka sa dospelom do 3 mjeseca (Bilješka 13).

V. Bilješke uz financijske izvještaje

A. OPĆI PODACI

POVIJEST I OSNUTAK

Erste&Steiermärkische Bank d.d. (Banka) utemeljena je 1954. godine i upisana u Sudski registar kao dioničko društvo dana 24. siječnja 1990. godine. Sjedište Banke je u Rijeci, Jadranski trg 3a, u Republici Hrvatskoj.

Banka je holding društvo za Erste Bank Hrvatska Grupu (Grupa) koja posluje u Republici Hrvatskoj, Republici Crnoj Gori i Republici Sloveniji do prodaje ovisnog društva u 2022.

Izravno matično i krajnje kontrolno tijelo Erste & Steiermärkische Bank d.d. je Erste Group Bank AG.

Ovi financijski izvještaji obuhvaćaju i zasebne financijske izvještaje Banke i konsolidirane financijske izvještaje Grupe (zajedno financijski izvještaji).

OSNOVNE DJELATNOSTI BANKE

Banka ima odobrenje za obavljanje poslova iz područja poslovnog bankarstva u Republici Hrvatskoj. Glavne djelatnosti Banke su:

- _ primanje depozita od klijenata i plasiranje depozita,
- _ davanje kredita, izdavanje garancija i akreditiva stanovništvu, trgovačkim društvima, javnim institucijama i drugim klijentima,
- _ poslovi riznice na međubankarskom tržištu,
- _ poslovi u ime i za račun trećih osoba i usluge investicijskog bankarstva,
- _ platni promet u zemlji i inozemstvu,
- _ pružanje bankarskih usluga putem ovisnih društava u Republici Hrvatskoj.

NADZORNI ODBOR

Willibald Cernko	Predsjednik
Georg Bucher	Zamjenik predsjednika
Ingo Bleier	Član
Roland Klimesch	Član
Dr. Judit Agnes Havasi	Član
Walburga Seidl	Član
Nikolai Leo de Arnoldi	Član

UPRAVA

Banku zastupaju dva člana Uprave zajedno ili jedan član Uprave zajedno s jednim prokuristom.

Christoph Schoefboeck	Predsjednik
Borislav Centner	Član do 31. srpnja 2022.
Zdenko Matak	Član
Martin Hornig	Član
Krešimir Barić	Član
Hannes Frotzbacher	Član

A. OPĆI PODACI (NASTAVAK)

PROKURISTI:

Banka trenutno nema prokuriste.

Temeljni kapital Banke, koji je u cijelosti uplaćen, iznosi 1.698.417.500,00 kuna i podijeljen je na 16.984.175 redovnih dionica. Sve dionice Banke drže društva Erste Group Bank AG (10.023.326 dionica ili 59,02%) i Steiermärkische Bank und Sparkassen AG (6.960.849 dionica ili 40,98%).

DEFINICIJA KONSOLIDIRANE GRUPE

Banka je matično društvo bankarske grupacije (u daljnjem tekstu: Grupa) koja obuhvaća sljedeća ovisna i pridružena društva.

Naziv ovisnog društva	Bilješka	Vlasnički udio	Osnovna djelatnost	Sjedište
Erste Nekretnine d.o.o.	48	100%	Poslovanje nekretninama	Ivana Lučića 2A, Zagreb
Erste Bank AD Podgorica, Crna Gora	48	100%	Kreditna institucija	Ulica Arsenija Boljevića 2A, Podgorica, Crna Gora
Erste Card Club d.o.o.	48	100%	Financijsko posredovanje i usluge	Ulica Frana Folnegovića 6, Zagreb
Erste Card d.o.o. Slovenija (do lipnja 2022.)	48	100%	Financijsko posredovanje i usluge	Dunajska cesta 129, Ljubljana, Slovenija
Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	48	50%	Financijski i operativni najmovi	Zelinska 3, Zagreb
Izbor Nekretnina d.o.o.	48	100%	Upravljanje nekretninama i najam	Ivana Lučića 2A, Zagreb
Erste Group IT HR d.o.o.	48	80%	IT inženjering	Jurja Haulika 19/A, Bjelovar
Naziv pridruženog društva				
Erste d.o.o.	49	45,86%	Društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima	Ivana Lučića 2A, Zagreb

Stjecanja i spajanja

Skupina za otuđenje namijenjena prodaji u 2021. godini i prodaja u 2022. godini

U listopadu 2021. Erste Card Club d.o.o. je potpisao ugovor o prodaji Erste card d.o.o., Slovenija banci Sparkasse Bank d.d. Slovenija. Kako prodaja nije završena do kraja 2021. godine, te je u financijskim izvještajima za financijsku godinu 2021. ovisno društvo prezentirano kao skupina za otuđenje namijenjena prodaji, prodaja je finalizirana tijekom lipnja 2022.

Informacije o skupini za otuđenje namijenjene prodaji i prodaji su prikazane u bilješci 53 Imovina namijenjena prodaji i obveze povezane s imovinom namijenjenom prodaji.

Stjecanje i spajanje u 2022.

Tijekom zadnjeg kvartala, Erste Bank AD Podgorica, Crna Gora je stekla i pripojila S leasing d.o.o. Podgorica, Crna Gora. Podaci o pripajanju objavljeni su u bilješci Opseg konsolidacije.

Temeljne računovodstvene politike

OSNOVE PRIKAZA

Financijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI-jevima) izdanim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („IASB“) i usvojenim od strane Europske unije („EU“).

U skladu s važećim modelima vrednovanja objašnjenima ili dopustivima prema MSFI-jevima konsolidirani financijski izvještaji pripremljeni su po načelu troška, osim financijske imovine i financijskih obveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka te financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Financijski izvještaji sastavljeni su po načelu nastanka događaja te pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja.

Osim regulatornih ograničenja raspodjele kapitala koja proizlaze iz EU propisa o kapitalnim zahtjevima koji se primjenjuju na sve kreditne institucije sa sjedištem u EU, Banka i Grupa nemaju nikakvih drugih značajnih ograničenja u pogledu mogućnosti pristupa ili korištenja imovine i podmirivanja obveza. Isto tako, vlasnici nekontrolirajućih interesa u ovisnim društvima Grupe nemaju prava koja mogu ograničiti mogućnost Grupe da pristupi ili koristi imovinu i podmiri obveze.

Ukoliko nije drugačije navedeno, financijski izvještaji iskazani su u milijunima hrvatskih kuna („HRK“), koje predstavljaju funkcionalnu i izvještajnu valutu Banke i Grupe.

Sastavljanje financijskih izvještaja sukladno MSFI-jevima zahtijeva od Uprave donošenje procjena, prosudbi i pretpostavki koje utječu na iskazane iznose imovine i obveza, objavu potencijalne imovine i potencijalnih obveza na datum izvještaja kao i na iznose prihoda, rashoda te ostale sveobuhvatne dobiti iskazane tijekom izvještajnog razdoblja. Procjene se temelje na informacijama koje su bile dostupne na datum izvještaja o financijskom položaju te se stvarni iznosi mogu razlikovati od procijenjenih.

Banka vodi svoje poslovne knjige u skladu s propisima i odlukama zahtjeva statutarog računovodstva banaka u Hrvatskoj.

Priloženi financijski izvještaji sastavljeni su na temelju računovodstvenih evidencija Banke i njenih ovisnih društava.

Računovodstvene metode i metode mjerenja

Preračunavanje stranih valuta

Financijski izvještaji prezentirani su u kunama koje su izvještajna valuta Grupe i funkcionalna valuta Banke. Funkcionalna valuta je valuta primarnog poslovnog okruženja u kojem društvo posluje. Svako društvo u Grupi određuje vlastitu funkcionalnu valutu, a stavke uključene u financijske izvještaje svakog društva mjerene su primjenom te funkcionalne valute.

i. Transakcije i stanja u stranoj valuti

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u kune primjenom tečajeva stranih valuta važećim na datum transakcije. Monetarne stavke iskazane u stranim valutama ponovno se preračunavaju u kune prema pripadajućim tečajevima stranih valuta važećim na datum izvještaja o financijskom položaju. Nemonetarne stavke u stranoj valuti, koje se mjere po fer vrijednosti, preračunavaju se u kune primjenom tečaja strane valute važećeg na dan utvrđivanja fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti, koje se iskazuju po povijesnom trošku, preračunavaju se primjenom tečaja strane valute važećeg na datum transakcije te ne dovode do nastanka tečajnih razlika

Tečajne razlike, koje nastaju pri preračunavanju u funkcionalnu valutu, prikazuju se u računu dobiti i gubitka razdoblja pod pozicijom 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost' osim tečajnih razlika proizašlih iz preračunavanja financijske imovine u stranoj valuti koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i tečajnih razlika proizašlih iz preračunavanja inozemnog poslovanja što je opisano u nastavku.

Tečajne razlike po dužničkim instrumentima koji predstavljaju monetarnu imovinu, iskazanim u stranoj valuti i klasificiranim kao financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, priznaju se u računu dobiti i gubitka za komponente knjigovodstvene vrijednosti koje čine amortizirani trošak te imovine i unutar ostale sveobuhvatne dobiti za ostale promjene vrijednosti imovine (razlika do fer vrijednosti).

Tečajne razlike nastale preračunavanjem nemonetarne imovine mjerene po fer vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka razdoblja, osim tečajnih razlika koje su nastale ponovnim preračunavanjem nemonetarne imovine klasificirane kao financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit kod koje se gubici i dobiti s osnove promjene tečaja priznaju, zajedno s ostalim promjenama, unutar ostale sveobuhvatne dobiti.

ii. Preračun izvještaja inozemnog poslovanja

Imovina i obveze inozemnog poslovanja (strana ovisna društva) preračunavaju se u kune po tečaju strane valute važećem na datum izvještaja o financijskom položaju. Prihodi i troškovi se preračunavaju po prosječnom tečaju za izvještajno razdoblje koji se računa na bazi dnevnih tečaja. Goodwill, nematerijalna imovina priznata pri stjecanju stranih ovisnih društava i usklađenja na fer vrijednosti knjigovodstvenih iznosa imovine i obveza tretiraju se kao imovina i obveze stranih ovisnih društava i preračunavaju na datum izvještavanja. Tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja priznaju se unutar ostale sveobuhvatne dobiti i prikazuju pod pozicijom 'Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja' u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Kod prodaje inozemnog poslovanja, iznos tečajnih razlika akumuliran unutar ostale sveobuhvatne dobiti prenosi se u račun dobiti i gubitka i prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

Tečajevi Hrvatske narodne banke za najznačajnije valute koje su Grupa i Banka primjenjivale u izradi izvještaja o financijskom položaju na izvještajne datume su kako slijedi:

31. prosinca 2022.	EUR 1= HRK 7,53450
31. prosinca 2021.	EUR 1= HRK 7,517174

Temeljne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene

Konsolidirani financijski izvještaji sadrže iznose koji su utvrđeni na temelju prosudbi te primjenom pretpostavki i procjena. Procjene i s njima povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i drugim čimbenicima koji se smatraju relevantnim. Pretpostavke na temelju kojih su izvedene procjene redovito se preispituju. Kao rezultat neizvjesnosti primijenjenih pretpostavki i prosudbi, stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih što može dovesti do usklađenja priznatih knjigovodstvenih vrijednosti imovine i obveza u budućnosti.

U nastavku navodimo osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i drugi ključni izvori neizvjesnosti koji nose znatan rizik mogućeg materijalno značajnog usklađenja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u idućoj financijskoj godini;

_Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata (Poglavlje Financijski instrumenti - Značajne računovodstvene politike, poglavlje Upravljanje rizicima)

_Kontrola ovisnih društava (Bilješka 48 Ulaganja u ovisna društva)

_Ostala rezerviranja (Bilješka 45 Rezerviranja)

.

Primjena novih i izmijenjenih MSFI/MRS

Usvojene računovodstvene politike jednake su onima primijenjenima prošle financijske godine, osim standarda, izmjena standarda i tumačenja koji su stupili na snagu nakon 1. siječnja 2022. godine. U nastavku su prikazani samo novi standardi, njihove izmjene i tumačenja koji su bitni za poslovanje Banke i Grupe:

Standardi i tumačenja koji su na snazi

Sljedeće izmjene i dopune standarda koje je odobrila EU obvezne su za primjenu u financijskoj godini 2022.:

Godišnja poboljšanja MSFI-ja za ciklus 2018-2020 (izmjene MSFI-ja 1, MSFI-ja 9, MSFI-ja 16 i MRS-a 41)

Primjena gore navedenih izmjena standarda u 2022. nije imala značajniji utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

Standardi i tumačenja koji nisu na snazi

Standardi, njihove izmjene i tumačenja opisani u nastavku su izdani od strane IASB-a, međutim nisu na snazi do datuma objave financijskih izvještaja.

MSFI 17: Ugovori o osiguranju

Izmjene MRS-a 1: Objava računovodstvenih politika

Izmjene MRS-a 8: Definicija računovodstvenih procjena

Izmjene i dopune MRS-a 12 Porezi na dobit: Odgođeni porez koji se odnosi na imovinu i obveze koje proizlaze iz jedne transakcije

MSFI 17: Ugovori o osiguranju. MSFI 17 objavljen je u svibnju 2017. godine, a na snazi je za razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2023. godine. MSFI 17 utvrđuje načela za priznavanje, mjerenje, prezentaciju i objavljivanje ugovora o osiguranju unutar opsega standarda. Cilj MSFI-ja 17 je osigurati da subjekt pruža relevantne informacije koje vjerno predstavljaju te ugovore. Navedene informacije daju korisniku financijskih izvještaja osnovu za procjenu učinka koji ugovori o osiguranju imaju na financijski položaj, financijski rezultat i novčane tokove poslovnog subjekta. Ne očekuje se da će primjena MSFI-ja 17, imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

Izmjene MRS-a 1: Objava računovodstvenih politika. Izmjene MRS-a 1 su izdane u veljači 2021. godine i stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 01. siječnja 2023. godine. Izmjene navode da je subjekt dužan objaviti svoje materijalne informacije o računovodstvenoj politici. Dodane su smjernice koje objašnjavaju kako subjekt može identificirati materijalne informacije o računovodstvenoj politici i daju primjere kada je vjerojatno da će informacije o računovodstvenim politikama biti materijalne. Ne očekuje se da će primjena ovih izmjena imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe. Međutim, revizija objava računovodstvenih politika bi mogla biti potrebna.

Primjena novih i izmijenjenih MSFI/MRS (nastavak)

Izmjene MRS-a 1: klasifikacija obveza kao kratkoročnih ili dugoročnih. Izmjene MRS-a 1 su izdane u siječnju 2020. godine i stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 01. siječnja 2023. godine. Izmjene pojašnjavaju kako se obveze klasificiraju kao kratkoročne ili dugoročne na temelju prava koja su vrijedila na kraju izvještajnog razdoblja. Obveze se klasificiraju kao dugoročne kada subjekt na kraju izvještajnog razdoblja ima pravo odgoditi podmirivanje obveze najmanje dvanaest mjeseci nakon izvještajnog razdoblja. Standard više ne zahtjeva da takvo pravo bude bezuvjetno. Očekivanja ključnog rukovodstva oko toga hoće li naknadno iskoristiti takvo pravo ne utječe na klasifikaciju obveze na izvještajni datum. Ako je subjekt na kraju ili prije kraja izvještajnog razdoblja prekršio uvjet iz ugovora o dugoročnom zajmu s posljedicom da obaveza postaje plativa na zahtjev, obavezu klasificira kao kratkoročnu, čak i ako je zajmodavac, nakon izvještajnog razdoblja pristao na to da ne zatraži plaćanje zbog kršenja uvjeta. Isto tako, zajam se klasificira kao dugoročni ako je ugovorni uvjet prekršen nakon izvještajnog datuma. Uz navedeno, izmjene uključuju i pojašnjenja klasifikacije duga koji subjekt namiruje vlastitim vlasničkim instrumentima. "Namira" je definirana kao ispunjenje obveze prijenosom novca, drugih izvora ekonomskih koristi ili vlastitih vlasničkih instrumenata. Uvjeti obveze koji, po opciji druge strane, mogu rezultirati njenim podmirenjem kroz prijenos vlasničkih instrumenata subjekta ne utječu na njenu klasifikaciju kao kratkoročne ili kao dugoročne ako subjekt danu opciju klasificira kao vlasnički instrument, time je priznajući odvojeno od obveze kao komponentu kapitala složenog financijskog instrumenta.

Izmjene MRS-a 8: Definicija računovodstvenih procjena. Izmjene MRS-a 8 su izdane u veljači 2021. godine i stupaju na snagu za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 01. siječnja 2023. godine. Izmjene pojašnjavaju kako društva trebaju razlikovati promjene računovodstvenih politika od promjena računovodstvenih procjena. Ne očekuje se da će primjena ovih izmjena imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

Izmjene MRS-a 12 Porezi na dobit: Odgođeni porez na imovinu i obveze koji proizlazi iz pojedinačne transakcije. Izmjene MRS-a 12 su izdane u ožujku 2021. i na snazi su za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 01. siječnja 2023. godine. Izmjene navode da se izuzeće od početnog priznavanja propisano u MRS-u 12.15(b) i MRS-u 12.24 ne primjenjuje na transakcije u kojima pri početnom priznavanju nastaju jednaki iznosi odbitnih i oporezivih privremenih razlika. Ne očekuje se da će primjena ovih izmjena imati značajan utjecaj na financijske izvještaje Grupe.

USPJEŠNOST / POVRAT

1. Izvještavanje poslovnih segmenata

Izvještavanje po segmentima Grupe sastoji se od četiri operativna segmenta koji reflektiraju strukturu upravljanja Grupom.

Poslovni segmenti

EBC - poslovni segmenti			
Građanstvo	Gospodarstvo	Financijska tržišta	ALM/LCC

Segment Građanstva obuhvaća poslovanje s fizičkim osobama, obrtnicima te slobodne profesije koje su u nadležnosti prodajne mreže Građanstva. Poslovanjem Građanstva upravlja se uglavnom u matičnoj banci u suradnji s povezanim društvima kao što je leasing te asset management društva sa naglaskom na kreditnim proizvodima, investicijskim proizvodima, tekućim računima, štednim proizvodima, kreditnim karticama, te uključuje i cross selling proizvode kao npr. leasing, osiguranja, stambene štedionice.

Segment Gospodarstva obuhvaća poslovanje s pravnim osobama (mala i srednja poduzeća, te veliki korporativni klijenti), ali isto tako i komercijalno financiranje nekretnina i javni sektor. Mala i srednja poduzeća (SME) su klijenti koji su u nadležnosti lokalne komercijalne mreže segmenta Gospodarstva, a najvećim dijelom se radi o poduzećima sa definiranim visinom godišnjeg prometa. Veliki korporativni klijenti (LC) su klijenti/grupe klijenata sa specifičnom visinom godišnjeg prometa (koja je iznad SME-a), a koji posluju na domaćem tržištu, ali i na glavnom tržištu/proširenom glavnom tržištu Erste Grupe.. Komercijalno financiranje nekretnina (CRE) uključuje investitore u nekretnine u svrhu ostvarenja prihoda od najma od pojedinačnih nekretnina ili portfelja nekretnina, graditelje pojedinačnih nekretnina ili portfelja nekretnina u svrhu ostvarivanja kapitalne dobiti kroz prodaju. Javni sektor (PS) sastoji se od tri osnovne kategorije klijenata: javni sektor, javna poduzeća i neprofitne organizacije. Lokalna uprava i samouprava, također, ulaze u segment javnog sektora.

Asset Liability Management (ALM) i Local Corporate Center (LCC) segment uključuje sve funkcije upravljanja aktivom i pasivom, lokalni korporativni centar koji sadrži sporedne bankovne poslove kao što su pružatelji internih usluga te stavke usklađivanja s rezultatima lokalnih jedinica kao i segment slobodnog kapitala (definiran kao razlika ukupnog prosječnog kapitala prema IFRS i prosječnog ekonomskog kapitala alociranog na segmente).

Financijska tržišta segment sadrži poslove trgovanja te pružanje usluga na financijskim tržištima kao i poslovanje sa financijskim institucijama. Uključuje sve aktivnosti povezane sa upravljanjem knjigom trgovanja, izvršavanje naloga na tržištu koristeći knjige trgovanja Erste Grupe za market making i kratkoročno upravljanje likvidnošću. Dodatno, obuhvaća poslove povezane s financijskim institucijama kao klijentom, uključujući poslove upravljanja portfeljem, depozitne usluge, komercijalno poslovanje (kredit, upravljanje gotovinom, trgovanje & financiranje izvoza).

1. Izvještavanje poslovnih segmenata (nastavak)

Mjerenje

u milijunima HRK	Građanstvo		Gospodarstvo		Financijska Tržišta		ALM & LCC		GRUPA	
	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.
Neto kamatni prihod	1.303	1.288	772	777	3	18	(75)	38	2.003	2.121
Neto prihod od naknada i provizija	517	549	263	296	33	43	(4)	(4)	809	884
Prihod od dividendi	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost	104	121	71	99	59	89	(13)	(11)	221	298
Neto dobiti/gubici financijske imovine koja se mjeri kao FV kroz RDG	-	-	7	(12)	-	-	(3)	-	4	(12)
Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela	9	8	-	-	-	-	-	-	9	8
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	24	20	38	37	3	3	1	(1)	66	59
Opći administrativni troškovi	(1.180)	(1.305)	(398)	(438)	(42)	(53)	(20)	(9)	(1.640)	(1.805)
Dobici/ gubici od prestanka priznavanja imovine AC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata	(106)	48	(72)	267	9	-	2	3	(167)	318
Ostali operativni rezultat	(3)	(5)	122	(8)	(1)	(1)	(127)	(315)	(9)	(329)
Dobit prije poreza za razdoblje	668	724	803	1.018	64	99	(238)	(298)	1.297	1.543
Porez na dobit	(114)	(167)	(143)	(243)	(12)	(24)	41	63	(228)	(371)
Neto rezultat za razdoblje	554	557	660	775	52	75	(197)	(235)	1.069	1.172
Neto rezultat raspoloživ nekontrolirajućem interesu	-	-	19	(4)	-	-	-	-	19	(4)
Neto rezultat raspoloživ vlasniku matičnog društva	554	557	641	779	52	75	(197)	(235)	1.050	1.176
Operativni prihod	1.957	1.986	1.151	1.197	98	153	(93)	22	3.113	3.358
Operativni rashod	(1.180)	(1.305)	(398)	(438)	(42)	(53)	(20)	(9)	(1.640)	(1.805)
RWA (kreditni rizik, stanje na kraju razdoblja)	13.726	13.859	22.633	25.973	673	158	16.800	5.763	53.832	45.753
Prosječni alocirani kapital	2.085	2.145	2.841	3.112	76	93	3.059	3.932	8.061	9.282
Cost/income ratio	60%	66%	35%	37%	43%	35%	(22)%	41%	53%	54%
RoE na alocirani kapital	27%	26%	23%	25%	68%	81%	(6)%	(6)%	13%	13%
Ukupna imovina (stanje na kraju razdoblja)	26.892	28.726	30.657	36.989	535	682	34.195	46.470	92.279	112.867
Ukupne obveze isključujući kapital (stanje na kraju razdoblja)	43.610	52.887	21.613	26.818	1.406	2.427	14.480	19.726	81.109	101.858
Umanjenja vrijednosti	(107)	48	(72)	267	9	(1)	(84)	(126)	(254)	188
Neto gubici od umanjivanja vrijednosti financijske imovine po AC/FVOCI i financijskih instrumenata leasinga	(97)	82	78	446	9	-	3	4	(7)	532
Neto gubici od umanjivanja vrijednosti garancija i akreditiva	(10)	(34)	(150)	(179)	-	(1)	-	-	(160)	(214)
Neto gubici od umanjivanja vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti goodwilla	-	-	-	-	-	-	(48)	(125)	(48)	(125)
Ostalo	-	-	-	-	-	-	(39)	(5)	(39)	(5)

1. Izvještavanje poslovnih segmenata (nastavak)

Metodologija

Račun dobiti i gubitka u segment izvještaju temelji se na metodologiji prema kojoj se dostavljaju izvještaji Upravi Grupe, u svrhu ocjenjivanja rezultata poslovanja pojedinih segmenata.

Izvještavanje Upravi jednako kao i izvještavanje poslovnih segmenata za Grupi temeljeno je na IFRS standardima. Računovodstveni standardi i metode, kao i metodologija korištena u izvještavanju poslovnih segmenata, jednaki su i za konsolidirane računovodstvene izvještaje.

Alokacija kapitala po segmentima regularno se revidira u svrhu realnije ocjene rezultata segmenata.

Prosječni alocirani kapital je određen kreditnim, tržišnim, operativnim rizicima i tzv. business strategic rizikom. U redovnom internom izvještavanju Uprave Grupe, aktiva, pasiva, kao i rizikom ponderirana aktiva i alocirani kapital izvještavaju se na razini segmenta. Pri ocjenjivanju profitabilnosti segmenata, Grupa računa i povrat na alocirani kapital za pojedini segment, koji je definiran kao neto rezultat prije manjinskih udjela u odnosu na prosječni alocirani kapital. Dodatno, cost/income pokazatelj se izračunava za svaki segment kako slijedi: operativni rashodi (opći administrativni troškovi) u odnosu na operativne prihode (neto kamatni prihod, neto prihodi od naknada i provizija, prihodi od dividende, neto rezultat trgovanja i rezultat vrednovanja, neto rezultat po metodi udjela, prihod od najma imovine te od operativnog leasinga).

Prihodi od kamata ne iskazuju se odvojeno od rashoda kamata za svaki izvještajni segment. Te se mjere iskazuju na neto osnovi unutar pozicije 'Neto prihod od kamata' budući da prihodi od kamata i rashodi od kamata nisu uključeni u mjeru dobiti ili gubitka segmenta koju pregledava glavni donositelj operativnih odluka niti se na drugi način redovito dostavljaju glavnom donositelju operativnih odluka. Glavni donositelj operativnih odluka oslanja se isključivo na neto prihod od kamata kako bi procijenio učinak segmenata i donio odluke o resursima koji će se alocirati na segmente. 'Neto prihod od provizija i naknada' i 'Ostali poslovni rezultat' iskazuju se na neto osnovi prema redovnom izvješćivanju glavnom donositelju poslovnih odluka.

Grupa ne objavljuje informacije o prihodima od vanjskih klijenata za proizvode i usluge Grupe (ili grupe sličnih proizvoda i usluga) na temelju MSFI-a 8.32, budući da informacije nisu dostupne, a trošak njihovog razvoja bio bi pretjeran.

Grupa nema niti jednog vanjskog klijenta čiji prihodi od transakcija iznose 10% ili više prihoda Grupe.

Omjer povrata na imovinu (ROA) Grupe je iznosio 1,15% na 31. prosinca 2022. (2021.: 1,17%), a Banke 1,05% (2021.: 1,06%).

Omjer povrata na kapital (ROE) Grupe je iznosio 10,8% na 31. prosinca 2022. (2021.: 9,8%), a Banke 10,7% (2021.: 9,3%).

2. Neto kamatni prihod

'Neto kamatni prihod' podijeljen je na pozicije 'Kamatni prihod', 'Ostali slični prihodi', 'Kamatni trošak' i 'Ostali slični troškovi'. Podjela na ove pozicije napravljena je na temelju činjenice da li je za obračun kamatnog prihoda ili kamatnog troška primijenjena metoda efektivne kamatne stope sukladno zahtjevima MSFI-ja 9.

Na poziciji 'Kamatni prihod' prikazuju se prihodi s osnove kamate od financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, obračunate primjenom efektivne kamatne stope na način pojašnjen pod poglavljem 'Financijski instrumenti – Značajne računovodstvene politike', dio 'Metode mjerenja financijskih instrumenata'.

Na poziciji 'Ostali slični prihodi' prikazuju se prihodi s osnove kamate od nederivatne financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, derivatnih financijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja, potraživanja s osnove financijskog najma te negativne kamate po financijskim obvezama.

Na poziciji 'Kamatni trošak' prikazuju se troškovi s osnove financijskih obveza koje se mjere po amortiziranom trošku koji su obračunati primjenom metode efektivne kamatne stope na način pojašnjen pod poglavljem 'Financijski instrumenti – Značajne računovodstvene politike' dio 'Metode mjerenja financijskih instrumenata'.

Na poziciji 'Ostali slični troškovi' prikazuju se troškovi s osnove kamate od nederivatnih financijskih obveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, derivatnih financijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja, negativne kamate obračunate po financijskoj imovini, kamate po obvezama za najam te neto kamatni trošak po otpremninama, mirovinama i jubilarnim nagradama obračunat prema zahtjevima MRS-a 19.

Što se tiče financijskih instrumenata, pozicije 'Kamatni prihod' i 'Ostali slični prihodi' uključuju kamatni prihod na dane kredite i predujmove bankama i klijentima, na novčana sredstva, na dužničke vrijednosne papire u svim kategorijama mjerenja financijske imovine, na potraživanja od kupaca i potraživanja s osnove financijskog najma te kamatni prihod po derivatnim financijskim instrumentima. Pozicije 'Kamatni trošak' i 'Ostali slični troškovi' uključuju kamatu plaćenu na depozite klijenata, depozite banaka, izdane dužničke vrijednosne papire, obveze za najam i ostale financijske obveze u svim kategorijama mjerenja, te kamatni trošak po derivatnim financijskim instrumentima.

Pozicija 'Kamatni prihod' uključuje i dobitak ili gubitak od modifikacije ugovornih uvjeta financijske imovine raspoređene u fazu umanjenja 1. Nadalje, za financijsku imovinu raspoređenu u fazu umanjenja 1 i 2, neamortizirani dio naknade koja predstavlja sastavni dio efektivne kamatne stope takve imovine priznaje se u kamatni prihod na datum prestanka priznavanja.

2. Neto kamatni prihod (nastavak)

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Kamatni prihod				
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	1.957	2.042	1.636	1.743
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	150	133	130	116
Ostali slični prihodi				
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	1	1	1	1
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	47	65	46	65
Ostala imovina	100	108	-	-
Kamatni prihod od negativnih kamatnih stopa	7	10	8	10
Ukupno kamatni i ostali slični prihod	2.262	2.359	1.821	1.935
Kamatni troškovi				
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	(204)	(170)	(157)	(121)
Ostali slični troškovi				
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	(43)	(60)	(43)	(60)
Ostale obveze	(2)	(2)	(2)	(2)
Kamatni trošak od negativnih kamatnih stopa	(10)	(6)	(7)	(5)
Ukupno kamatni i ostali slični trošak	(259)	(238)	(209)	(188)
Neto kamatni prihod	2.003	2.121	1.612	1.747

Iznos od 45 milijun HRK za Grupu i 38 milijuna HRK za Banku (2021.: 61 milijuna HRK za Grupu i 53 milijuna HRK za Banku) koji se odnosi na umanjenje vrijednosti financijske imovine uključen je u prihod od kamata. Uz to za 2022. godinu, gubici od modifikacija financijskih instrumenata alociranih u Fazu umanjenja 1 u iznosu od 0,7 milijuna HRK za Grupu i manje od 0,1 milijun HRK za Banku (2021.: 0,3 milijuna HRK za Grupu i manje od 0,1 milijun HRK za Banku) iskazuju se u retku „Kamatni prihod - Financijska imovina po amortiziranom trošku”.

3. Neto prihod od naknada i provizija

Grupa ostvaruje prihode i troškove od naknada i provizija pružanjem različitih usluga klijentima te ih priznaje u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 15.

Prihod od naknada i provizija priznaje se kada Grupa izvrši ugovornu obvezu i prenese kontrolu nad uslugom kupcu. Iznos prihoda od naknada i provizija mjeri se na temelju naknade navedene u ugovoru s kupcem. Trenutak priznavanja kao i iznos priznatog prihoda slijede model od 5 koraka iz MSFI-ja 15.

Vrsta usluge	Politika priznavanja prihoda
Naknade ostvarene pružanjem usluge s osnove kreditnog poslovanja, premije primljene za naknade po garancijama i akreditivima, provizije za upravljanje imovinom, naknade za usluge skrbništva i ostale naknade za upravljanje i savjetovanje, kao i naknade za posredovanje u osiguranju, naknade za posredovanja štedionica i naknade po mjenjačkim poslovima. Usluge naplate djelomično obuhvaćaju naknade za usluge koje se izvršavaju kroz vrijeme poput naknada s osnove kartica.	Prihod se priznaje tijekom razdoblja pružanja usluge.
Naknade ostvarene pružanjem transakcijskih usluga poput posredovanja pri kupnji i prodaji dionica ili drugih vrijednosnih papira, kupoprodaje stranih valuta kao i provizije ostvarene prodajom zajedničkih ulaganja i proizvoda osiguranja. Usluge naplate djelomično obuhvaćaju naknade s osnove transakcijskih usluga poput naknada za podizanje gotovine.	Prihod se priznaje po okončanju predmetne transakcije.

Ugovor s kupcem koji rezultira priznavanjem financijskog instrumenta u financijskim izvještajima Grupe može djelomično biti u opsegu MSFI-ja 9, a djelomično u opsegu MSFI-ja 15. Ako je to slučaj, Grupa prvo primjenjuje MSFI 9 za razdvajanje i mjerenje dijela ugovora koji je obuhvaćen MSFI-ijem 9, a zatim primjenjuje MSFI 15 na ostatak. Prihodi od naknada i provizija koji su sastavni dio efektivne kamatne stope financijskog instrumenta spadaju pod zahtjeve MSFI-ja 9 i uključeni su u neto kamatni prihod.

3. Neto prihod od naknada i provizija (nastavak)

u milijunima HRK	GRUPA				BANKA			
	2021.		2022.		2021.		2022.	
	Prihod	Rashod	Prihod	Rashod	Prihod	Rashod	Prihod	Rashod
Vrijednosni papiri	11	(2)	18	(2)	11	(2)	18	(2)
Vlastita izdanja	6	-	8	-	6	-	8	-
Nalozi za prijenos	5	-	10	-	5	-	10	-
Ostali vrijednosni papiri	-	(2)	-	(2)	-	(2)	-	(2)
Upravljanje imovinom	24	(1)	22	(1)	24	(1)	22	(1)
Skrbnništvo	11	(2)	13	(4)	9	(2)	12	(4)
Usluge naplate	891	(226)	1.000	(280)	574	(181)	704	(245)
Kartično poslovanje	528	(186)	573	(239)	227	(151)	298	(211)
Ostalo	363	(40)	427	(41)	347	(30)	406	(34)
Distribuirani resursi klijenata kojima se ne upravlja	35	(1)	41	(1)	34	(1)	38	(1)
Zajednička ulaganja	-	(1)	-	(1)	-	(1)	-	(1)
Proizvodi osiguranja	29	-	34	-	28	-	32	-
Usluge posredovanja štedionica	5	-	4	-	5	-	4	-
Transakcije u stranoj valuti	1	-	2	-	1	-	2	-
Ostalo	-	-	1	-	-	-	-	-
Kreditno poslovanje	75	(8)	77	(8)	53	(7)	58	(8)
Dane kreditne obveze, primljene kreditne obveze	24	(7)	19	(8)	7	(6)	8	(8)
Dane garancije, primljene garancije	43	(1)	49	-	43	(1)	47	-
Ostalo kreditno poslovanje	8	-	9	-	3	-	3	-
Ostalo	21	(19)	28	(19)	8	-	8	(1)
Ukupni prihod i troškovi od naknada i provizija	1.068	(259)	1.199	(315)	713	(194)	860	(262)
Neto prihod od naknada i provizija	809	-	884	-	519	-	598	-

Prihodi i troškovi od naknada i provizija prikazani u ovoj tablici nisu sastavni dio efektivne kamatne stope.

Naknade koje se odnose na financijsku imovinu i financijske obveze koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka za 2022. godinu iznose u prihodima 1.046 milijuna HRK za Grupu i 723 milijuna HRK za Banku (2021.: 926 milijuna HRK za Grupu i 591 milijun HRK za Banku) i u rashodima 301 milijun HRK za Grupu i 247 milijuna HRK za Banku (2021.: 247 milijuna HRK za Grupu i 183 milijuna HRK za Banku).

4. Prihod od dividende

Prihod od dividendi priznaje se u račun dobiti i gubitka u trenutku nastanka prava na primitak dividende. Ova stavka uključuje dividende od dionica i drugih vlasničkih instrumenata u svim kategorijama mjerenja.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Udjeli u ovisna i pridružena društva	-	-	10	47
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	-	-
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	1	-	1	-
Prihod od dividendi	1	-	11	47

5. Neto rezultat i rezultat fer vrijednosti

Rezultat proizašao iz trgovanja uključuje sve dobitke i gubitke zbog promjene fer vrijednosti (čiste cijene) financijske imovine i financijskih obveza koji se drže radi trgovanja, uključujući sve derivative koji nisu određeni kao instrument zaštite. Osim navedenog, pozicija 'Neto rezultat trgovanja' uključuje dobitke i gubitke koji proizlaze iz promjene tečaja monetarne imovine i obveza.

Računovodstvena politika za priznavanje dobitaka i gubitaka od tečajnih razlika opisana je u poglavlju Temeljne računovodstvene politike, b) Računovodstvene metode i metode mjerenja, i. Preračunavanje stranih valuta, ii. Transakcije i stanja u stranoj valuti.

5. Neto rezultat i rezultat fer vrijednosti (nastavak)

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Neto rezultat trgovanja				
Trgovanje vrijednosnim papirima i derivativima	1	6	1	6
Transakcije u stranoj valuti	220	292	217	303
Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost	221	298	218	309

Iznosi promjena fer vrijednosti koji se mogu pripisati promjenama u vlastitom kreditnom riziku nalaze se u poglavlju Upravljanje rizicima.

6. Dobici/gubici od financijske imovine i obveza koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, neto

Na ovoj poziciji prikazuju se promjene u fer vrijednosti (čista cijena) financijske imovine koja se ne drži radi trgovanja a čija se fer vrijednost mjeri kroz dobit ili gubitak, uključujući i dobitke i gubitke od prestanka priznavanja takve imovine.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Rezultat mjerenja/prodaje financijske imovine koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	(12)	6	(13)
Dobici / gubici po osnovi financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	4	(12)	6	(13)

7. Prihodi od najamnina iz ulaganja u nekretnine i ostalih operativnih najмова

Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma se priznaje primjenom proporcionalne metode tijekom razdoblja najma.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Ulaganja u nekretnine	-	1	-	-
Ostali operativni najmovi	66	58	4	3
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	66	59	4	3

Detaljnije informacije o imovini u operativnom najmu nalaze se u Bilješci 39 Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine.

8. Opći administrativni troškovi

Troškovi zaposlenih

Troškovi zaposlenih uključuju troškove plaća i naknada, troškove bonusa, doprinose i poreze iz plaća i na plaće. Također, uključuju i trošak tekućeg rada za otpremnine i jubilarne nagrade te efekte ponovnog mjerenja obveza za jubilarne nagrade. Ostali troškovi zaposlenih uključuju naknade rukovodstvu i zaposlenicima vezane uz MSFI 2 Program dodjele dionica zaposlenicima. Detaljnije informacije nalaze se u bilješci 51 Plaćanja temeljena na dionicama.

Ostali administrativni troškovi

Ostali administrativni troškovi uključuju IT troškove, troškove uredskog prostora, uredske operativne troškove, troškove reklame i propagande, troškove pravnih i konzultantskih usluga.

Amortizacija

Ova stavka sadrži amortizaciju nekretnina i opreme, amortizaciju ulaganja u nekretnine, amortizaciju prava korištenja imovine te amortizaciju nematerijalne imovine.

8. Opći administrativni troškovi (nastavak)

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Troškovi zaposlenih	(779)	(860)	(581)	(670)
Plaće, porezi i doprinosi iz plaće	(669)	(741)	(498)	(575)
Doprinosi na plaću	(100)	(98)	(75)	(77)
Rezerviranja za primanja zaposlenih	(2)	(1)	(2)	(2)
Ostali troškovi zaposlenika	(8)	(20)	(6)	(16)
Ostali administrativni troškovi	(611)	(699)	(457)	(550)
Premije osiguranja štednih uloga	(14)	(57)	(5)	(45)
IT troškovi	(228)	(247)	(221)	(251)
Troškovi najma prostora	(85)	(90)	(69)	(75)
Uredski operativni troškovi	(128)	(147)	(60)	(75)
Oglašavanje / marketing	(79)	(81)	(50)	(49)
Pravni i troškovi savjetovanja	(65)	(60)	(43)	(43)
Ostali administrativni troškovi	(12)	(17)	(9)	(12)
Amortizacija	(250)	(246)	(143)	(154)
Softver i ostala nematerijalna imovina	(70)	(74)	(39)	(47)
Nekretnine u posjedu vlasnika	(40)	(39)	(32)	(33)
Ostale pokretnine	(52)	(47)	-	-
Ulaganje u nekretnine	-	-	-	-
Uredski namještaj i oprema i ostala imovina i oprema	(88)	(86)	(72)	(74)
Opći administrativni troškovi	(1.640)	(1.805)	(1.181)	(1.374)

Grupa nema druge mirovinske aranžmane, osim onih u sklopu državnog mirovinskog sustava u Republici Hrvatskoj, prema kojem je poslodavac dužan obračunati tekuće doprinose u postotku od sadašnjih bruto plaća, a troškovi terete račun dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su zaposleni zaradili naknadu za rad. U 2022. iznos doprinosa za mirovine iznosio je 112 milijuna HRK za Grupnu (2021.: 111 milijuna HRK) i 94 milijuna HRK za Banku (2021.: 81 milijun HRK).

Detaljnije informacije o amortizaciji nalaze se u Bilješkama 39 i 40.

Broj radnika na osnovi ekvivalenta punom radnom vremenu

	2021.	2022.
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	2.411	2.490
Erste Card Club d.o.o.	241	225
Izbor Nekretnina d.o.o.	-	-
Erste Nekretnine d.o.o.	25	25
Erste Group IT HR d.o.o.	70	68
Erste bank Podgorica d.d.	295	301
Erste Card Slovenija d.o.o.	58	-
Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o.	97	97
Ukupno	3.199	3.206

Broj radnika na osnovi ekvivalenta punom radnom vremenu prikazan je u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i predstavlja broj zaposlenih izračunat sa stvarno plaćenim radnim satima u razdoblju.

9. Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Na ovoj poziciji prikazani su dobici i gubici od prestanka priznavanja financijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, financijskih obveza koje se mjere po amortiziranom trošku i ostalih financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak poput potraživanja s osnove financijskog najma i financijskih garancija. Međutim, dobici i gubici od prestanka priznavanja koji se odnose na financijsku imovinu koja je u trenutku prestanka priznavanja bila raspoređena u Fazu umanjenja 3 prikazuju se na poziciji 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata'.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	1	-	1
Ostali dobici/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	1	-	1

10. Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata

Na poziciji 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata' prikazani su gubici od umanjenja i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata koji, prema MSFI-ju 9, ulaze u obuhvat zahtjeva za umanjenje vrijednosti. Na ovoj poziciji prikazuje se dobitak ili gubitak od modifikacije ugovornih uvjeta ako se učinak odnosi na financijsku imovinu raspoređenu u Fazu umanjenja 2, Fazu umanjenja 3 ili financijsku imovinu klasificiranu kao POCI. Naplata prethodno otpisane financijske imovine i izravni otpisi također se prikazuju na ovoj poziciji.

Isto tako, na ovoj poziciji prikazani su dobici i gubici od prestanka priznavanja financijske imovine ako se radi o POCI imovini ili ako je ta financijska imovina bila raspoređena u Fazu umanjenja 3 u trenutku prestanka priznavanja.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(9)	13	(8)	12
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	8	501	31	450
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	(72)	392	(29)	367
Izravni otpisi	(9)	(4)	(2)	(1)
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	90	113	63	84
Dobici ili gubici od modifikacije	(1)	-	(1)	-
Potraživanja s osnove financijskog najma	(6)	18	-	-
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	(6)	18	-	-
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka za preuzete obveze i financijske garancije	(160)	(214)	(167)	(214)
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata	(167)	318	(144)	248

Usklađivanje godišnjeg kretanja ispravka vrijednosti za kreditne gubitke s rezultatom umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata za godinu

u milijunima HRK	Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke			GRUPA
	Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata	Ostale promjene u računu dobiti i gubitka	Promjene koje ne utječu na račun dobiti i gubitka	Ukupno
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke siječanj 2022.				(3.453)
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	181			181
Povećanje zbog protoka vremena (unwinding korekcija)		(16)		(16)
Prestanak priznavanja zbog prodaje			41	41
Otpisi			466	466
Promjene u opsegu konsolidacije			(5)	(5)
Tečajne razlike		(1)		(1)
Ostalo		(8)		(8)
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke prosinac 2022.				(2.795)
Dobit/(gubitak) od umanjenja vrijednosti od POCI bez ispravka vrijednosti	28			
Izravni otpisi	(4)			
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	113			
Dobici ili gubici od modifikacije	-			
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata	318			

10. Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata (nastavak)

Usklađivanje godišnjeg kretanja ispravka vrijednosti za kreditne gubitke s rezultatom umanjenja vrijednosti financijskih instrumenata za godinu (nastavak)

u milijunima HRK	Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke			GRUPA
	Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata	Ostale promjene u računu dobiti i gubitka	Promjene koje ne utječu na račun dobiti i gubitka	Ukupno
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke siječanj 2021.				(3.661)
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	(318)			(318)
Povećanje zbog protoka vremena (unwinding korekcija)		(21)		(21)
Prestanak priznavanja zbog prodaje			-	-
Otpisi			530	530
Promjene u opsegu konsolidacije			-	-
Tečajne razlike		1		1
Ostalo		16		16
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke prosinac 2021.				(3.453)
Dobit/(gubitak) od umanjenja vrijednosti od POCI bez ispravka vrijednosti	71			
Izravni otpisi	(9)			
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	90			
Dobici ili gubici od modifikacije	(1)			
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata	(167)			

u milijunima HRK	Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke			BANKA
	Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata	Ostale promjene u računu dobiti i gubitka	Promjene koje ne utječu na račun dobiti i gubitka	Ukupno
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke siječanj 2022.				(2.924)
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	137			137
Povećanje zbog protoka vremena (unwinding korekcija)		(8)		(8)
Prestanak priznavanja zbog prodaje			1	1
Otpisi			428	428
Promjene u opsegu konsolidacije			-	-
Tečajne razlike		-		-
Ostalo		(7)		(7)
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke prosinac 2022.				(2.373)
Dobit/(gubitak) od umanjenja vrijednosti od POCI bez ispravka vrijednosti	28			
Izravni otpisi	(1)			
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	84			
Dobici ili gubici od modifikacije	-			
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata	248			

u milijunima HRK	Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke			BANKA
	Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata	Ostale promjene u računu dobiti i gubitka	Promjene koje ne utječu na račun dobiti i gubitka	Ukupno
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke siječanj 2021.				(3.125)
Neto povećanje ispravka vrijednosti kreditnih gubitaka	(274)			(274)
Povećanje zbog protoka vremena (unwinding korekcija)		(13)		(13)
Prestanak priznavanja zbog prodaje			-	-
Otpisi			486	486
Promjene u opsegu konsolidacije			-	-
Tečajne razlike		-		-
Ostalo		2		2
Ispravci vrijednosti za kreditne gubitke prosinac 2021.				(2.924)
Dobit/(gubitak) od umanjenja vrijednosti od POCI bez ispravka vrijednosti	70			
Izravni otpisi	(2)			
Povrati koji se evidentiraju izravno u računu dobiti i gubitka	63			
Dobici ili gubici od modifikacije	(1)			
Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata	(144)			

11. Ostali operativni rezultat

Na poziciji 'Ostali operativni rezultat' prikazani su svi ostali prihodi i troškovi koji se ne mogu izravno pripisati redovnom poslovanju Banke i Grupe.

'Ostali operativni rezultat' uključuje gubitke od umanjenja vrijednosti i ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti kao i rezultat od prodaje nekretnina i opreme te nematerijalne imovine. Također, ova pozicija uključuje gubitak od umanjenja vrijednosti goodwill-a.

Nadalje, pozicija 'Ostali operativni rezultat' obuhvaća sljedeće: troškove za ostale poreze, prihode od smanjenja i troškove povećanja rezerviranja, gubitak od umanjenja vrijednosti vlasničkih ulaganja uključenih u konsolidirani izvještaj metodom udjela i njegova ukidanja te dobitke i gubitke od prodaje takvih ulaganja, dobitke i gubitke od prestanka priznavanja ovisnih društava.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Ostali operativni troškovi	(210)	(407)	(210)	(341)
Povećanje ostalih rezervacija	(101)	(243)	(100)	(178)
Ostali porezi	(2)	(2)	(1)	(1)
Doprinosi za sanacijski fond	(26)	(35)	(26)	(34)
Umanjenje vrijednosti goodwilla	(48)	(125)	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	-	-	(48)	(125)
Rezultat od nekretnina/pokretnina/ostale nematerijalne imovine osim goodwilla	(33)	(2)	(35)	(3)
Ostali operativni prihod	201	78	197	70
Smanjenje ostalih rezervacija	184	53	182	53
Rezultat ostalih operativnih troškova/prihoda	17	25	15	17
Ostali operativni rezultat	(9)	(329)	(13)	(271)

Pozicija 'Rezultat nekretnina/pokretnina/ostale nematerijalne imovine osim goodwill-a' uključuje gubitke od umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme, ulaganja u nekretnine, nematerijalne imovine i kolaterala preuzetih u zamjenu za nenaplativa potraživanja.

Detaljnije informacije o umanjenju vrijednosti kolaterala preuzetih u zamjenu za nenaplativa potraživanja nalaze se u Bilješci 41 Ostala aktiva.

Sanacijski fond

Redak Doprinosi za sanacijski fond sadrži doprinose nacionalnom sanacijskom fondu koji su za 2022. godinu iznosili 35 milijuna HRK za Grupu i 34 milijuna HRK za Banku (2021.: 26 milijuna HRK). Doprinos se temelji na Direktivi o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava, koja, između ostalog, uspostavlja mehanizam financiranja za sanaciju kreditnih institucija. Prema ovim propisima, do 31. prosinca 2024. raspoloživa financijska sredstva sanacijskih fondova doseći će najmanje 1% iznosa pokrivenih depozita svih ovlaštenih kreditnih institucija unutar Europske unije. Kao posljedica, banke su obvezne jednom godišnje doprinositi u fond.

Umanjenje vrijednosti goodwilla i umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva

Za Grupu u retku "Umanjenje vrijednosti goodwilla" prikazan je priznati gubitak od umanjenja vrijednosti goodwilla, a za Banku je prikazan u retku "umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva" kao gubitak od umanjenja vrijednosti ulaganja u Erste Card Club d.o.o. za 2022. i 2021. godinu. Detaljnije informacije nalaze se u Bilješci 40 Nematerijalna imovina, goodwill.

12. Porez na dobit

Porez na dobit sastoji se od tekućih i odgođenih poreza.

Tekući porez

Porezna imovina ili obveze po tekućem porezu za tekuću i prethodne godine se izračunava kao iznos koji se očekuje dobiti ili platiti poreznim vlastima. Porezna stopa i porezni zakoni koji vrijede prilikom izračunavanja iznosa su oni koji su važeći na datum izvještaja o financijskom položaju.

Odgođeni porez

Odgođeni porez je priznat kao privremena razlika između porezne osnovice imovine ili obveza i njihovih knjigovodstvenih vrijednosti na datum izvještaja o financijskom položaju. Odgođene porezne obveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odgođena porezna imovina se priznaje za privremene odbitne razlike, uključujući odbitne privremene razlike koje proizlaze iz umanjenja vrijednosti ulaganja u ovisna i pridružena društva i neiskorištene porezne gubitke do mjere do koje je vjerojatno da će oporeziva dobit biti na raspolaganju za sučeljavanje s odbitnim privremenim razlikama i prenijetim neiskorištenim poreznim gubicima.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na svaki datum izvještaja o financijskom položaju i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela odgođene porezne imovine. Nepriznata odgođena porezna imovina se preispituje na svaki datum izvještaja o financijskom položaju i priznaje se do mjere u kojoj je postalo vjerojatno da će buduća oporeziva dobit dozvoliti povrat odgođene porezne imovine.

Odgođena porezna imovina i obveze se mjere po poreznoj stopi za koju se očekuje da će biti u primjeni u razdoblju u kojem će doći do realizacije imovine ili podmirenja obveze, temeljeno na poreznim stopama (i poreznim zakonima) koje su donesene ili su u postupku donošenja na datum izvještaja o financijskom položaju. Za ovisna društva vrijede lokalni porezni zakoni.

Odgođeni porez priznaje se u račun dobiti i gubitka osim ako se odnosi na stavke koje se priznaju izravno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kada se i odgođeni porez priznaje unutar kapitala.

Odgođena porezna imovina i obveze se prebijaju ako postoji legalno provedivo pravo na prijeboj i odgođeni porezi se odnose na istu poreznu vlast.

Porez na dobit se sastoji od tekućeg poreza na dobit obračunatog u svakom od društava Grupe na temelju rezultata prijavljenih u porezne svrhe, korekcija poreza na dobit za prethodne godine i, ako ih je bilo, promjena u odgođenim porezima.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Tekući porezni trošak / prihod	(196)	(393)	(164)	(353)
Tekuće razdoblje	(196)	(393)	(164)	(353)
Odgođeni porezni trošak / prihod	(32)	22	(21)	35
Tekuće razdoblje	(32)	22	(21)	35
Ukupno	(228)	(371)	(185)	(318)

Sljedeća tablica uspoređuje porez na dobit prikazan u računu dobiti i gubitka sa dobiti/gubitkom prije poreza pomnoženim sa nominalnom poreznom stopom Republike Hrvatske od 18% (2020.: 18%).

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Tekuće razdoblje	1.297	1.543	1.032	1.295
Porez na dobit po domaćoj zakonskoj poreznoj stopi (20%)	(232)	(277)	(186)	(233)
Utjecaj različitih inozemnih poreznih stopa	4	-	-	-
Utjecaj poreznih olakšica na zaradu od investicija i druge olakšice od poreza na dobit	2	4	2	9
Povećanje poreza zbog porezno nepriznatih troškova, dodatnih poslovnih poreza i sličnih elemenata	(2)	(7)	(1)	(3)
Porez na dobit koji se odnosi na druge efekte	-	(91)	-	(91)
Ukupno	(228)	(371)	(185)	(318)
Efektivna porezna stopa	18%	24%	18%	25%

12. Porez na dobit (nastavak)

U prosincu 2022. uveden je dodatni porez na dobit odnosno tzv. porez na ekstra profit prikazan pod pozicijom Porez na dobit koji se odnosi na druge efekte. Porez je primjenjiv samo za 2022. i to za sva društva, bez obzira koju djelatnost obavljaju, koja su u 2022. ostvarili prihod veći od 300 milijuna HRK. Osnovica za izračun dodatnog poreza je pozitivna razlika između porezne osnovice za 2022. i prosječne porezne osnovice društva u periodu 2018.-2021. uvećane za 20%. Porezna stopa je 33%, a obračunati porez treba biti plaćen najkasnije do kraja travnja 2023. Porezni trošak koji se odnosi na dodatni porez na dobit Banke za 2022. iznosi 91 milijun HRK.

Glavne komponente odgođene porezne imovine i odgođenih poreznih obveza

u milijunima HRK	Porezna imovina		Porezne obveze		Ukupno	Neto promjena 2022.		
	Od prosinca 2022.	Od prosinca 2021.	Od prosinca 2022.	Od prosinca 2021.		Kroz račun dobiti i gubitka	Kroz ostali kapital	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Privremene razlike odnose se na sljedeće stavke:								
Imovina/obveze raspoloživi za trgovanje te priznavanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	32	10	-	-	22	22	-	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	147	-	-	(31)	178	-	-	178
Financijska imovina po amortiziranom trošku i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	38	52	-	-	(14)	(14)	-	-
Nekretnine i oprema (korisni vijek trajanja prema poreznom zakonodavstvu različit)	-	-	(3)	(5)	2	2	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	122	98	-	-	24	24	-	-
Dugoročne rezervacije za zaposlenike (različite porezne vrijednosti)	1	1	-	-	-	-	-	-
Ostale rezervacije (različite porezne vrijednosti)	9	3	-	-	6	6	-	-
Preneseni porezni gubitak	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	58	76	-	-	(18)	(18)	-	-
Neto efekt prema MRS-u 12.71	(3)	(33)	3	33	-	-	-	-
Ukupno odgođeni porezi	404	207	-	(2)	200	22	-	178
Tekući porezi	7	-	(251)	(92)	(393)	(393)	-	-
Ukupni porezi	411	207	(251)	(94)	(193)	(371)	-	178

u milijunima HRK	Porezna imovina		Porezne obveze		Ukupno	Neto promjena 2021		
	Od prosinca 2021.	Od prosinca 2020.	Od prosinca 2021.	Od prosinca 2020.		Kroz račun dobiti i gubitka	Kroz ostali kapital	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Privremene razlike odnose se na sljedeće stavke:								
Imovina/obveze raspoloživi za trgovanje te priznavanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	10	19	-	-	(9)	(9)	-	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	(31)	(78)	47	-	22	25
Financijska imovina po amortiziranom trošku i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	52	60	-	-	(8)	(8)	-	-
Nekretnine i oprema (korisni vijek trajanja prema poreznom zakonodavstvu različit)	-	-	(5)	(1)	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	98	86	-	-	12	12	-	-
Dugoročne rezervacije za zaposlenike (različite porezne vrijednosti)	1	1	-	-	-	-	-	-
Ostale rezervacije (različite porezne vrijednosti)	3	3	-	-	-	-	-	-
Preneseni porezni gubitak	-	26	-	-	(26)	(26)	-	-
Ostalo	76	77	-	-	(1)	(1)	-	-
Neto efekt prema MRS-u 12.71	(33)	(75)	33	75	-	-	-	-
Ukupno odgođeni porezi	207	197	(2)	(4)	15	(32)	22	25
Tekući porezi	-	123	(92)	(6)	(196)	(196)	-	-
Ukupni porezi	207	320	(94)	(10)	(181)	(228)	22	25

12. Porez na dobit (nastavak)

BANKA								
u milijunima HRK	Porezna imovina		Porezne obveze		Neto promjena 2022.			
	Od prosinca 2022.	Od prosinca 2021.	Od prosinca 2022.	Od prosinca 2021.	Ukupno	Kroz račun dobiti i gubitka	Kroz ostali kapital	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Privremene razlike odnose se na sljedeće stavke:								
Imovina/obveze raspoloživi za trgovanje te priznavanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	32	10	-	-	22	22	-	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	140	-	-	(31)	171	-	-	171
Financijska imovina po amortiziranom trošku i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	13	13	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	115	90	-	-	25	25	-	-
Dugoročne rezervacije za zaposlenike (različite porezne vrijednosti)	1	1	-	-	-	-	-	-
Ostale rezervacije (različite porezne vrijednosti)	1	1	-	-	-	-	-	-
Preneseni porezni gubitak	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo	36	48	-	-	(12)	(12)	-	-
Neto efekt prema MRS-u 12.71	-	(31)	-	31	-	-	-	-
Ukupno odgođeni porezi	338	132	-	-	206	35	-	171
Tekući porezi	-	-	(230)	(74)	(353)	(353)	-	-
Ukupni porezi	338	132	(230)	(74)	(147)	(318)	-	171

BANKA								
u milijunima HRK	Porezna imovina		Porezne obveze		Neto promjena 2021	Kroz račun dobiti i gubitka	Kroz ostali kapital	Kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
	Od prosinca 2021.	Od prosinca 2020.	Od prosinca 2021.	Od prosinca 2020.	Ukupno			
Privremene razlike odnose se na sljedeće stavke:								
Imovina/obveze raspoloživi za trgovanje te priznavanje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	10	19	-	-	(9)	(9)	-	-
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-	(31)	(75)	44	-	21	23
Financijska imovina po amortiziranom trošku i potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	13	14	-	-	(1)	(1)	-	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u ovisna društva	90	77	-	-	13	13	-	-
Dugoročne rezervacije za zaposlenike (različite porezne vrijednosti)	1	1	-	-	-	-	-	-
Ostale rezervacije (različite porezne vrijednosti)	1	1	-	-	-	-	-	-
Preneseni porezni gubitak	-	26	-	-	(26)	(26)	-	-
Ostalo	48	46	-	-	2	2	-	-
Neto efekt prema MRS-u 12.71	(31)	(75)	31	75	-	-	-	-
Ukupno odgođeni porezi	132	110	-	-	23	(21)	21	23
Tekući porezi	-	112	(74)	-	(164)	(164)	-	-
Ukupni porezi	132	222	(74)	-	(141)	(185)	21	23

Dana 19 lipnja 2020., Erste factoring je pripojen i Banka je priznala odgođenu poreznu imovinu temeljem poreznog gubitka Erste factoringa. Ukupan iznos priznate odgođene porezne imovine iznosi 78 milijuna HRK od čega je 52 milijuna HRK Banka iskoristila na kraju 2020. godine. Na 31. prosinca 2020. odgođena porezna imovina za prenesene porezne gubitke iznosi 26 milijuna HRK i tijekom 2021. godine ukupan iznos prenesenih poreznih gubitaka je iskorišten.

Financijski instrumenti – Značajne računovodstvene politike

Računovodstveno priznavanje i metode mjerenja financijskih instrumenata

Financijski instrument je svaki ugovor na temelju kojeg nastaje financijska imovina jednog poslovnog subjekta i financijska obveza ili vlasnički instrument drugog poslovnog subjekta.

Prema MSFI-ju 9 sva financijska imovina i obveze, uključujući derivativne financijske instrumente, trebaju se priznati u izvještaju o financijskom položaju i mjeriti u skladu sa dodijeljenim kategorijama mjerenja.

Grupa primjenjuje dvije osnovne metode mjerenja: mjerenje po amortiziranom trošku i mjerenje po fer vrijednosti.

i. Amortizirani trošak i efektivna kamatna stopa

Amortizirani trošak financijske imovine je iznos po kojem je financijska imovina mjerena pri početnom priznavanju, umanjen za otplate glavnice, umanjen ili uvećan za kumulativni iznos amortizacije svake razlike između početnog iznosa i iznosa o dospijeću, izračunate primjenom metode efektivne kamatne stope i usklađen za iznos rezervacija za umanjenje vrijednosti financijske imovine.

Bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine predstavlja amortizirani trošak financijske imovine prije usklađivanja za rezervacije za umanjenje vrijednosti.

Metoda efektivne kamatne stope predstavlja metodu izračuna amortizacijskog troška financijske imovine ili financijske obveze te vremenskog razgraničenja kamatnog prihoda, odnosno kamatnog troška tijekom određenog razdoblja.

Efektivna kamatna stopa (EKS) je stopa kojom se točno diskontiraju procijenjeni budući novčani primici i/ili novčani izdaci kroz očekivani vijek trajanja financijskog instrumenta, ili gdje je to prikladno, kroz kraće razdoblje, na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine ili amortizirani trošak financijske obveze. Efektivna kamatna stopa računa se pri početnom priznavanju financijskog instrumenta. Kod financijskih instrumenata ugovorenih sa promjenjivom kamatnom stopom, promjenjivi dio kamatne stope usklađuje se sa kretanjem tržišnih stopa te se kroz to usklađenje mijenja i efektivna kamatna stopa.

Kod izračuna efektivne kamatne stope potrebno je procijeniti očekivane novčane tokove, uzimajući u obzir sve uvjete iz ugovora financijskog instrumenta te zanemarujući očekivane kreditne gubitke. U izračun je potrebno uključiti sve naknade plaćene, odnosno primljene, između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove, premije ili diskonte, odnosno sve razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti instrumenta (koji se vodi po amortizacijskom trošku) i iznosa po dospijeću.

Kamatni prihod se obračunava primjenom metode efektivne kamatne stope na način da se efektivna kamatna stopa primjenjuje na bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine osim za:

- 1) Kupljenu ili stvorenu kreditno umanjenu financijsku imovinu (eng. Purchased or originated credit impaired financial assets; POCI). Za takvu imovinu Grupa primjenjuje kreditno prilagođenu efektivnu kamatnu stopu na amortizirani trošak te imovine, od početka priznavanja.
Kreditno prilagođena efektivna kamatna stopa je stopa kojom se točno diskontiraju procijenjeni budući novčani primici i/ili novčani izdaci kroz očekivani vijek trajanja financijske imovine na amortizirani trošak financijske imovine koja je kupljena ili izdana kao kreditno umanjena. Kod izračuna ove stope prilikom procjene očekivanih novčanih tokova u obzir se uzimaju i očekivani kreditni gubici.
- 2) Financijsku imovinu koja nije kupljena niti izdana kao kreditno umanjena ali je naknadno postala kreditno umanjena (raspoređena je u fazu umanjenja 3). Za takvu imovinu Grupa primjenjuje efektivnu kamatnu stopu na amortizirani trošak te imovine u narednim razdobljima sve dok je imovina kreditno umanjena.

ii. Fer vrijednost

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obveze u urednoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerenja.

Detalji o tehnikama vrednovanja koje se koriste za mjerenje fer vrijednosti i hijerarhiji fer vrijednosti, prikazani su u Bilješci 22 Fer vrijednost financijskih instrumenata.

Početno priznavanje i mjerenje

i. Početno priznavanje

Financijski instrumenti se početno priznaju kada Grupa postane stranka ugovornih odredbi instrumenta.

Redovne (spot) kupnje ili prodaje financijske imovine Grupa priznaje primjenom računovodstva na datum namire (eng. Settlement date accounting). Datum namire je datum na koji je imovina isporučena Grupi ili na koji je Grupa isporučila imovinu. Primjenom računovodstva na datum namire Grupa financijsku imovinu evidentira u izvanbilančnoj evidenciji na datum trgovanja, te do datuma namire priznaje sve promjene fer vrijednosti financijske imovine koja treba biti primljena tijekom razdoblja između datuma trgovanja i datuma namire na isti način na koji priznaje stečenu imovinu. Promjene fer vrijednosti u tom razdoblju priznaju se u izvještaju o dobiti ili gubitku ako se radi o financijskoj imovini koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, odnosno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ako se radi o financijskoj imovini koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Kod prodaje financijske imovine, primjena računovodstva na datum namire predstavlja isporuku financijske imovine drugoj strani i priznavanje dobitaka i gubitaka od prodaje na dan isporuke te imovine od strane Grupe.

ii. Početno mjerenje

Kod početnog priznavanja Grupa mjeri financijsku imovinu ili financijsku obvezu po njezinoj fer vrijednosti uvećanoj, u slučaju financijske imovine ili financijske obveze koja se ne mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, za transakcijske troškove koji su izravno povezani sa stjecanjem financijske imovine ili izdavanjem financijske obveze. Financijska imovina i financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak početno se priznaju po fer vrijednosti, a transakcijski troškovi se odmah priznaju u dobit ili gubitak.

Klasifikacija i naknadno mjerenje financijske imovine

U skladu sa MSFI-jem 9, klasifikacija financijske imovine i naknadno mjerenje ovise o slijedeća dva kriterija:

- i. poslovnom modelu za upravljanje financijskom imovinom - određuje na osnovi poslovnog cilja upravljanja financijskom imovinom odnosno procjene drži li se financijska imovina radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, ili oboje prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje financijske imovine ili samo radi prodaje.
- ii. karakteristikama ugovornih novčanih tokova financijske imovine – određuje se na temelju procjene jesu li ugovorni novčani tokovi financijske imovine samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice (eng. solely payments of principal and interest). Detaljnije informacije nalaze se u dijelu „Karakteristike ugovornih novčanih tokova (SPPI test)“.

Poslovni model za upravljanje financijskom imovinom

Poslovni model se određuje na osnovi poslovnog cilja upravljanja financijskom imovinom odnosno procjene drži li se financijska imovina radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, ili oboje prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje financijske imovine ili samo radi prodaje.

Poslovni model za upravljanje financijskom imovinom određuje ključno rukovodstvo i to na razini koja odražava način na koji se upravlja grupom financijske imovine zajedno kako bi se postigao određeni poslovni cilj, a ne na razini pojedinog instrumenta.

Procjena poslovnog modela promatra se kroz aktivnosti koje Grupa poduzima u svrhu ostvarivanja poslovnih ciljeva i na koji način se izvještava ključno rukovodstvo Grupe. Procjena se temelji na slijedećim relevantnim kriterijima:

- _ Način na koji se mjeri uspješnost poslovnog modela i financijske imovine unutar tog poslovnog modela, te kako se o tome izvještava ključno rukovodstvo
- _ Rizici koji utječu na uspješnost poslovnog modela i financijske imovine unutar tog poslovnog modela i na-čin koji se upravlja tim rizicima i
- _ Naknade ključnom rukovodstvu (osnovom fer vrijednosti imovine kojom se upravlja ili iznosa prikupljenih ugovornih novčanih tokova).

Klasifikacija i naknadno mjerenje financijske imovine (nastavak)

Slijedom navedenog, u skladu sa zahtjevima MSFI-a 9, utvrđen je poslovni model Grupe za upravljanje financijskom imovinom:

- 1) Poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova (eng. hold to collect), za sve kredite (klijentsko poslovanje). Na godišnjoj razini provodi se procjena i potvrda održivosti poslovnog modela kroz analizu prodaja. Prodaje financijske imovine koje se, unutar Grupe smatraju prodajom u skladu sa poslovnim modelom držanja financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova jesu prodaje zbog povećanja kreditnog rizika financijske imovine, prodaje financijske imovine koje nisu učestale (iako se radi o značajnim vrijednostima), prodaje financijske imovine koja nije značajne vrijednosti iako su učestale te prodaje financijske imovine kojoj je rok dospijecha blizu.

Ostali slučajevi prodaje koji su realizirani pod poslovnim modelom „Hold to collect” procjenjuju se retrospektivno i ako prelaze određene kvantitativne pragove, gdje je knjigovodstvena vrijednost prodane imovine iz portfelja „Hold to collect” mjerene po amortiziranom trošku:

- > 1% pokretne prosječne knjigovodstvene vrijednosti portfelja u odgovarajućem razdoblju tijekom posljednja 3 mjeseca,
 - > 3% pokretne prosječne knjigovodstvene vrijednosti portfelja u odgovarajućem razdoblju tijekom posljednjih 12 mjeseci
 - > 5% pokretne prosječne knjigovodstvene vrijednosti portfelja u odgovarajućem razdoblju tijekom posljednjih 36 mjeseci),
- ili kad god se to smatra potrebnim s obzirom na nova upravljačka očekivanja da bi procijenjeni prag mogao biti premašen, Grupa provodi prospektivni test.

Ukoliko se utvrdi da knjigovodstvena vrijednost imovine za koju se očekuje da će se prodati tijekom očekivanog vijeka trajanja portfelja trenutnog poslovnog modela, iz razloga koji nisu gore navedeni kao opravdani, prelazi 10% knjigovodstvene vrijednosti portfelja, nova financijska imovina kupljena ili izdana unutar revidiranog portfelja klasificirala bi se pod novi poslovni model te mjerila po fer vrijednosti.

- 2) Poslovni modeli „Hold to collect”, „Hold and sell” i ostali poslovni modeli za ulaganja u vrijednosne papire (ne klijentsko poslovanje).

Za prodaju vrijednosnih papira koji se drže u skladu s poslovnim modelom „Hold to collect”, provodi se procjena koja je iznad objašnjena za kreditni portfelj.

Prema MSFI-ju 9, postoje 3 poslovna modela:

- _ Poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova (eng. hold to collect): Financijskom imovinom klasificiranom unutar ovog poslovnog modela upravlja se na način da se novčani tokovi od financijske imovine ostvaruju kroz prikupljanje ugovornih novčanih tokova (glavnice i kamate) tijekom vijeka trajanja financijske imovine.
- _ Poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaja financijske imovine (eng. hold and sell): Financijskom imovinom klasificiranom unutar ovog poslovnog modela upravlja se na način da se novčani tokovi od financijske imovine ostvaruju kroz prikupljanje ugovornih novčanih tokova (glavnice i kamate) i kroz prodaju financijske imovine.
- _ Ostali poslovni model (portfelj koji se drži radi trgovanja i portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka) - poslovni model čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja novčanih tokova kroz prodaju financijske imovine: Financijskom imovinom klasificiranom unutar ovakvih poslovnih modela upravlja se temeljem fer vrijednosti te se novčani tokovi od financijske imovine ostvaruju kroz prodaju. Primjer ovakvog portfelja je portfelj koji se drži radi trgovanja (eng. held for trading). Financijska imovina se stječe s ciljem prodaje u bliskoj budućnosti i ostvarivanja.

Karakteristike ugovornih novčanih tokova (SPPI test)

Prema zahtjevima MSFI-ja 9, Grupa je obvezna za svaku financijsku imovinu procijeniti karakteristike ugovornih novčanih tokova. Pod procjenom karakteristika ugovornih novčanih tokova smatra se procjena jesu li ugovorni novčani tokovi financijske imovine samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice (eng. solely payments of principal and interest); u nastavku dokumenta SPPI test.

Grupa, na temelju ove procjene, uzimajući u obzir i poslovni model koji primjenjuje za upravljanje tom financijskom imovinom, donosi odluku o klasifikaciji financijske imovine u određenu kategoriju mjerenja. SPPI test provodi se na razini instrumenta odnosno karakteristike novčanih tokova financijske imovine procjenjuju se na razini pojedinačnog ugovora.

Općenito, ugovorni novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice smatraju se osnovnim kreditnim poslovanjem i samo takvi novčani tokovi zadovoljavaju SPPI test. Pod osnovnim kreditnim poslovanjem, najznačajnije elemente kamate čine vremenska vrijednost novca i kreditni rizik. Sve dok kamata kao naknada za posuđenu glavicu sadrži samo osnovne elemente, instrument zadovoljava SPPI test. Osim ranije spomenutih, osnovne elemente čine:

Kamata = naknada za vremensku vrijednost novca + naknada za kreditni rizik + naknada za administrativne troškove + naknada za ostale osnovne rizike + profitna marža.

Klasifikacija i naknadno mjerenje financijske imovine (nastavak)

Sukladno tome, ukoliko ugovorni uvjeti sadrže karakteristike koje nisu osnovni elementi kamate i te karakteristike rezultiraju rizicima ili promjenama ugovornih novčanih tokova koje nisu povezane s osnovnim kreditnim poslovanjem, financijska imovina pada SPPI test. Mjerenje po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit za takvu financijsku imovinu nije moguće te se ona raspoređuje u kategoriju mjerenja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Isto tako, ukoliko je nekom ugovornom klauzulom promijenjen element kamate koji se odnosi na vremensku vrijednost novca (kamatna neusklađenost poput neusklađenosti perioda ažuriranja i ročnosti tržišne kamatne stope) potrebna je procjena promjene ugovornih novčanih tokova. Značajnost promjene vremenske vrijednosti novca, utvrđuje se tzv. benchmark testom. Svrha procjene promjene vremenske vrijednosti novca jest utvrditi koliko se ugovorni (nediskontirani) novčani tokovi mogu razlikovati od (nediskontiranih) novčanih tokova koji bi nastali da nije bilo promjene vremenske vrijednosti novca (referentni novčani tokovi). Osim navedenih značajki, ostali uvjeti referentne imovine jednaki su uvjetima financijske imovine koja je predmet testa. Ako promjena vremenske vrijednosti novca za posljedicu ima ugovorne (nediskontirane) novčane tokove koji se znatno razlikuju od (nediskontiranih) referentnih novčanih tokova, financijska imovina ne ispunjava kriterij za klasifikaciju i mjerenje po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Kroz benchmark test, Grupa mora uzeti u obzir učinak promjene vremenske vrijednosti novca u svakom izvještajnom razdoblju, ali i kumulativno tijekom vijeka trajanja financijske imovine.

Primjenom spomenuta dva kriterija financijska imovina se raspoređuje u slijedeće kategorije mjerenja opisane u bilješkama:

- 1) Financijska imovina po amortiziranom trošku (eng. AC),
- 2) Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVOCI)
- 3) Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVPL)

Klasifikacija i naknadno mjerenje financijskih obveza

Financijske obveze klasificiraju se u kategoriju mjerenja po amortiziranom trošku, osim:

- _ financijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak
 - _ financijskih obveza proizašlih iz prijenosa financijske imovine koji ne zadovoljava kriterije za prestanak priznavanja imovine
 - _ obveza po izdanim financijskim jamstvima
 - _ obveza proizašlih iz plasmana odobrenih po stopi ispod tržišne kamatne stope
 - _ potencijalne naknade priznate od strane stjecatelja unutar poslovnog spajanja na koje se primjenjuju zahtjevi MSFI-a 3.
- Detalji vezani uz financijske obveze nalaze se u Bilješci 16.

Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata prema MSFI-ju 9

Model očekivanog kreditnog gubitka

Model očekivanog kreditnog gubitka je model umanjenja vrijednosti koji zahtijeva da se mogući gubitak uslijed umanjenja vrijednosti financijskog instrumenta procjenjuje prilikom stjecanja financijskog instrumenta, temeljem dostupnih relevantnih informacija i priznaje odmah pri početnom priznavanju imovine. Osnovne karakteristike modela su da prilikom mjerenja gubitka uzima u obzir sve dostupne informacije koje uključuju informacije o gubicima iz proteklih razdoblja, informacije o trenutnom stanju te informacije koje se odnose na očekivanja u budućim razdobljima te omogućava da se vremenski primjerenije, odnosno pravodobnije prizna gubitak od umanjenja. Ovaj model primjenjuje se za sve financijske instrumente koji podliježu zahtjevima za umanjenje vrijednosti bez obzira na vrstu instrumenta ili kategoriju mjerenja u koju je instrument raspoređen.

Prema MSFI-ju 9 u obuhvat zahtjeva za umanjenje vrijednosti uključuje se:

- _ Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku
- _ Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (osim vlasničkih instrumenata)
- _ Ostali dužnički instrumenti u okviru MSFI 9 zahtjeva za umanjenjem vrijednosti (potraživanja s osnove ugovora o najmu, potraživanja od kupaca, ugovorna imovina)
- _ Obveze na temelju kredita (po odobrenim neiskorištenim kreditima)
- _ Obveze po ugovorima o financijskom jamstvu

Kreditni gubitak predstavlja razliku između ugovornih novčanih tokova na koje Grupa ima pravo na temelju ugovornih uvjeta i novčanih tokova za koje očekuje da će zaista i naplatiti, diskontiranu originalnom efektivnom kamatnom stopom (ili kreditno prilagođenom efektivnom kamatnom stopom u slučaju POCI imovine).

Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata prema MSFI-ju 9 (nastavak)

Očekivani kreditni gubici za dvanaestomjesečno razdoblje odnose se na dio očekivanih kreditnih gubitaka kroz cijelo razdoblje trajanja instrumenta koji predstavljaju očekivane kreditne gubitke kao posljedicu nastanka statusa neispunjenja obveza u razdoblju od 12 mjeseci od izvještajnog razdoblja.

Očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja odnose se na očekivane kreditne gubitke kroz cijelo razdoblje trajanja instrumenta koji predstavljaju očekivane kreditne gubitke kao posljedicu nastanka svih mogućih statusa neispunjenja obveza tijekom života financijskog instrumenta.

Za financijske instrumente na koje se primjenjuje ovaj model umanjenja, Grupa pri početnom priznavanju uvijek priznaje, u račun dobiti i gubitka, najmanje iznos očekivanih kreditnih gubitaka za dvanaestomjesečno razdoblje. Očekivani kreditni gubici tijekom vijeka trajanja financijskog instrumenta priznaju se ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na početno priznavanje ili je instrument kreditno umanjen.

Utvrđeni očekivani kreditni gubici računovodstveno se priznaju kao:

- _ Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, po financijskoj imovini koja se mjeri po amortiziranom trošku, potraživanjima s osnove ugovora o najmu, ugovornoj imovini i potraživanjima od kupaca, koje se iskazuje kao dio knjigovodstvene vrijednosti imovine u izvještaju o financijskom položaju
- _ Akumulirani iznos umanjenja vrijednosti, po financijskoj imovini koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, koji se iskazuje kao zasebna stavka unutar ostale sveobuhvatne dobiti (nije dio neto knjigovodstvene vrijednosti imovine u bilanci) na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti'
- _ Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke po izvanbilančnim stavkama (obvezama na temelju kredita, obvezama po ugovorima o financijskom jamstvu) koja se priznaju kao obveza u bilanci i prikazuju na poziciji 'Rezerviranja' u izvještaju o financijskom položaju.

U računu dobiti i gubitka, gubici od umanjenja vrijednosti kao i njihovo ukidanje prikazuju se pod pozicijom 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti s osnove financijskih instrumenata'.

Kad je financijska imovina naknadno kreditno umanjena, Grupa u narednim razdobljima ne priznaje ugovorni kamatni prihod, odnosno kamatu na bruto knjigovodstvenu vrijednost već priznaje kamatni prihod na neto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine; njen amortizirani trošak. Sa stajališta bilance, kamata se obračunava na bruto knjigovodstvenu vrijednost. Razlika između obračunate ugovorne kamate i kamatnog prihoda priznatog u računu dobiti i gubitka, u izvještajnom razdoblju u kojem je imovina kreditno umanjena, iskazana je kroz rezervaciju za umanjenje vrijednosti te imovine (bez utjecaja na umanjenje vrijednosti).

Za financijsku imovinu koja je kreditno umanjena prilikom početnog priznavanja (POCI imovina), procijenjeni očekivani kreditni gubici uključeni su u početnu fer vrijednost imovine te za nju Grupa utvrđuje kreditno prilagođenu efektivnu kamatnu stopu. Kod POCI imovine Grupa u izvještajnom razdoblju priznaje samo kumulativnu promjenu u očekivanim kreditnim gubicima tijekom cijelog vijeka trajanja financijske imovine u odnosu na početno priznavanje. Ukoliko dođe do pozitivne promjene u očekivanim kreditnim gubicima u odnosu na inicijalno utvrđene očekivane kreditne gubitke, promjena se provodi kroz uskladu bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine, dok se kod negativne promjene u očekivanim kreditnim gubicima u odnosu na inicijalno utvrđene očekivane kreditne gubitke formiraju rezervacije za umanjenje vrijednosti. Ovakva imovina ne podliježe raspoređivanju u faze umanjenja.

Obveze na temelju kredita i ugovori o izdanim financijskim jamstvima podliježu zahtjevima MSFI-a 9 za umanjenje vrijednosti. Za obveze na temelju kredita i ugovore o izdanom financijskom jamstvu, datum na koji Grupa kao stranka prihvati neopozivu obvezu smatra se datumom početnog priznavanja u smislu primjene zahtjeva za umanjenje vrijednosti. Rezerviranja za očekivane kreditne gubitke priznata po ovim izvanbilančnim stavkama ne ukidaju se u trenutku nastanka financijske imovine već se prenose u rezervacije za umanjenje vrijednosti, dok se razlika do potrebnih rezervacija za umanjenje vrijednosti financijske imovine priznaje u račun dobiti i gubitka (osim ako se radi o POCI imovini).

Faze umanjenja financijskog instrumenta (eng. stages)

Opći model očekivanog kreditnog gubitka definira klasificiranje financijskih instrumenata, na temelju njihove kreditne kvalitete pri početnom priznavanju te promjene kreditne kvalitete u narednim izvještajnim razdobljima, u tri Faze umanjenja. Faza umanjenja u koju je financijski instrument raspoređen, određuje iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja koji će se priznati u poslovnim knjigama kao i iznos kamatnog prihoda koji će se u izvještajnom razdoblju priznati.

Faza umanjenja 1

- _ Nije došlo do promjene kreditnog rizika ili je došlo do neznajnog povećanja kreditnog rizika financijskog instrumenta u odnosu na početno priznavanje
- _ Iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja: iznos očekivanih kreditnih gubitaka za dvanaestomjesečno razdoblje
- _ Osnovica za priznavanje kamatnog prihoda: bruto knjigovodstvena vrijednost

Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata prema MSFI-ju 9 (nastavak)

Faza umanjenja 2

- _ Došlo je do značajnog povećanja kreditnog rizika financijskog instrumenta u odnosu na početno priznavanje
- _ Iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja: iznos očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja
- _ Osnovica za priznavanje kamatnog prihoda: bruto knjigovodstvena vrijednost.

Faza umanjenja 3

- _ Nastupio je status neispunjenja obveza i postoje objektivni dokazi o umanjenju vrijednosti financijskog instrumenta u odnosu na početno priznavanje
- _ Iznos umanjenja vrijednosti ili rezerviranja: iznos očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja.
- _ Osnovica za priznavanje kamatnog prihoda: neto knjigovodstvena vrijednost (amortizirani trošak financijske imovine).

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava očekivane novčane tokove od kolaterala i onih financijskih garancija koje Grupa drži, a koja se smatraju sastavnim dijelom ugovornih uvjeta financijske imovine čiji je rizik zajamčen. Grupa smatra sastavnim dijelom ugovora o financijskoj imovini ona jamstva koja su sklopljena na početku ili blizu početka priznavanja zajamčene financijske imovine. Ako banka u ugovoru o zajmu ima mogućnost zahtijevati jamstvo, to se također smatra sastavnim dijelom. Premije plaćene za takve financijska jamstva sastavni su dio efektivne kamatne stope povezane financijske imovine.

Financijska jamstva koja se ne smatraju sastavnim dijelom ugovornih uvjeta priznaju se kao nadoknađena imovina u bilanci pod stavkom 'Ostala imovina'. U računu dobiti ili gubitaka umanjuju gubitak od umanjenja vrijednosti zajamčene financijske imovine pod stavkom 'Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata'. Preduvjet za ovaj tretman je da mora biti gotovo sigurno da će jamstvo nadoknaditi banci gubitak. Plaćene premije za financijska jamstva koji nisu sastavni dio, prikazane su u računu dobiti i gubitka pod stavkom 'Troškovi naknada i provizija' pod 'Neto prihod od naknada i provizija'.

Detaljnije informacije o utvrđivanju značajnog povećanja kreditnog rizika, uključujući procjene i prosudbe koje se primjenjuju pri mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka te definicija statusa neispunjenja obveza nalaze se u poglavlju Upravljanje rizicima.

Prestanak priznavanja financijskih instrumenata uključujući promjene ugovornih uvjeta financijske imovine

(i) Prestanak priznavanja financijske imovine

Financijska imovina (ili, gdje je primjenjivo, dio financijske imovine ili dio skupine slične financijske imovine) prestaje se priznavati kada:

- _ su ugovorna prava na primitak novčanih tokova od imovine istekla; ili
- _ Grupa je prenijela svoja prava na primitak novčanih tokova od imovine ili je preuzela obvezu u cijelosti platiti primljene novčane tokove bez značajnih odgoda trećoj strani prema aranžmanu „prolaza” ili je:
 - _ u osnovi prenijela sve rizike i koristi povezane s vlasništvom nad imovinom; ili
 - _ nije prenijela niti zadržala sve rizike i koristi povezane s vlasništvom nad imovinom, ali je prenijela kontrolu nad njom.

Kod prestanka priznavanja financijske imovine, razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i primljene naknade (dobici ili gubici) prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Dobici ili gubici s osnove prestanka priznavanja financijske imovine mjerene po amortiziranom trošku' ili kod financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit pod pozicijom 'Ostali dobiti ili gubici s osnove prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka'.

Za financijsku imovinu koja se mjeri se po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka, ova razlika prikazuje se, zajedno sa rezultatom mjerenja, pod pozicijom 'Neto rezultat trgovanja' ili pod pozicijom 'Dobici ili gubici s osnove financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitaka'.

(ii) Prestanak priznavanja financijske imovine zbog značajnih promjena ugovornih uvjeta

U kreditnom poslovanju Grupe može doći do promjena ugovornih uvjeta financijske imovine bilo kao rezultat pregovora radi prilagodbe izmijenjenim tržišnim uvjetima ili radi sprečavanja financijskih poteškoća klijenta, odnosno radi maksimiziranja mogućnosti naplate ako je klijent već u financijskim poteškoćama.

Kao rezultat promjene uvjeta ili modificiranja ugovornih novčanih tokova financijske imovine može doći do prestanka priznavanja financijske imovine te priznavanja nove, izmijenjene financijske imovine.

Prestanak priznavanja financijskih instrumenata uključujući promjene ugovornih uvjeta financijske imovine (nastavak)

Grupa je definirala niz kriterija za prestanak priznavanja koji (kvalitativno ili kvantitativno) određuju da li je promjena ugovornih uvjeta financijske imovine dovoljno značajna da zadovolji uvjete za prestanak priznavanja iste:

- _ Promjena ugovornih uvjeta koja dovodi do promjene druge ugovorne strane
- _ Promjena ugovorenih uvjeta koja dovodi do promjene valute ugovora, ugovornih uvjeta na način da se uvode ili uklanjaju jedna ili više ugovornih odredbi koje dovode do različitog tretmana nove financijske imovine (u smislu usklađenosti s SPPI testom i klasifikacije/mjerenja prema zahtjevima MSFI-ja 9), rokova dospjeća preko određenog praga, iznosa i/ili datuma dospjeća preostalih ugovornih novčanih tokova ako ta promjena rezultira učinkom na račun dobiti i gubitka većim od 10% bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine na datum promjene.
- _ Promjena ugovornih uvjeta kao rezultat pregovora oko boljih/povoljnijih uvjeta urednog kredita (prihodujući kredit) iniciranog od strane klijenta. Napravljene promjene u skladu su sa tržišnim uvjetima, kako bi se zadržalo klijenta (zbog mogućnosti da klijent kredit refinancira ili prijevremeno otplati).

Kao što je već spomenuto, promjene ugovornih uvjeta mogu dovesti do prestanka priznavanja financijske imovine i priznavanja nove, izmijenjene imovine. Za kredite koji se mjere po amortiziranom trošku, neamortizirani dio naknade koja predstavlja sastavni dio efektivne kamatne stope prikazuje se u retku „Kamatni prihod” pod „Neto kamatni prihod” na datum prestanka priznavanja. Otpuštanje ispravka vrijednosti za kreditni gubitak povezano s izvornom imovinom na datum te značajne promjene, kao i ispravak vrijednosti za kreditni gubitak priznat za novu imovinu prikazani su u retku „Neto gubitak od umanjenja vrijednosti s osnove financijskih instrumenata”.

Ukoliko je klijent u statusu neispunjenja obveza ili značajna promjena dovodi do tog statusa, izmijenjena financijska imovina smatra se kreditno umanjenoj financijskoj imovini pri početnom priznavanju (POCI imovinom). Razlika između knjigovodstvene vrijednosti financijske imovine koja se prestaje priznavati i fer vrijednosti pri početnom priznavanju izmijenjene POCI imovine prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti s osnove financijskih instrumenata'.

Promjene uvjeta ili modificiranje ugovornih novčanih tokova financijske imovine koja se ne mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak a koje ne dovodi do prestanka priznavanja financijske imovine su sve promjene ugovornih uvjeta koje utječu na iznos i/ili vremensko razdoblje preostalih ugovornih novčanih tokova, osim onih koje dovode do prestanka priznavanja.

Kod takvih promjena Grupa je dužna izračunati novu bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i učinak te promjene priznati u račun dobiti i gubitka, kao gubitak ili dobitak od promjene ugovornih novčanih tokova. Nova bruto knjigovodstvena vrijednost financijske imovine računa se kao sadašnja vrijednost promijenjenih ugovornih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom financijske imovine (ili kreditno prilagođenom efektivnom kamatnom stopom ako se radi o kupljenoj ili izdanoj kreditno umanjenoj financijskoj imovini):

- _ Gubitak od promjene ugovornih uvjeta: ako je neto sadašnja vrijednost (eng. NPV) izmijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalom EKS manja od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine prije promjene.
- _ Dobitak od promjene ugovornih uvjeta: ako je neto sadašnja vrijednost (eng. NPV) izmijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalom EKS veća od bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine prije promjene

Dobici ili gubici od promjene ugovornih uvjeta prikazuju se na poziciji 'Kamatni prihodi' pod 'Neto Kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka ukoliko se odnose na financijsku imovinu raspoređenu u Fazu umanjenja 1. Ukoliko je financijska imovina raspoređena u Fazu umanjenja 2 ili 3, te klasificirana kao POCI imovina, dobici ili gubici od promjene ugovornih uvjeta te imovine prikazuju se na poziciji 'Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata' u računu dobiti i gubitka.

(iii) Otpisi

Grupa će otpisati bruto knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine ako ne postoje razumna očekivanja o povratu iste, u cijelosti ili djelomično.

Otpis je događaj koji dovodi do prestanka priznavanja financijske imovine i provodi se na teret proknjiženih rezervacija za očekivane kreditne gubitke po financijskoj imovini koja je predmet otpisa.

Grupa je definirala niz kriterija kod kojih može doći do otpisa nenaplativih potraživanja iz kreditnog poslovanja:

Otpis financijske imovine može biti rezultat forbearance mjera gdje Grupa umanjuje potraživanje s ciljem premošćivanja financijskih poteškoća klijenata i time povećava mogućnost naplate preostalog dijela potraživanja. Otpis nenaplativog dijela financijske imovine može proizaći iz aktivnosti koje su rezultat pokretanja ili okončanja pravnih postupaka (stečaja, likvidacije ili sudskog spora).

Prestanak priznavanja financijskih instrumenata uključujući promjene ugovornih uvjeta financijske imovine (nastavak)

Do razmatranja mogućnosti otpisa dolazi i u situacijama kada Grupa procijeni da bi troškovi postupka naplate bili veći od iznosa samog potraživanja/kolateralu, kada se procijeni da se naplata ne može očekivati ili kada kroz proces naplate postane očigledno da se dospjeli iznosi neće naplatiti, na primjer zbog pokrenutog stečajnog postupka. Detaljnije informacije o restrukturiranim izloženostima nalaze se u bilješki 34 Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje.

(iv) Prestanak priznavanja financijskih obveza

Financijska obveza ili njezin dio prestaje se priznavati samo kada ta financijska obveza prestane postojati, na način da ju Grupa podmiri, otkaže ili je istekla.

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti financijske obveze (ili dijela financijske obveze) koja je izvršena ili prenesena drugoj strani i plaćene naknade, prikazuje se u računu dobiti i gubitka (ovisno o kategoriji mjerenja u koju je raspoređena obveza koja se prestaje priznavati) pod pozicijom 'Ostali dobiti ili gubici s osnove prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak', 'Neto rezultat trgovanja' ili 'Dobici ili gubici s osnove financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak'.

Temeljne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene

Umanjenje vrijednosti financijskih instrumenata

Model očekivanog kreditnog gubitka je model umanjenja vrijednosti koji se zasniva na prosudbi budući da zahtijeva procjenu značajnog porasta kreditnog rizika i mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka bez detaljnih smjernica na koji način ih mjeriti. U pogledu procjene značajnog porasta kreditnog rizika, Grupa je odredila pravila procjene koja se sastoje od kvalitativnih kriterija i zadanih kvantitativnih pragova. Pored navedenog, složeno područje je i određivanje grupa slične imovine za koju se pogoršanje kreditnog rizika mora procjenjivati na osnovi portfelja u slučaju kada su pokazatelji o povećanju kreditnog rizika na pojedinačnoj osnovi dostupni tek s određenim vremenskim zakašnjenjem. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka uključuje primjenu složenih modela koji se zasnivaju na povijesnim, statističkim podacima o vjerojatnosti statusa neispunjenja obveza i stopama gubitka u slučaju nastanka tog statusa, pojedinačnim procjenama kreditno umanjenih novčanih tokova i različitim scenarijima koji uključuju i razmatranje informacija o budućim događajima. Pored navedenog, potrebno je utvrditi razdoblje izloženosti kreditnom riziku za instrumente sa neodređenim rokom dospijeća poput revolving kredita.

Detaljnije opisano u poglavlju Upravljanje rizicima. Detaljnije informacije o definiciji statusa neispunjenja obveza nalaze se u Bilješki 31 Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka. Razvoj rezervacija po kreditnim gubicima opisan je u Bilješki 32 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke.

Financijski instrumenti koji se mjere po amortiziranom trošku (AC)

Nederivatna financijska imovina raspoređuje se u kategoriju financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ukoliko su ispunjena sljedeća dva uvjeta:

- _ Financijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, i
- _ Ugovoreni uvjeti po toj financijskoj imovini rezultiraju, na određene datume, novčanim tokovima koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Unutar ove kategorije mjerenja raspoređuju se dužnički vrijednosni papiri i krediti i predujmovi koji zadovoljavaju gore navedene uvjete, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja, potraživanja s osnove financijskog najma te novac i novčana sredstva. U izvještaju o financijskom položaju ova se financijska imovina prikazuje pod linijom 'Financijska imovina po amortiziranom trošku', 'Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja' i 'Novac i novčana sredstva'.

Dobici ili gubici koji proizlaze iz naknadnog mjerenja financijske imovine unutar ove kategorije priznaju se kako slijedi:

- _ Prihodi od kamate priznaju se u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope, u razdoblju na koje se odnose a prikazuju se na poziciji 'Kamatni prihodi' pod 'Neto Kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka
- _ Rezervacije za umanjenje vrijednosti (dobici i gubici) priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata' u računu dobiti i gubitka
- _ Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se u računu dobiti i gubitka a prikazuju se na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost'.

Kod prestanka priznavanja financijske imovine, dobiti ili gubici priznaju se u račun dobiti i gubitka, a prikazani su na poziciji 'Dobici ili gubici od prestanka priznavanja financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku' u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku čini najveću kategoriju mjerenja u Grupi s obzirom da uključuje kreditno poslovanje s klijentima i bankama, depozite kod centralne banke, potraživanja od kupaca i ostala potraživanja te ulaganja u dužničke vrijednosne papire.

Detalji o financijskim obvezama koje se mjere po amortiziranom trošku nalaze se u Bilješki 16.

13. Novac i novčana sredstva

Novčana sredstva uključuju novac u blagajni i potraživanja (depozite) prema centralnoj banci i kreditnim institucijama koja su dostupna na zahtjev. Dostupnima na zahtjev smatraju se potraživanja koja se mogu povući bilo kada ili sa rokom obavijesti od jednog radnog dana ili 24 sata.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Novac u blagajni	3.052	3.135	2.831	2.792
Novčana sredstva kod središnjih banaka	11.036	22.177	10.577	21.661
Ostali depoziti po viđenju	442	670	110	179
Novac i novčana sredstva	14.530	25.982	13.518	24.632

Za Izvještaj o novčanom tijeku za godinu koja završava 31. prosinca 2022., novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja 2022. i 2021. za Grupu i Banku su jednaki novcu i novčanim sredstvima.

14. Financijska imovina po amortiziranom trošku

Stavka 'Financijska imovina po amortiziranom trošku' razdvojena je na 'Dužničke vrijednosne papire', 'Kredite i predujmove kreditnim institucijama' i 'Kredite i predujmove klijentima'. Detalji u vezi sa kretanjem ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke opisani su u Bilješki 32.

Dužnički vrijednosni papiri

Ulaganja u dužničke vrijednosne papire mjerene po amortiziranom trošku mogu se steći s različitim poslovnim ciljevima (kao što su ispunjavanje zahtjeva za unutarnjim/vanjskim rizikom likvidnosti i učinkovito plasiranje strukturnog viška likvidnosti, strateški položaji o kojima odlučuje Uprava, pokretanje i poticanje odnosa s klijentima, zamjena kreditnog poslovanja ili ostale aktivnosti koje donose prinose). Njihovo zajedničko svojstvo je da se ne očekuje značajna i česta prodaja takvih vrijednosnih papira. Za opis onoga što se smatra prodajom u skladu s poslovnim modelom čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, vidjeti stavku "Početno priznavanje i mjerenje" u poglavlju "Financijski instrumenti - Značajne računovodstvene politike".

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira Grupe i Banke po fazama umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. prikazana je u sljedećoj tablici:

GRUPA									
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
2022.									
Opće države	9.953	-	-	9.953	(5)	-	-	(5)	9.948
Kreditne institucije	76	-	-	76	-	-	-	-	76
Ukupno	10.029	-	-	10.029	(5)	-	-	(5)	10.024

GRUPA									
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
2021.									
Opće države	4.940	-	-	4.940	(5)	-	-	(5)	4.935
Ukupno	4.940	-	-	4.940	(5)	-	-	(5)	4.935

BANKA									
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
2022.									
Opće države	9.647	-	-	9.647	(2)	-	-	(2)	9.645
Kreditne institucije	76	-	-	76	-	-	-	-	76
Ukupno	9.723	-	-	9.723	(2)	-	-	(2)	9.721

BANKA									
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	
2021.									
Opće države	4.676	-	-	4.676	(2)	-	-	(2)	4.674
Ukupno	4.676	-	-	4.676	(2)	-	-	(2)	4.674

Detaljnije informacije o kretanju umanjenja vrijednosti opisane su u Bilješki 32 Kretanje ispravaka vrijednosti po kreditnim gubicima, dio 'Financijski instrumenti po amortiziranom trošku': tablica 'Kretanje umanjenja vrijednosti – dužnički vrijednosni papiri'.

Na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. nema kupljenih ili nastalih kreditno umanjenih dužničkih vrijednosnih papira (POCI).

14. Financijska imovina po amortiziranom trošku (nastavak)

Dužnički vrijednosni papiri (nastavak)

Obveznice Republike Hrvatske, Republike Slovenije, Republike Slovačke, Republike Poljske i Sjedinjenih Američkih Država koje kotiraju na tržištu su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirani u kunama, eurima i dolarima. Dospijevaju u razdoblju od 2023. do 2035. godine i nose kamatnu stopu od 0,000% do 6,000% godišnje. Fer vrijednost financijske imovine po amortiziranom trošku za Grupu i Banku je približno za 631,9 milijuna HRK niža od njezine knjigovodstvene vrijednosti na dan 31. prosinca 2022. godine (2021: viša za 20,2 milijuna HRK).

Kreditni i predujmovi kreditnim institucijama

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i predujmova bankama prema fazama umanjenja na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. Grupe i Banke prikazana je u sljedećoj tablici:

GRUPA								
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Knjigovodstvena vrijednost
2022.								
Središnje banke	2.450	-	-	2.450	(2)	-	-	2.448
Kreditne institucije	443	-	-	443	(1)	-	-	442
Ukupno	2.893	-	-	2.893	(3)	-	-	2.890

GRUPA								
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Knjigovodstvena vrijednost
2021.								
Središnje banke	3.879	-	-	3.879	(3)	-	-	3.876
Kreditne institucije	531	-	-	531	(1)	-	-	530
Ukupno	4.410	-	-	4.410	(4)	-	-	4.406

BANKA								
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Knjigovodstvena vrijednost
2022.								
Središnje banke	2.356	-	-	2.356	(1)	-	-	2.355
Kreditne institucije	244	-	-	244	(1)	-	-	243
Ukupno	2.600	-	-	2.600	(2)	-	-	2.598

BANKA								
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Knjigovodstvena vrijednost
2021.								
Središnje banke	3.794	-	-	3.794	(2)	-	-	3.792
Kreditne institucije	531	-	-	531	(1)	-	-	530
Ukupno	4.325	-	-	4.325	(3)	-	-	4.322

Za informacije o kretanju ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke pogledajte bilješku 32 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke, dio 'Financijski instrumenti koji se drže po amortiziranom trošku': tablica 'Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke - zajmovi i predujmovi kreditnim institucijama'.

Na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. nema kupljenih niti odobrenih kreditno umanjanih kredita i predujmova po amortiziranom trošku prema bankama (POCI).

14. Financijska imovina po amortiziranom trošku (nastavak)

Kreditni i predujmovi klijentima

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti kredita i predujmova klijentima prema fazama umanjenja na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. prikazana je u sljedećoj tablici:

GRUPA										
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
2022.										
Opće države	10.562	295	-	-	10.857	(11)	(12)	-	-	(23)
Ostala financijska društva	17	1	-	-	18	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	16.357	7.418	781	209	24.765	(93)	(459)	(517)	(99)	(1.168)
Kućanstva	18.158	5.433	1.174	9	24.774	(77)	(228)	(782)	(1)	(1.088)
Ukupno	45.094	13.147	1.955	218	60.414	(181)	(699)	(1.299)	(100)	(2.279)
2021.										
Opće države	8.749	723	-	-	9.472	(12)	(15)	-	-	(27)
Ostala financijska društva	24	3	9	-	36	(1)	-	(9)	-	(10)
Nefinancijske institucije	13.812	5.149	1.126	200	20.287	(128)	(555)	(782)	(108)	(1.573)
Kućanstva	18.707	2.886	1.530	10	23.133	(100)	(181)	(1.048)	(2)	(1.331)
Ukupno	41.292	8.761	2.665	210	52.928	(241)	(751)	(1.839)	(110)	(2.941)

BANKA										
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno
2022.										
Opće države	10.241	295	-	-	10.536	(8)	(12)	-	-	(20)
Ostala financijska društva	87	1	-	-	88	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	15.639	6.980	684	209	23.512	(85)	(422)	(457)	(99)	(1.063)
Kućanstva	15.491	4.889	1.027	9	21.416	(39)	(197)	(674)	(1)	(911)
Ukupno	41.458	12.165	1.711	218	55.552	(132)	(631)	(1.131)	(100)	(1.994)
2021.										
Opće države	8.405	723	-	-	9.128	(9)	(15)	-	-	(24)
Ostala financijska društva	142	3	-	-	145	(1)	-	-	-	(1)
Nefinancijske institucije	13.205	4.809	1.004	200	19.218	(121)	(512)	(717)	(108)	(1.458)
Kućanstva	15.912	2.579	1.328	10	19.829	(57)	(156)	(899)	(2)	(1.114)
Ukupno	37.664	8.114	2.332	210	48.320	(188)	(683)	(1.616)	(110)	(2.597)

Za informacije o kretanju ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke pogledajte bilješku 32 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke, dio 'Financijski instrumenti koji se drže po amortiziranom trošku': tablica 'Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke - zajmovi i predujmovi klijentima'.

15. Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak					Knjigovo dstvena vrijedno st
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
2022.											
Opće države	129	1	-	-	130	(1)	-	-	-	(1)	129
Kreditne institucije	86	3	-	-	89	-	-	-	-	-	89
Ostala financijska društva	30	3	-	-	33	-	-	-	-	-	33
Nefinancijske institucije	565	136	46	1	748	(6)	(2)	(42)	(1)	(51)	697
Kućanstva	329	27	66	-	422	(14)	(2)	(57)	-	(73)	349
Ukupno	1.139	170	112	1	1.422	(21)	(4)	(99)	(1)	(125)	1.297

u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak					Knjigovo dstvena vrijedno st
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
2021.											
Opće države	251	82	-	-	333	(3)	(1)	-	-	(4)	329
Kreditne institucije	78	1	-	-	79	-	-	-	-	-	79
Ostala financijska društva	21	2	-	-	23	-	-	-	-	-	23
Nefinancijske institucije	437	34	83	1	555	(6)	(2)	(71)	-	(79)	476
Kućanstva	339	29	101	-	469	(16)	(3)	(87)	-	(106)	363
Ukupno	1.126	148	184	1	1.459	(25)	(6)	(158)	-	(189)	1.270

u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak					Knjigovo dstvena vrijedno st
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
2022.											
Opće države	129	1	-	-	130	(1)	-	-	-	(1)	129
Kreditne institucije	82	3	-	-	85	-	-	-	-	-	85
Ostala financijska društva	23	1	-	-	24	-	-	-	-	-	24
Nefinancijske institucije	508	126	25	1	660	(4)	(2)	(23)	(1)	(30)	630
Kućanstva	3	7	22	-	32	-	-	(21)	-	(21)	11
Ukupno	745	138	47	1	931	(5)	(2)	(44)	(1)	(52)	879

u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak					Knjigovo dstvena vrijedno st
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
2021.											
Opće države	117	82	-	-	199	(2)	(1)	-	-	(3)	196
Kreditne institucije	74	1	-	-	75	-	-	-	-	-	75
Ostala financijska društva	18	2	-	-	20	-	-	-	-	-	20
Nefinancijske institucije	358	31	50	1	440	(4)	(2)	(44)	-	(50)	390
Kućanstva	3	7	29	-	39	-	(1)	(27)	-	(28)	11
Ukupno	570	123	79	1	773	(6)	(4)	(71)	-	(81)	692

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja sastoje se od faktoring potraživanja, potraživanja po kartičnom poslovanju i ostalih potraživanjima.

Za informacije o kretanju ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke pogledajte bilješku 32 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke, dio 'Financijski instrumenti koji se drže po amortiziranom trošku': tablica 'Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke - potraživanja od kupaca i ostala potraživanja'.

16. Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku

Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku prikazane su u izvještaju o financijskom položaju na poziciji 'Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku'. Pod tom pozicijom uključeni su 'Depoziti banaka', 'Depoziti klijenata', 'Izdani dužnički vrijednosni papiri' i 'Ostale financijske obveze'.

Kod naknadnog mjerenja financijskih obveza po amortiziranom trošku, troškovi kamata priznaju se u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope a prikazuju se na poziciji 'Kamatni trošak' pod 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka.

Dobici ili gubici nastali kao rezultat prestanka priznavanja financijske obveze priznaju se u račun dobiti i gubitka te prikazuju na poziciji 'Ostali dobiti ili gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak'.

Depoziti banaka

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Prekonoćni depoziti	172	213	172	224
Oročeni depoziti	6.129	6.235	2.838	2.664
Podređeni kredit	226	226	226	226
Repo ugovori	6	4.543	6	4.543
Depoziti od banaka	6.533	11.217	3.242	7.657

Na 31.prosinca 2022, oročeni depoziti od banaka uključuju zaduženje od povezanih osoba u iznosu 4.344 milijuna HRK za Grupu i 1.062 milijuna HRK za Banku (2021.: 4.166 milijuna HRK za Grupu i 1.059 milijuna HRK za Banku) te zaduženja od strane razvojnih banaka u iznosu 1.505 milijuna HRK za Grupu i 1.023 milijuna HRK za Banku (2021: 1.800 milijuna HRK za Grupu i 1.349 milijuna HRK za Banku).

Na 31.prosinca 2022, prosječno dospijeće zaduženja Grupe od povezanih osoba je 4,2 godine te je raspon kamatnih stopa 0,74%-5,74% (2021: prosječno dospijeće 4,5 godina i raspon kamatnih stopa od 0,26%-2,11%.) Krediti Banke od povezanih osoba dospijevaju u 2025. godini, a njihova kamatna stopa je 1,36% uvećana za 3-mjesečni EURIBOR.

Na 31. prosinca 2022., repo ugovori Banke primljeni od povezanih osoba iznose 1.246 milijuna HRK koji dospijevaju 2. siječnja 2023. i čija je kamatna stopa 2,10%.

Podređeni kredit primljen od povezanih osoba iznosi 226 milijuna HRK za Grupu i Banku na 31. prosinca 2022 (2021: 226 milijuna HRK za Grupu i Banku) te dospijeva u 2024. godini, a njegova kamatna stopa je 2,11% uvećana za 3-mjesečni EURIBOR.

Podređeni kredit (Tier 2 – dopunski kapital) je uključen u instrumente kapitala u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. Utjecaj Tier 2 instrumenata kapitala na stopu regulatornog kapitala iznosi +0,17% u 2022. (2021.: +0,24%).

Podređeni krediti, prema ugovoru, mogu se namiriti samo nakon potraživanja ostalih nepodređenih vjerovnika u slučaju likvidacije ili stečaja.

Grupa i Banka nisu imali nikakva neispunjenja obveza po glavnici i kamatama ili kakva druga kršenja u odnosu na svoje podređene obveze tijekom 2022. i 2021. godine.

16. Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku (nastavak)

Depoziti od klijenata

Na dan 31. prosinca 2022. Depoziti od klijenata uključuju zaduženje od HBOR-a u iznosu 1.225 milijuna HRK za Grupi i 1.189 milijuna HRK za Banku (2021. 1.225 milijuna HRK za Grupi i za Banku).

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Prekonoćni depoziti	49.186	65.750	46.925	63.009
Štedni depoziti	3.582	5.823	3.582	5.823
Ostala financijska društva	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	501	513	501	513
Kućanstva	3.081	5.310	3.081	5.310
Transakcijski računi	45.604	59.927	43.343	57.186
Opće države	3.322	3.857	3.190	3.644
Ostala financijska društva	1.442	1.416	1.285	1.460
Nefinancijske institucije	17.335	23.545	16.402	22.322
Kućanstva	23.505	31.109	22.466	29.760
Oročeni depoziti	19.082	18.448	18.002	17.404
Depoziti s ugovorenim dospijecom	18.751	17.982	17.671	16.939
Štedni depoziti	16.554	16.073	16.071	15.658
Ostala financijska društva	1.192	2.013	1.187	1.991
Nefinancijske institucije	1.673	2.065	1.673	2.065
Kućanstva	13.689	11.995	13.211	11.602
Transakcijski računi	2.197	1.909	1.600	1.281
Opće države	1.669	1.413	1.600	1.281
Ostala financijska društva	264	253	-	-
Nefinancijske institucije	256	243	-	-
Kućanstva	8	-	-	-
Depoziti razročni uz najavu	331	466	331	465
Opće države	10	8	10	8
Ostala financijska društva	28	1	28	1
Nefinancijske institucije	183	162	183	162
Kućanstva	110	295	110	294
Repo ugovori	-	-	-	-
Opće države	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	-	-	-	-
Depoziti od klijenata	68.268	84.198	64.927	80.413
Opće države	5.001	5.278	4.800	4.933
Ostala financijska društva	2.926	3.683	2.500	3.452
Nefinancijske institucije	19.948	26.528	18.759	25.062
Kućanstva	40.393	48.709	38.868	46.966
Ostale financijske obveze	748	888	199	294

16. Financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku (nastavak)

Ostale financijske obveze

Ostale financijske obveze sastoje se od obveza po kartičnim transakcijama, obveza po računima (prema inozemnim i domaćim dobavljačima) i ostalih financijskih obveza.

Izdani dužnički vrijednosni papiri

Banka izdaje obveznice na domaćem i međunarodnom tržištu kapitala kako bi se ispunio minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze (MREL).

Banka ima intenciju i dalje izdavati na tržištu kapitala te tako Banka jača neovisnosti u strukturi financiranja.

Tijekom 2022. godine nije bilo potrebno izdanje obveznica.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Izdani dužnički vrijednosni papiri	4.010	3.646	4.010	3.646
Obveznice	4.010	3.646	4.010	3.646
Izdani dužnički vrijednosni papiri	4.010	3.646	4.010	3.646

Analiza dužničkih vrijednosnih papira izdanih na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. je prikazana u donjoj tablici:

2022.	Valuta	Nominalna vrijednost u milijunima EUR	Nominalna vrijednost u milijunima HRK	Kamata	Datum izdanja	Dospijeće
Senior	HRK	-	300	1,50%	30.11.2018	30.11.2023
Senior Preferred	EUR	45	339	0,85%	5.2.2021	5.2.2026
Senior Preferred	EUR	400	3.014	0,84%	6.7.2021	6.7.2028
Ukupno		445	3.653			

2021.	Valuta	Nominalna vrijednost u milijunima EUR	Nominalna vrijednost u milijunima HRK	Kamata	Datum izdanja	Dospijeće
Senior	EUR	50	376	1,81%	30.11.2017	30.11.2022
Senior	HRK	-	300	1,50%	30.11.2018	30.11.2023
Senior Preferred	EUR	45	338	0,85%	5.2.2021	5.2.2026
Senior Preferred	EUR	400	3.007	0,84%	6.7.2021	6.7.2028
Ukupno		495	4.021			

Financijski instrumenti po fer vrijednosti

FINANCIJSKI INSTRUMENTI KOJI SE MJERE PO FER VRIJEDNOSTI KROZ DOBIT ILI GUBITAK

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak predstavlja rezidualnu kategoriju financijske imovine.

Financijska imovina raspoređuje se u ovu kategoriju ukoliko ne zadovoljava kriterije klasifikacije u kategoriju financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, odnosno ne zadovoljava SPPI test ili se drži unutar ostalih poslovnih modela. Za takvu financijsku imovinu očekuje se da će se prodati prije dospeljeća ili se njome upravlja i mjeri uspješnost osnovom fer vrijednosti. Takvi poslovni modeli tipični su za imovinu koja se drži radi trgovanja, imovinu čija se vrijednost očekuje da će se primarno ostvariti prodajom. Nadalje, financijska imovina čiji ugovorni novčani tokovi ne zadovoljavaju SPPI test automatski se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Dužnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak prikazani su u izvještaju o financijskom položaju na poziciji 'Financijska imovina koja se drži radi trgovanja' podkategorija 'Ostala financijska imovina koja se drži radi trgovanja' i 'Financijska imovina kojom se ne trguje mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak' podkategorija ('Dužnički vrijednosni papiri', 'Kredit i predujmovi kreditnim institucijama' i 'Kredit i predujmovi klijentima'). Financijska imovina kojom se ne trguje sastoji se od financijske imovine koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak te se prikazuje kao 'Financijska imovina koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak', podkategorija 'Dužnički vrijednosni papiri' unutar Bilješke 19. Financijska imovina kojom se ne trguje obavezno se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak kada ne zadovoljava SPPI test ili se drži unutar ostalih poslovnih modela koji nisu namijenjeni trgovanju.

Vlasnički instrumenti koji se drže radi trgovanja mjere se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak a prikazani su u izvještaju o financijskom položaju na poziciji 'Ostala financijska imovina koja se drži radi trgovanja' pod pozicijom 'Financijska imovina koja se drži radi trgovanja'. Oni vlasnički instrumenti koji se ne drže radi trgovanja ali se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak prikazani su na poziciji 'Financijska imovina kojom se ne trguje mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak' (podkategorija 'Vlasnički instrumenti') u Bilješki 19.

Dobici ili gubici koji proizlaze iz naknadnog mjerenja financijske imovine unutar ove kategorije priznaju se kako slijedi:

- Promjene fer vrijednosti priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost' za financijsku imovinu koja se drži radi trgovanja te na poziciji 'Dobici ili gubici s osnove financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak' za financijsku imovinu kojom se ne trguje a mjeri se po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka
- Prihodi od kamate priznaju se u račun dobiti i gubitka, bez uzimanja u obzir naknada ili troškova povezanih sa financijskom imovinom i prikazuju na poziciji 'Ostali slični prihodi' pod pozicijom 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka
- Prihodi od dividendi priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju se na poziciji 'Prihodi od dividendi' u računu dobiti i gubitka
- Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost'.

Kod prestanka priznavanja financijske imovine, dobici ili gubici priznaju se u račun dobiti i gubitka te se prikazuju na poziciji 'Neto rezultat trgovanja' za financijsku imovinu koja se drži radi trgovanja ili na poziciji 'Dobici ili gubici s osnove financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak' za financijsku imovinu koja se ne drži radi trgovanja a mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Financijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak uključuju financijske obveze koje se drže radi trgovanja. Financijske obveze koje se drže radi trgovanja se u izvještaju o financijskom položaju prikazuju na poziciji 'Derivati' i 'Ostale financijske obveze' pod pozicijom 'Financijske obveze koje se drže radi trgovanja'.

Naknadno mjerenje financijskih obveza unutar ove kategorije provodi se po fer vrijednosti s time da se dobici ili gubici koji proizlaze iz mjerenja iskazuju kako slijedi:

- Kamatni troškovi priznaju se u račun dobiti i gubitka i prikazuju na poziciji 'Ostali slični troškovi' pod pozicijom 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka
- Promjene fer vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka i prikazuju se na poziciji 'Neto rezultat trgovanja' u računu dobiti i gubitka, za financijske obveze koje se drže radi trgovanja
- Kod prestanka priznavanja financijske obveze koja se drži radi trgovanja, dobici ili gubici priznaju se u račun dobiti i gubitka te se prikazuju na poziciji 'Neto rezultat trgovanja'.

17. Derivativi koji se drže radi trgovanja

Derivativi su financijski instrument ili drugi ugovori sa sve tri sljedeće karakteristike:

- _ čija se vrijednost mijenja prema promjeni određene kamatne stope, cijene financijskog instrumenta, cijene robe, tečaja, indeksa cijena, kreditne sposobnosti ili kreditnog indeksa ili slične varijable, pod uvjetom da ako se radi o nefinancijskoj varijabli, ta varijabla nije specifična za određenu stranku ugovora (nazvana "odnosna" varijabla),
- _ koji ne zahtijevaju početno neto ulaganje ili relativno malo neto ulaganje u odnosu na ulaganje koje se zahtijeva za druge vrste ugovora za koje se očekuje da slično reagiraju na promjene tržišnih uvjeta,
- _ koji se podmiruju na neki budući datum.

U okviru redovnog poslovanja Grupa zaključuje ugovore o derivativnim financijskim instrumentima u svrhu upravljanja valutnim rizikom, rizikom likvidnosti i kamatnim rizikom. Derivativi Grupe uključuju forward ugovore, swap ugovore, opcije, ročnice i kamatne swapove.

Derivativni financijski instrumenti klasificiraju se kao financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja. U izvještaju o financijskom položaju prikazani su pod pozicijom 'Derivativi' unutar pozicije 'Financijska imovina ili financijske obveze koje se drže radi trgovanja'.

Derivativi se priznaju po fer vrijednosti i prikazuju kao imovina ako je njihova fer vrijednost pozitivna ili kao obveze ako je njihova fer vrijednost negativna. Promjene fer vrijednosti derivativa koji se drže radi trgovanja prikazuju se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost'. Kamatni trošak i kamatni prihod obračunat po derivativnim financijskim instrumentima prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Ostali slični prihodi' ili 'Ostali slični troškovi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod'.

u milijunima HRK	2021.			2022.			GRUPA
	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost	
Derivativi iskazani u knjizi trgovanja	8.524	67	56	3.995	190	172	
Kamatni	1.628	30	20	1.947	172	155	
Trgovanje devizama	6.896	37	36	2.048	18	17	
Derivativi iskazani u knjizi banke	601	3	-	1.349	3	3	
Trgovanje devizama	601	3	-	1.349	3	3	
Ukupno	9.125	70	56	5.344	193	175	

u milijunima HRK	2021.			2022.			BANKA
	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost	Nominalni iznos	Pozitivna fer vrijednost	Negativna fer vrijednost	
Derivativi iskazani u knjizi trgovanja	8.524	67	56	3.995	190	172	
Kamatni	1.628	30	20	1.947	172	155	
Trgovanje devizama	6.896	37	36	2.048	18	17	
Derivativi iskazani u knjizi banke	601	3	-	1.349	3	3	
Trgovanje devizama	601	3	-	1.349	3	3	
Ukupno	9.125	70	56	5.344	193	175	

18. Ostala financijska imovina namijenjena trgovanju

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Dužnički vrijednosni papiri	75	4	75	4
Opće države	75	4	75	4
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	75	4	75	4

Financijska imovina i obveze namijenjene trgovanju iskazuju se po fer vrijednosti koja se bazira na kotiranim cijenama. U uvjetima u kojima kotirane cijene nisu dostupne, fer vrijednost ovih vrijednosnih papira procjenjuje se i jednaka je sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova.

Na dan 31. prosinca 2021. financijska imovina namijenjena trgovanju predstavlja trezorski zapis Ministarstva financija sa dospijecem u 2022. godini i kamatnom stopom od 0,00%. Na dan 31. prosinca 2022. financijska imovina namijenjena trgovanju predstavlja obveznica Republike Austrije sa dospijecem u 2023. godini i kamatnom stopom od 0,00%.

19. Financijska imovina koja nije namijenjena trgovanju, a obvezno se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitka

Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Vlasnički instrumenti	10	21	10	19
Dužnički vrijednosni papiri	65	39	60	39
Ostala financijska društva	50	33	45	33
Nefinancijske institucije	15	6	15	6
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	75	60	70	58

FINANCIJSKA IMOVINA ČIJA SE FER VRIJEDNOST MJERI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

Ne derivatna financijska imovina raspoređuje se u kategoriju financijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko su ispunjena sljedeća dva uvjeta:

- Financijska imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje financijske imovine, i
- Ugovoreni uvjeti po toj financijskoj imovini rezultiraju, na određene datume, novčanim tokovima koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Unutar ove kategorije raspoređuju se dužnički financijski instrumenti te vlasnički instrumenti za koje Grupa, pri početnom priznavanju, neopozivo, odluči naknadno ih mjeriti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Poslovni cilj dužničkih instrumenata raspoređenih u ovu kategoriju je, pored ostvarivanja kamatnih prihoda, upravljanje internim/eksternim potrebama za likvidnošću, učinkovito plasiranje viška likvidnosti ili realiziranje fer vrijednosti. Slijedom navedenog, unutar poslovnog modela ove kategorije mjerenja prodaja nije ograničena već je jedan od načina ostvarenja ciljeva. U izvještaju o financijskom položaju ovi dužnički instrumenti prikazuju se na poziciji 'Dužnički vrijednosni papiri', pod pozicijom 'Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit'.

Za određena ulaganja u vlasničke instrumente, koji se ne drže radi trgovanja, Grupa je izabrala opciju mjerenja istih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ta opcija primjenjuje se za strateška, značajna ulaganja u poslovne odnose. U izvještaju o financijskom položaju vlasnički instrumenti iz ove kategorije mjerenja prikazuju se na poziciji 'Vlasnički instrumenti', pod pozicijom 'Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit'.

Pri priznavanju dobitaka ili gubitaka koji proizlaze iz naknadnog mjerenja financijske imovine unutar ove kategorije potrebno je razdvojiti tretman vlasničkih instrumenata od dužničkih:

Vlasnički instrumenti

- Promjene fer vrijednosti priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, a prikazuju se na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti vlasničkih instrumenata' u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti
- Prihodi od dividendi priznaju se u račun dobiti i gubitka (osim ako je jasno da dividenda predstavlja povrat dijela troškova ulaganja), a prikazuju se na poziciji 'Prihod od dividendi' u računu dobiti i gubitka
- Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, a prikazuju se na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti vlasničkih instrumenata' u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Dobici ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ne mogu se reklasificirati u račun dobiti i gubitka. Međutim, kod prestanka priznavanja vlasničkih instrumenata iz ove kategorije mjerenja, akumulirani iznos iz ostale sveobuhvatne dobiti prenosi se u zadržanu dobit.

Dužnički instrumenti

- Promjene fer vrijednosti priznaju se u ostalu sveobuhvatnu dobit, a prikazuju se na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti dužničkih instrumenata' u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti
- Prihodi od kamate priznaju se u račun dobiti i gubitka primjenom metode efektivne kamatne stope, a prikazuju se na poziciji 'Kamatni prihod' pod 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka

- _ Rezervacije za umanjenje vrijednosti (dobici i gubici) priznaju se u račun dobiti i gubitka, a prikazuju se na poziciji 'Umanjenje vrijednosti koje proizlazi iz financijskih instrumenata' u računu dobiti i gubitka
- _ Dobici ili gubici koji proizlaze iz promjene tečaja priznaju se, sukladno zahtjevima MRS-a 21 'Učinci promjene tečaja stranih valuta', u računu dobiti i gubitka za komponente koje čine amortizirani trošak te imovine, na poziciji 'Neto rezultat iz trgovanja i svođenja na fer vrijednost', a unutar ostale sveobuhvatne dobiti za ostali dio imovine (razlika do fer vrijednosti), na poziciji 'Rezerva fer vrijednosti dužničkih instrumenata'

Kod prestanka priznavanja dužničkih instrumenata, dobiti ili gubici priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prenose se u račun dobiti i gubitka te su prikazani na poziciji 'Ostali dobiti ili gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak'.

20. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – vlasnički instrumenti

Korištenje opcije FVOCI opcije mjerenja za vlasničke instrumente podliježe posebnom procesu odobravanja na razini Grupe. Klasifikacija i mjerenje po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) primjenjuje se za ulaganja koja se ne drže radi trgovanja i u kojima Grupa ima strateški interes. Strateški interes dokazuje se značajnim poslovnim vezama između ulagatelja (subjekta Grupe) i subjekta u koji se ulaže te ostalih udjela u nekonsolidiranim subjektima koji se ne drže radi trgovanja a koji su stečeni na nedobrovoljnoj osnovi, primjerice kroz zamjenu duga glavnicom (debt to equity swap).

Knjigovodstvena vrijednost vlasničkih instrumenata čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na dan 31. prosinca 2022. iznosi 4 milijuna HRK za Grupu i za Banku (2021.: 4 milijuna HRK za Grupu i za Banku).

Tijekom 2022. godine prestanak priznavanja takvih instrumenata nije imao utjecaja na knjigovodstvenu vrijednost takvog instrumenta budući da je njegova fer vrijednost bila nula i pokrenuta je zatvaranjem subjekta. Kumulativni gubitak fer vrijednosti koji je prenesen iz akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti u zadržanu dobit nakon takvog prestanka priznavanja iznosio je 1 milijun HRK (2021.: 111 milijuna HRK dobiti za Grupu i 95 milijuna HRK dobiti za Banku)

21. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti

Analiza bruto knjigovodstvenih vrijednosti i pripadajućih kreditnih gubitaka dužničkih vrijednosnih papira Grupe i Banke čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po fazama umanjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2022. iznosi:

21. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti (nastavak)

GRUPA											
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Amortizirani trošak	Akumulirane OCI promjene	Fer vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno			
2022.											
Opće države	7.524	1.313	-	8.837	(5)	(33)	-	(38)	8.799	(799)	8.000
Kreditne institucije	572	-	-	572	(16)	-	-	(16)	556	(13)	543
Nefinancijske institucije	189	455	-	644	-	(14)	-	(14)	630	(10)	620
Ukupno	8.285	1.768	-	10.053	(21)	(47)	-	(68)	9.985	(822)	9.163

GRUPA											
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Amortizirani trošak	Akumulirane OCI promjene	Fer vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno			
2021.											
Opće države	9.879	691	-	10.570	(7)	(32)	-	(39)	10.531	123	10.654
Kreditne institucije	749	-	-	749	(18)	-	-	(18)	731	23	754
Nefinancijske institucije	258	276	-	534	(3)	(21)	-	(24)	510	25	535
Ukupno	10.886	967	-	11.853	(28)	(53)	-	(81)	11.772	171	11.943

BANKA											
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Amortizirani trošak	Akumulirane OCI promjene	Fer vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno			
2022.											
Opće države	7.097	1.313	-	8.410	(2)	(33)	-	(35)	8.375	(755)	7.620
Kreditne institucije	572	-	-	572	(16)	-	-	(16)	556	(13)	543
Nefinancijske institucije	189	455	-	644	-	(14)	-	(14)	630	(10)	620
Ukupno	7.858	1.768	-	9.626	(18)	(47)	-	(65)	9.561	(778)	8.783

BANKA											
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost				Kreditni gubitak				Amortizirani trošak	Akumulirane OCI promjene	Fer vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno			
2021.											
Opće države	9.375	691	-	10.066	(4)	(32)	-	(36)	10.030	124	10.154
Kreditne institucije	750	-	-	750	(18)	-	-	(18)	732	23	755
Nefinancijske institucije	258	276	-	534	(3)	(21)	-	(24)	510	25	535
Ukupno	10.383	967	-	11.350	(25)	(53)	-	(78)	11.272	172	11.444

21. Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti (nastavak)

Bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih instrumenata čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, jednaka je amortiziranom trošku prije usklađenja za iznos rezervacija za očekivane kreditne gubitke.

U skladu s MSFI 9, za dužničke instrumente klasificirane u ovu kategoriju, ostala sveobuhvatna dobit sastoji se od učinka očekivanih kreditnih gubitaka priznatih u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i promjena fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Za informacije o kretanju ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke pogledajte bilješku 32 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke, dio 'Financijska imovina čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti': tablica 'Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke – dužnički instrumenti financijske imovine'.

Na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. nema kupljenih ili nastalih kreditno umanjenih dužničkih vrijednosnih papira (POCI) čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Dužnički vrijednosni papiri sastoje se od obveznica Republike Hrvatske te drugih državnih i korporativnih obveznica.

Obveznice Republike Hrvatske su dužnički vrijednosni papiri koji kotiraju na burzi izdani u kunama, eurima i dolarima s fiksnim prinosom. Obveznice dospijevaju u razdoblju od 2023. do 2033. godine i nose kamatnu stopu od 0,250% do 6,000% godišnje.

Obveznice Republike Poljske su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u dolarima i eurima te uvrštene na burze. Ove obveznice dospijevaju u razdoblju od 2023. do 2029. godine i nose kamatnu stopu od 0,875% do 5,250% godišnje. Obveznice Republike Crne Gore su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u eurima i uvrštene na burze. Ove obveznice dospijevaju od 2025. do 2029. godine i nose kamatnu stopu od 2,550% do 3,375% godišnje. Obveznice Republike Slovačke su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u eurima te uvrštene na burze. Ove obveznice dospijevaju od 2023. do 2036. godine i nose kamatnu stopu od 0,000% do 3,375% godišnje. Obveznice Republike Slovenije su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirane u eurima te uvrštene na burze. Ove obveznice dospijevaju od 2031. do 2035. godine i nose kamatnu stopu od 0,125% do 1,500% godišnje. Obveznica Republike Latvije je dužnički vrijednosni papir s fiksnim prinosom, denominirana u eurima i uvrštena na burzu. Ova obveznica dospijeva 2030. godine i nosi kamatnu stopu od 0,250% godišnje. Obveznica Republike Irske je dužnički vrijednosni papir s fiksnim prinosom, denominirana u eurima i uvrštena na burzu. Ova obveznica dospijeva 2035. godine i nosi kamatnu stopu od 0,400% godišnje. Obveznice Sjedinjenih Američkih Država su dužnički vrijednosni papiri s fiksnim prinosom, denominirani u dolarima i uvrštene na burzu. Ove obveznice dospijevaju od 2028. do 2031. godine i nose kamatnu stopu od 0,750% do 3,125% godišnje.

Također, u financijskoj imovini po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nalaze se obveznice Europske investicijske banke denominirane u dolarima koje dospijevaju od 2024. do 2025. godine i nose kamatnu stopu od 0,625% do 3,250% godišnje, obveznica EBRDa denominirana u dolarima koja dospijeva 2023. godine i nosi kamatnu stopu od 2,750% godišnje, obveznica IBRDa denominirana u dolarima koja dospijeva 2024. godine i nosi kamatnu stopu od 1,500% godišnje te obveznice KfW banke denominirane u dolarima koje dospijevaju od 2024. do 2025. godine i nose kamatnu stopu od 1,375% do 2,000% godišnje.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iskazuje se po fer vrijednosti koja se bazira na kotiranim cijenama. U uvjetima u kojima kotirane cijene nisu dostupne, fer vrijednost ovih vrijednosnih papira procjenjuje se koristeći sadašnju vrijednost budućih novčanih tokova.

Financijski instrumenti – ostale objave

22. Fer vrijednost imovine i obveza

Fer vrijednost financijskih instrumenata

Vrednovanje po fer vrijednosti u Grupi bazira se prvenstveno na vanjskim izvorima podataka (cijene tržišta vrijednosnica ili brokerske kotacije na likvidnim dijelovima tržišta). Financijski instrumenti za koje se fer vrijednost utvrđuju na temelju kotiranih tržišnih cijena su uglavnom uvrštene vrijednosnice i derivati kao i likvidne OTC obveznice.

Ako se fer vrijednosti financijske imovine i financijskih obveza evidentiranih u bilanci ne mogu dobiti s aktivnih tržišta, one se određuju korištenjem različitih tehnika vrednovanja koje uključuju korištenje matematičkih modela. Ulazni podaci za ove modele dobiveni su iz vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, ali kada vidljivi tržišni podaci nisu dostupni potrebna je prosudba za utvrđivanje fer vrijednosti. Objave o modelima vrednovanja, hijerarhiji fer vrijednosti i fer vrijednosti financijskih instrumenata mogu se pronaći u nastavku.

Svi financijski instrumenti se vrednuju po fer vrijednosti periodično.

Financijska imovina po fer vrijednosti u izvještaju o financijskom položaju

Opis modela vrednovanja i ulaznih podataka

Grupa koristi modele vrednovanja koji su interno testirani i za koje su parametri vrednovanja (kao što su kamate, tečajevi, volatilnost i kreditna marža) utvrđeni neovisno. U slučaju negativnog kamatnog okruženja Grupa koristi modele koji su se u stanju nositi sa postavljenim tržišnim uvjetima. Zbog toga, takve negativne kamatne stope ne ograničavaju modele vrednovanja.

Dužnički vrijednosni papiri

Za plain vanilla (fiksne i varijabilne) dužničke vrijednosne papire, fer vrijednost se izračunava diskontiranjem budućih novčanih tokova koristeći diskontiranu krivulju ovisno o kamatnoj stopi za valutu pripadajućeg izdanja i usklađenjem marže. Usklađenje marže obično se dobiva iz krivulje kreditne marže izdavatelja. Ako niti jedna krivulja izdavatelja nije dostupna, marža proizlazi iz proxy instrumenta i usklađuje se za razlike u rizičnom profilu instrumenata. Ako proxy nije dostupan, usklađenje marže se procjenjuje korištenjem ostalih informacija, uključujući procjenu kreditne marže na temelju internog rejtinga i PD rejtinga ili upravljačkom procjenom. Za složenije dužničke vrijednosne papire (npr. uključujući opcije – sa svojstvima kao što su callable, cap/floor, index-linked) fer vrijednost se određuje pomoću kombinacija modela diskontiranih novčanih tokova i sofisticiranijih tehnika modeliranja uključujući metode opisane za OTC- derivativi.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti kojima se ne trguje i koji imaju kotirane tržišne cijene na aktivnom tržištu vrednuju se korištenjem kotirane tržišne cijene. Za ostala ulaganja u vlasničke instrumente kojima se ne trguje, fer vrijednost se utvrđuje standardnim modelima vrednovanja koristeći također nevidljive ulazne parametre. Ovi modeli uključuju metodu usklađenja neto vrijednosti imovine, pojednostavljeni pristup prihodima, model diskontiranja dividendi i metodu višestruko usporedivih tvrtki.

Metoda usklađenja neto imovine zahtijeva od ulagatelja da utvrdi fer vrijednost pojedinačne imovine i obveza priznatih u izvještaju o financijskom položaju društva, kao i fer vrijednost bilo koje nepriznate imovine i obveza na dan mjerenja. Rezultirajuće fer vrijednosti priznate i nepriznate imovine i obveza trebale bi stoga predstavljati fer vrijednost kapitala društva u koje je uloženo.

Model diskontiranja dividende pretpostavlja da je cijena vlasničkih instrumenata koje je izdao subjekt jednaka sadašnjoj vrijednosti svih njegovih očekivanih budućih dividendi u trajnom razdoblju. Slično modelu diskontiranja dividende, pojednostavljeni pristup prihodima procjenjuje fer vrijednost na temelju budućih prihoda. Međutim, može se koristiti i kada je dostupan samo jednogodišnji planirani prihod. Pojednostavljeni pristup prihodima i model diskontiranja dividende diskontiraju buduću prihod i dividende koristeći trošak kapitala. Trošak kapitala ovisi o nerizičnoj stopi, premiji tržišnog rizika, levered beti i premiji rizika zemlje. Levered beta je dobivena iz klasifikacije industrije koju objavljuje i održava Damodaran.

22. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

U nekim slučajevima, tehnike za vlasničke instrumente kojima se ne trguje također mogu uključivati metode višestruko usporedivih kompanija. To su tehnike vrednovanja koje koriste cijene i druge relevantne informacije generirane tržišnim transakcijama uključujući usporedive slične kompanije društva u koje se ulaže kako bi se dobilo višestruko vrednovanje iz kojeg se može zaključiti navedena fer vrijednost kapitala ili vrijednost društva u koje se ulaže.

OTC-derivativni financijskih instrumenti

Derivativni instrumenti kojima se trguje na likvidnom tržištu se vrednuju standardnim valuacijskim modelima.

Grupa vrednuje derivative po mid cijenama. Da bi se reflektirao potencijalni bid-ask spread relevantnih pozicija, radi se prilagodba na temelju tržišne likvidnosti. Parametri za podešavanje ovise o vrsti proizvoda, valuti, ročnosti i nominalnoj vrijednosti. Parametri se revidiraju redovito ili u slučaju značajnih tržišnih oscilacija. Netiranje se ne primjenjuje u slučaju navedenih prilagodbi.

Prilagodba izloženosti kreditnom vrednovanju druge ugovorne strane (CVA) i prilagodba kreditnom vrednovanju s aspekta druge ugovorne strane (DVA) se računaju za OTC derivative. CVA prilagodba se vodi sa očekivanom pozitivnom izloženošću svih derivata i ovisi o kreditnoj kvaliteti druge ugovorne strane. DVA prilagodba se temelji na negativnoj očekivanoj izloženosti Banke i ovisi o bančinoj kreditnoj kvaliteti. Banka je implementirala pristup gdje se modeliranje očekivane izloženosti zasniva na strategiji replikacije opcija. Ovaj pristup uzima u obzir najvažnije portfelje i proizvode. Metodologija za preostale klijente i proizvode utvrđuje se u skladu s tržišnom vrijednosti uvećanom za dodanu vrijednost. Vjerojatnost nastanka statusa neispunjenja obveza druge ugovorne strane koja ne kotira na tržištu utvrđuje se iz internih PD-jeva, svrstanih u košarice, likvidnih društava izlistanih na centralnom europskom tržištu. U skladu s time zadovoljen je koncept baziran na tržišnim cijenama. Druge ugovorne strane sa izdanim obveznicama ili CDS tržištem vrednuju se pripadajućim PD-jem proizašlim iz cijena. Bančina vjerojatnost statusa neispunjenja obveza proizlazi iz buy-back levela bančnih izdanja.

Sukladno opisanoj metodologiji, akumulirani CVA je iznosio 394 tisuće HRK na 31. prosinca 2022. (2021.: 2 milijuna HRK), dok je DVA iznosio 8 milijuna HRK na 31. prosinca 2022. (2021.: 1 milijun HRK).

Provjera i kontrola

Odgovornost za vrednovanje pozicija mjerenih po fer vrijednosti je neovisna od jedinica trgovanja. Dodatno, Grupa ima implementiranu neovisnu funkciju provjere valjanosti kako bi se osiguralo razdvajanje između jedinica odgovornih za razvoj modela, utvrđivanje fer vrijednosti i validaciju. Cilj nezavisnog modela provjere valjanosti je ocijeniti modele rizika koji proizlaze iz teorijskih temelja modela, prikladnosti ulaznih podataka (tržišni podaci) i kalibraciju modela.

Struktura fer vrijednosti

Financijska imovina i financijske obveze vrednovane po fer vrijednosti kategoriziraju se u tri razine MSFI hijerarhije fer vrijednosti.

Razina 1 hijerarhije fer vrijednosti

Fer vrijednosti financijskih instrumenata kojima je dodijeljena razina 1 hijerarhije fer vrijednosti, određuju se na temelju kotiranih cijena na aktivnim tržištima za identičnu financijsku imovinu i obveze. Preciznije, procijenjena se fer vrijednost može iskazati kao Razina 1 ako se transakcije pojavljuju dovoljno često, dosljednih volumena i cijena na trajnoj osnovi.

To uključuje dionice, državne obveznice, kao i ostale obveznice i sredstva, s kojima se trguje na visoko likvidnim i aktivnim tržištima.

22. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Razina 2 hijerarhije fer vrijednosti

U slučaju da se tržišna kotacija koristi za vrednovanje, ali zbog ograničene likvidnosti, tržište se ne kvalificira kao aktivno (izvedeno iz dostupnih pokazatelja tržišne likvidnosti) instrument se klasificira kao Razina 2. Ako tržišne cijene nisu dostupne, fer vrijednost se određuje pomoću modela procjene koji se temelje na vidljivim tržišnim podacima. Ako su svi ulazni podaci u modelu procjene vidljivi, instrument se klasificira kao Razina 2 hijerarhije fer vrijednosti. Procjena Razine 2 koristi krivulje prinosa, kreditne marže i volatilnost kao vidljive tržišne parametre.

To uključuje OTC – derivative, manje likvidne dionice, obveznice, sredstva i vlastita izdanja.

Razina 3 hijerarhije fer vrijednosti

U nekim slučajevima, fer vrijednost se ne može odrediti niti na temelju dovoljno često kotiranih tržišnih cijena ni na temelju modela procjene vrijednosti koji se oslanjaju isključivo na vidljive tržišne podatke. U tim slučajevima pojedini parametri vrednovanja koji nisu vidljivi na tržištu, procjenjuju se na temelju razumnih pretpostavki. Ako neki od značajnih ulaznih podataka u modelu procjene nije vidljiv ili se korištena kotirajuća cijena ažurira rijetko, instrument se klasificira kao razina 3 hijerarhije fer vrijednosti. Najčešće korišteni ulazni podatak za procjenu fer vrijednosti instrumenata klasificiranih u Razinu 3, osim vidljivih parametara, je kreditna marža kao nevidljivi parametar.

Nadalje, interno izračunat trošak kapitala i usklađenja izvršena na kapitalu (u metodi usklađene neto vrijednosti imovine) su nevidljivi parametri koji se koriste kao ulazni podaci kod vrednovanja vlasničkih instrumenata kojima se ne trguje.

Mjerenje Razine 3 uključuje dionice, udjele i sredstva koji ne kotiraju na aktivnom tržištu, nelikvidne obveznice.

Dodjeljivanje razina hijerarhije fer vrijednosti pozicijama i bilo kakve promjene između razina se reflektiraju na kraju izvještajnog razdoblja.

Reklasifikacija iz Razine 1 hijerarhije fer vrijednosti u Razinu 2 ili Razinu 3 i obrnuto izvršit će se ako financijski instrumenti više ne zadovoljavaju kriterije opisane u razinama iznad.

Tablica ispod prikazuje klasifikacije financijskih instrumenata prikazanih po fer vrijednosti s obzirom na razine hijerarhije fer vrijednosti.

u milijunima HRK	GRUPA							
	2021.				2022.			
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Imovina								
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	145	-	145	4	193	-	197
Derivativi	-	70	-	70	-	193	-	193
Ostala financijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	75	-	75	4	-	-	4
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	27	-	48	75	30	-	30	60
Vlasnički instrumenti	-	-	10	10	13	-	8	21
Dužnički vrijednosni papiri	27	-	38	65	17	-	22	39
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10.876	695	376	11.947	6.827	2.252	88	9.167
Vlasnički instrumenti	-	-	4	4	-	2	2	4
Dužnički vrijednosni papiri	10.876	695	372	11.943	6.827	2.250	86	9.163
Ukupno imovina	10.903	840	424	12.167	6.861	2.445	118	9.424
Obveze								
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	-	56	-	56	-	175	-	175
Derivativi	-	56	-	56	-	175	-	175
Ukupne obveze	-	56	-	56	-	175	-	175

22. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

BANKA								
u milijunima HRK	2021.				2022.			
	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Imovina								
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	145	-	145	4	193	-	197
Derivativi	-	70	-	70	-	193	-	193
Ostala financijska imovina koja se drži radi trgovanja	-	75	-	75	4	-	-	4
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	22	-	48	70	30	-	28	58
Vlasnički instrumenti	-	-	10	10	13	-	6	19
Dužnički vrijednosni papiri	22	-	38	60	17	-	22	39
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10.454	695	299	11.448	6.519	2.252	16	8.787
Vlasnički instrumenti	-	-	4	4	-	2	2	4
Dužnički vrijednosni papiri	10.454	695	295	11.444	6.519	2.250	14	8.783
Ukupno imovina	10.476	840	347	11.663	6.553	2.445	44	9.042
Obveze								
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	-	56	-	56	-	175	-	175
Derivativi	-	56	-	56	-	175	-	175
Ukupne obveze	-	56	-	56	-	175	-	175

Proces procjene za financijske instrumente kategorizirane kao Razina 3

Procjena financijskih instrumenata kategoriziranih kao Razina 3 uključuje jedan ili više značajnih ulaznih podataka koji nisu vidljivi na tržištu. Moraju se učiniti dodatne mjere provjera cijene. Ovo može uključivati pregled važnih povijesnih podataka i ispitivanje sličnih transakcija, između ostaloga. Ovo uključuje procjene i prosudbe stručnjaka.

Prijenos iz Razine 1 i Razine 2

Ova tablice prikazuje prijenos iz Razine 1 i Razine 2 financijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti u izvještaju o financijskom položaju.

GRUPA				
u milijunima HRK	2021.		2022.	
	Prijenos u Razinu 1	Prijenos u Razinu 2	Prijenos u Razinu 1	Prijenos u Razinu 2
Vrijednosni papiri				
Prijenos iz Razine 1	-	202	-	1.534
Prijenos iz Razine 2	355	-	-	-
Prijenos iz Razine 3	-	14	-	266
Kupnje/prodaje/dospjeća	667	(102)	27	234
Ukupna promjena za godinu	820	(241)	(1.506)	2.034

BANKA				
u milijunima HRK	2021.		2022.	
	Prijenos u Razinu 1	Prijenos u Razinu 2	Prijenos u Razinu 1	Prijenos u Razinu 2
Vrijednosni papiri				
Prijenos iz Razine 1	-	202	-	1.534
Prijenos iz Razine 2	355	-	-	-
Prijenos iz Razine 3	-	14	-	266
Kupnje/prodaje/dospjeća	861	(102)	27	234
Ukupna promjena za godinu	1.014	(241)	(1.506)	2.034

22. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Promjene u Razini 3 financijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti

Sljedeća tablica prikazuje razvoj fer vrijednosti financijskih instrumenata za modele procjene koji se temelje na nevidljivim ulaznim podacima:

GRUPA									
u milijunima HRK	Od	Dobit/gubitak u RDG-u	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Kupnja/Novo izdanje	Prodano	Prelazak u razinu 3	Prijenos iz razine 3	Namirenja	Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja
	siječnja 2022.								Od
Imovina									Prosinca 2022.
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka							(13)	-	
	48	(6)	-	14	(13)	-		-	30
Vlasnički instrumenti	10	(3)	-	14	-	-	(13)	-	8
Dužnički vrijednosni papiri	38	(3)	-	-	(13)	-	-	-	22
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit							(268)	1	
	376	7	(12)	-	(16)	-		-	88
Vlasnički instrumenti	4	-	-	-	-	-	(2)	-	2
Dužnički vrijednosni papiri	372	7	(12)	-	(16)	-	(266)	-	86
Ukupno imovina	424	1	(12)	14	(29)	-	(281)	-	118

GRUPA									
u milijunima HRK	Od	Dobit/gubitak u RDG-u	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Kupnja/Novo izdanje	Prodano	Prelazak u razinu 3	Prijenos iz razine 3	Namirenja	Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja
	siječnja 2021.								Od prosinca 2021.
Imovina									
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka		7						-	
	35		-	6	-	-		-	48
Vlasnički instrumenti	10	(1)	-	1	-	-	-	-	10
Dužnički vrijednosni papiri	25	8	-	5	-	-	-	-	38
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(3)					(14)		
	263		6	-	(133)	268		(12)	376
Vlasnički instrumenti	128	-	7	-	(133)	2	-	-	4
Dužnički vrijednosni papiri	135	(3)	(1)	-	-	266	(14)	(12)	372
Ukupno imovina	298	4	6	6	(133)	268	(14)	(12)	424

BANKA									
u milijunima HRK	Od	Dobit/gubitak u RDG-u	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Kupnja/Novo izdanje	Prodano	Prelazak u razinu 3	Prijenos iz razine 3	Namirenja	Poslovno spajanje
	siječnja 2022.								Od
Imovina									Prosinca 2022.
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka							(13)		
	48	(7)	-	13	(13)	-		-	28
Vlasnički instrumenti	10	(4)	-	13	-	-	(13)	-	6
Dužnički vrijednosni papiri	38	(3)	-	-	(13)	-	-	-	22
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit							-		
	299	7	(6)	-	(16)	(268)		-	16
Vlasnički instrumenti	4	-	-	-	-	(2)	-	-	2
Dužnički vrijednosni papiri	295	7	(6)	-	(16)	(266)	-	-	14
Ukupno imovina	347	-	(6)	13	(29)	(268)	(13)	-	44

22. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

BANKA										
u milijunima HRK	Od	Dobit/gubitak u RDG-u	Dobit/gubitak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	Kupnja/Novo izdanje	Prodano	Prelazak u razinu 3	Prijenos iz razine 3	Namirenja	Poslovno spajanje	Od
	siječnja 2021.									prosinc a 2021.
Imovina										
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka	35	7	-	6	-	-	-	-	-	48
Vlasnički instrumenti	10	(1)	-	1	-	-	-	-	-	10
Dužnički vrijednosni papiri	25	8	-	5	-	-	-	-	-	38
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	168	(3)	9	-	(117)	268	(14)	(12)	-	299
Vlasnički instrumenti	111	-	8	-	(117)	2	-	-	-	4
Dužnički vrijednosni papiri	57	(3)	1	-	-	266	(14)	(12)	-	295
Ukupno imovina	203	4	9	6	(117)	268	(14)	(12)	-	347

Ulazni podaci koji nisu vidljivi i analiza osjetljivosti za mjerenje Razine 3

U slučaju kad se fer vrijednost financijske imovine dobiva od ulaznih parametara koji nisu vidljivi na tržištu, tada se ti parametri mogu dobiti nizom drugih alternativnih parametara. Za sastavljanje Izvještaja o financijskom položaju koriste se parametri koji odražavaju tržišnu situaciju na datum izvještaja. Daljnji detalji u vezi s korištenim ulaznim parametrima i rezultatima analize osjetljivosti objavljeni su u potpoglavlju Ulazni podaci koji nisu vidljivi i analiza osjetljivosti za mjerenje Razine 3 u nastavku.

Raspon nevidljivih parametara vrednovanja koji se koriste za mjerenje Razine 3 prikazani su u sljedećoj tablici.

Financijska imovina	Vrsta instrumenta	Fer vrijednost	Tehnika vrednovanja	Značajni inputi koji nisu vidljivi	Rasponi inputa koji nisu vidljivi (ponderirani prosjek)
31. prosinca 2022.					
GRUPA					
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Obveznice i komercijalni papiri	84	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	1,76% - 6,46% (3,63)
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Fondovi	5	Neto vrijednost imovine	Kapital	Ovisno o računovodstvenom kapitalu ulaganja.
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit/po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Vlasnički instrumenti kojima se ne trguje (udjeli)	4	Model diskontiranja dividende	Beta relevered	Industrija: Osiguranje (Opće) 1,09
				Premija rizika zemlje	Hrvatska 2,13%, Rezultirajući trošak kapitala na temelju gornjih inputa: 11,52%
		2	Tržišno usporediva poduzeća	EV / SALES, EV / EBITDA, P/B, P/S	Ovisno o klasifikaciji industrije prema Bloomberg standardu za klasifikaciju industrije
		1	Metode vrednovanja: DCF model, tržišno usporediva poduzeća, P/B vs ROE	Beta relevered, Premija rizika zemlje	Beta relevered: 1,1, Premija rizika zemlje: Hrvatska 2,3 Srbija 2,7 Slovenija 0,8 BiH 4,3 Ostali 4,2
31. prosinca 2021.					
GRUPA					
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Obveznice i komercijalni papiri	103	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	3,56% - 6,62% (4,40%)
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit/po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Vlasnički instrumenti kojima se ne trguje (udjeli)	6	Model diskontiranja dividende	Beta relevered	Industrija: Osiguranje (Opće) 1,07
				Premija rizika zemlje	Hrvatska 2,21%, Rezultirajući trošak kapitala na temelju gornjih inputa: 10,85%
		5	Tržišno usporediva poduzeća	EV / SALES, EV / EBITDA, EV / EBIT, P/E, P/B, (P/S)	Ovisno o klasifikaciji industrije prema Bloomberg standardu za klasifikaciju industrije

22. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

31. prosinca 2022.					BANKA
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Obveznice i komercijalni papiri	14	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	6,46%
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i gubitka	Fondovi	5	Neto vrijednost imovine	Kapital	Ovisno o računovodstvenom kapitalu ulaganja.
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit/po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Vlasnički instrumenti kojima se ne trguje (udjeli)	4	Model diskontiranja dividende	Beta relevered	Industrija: Osiguranje (Opće) 1,09
				Premija rizika zemlje	Hrvatska 2,13%, Rezultirajući trošak kapitala na temelju gornjih inputa: 11,52%
		2	Tržišno usporediva poduzeća	EV / SALES, EV / EBITDA, P/B, P/S	Ovisno o klasifikaciji industrije prema Bloomberg standardu za klasifikaciju industrije
		1	Metode vrednovanja: DCF model, tržišno usporediva poduzeća, P/B vs ROE	Beta relevered, Premija rizika zemlje	Beta relevered: 1,1, Premija rizika zemlje: Hrvatska 2,3 Srbija 2,7 Slovenija 0,8 BiH 4,3 Ostali 4,2
31. prosinca 2021.					BANKA
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Obveznice i komercijalni papiri	28	Diskontirani novčani tokovi	Kreditna marža	6,62% (6,62%)
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit/po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	Vlasnički instrumenti kojima se ne trguje (udjeli)	6	Model diskontiranja dividende	Beta relevered	Industrija: Osiguranje (Opće) 1,07
				Premija rizika zemlje	Hrvatska 2,21%, Rezultirajući trošak kapitala na temelju gornjih inputa: 10,85%
		5	Tržišno usporediva poduzeća	EV / SALES, EV / EBITDA, EV / EBIT, P/E, P/B, P/S	Ovisno o klasifikaciji industrije prema Bloomberg standardu za klasifikaciju industrije

Za preostale financijske instrumente u iznosu od 11 milijuna HRK za Grupu i za Banku (2021.: 283 milijuna HRK za Grupu i za Banku) mjenjenih po fer vrijednosti u razinu 3, fer vrijednost se dohvaća iz vidljivih inputa.

U procjeni učinaka osjetljivosti uglavnom su razmatrane promjene u kreditnim maržama za obveznice. Raspon razumno prihvatljivih alternativa inputa koji nisu vidljivi uzet je u obzir u analizi osjetljivosti kreditne marže za dužničke vrijednosne papire i kreće se između +100 i -75 baznih poena. Učinak u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti za promjene pozitivne fer vrijednosti iznosi 1,35 milijuna HRK, a za negativnu 1,80 milijuna HRK.

22. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Financijski instrumenti koji nisu vrednovani po fer vrijednosti

Sljedeća tablica prikazuje fer vrijednosti i hijerarhiju fer vrijednosti financijskih instrumenata koji nisu vrednovani po fer vrijednosti za kraj 2022. i 2021. godine.

GRUPA					
2022.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
u milijunima HRK					
IMOVINA					
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	71.049	66.021	6.278	2.758	56.985
Kredit i predujmovi kreditnim institucijama	2.890	2.686	-	-	2.686
Kredit i predujmovi klijentima	58.135	54.299	-	-	54.299
Dlužnički vrijednosni papiri	10.024	9.036	6.278	2.758	-
Potraživanja s osnove financijskog najma	3.018	2.819	-	-	2.819
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.297	1.213	-	-	1.213
OBVEZE					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	99.949	99.487	3.025	340	96.122
Depoziti od banaka	11.217	11.061	-	-	11.061
Depoziti od klijenata	84.198	83.877	-	-	83.877
Izdani dužnički vrijednosni papiri	3.646	3.665	3.025	340	300
Ostale financijske obveze	888	884	-	-	884
FINANCIJSKE GARANCIJE I OBVEZE					
Financijske garancije	-	50	-	-	50
Neopozive obveze	-	91	-	-	91
GRUPA					
2021.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
u milijunima HRK					
IMOVINA					
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	59.328	60.042	4.955	-	55.087
Kredit i predujmovi kreditnim institucijama	4.406	4.436	-	-	4.436
Kredit i predujmovi klijentima	49.987	50.651	-	-	50.651
Dlužnički vrijednosni papiri	4.935	4.955	4.955	-	-
Potraživanja s osnove financijskog najma	2.546	2.579	-	-	2.579
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.270	1.286	-	-	1.286
OBVEZE					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	79.559	79.169	3.018	-	76.151
Depoziti od banaka	6.533	6.559	-	-	6.559
Depoziti od klijenata	68.268	67.833	-	-	67.833
Izdani dužnički vrijednosni papiri	4.010	4.034	3.018	-	1.016
Ostale financijske obveze	748	743	-	-	743
FINANCIJSKE GARANCIJE I OBVEZE					
Financijske garancije	-	(37)	-	-	(37)
Neopozive obveze	-	15	-	-	15

22. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Financijski instrumenti koji nisu vrednovani po fer vrijednosti (nastavak)

BANKA					
2022.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
u milijunima HRK					
IMOVINA					
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	65.877	61.226	6.029	2.758	52.439
Kredit i predujmovi kreditnim institucijama	2.598	2.415	-	-	2.415
Kredit i predujmovi klijentima	53.558	50.024	-	-	50.024
Dužnički vrijednosni papiri	9.721	8.787	6.029	2.758	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	879	821	-	-	821
OBVEZE					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	92.010	91.615	3.025	340	88.250
Depoziti od banaka	7.657	7.551	-	-	7.551
Depoziti od klijenata	80.413	80.106	-	-	80.106
Izdani dužnički vrijednosni papiri	3.646	3.665	3.025	340	300
Ostale financijske obveze	294	293	-	-	293
FINANCIJSKE GARANCIJE I OBVEZE					
Financijske garancije	-	46	-	-	46
Neopozive obveze	-	77	-	-	77

BANKA					
2021.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Kotirajuće tržišne cijene na aktivnim tržištima Razina 1	Vrednovano po modelu baziranom na dostupnim tržišnim podacima Razina 2	Vrednovano po modelu baziranom na nedostupnim podacima Razina 3
u milijunima HRK					
IMOVINA					
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	54.719	55.380	4.698	-	50.682
Kredit i predujmovi kreditnim institucijama	4.322	4.352	-	-	4.352
Kredit i predujmovi klijentima	45.723	46.330	-	-	46.330
Dužnički vrijednosni papiri	4.674	4.698	4.698	-	-
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	692	701	-	-	701
OBVEZE					
Financijske obveze vrednovane po amortiziranom trošku	72.378	72.000	3.018	-	68.982
Depoziti od banaka	3.242	3.255	-	-	3.255
Depoziti od klijenata	64.927	64.513	-	-	64.513
Izdani dužnički vrijednosni papiri	4.010	4.034	3.018	-	1.016
Ostale financijske obveze	199	198	-	-	198
FINANCIJSKE GARANCIJE I OBVEZE					
Financijske garancije	-	(33)	-	-	(33)
Neopozive obveze	-	10	-	-	10

Knjigovodstvena vrijednost financijskih garancija i neopozivih obveza predstavlja iznos naknade priznat u izvještaju o financijskom položaju koji je prikazan u okviru Potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja.

22. Fer vrijednost imovine i obveza (nastavak)

Fer vrijednost kredita i potraživanja od klijenata i kreditnih institucija izračunata je diskontiranjem budućih novčanih tokova uzimajući u obzir kamatu i kreditnu maržu. Utjecaj kamate je rezultat kretanja tržišnih stopa, dok su promjene po kreditnoj marži proizašle iz PD-a i LGD-a korištenih za interne kalkulacije. Za potrebe izračuna fer vrijednosti krediti i potraživanja su grupirani u istovjetne portfelje na temelju rejting metode, ocjene rejtinga, dospeljeća i zemlje odobravanja.

Fer vrijednosti imovine koja se drži do dospeljeća se uzimaju sa tržišta ili se utvrđuju na temelju promatranih ulaznih podataka (npr. krivulje kamatnih prinosa).

Fer vrijednost depozita i ostalih obveza, vrednovanih po amortiziranom trošku, procjenjuje se uzimajući u obzir trenutno okruženje kamatnih stopa, kao i vlastitu kreditnu maržu. Za obveze bez ugovorenog dospeljeća (npr. depoziti po viđenju), knjigovodstvena vrijednost predstavlja najnižu fer vrijednost.

Fer vrijednost izdanih obveznica i podređenih obveza vrednovana po amortizirajućem trošku zasniva se na tržišnim cijenama promatranih tržišnih parametara, ukoliko su dostupni. Za izdane vrijednosne papire gdje se fer vrijednost ne može utvrditi pomoću kotirajućih tržišnih cijena, fer vrijednost se izračunava diskontiranjem budućih novčanih tokova. Primijenjena diskontna stopa temelji se na kamatnoj stopi po kojoj su instrumenti sa usporedivim karakteristikama izdani na datum izvještaja o financijskom položaju. Štoviše, mogućnost izbora se uzima u obzir kod izračuna fer vrijednosti.

Fer vrijednost izvanbilančnih obveza (npr. financijskih garancija i neiskorištenih kreditnih obveza) procjenjuje se uz pomoć regulatornih faktora kreditne konverzije. Dobiveni kreditni ekvivalenti tretiraju se kao ostala bilančna imovina.

23. Prijeboj financijskih instrumenata

Financijska imovina i financijske obveze se prebijaju te se u neto iznosu s prikazuju u izvještaju o financijskom položaju ako i samo ako postoji trenutno zakonsko pravo na prijeboj iznosa i postoji namjera namire po neto principu, ili se istovremeno odvija realizacija imovine i podmirenje obveze. Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno prema MSFI-jevima, ili za dobitke i gubitke koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija, kao na primjer aktivnosti trgovanja Grupe.

Financijska imovina kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2022.

GRUPA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
Derivativi	193	-	193	(4)	-	-	189
Obrnuti repo ugovori	57	-	57	-	-	(57)	-
Ukupno	250	-	250	(4)	-	(57)	189

Financijske obveze kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2022.

GRUPA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijske imovine	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Dani novčani kolaterali	Dani nenovčani kolaterali	
Derivativi	175	-	175	(4)	(5)	-	166
Repo ugovori	4.543	-	4.543	-	-	(4.427)	116
Ukupno	4.718	-	4.718	(4)	(5)	(4.427)	282

Financijska imovina kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2022.

BANKA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
Derivativi	193	-	193	(4)	-	-	189
Obrnuti repo ugovori	57	-	57	-	-	(57)	-
Ukupno	250	-	250	(4)	-	(57)	189

Financijske obveze kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2022.

BANKA							
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijske imovine	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Dani novčani kolaterali	Dani nenovčani kolaterali	
Derivativi	175	-	175	(4)	(5)	-	166
Repo ugovori	4.543	-	4.543	-	-	(4.427)	116
Ukupno	4.718	-	4.718	(4)	(5)	(4.427)	282

23. Prijeboj financijskih instrumenata (nastavak)

Financijska imovina kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2021.

							GRUPA
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
Derivativi	70	-	70	(29)	-	-	41
Obrnuti repo ugovori	412	-	412	-	-	(406)	6
Ukupno	482	-	482	(29)	-	(406)	47

Financijske obveze kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2021.

							GRUPA
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijske imovine	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Dani novčani kolaterali	Dani nenovčani kolaterali	
Derivativi	56	-	56	(29)	(15)	-	12
Repo ugovori	6	-	6	-	-	(6)	-
Ukupno	62	-	62	(29)	(15)	(6)	12

Financijska imovina kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2021.

							BANKA
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijskih obveza	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Primljeni novčani kolaterali	Primljeni nenovčani kolaterali	
Derivativi	70	-	70	(29)	-	-	41
Obrnuti repo ugovori	412	-	412	-	-	(406)	6
Ukupno	482	-	482	(29)	-	(406)	47

Financijske obveze kao predmet ugovora o prijeboju i potencijalnog ugovora o prijeboju u 2021.

							BANKA
u milijunima HRK	Bruto iznosi u izvještaju o financijskom položaju	Odbitne stavke financijske imovine	Neto iznos u izvještaju o financijskom položaju	Potencijalni učinci ugovora o prijeboju			Neto iznos nakon potencijalnog prijeboja
				Financijski instrumenti	Dani novčani kolaterali	Dani nenovčani kolaterali	
Derivativi	56	-	56	(29)	(15)	-	12
Repo ugovori	6	-	6	-	-	(6)	-
Ukupno	62	-	62	(29)	(15)	(6)	12

23. Prijeboj financijskih instrumenata (nastavak)

Banka koristi repo ugovore i standardizirane okvirne ugovore kao sredstvo smanjenja kreditnog rizika derivativa i transakcija financiranja. Oni predstavljaju potencijalne ugovore o prijeboju. Okvirni ugovori su relevantni za ugovorne strane s više derivativnih ugovora. Oni pružaju neto podmirenje svih ugovora u slučaju neplaćanja bilo koje ugovorne strane. Kod transakcija derivativa, iznosi imovine i obveza koji bi bili predmet prijeboja kao rezultat okvirnog ugovora prikazani su u stupcu Financijski instrumenti.

Repo ugovori su primarno transakcije financiranja. Njihovo obilježje je prodaja i naknadni reotkup vrijednosnih papira po unaprijed dogovorenoj cijeni i vremenu. Time se osigurava da vrijednosni papir ostane kod vjerovnika kao kolateral u slučaju da dužnik ne ispuni svoju obvezu. Učinci prijeboja repo ugovora prikazuju se u stupcu primljeni/dani nenovčani financijski kolaterali. Kolateral predstavlja tržišnu vrijednost prenesenog vrijednosnog papira. Međutim, ukoliko tržišna vrijednost kolaterala prelazi knjigovodstvenu vrijednost potraživanja/obveze repo transakcije tada se iznos zadržava na razini knjigovodstvene vrijednosti. Preostala pozicija može se osigurati novčanim kolateralom. Novčani i nenovčani financijski kolaterali uključeni u ove transakcije ograničavaju se za korištenje davatelju u vremenu trajanja zaloga. Za detaljnije informacije o repo i obrnutim repo transakcijama pogledati Bilješku 24 Prijenosi financijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira

24. Prijenosi financijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira

Ugovori o prodaji i reotkupu

Ugovor o repo poslu obuhvaća prodaju financijske imovine uz obvezu kupnje iste po cijeni utvrđenoj u trenutku sklapanja ugovora.

Vrijednosnice prodane temeljem ugovora o prodaji i ponovnoj kupnji (repo ugovori) ne prestaju se priznavati jer Grupa zadržava gotovo sve rizike i nagrade povezane s vlasništvom te se kategorija mjerenja u koju je ta financijska imovina klasificirana pri početnom priznavanju ne mijenja.

Takva se imovina i dalje prikazuje u izvještaju o financijskom položaju sukladno inicijalnoj klasifikaciji ali na posebnoj poziciji 'Od čega založeno kao kolateral'.

Primljena sredstva prikazuju se kao obveza prema drugoj strani u izvještaju o financijskom položaju, pod pozicijom 'Depoziti banaka' ili 'Depoziti klijenata' unutar pozicije 'Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku' odražavajući na taj način prirodu transakcije kao primljenog kredita.

Razlika između prodajne i otkupne cijene tretira se kao kamata i priznaje u račun dobiti i gubitka primjenom efektivne kamatne stope, kao kamatni trošak te prikazuje pod pozicijom 'Kamatni troškovi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka.

Prihode ostvarene od financijske imovine dane u zalog, vlasnik vrijednosnog papira je obavezan doznačiti Grupi.

Vrijednosnice kupljene temeljem ugovora o kupnji i ponovnoj prodaji na određeni datum (obrnuti repo ugovori) ne prikazuju se u izvještaju o financijskom položaju. Dana sredstva prikazuju se kao potraživanja prema drugoj strani u izvještaju o financijskom položaju pod pozicijom 'Kredit i predujmovi kreditnim institucijama' i 'Kredit i predujmovi klijentima' unutar pozicije 'Financijska imovina mjerena po amortiziranom trošku', odražavajući na taj način prirodu transakcije kao danog kredita. Razlika između kupovne i otkupne cijene tretira se kao kamata i priznaje u račun dobiti i gubitka primjenom efektivne kamatne stope, kao kamatni prihod te prikazuje pod pozicijom 'Kamatni prihodi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod' u računu dobiti i gubitka.

u milijunima HRK			GRUPA	
	Knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine	Knjigovodstvena vrijednost pripadajućih obveza	Knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine	Knjigovodstvena vrijednost pripadajućih obveza
	2021.		2022.	
Repo ugovori				
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	-	-	2.748	2.709
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	6	1.723	1.834
Ukupno repo ugovori	6	6	4.471	4.543

u milijunima HRK			BANKA	
	Knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine	Knjigovodstvena vrijednost pripadajućih obveza	Knjigovodstvena vrijednost prenesene imovine	Knjigovodstvena vrijednost pripadajućih obveza
	2021.		2022.	
Repo ugovori				
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	-	-	2.748	2.709
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	6	1.723	1.834
Ukupno repo ugovori	6	6	4.471	4.543

Preneseni financijski instrumenti sastoje se od obveznica.

Ukupan iznos od 4.471 milijuna HRK (2021.: 6 milijuna HRK) za Grupu i za Banku predstavljaju knjigovodstveni iznos financijske imovine unutar izvještaja o financijskom položaju koju primatelj ima pravo prodati ili ponovno založiti.

Obveze iz repo transakcija u iznosu od 4.543 milijuna HRK u 2022. (2021.: 6 milijuna HRK) za Grupu i za Banku vrednuju se po amortiziranom trošku i predstavljaju obvezu vraćanja posuđenih sredstava.

24. Prijenosi financijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira (nastavak)

Sljedeća tablica prikazuje fer vrijednosti prenesene imovine i pripadajućih obveza koje se odnose samo na prenesenu imovinu. U Grupi i Banci ova imovina i obveze odnose se na repo transakcije.

u milijunima HRK	GRUPA					
	Fer vrijednost prenesene imovine	Fer vrijednost pripadajućih obveza	Neto pozicija	Fer vrijednost prenesene imovine	Fer vrijednost pripadajućih obveza	Neto pozicija
	2021.			2022.		
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	-	-	-	2.748	2.709	39
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	6	-	1.723	1.834	(111)
Ukupno	6	6	-	4.471	4.543	(72)

u milijunima HRK	BANKA					
	Fer vrijednost prenesene imovine	Fer vrijednost pripadajućih obveza	Neto pozicija	Fer vrijednost prenesene imovine	Fer vrijednost pripadajućih obveza	Neto pozicija
	2021.			2022.		
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	-	-	-	2.748	2.709	39
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	6	-	1.723	1.834	(111)
Ukupno	6	6	0	4.471	4.543	(72)

25. Financijska imovina založena kao kolateral

Sljedeća financijska imovina je založena kao jamstvo za obveze:

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Financijska imovina po amortiziranom trošku	1.722	4.094	1.722	4.094
od čega dužnički vrijednosni papiri	36	2.784	36	2.784
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6	1.723	6	1.723
Ukupno	1.728	5.817	1.728	5.817

Financijska imovina založena kao kolateral sastoji se od obveznica i kredita. Založeni kolaterali su rezultat repo transakcija i kolateraliziranih depozita.

Fer vrijednost primljenih kolaterala koji se mogu ponovno založiti ili prodati bez da je davatelj vrijednosnog papira izvršio svoje obveze iznosi 65 milijuna HRK za Grupi i Banku (2021.: 417 milijuna HRK za Grupi i za Banku).

Tijekom 2022. godine Banka je bila u postupku predopskrbe gotovim novcem eura. Predopskrba je postupak u kojemu Hrvatska Narodna Banka u gotovinskim centrima opskrbljuje banke gotovim novcem eura prije datuma uvođenja eura u skladu sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Banka je bila dužna prije početka predopskrbe Hrvatskoj Narodnoj Banci dati financijsko osiguranje. Financijskim osiguranjem osigurava se iznos gotovog novca eura iz predopskrbe kao i iznos za naplatu ugovorene novčane kazne za slučaj neispunjenja obveze iz ugovora o predopskrbi ili ugovora o posrednoj predopskrbi. Na dan 31.12.2022. izdvojeni iznos financijskom osiguranja iznosio je 2.355 milijuna HRK.

26. Vrijednosni papiri

GRUPA										
Financijska imovina						Financijska imovina				
	Po amortizira nom trošku	Raspoloži vo za trgovanje	Obvezno za fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhva tnu dobit	Ukupno		Po amortizira nom trošku	Raspoloži vo za trgovanje	Obvezno za fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhva tnu dobit
u milijunima HRK	2021.						2022.			
Obveznice i ostali kamatonosni vrijednosni papiri	4.935	75	65	11.943	17.018		10.024	4	39	9.163
Kotirajući	4.935	75	19	11.903	16.932		10.024	4	10	9.139
Nekotirajući	-	-	46	40	86		-	-	29	24
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	10	4	14		-	-	21	4
Kotirajući	-	-	-	-	-		-	-	-	2
Nekotirajući	-	-	10	4	14		-	-	21	2
Vlasnički udjeli	-	-	-	-	-		-	-	-	-
Ukupno	4.935	75	75	11.947	17.032		10.024	4	60	9.167

BANKA										
Financijska imovina						Financijska imovina				
	Po amortizira nom trošku	Raspoloži vo za trgovanje	Obvezno za fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhva tnu dobit	Ukupno		Po amortizira nom trošku	Raspoloži vo za trgovanje	Obvezno za fer vrijednost kroz račun dobiti i gubitka	Po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhva tnu dobit
u milijunima HRK	2021.						2022.			
Obveznice i ostali kamatonosni vrijednosni papiri	4.674	75	60	11.444	16.253		9.721	4	39	8.783
Kotirajući	4.674	75	14	11.404	16.167		9.721	4	10	8.759
Nekotirajući	-	-	46	40	86		-	-	29	24
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	10	4	14		-	-	19	4
Kotirajući	-	-	-	-	-		-	-	-	2
Nekotirajući	-	-	10	4	14		-	-	19	2
Vlasnički udjeli	-	-	-	-	-		-	-	-	-
Ukupno	4.674	75	70	11.448	16.267		9.721	4	58	8.787

Udjeli u investicijskim fondovima iskazuju se kao obveznice i ostali kamatonosni vrijednosni papiri.

Posudba vrijednosnih papira i repo transakcije su prikazane u Bilješci 24. Prijenosi financijske imovine – repo transakcije i posudba vrijednosnih papira.

Upravljanje rizicima

27. Upravljanje rizicima

Politika i strategije upravljanja rizicima

Ključna funkcija svake banke je svjesno i selektivno preuzimanje rizika te profesionalno upravljanje takvim rizicima. Proaktivna politika i strategija upravljanja rizicima Grupe ima za cilj uspostaviti uravnotežen omjer preuzetih rizika i povrata kako bi se ostvarili održivi i adekvatni povrati na kapital.

Grupa koristi sustav upravljanja rizicima i kontrolnih funkcija koji je proaktivan i prilagođen njihovom poslovnom profilu i profilu preuzetih rizika. Temelji na jasnoj strategiji preuzimanja rizika koja je dosljedna poslovnoj strategiji Grupe i fokusirana na rano prepoznavanje i upravljanje rizicima i trendovima. Osim dostizanja internih ciljeva djelotvornog i učinkovitog upravljanja rizicima, razvijene su strukture upravljanja rizicima i kontrolne funkcije Banke kako bi zadovoljile eksterne i posebno regulatorne zahtjeve.

Sukladno poslovnoj strategiji Banke ključni rizici su kreditni, tržišni, operativni te rizik likvidnosti. Banka se također fokusira i na upravljanje makroekonomskim rizicima kao i koncentracijama unutar i između različitih tipova rizika. Dodatno, okvir upravljanja rizicima Banke podrazumijeva i spektar ostalih značajnih rizika kojima je bankovna Grupa suočena. Banka uvijek teži unapređenju i komplementarnosti postojećih metoda i procesa, u svim dijelovima upravljanja rizicima.

Organizacija upravljanja rizicima

Praćenje i upravljanje rizicima je postignuto kroz jasnu organizacijsku strukturu s definiranim ulogama i odgovornostima te određenim limitima rizika.

Na sljedećem prikazu je dan pregled organizacije upravljanja rizicima:

Organizacijske jedinice vezane za upravljanje rizicima

*Služba upravljanja operativnim rizikom

**Služba analitike i nadzora sigurnosti

27. Upravljanje rizicima (nastavak)

Organizacija upravljanja rizicima (nastavak)

Pregled strukture upravljanja rizicima

Uprava, a poglavito član Uprave zadužen za upravljanje rizicima (u daljnjem tekstu CRO) provode nadzornu funkciju unutar strukture upravljanja rizicima. Funkcije kontrole i upravljanja rizicima provode se kroz poslovnu strategiju Banke i sklonost preuzimanja rizika odobrenu od strane Uprave. CRO je odgovoran za implementaciju te pridržavanje kontrole rizika i strategije upravljanja rizicima kroz sve tipove rizika i poslovne linije.

Uprava, a poglavito CRO osiguravaju dostupnost odgovarajuće infrastrukture i zaposlenika kao i metoda, standarda i procesa kako bi se to postiglo. Identifikacija, mjerenje, procjena, odobrenje, praćenje te postavljanje limita za ključne rizike provodi na operativnim razinama u Banci.

Upravu podržava nekoliko odjela osnovanih kako bi provodili funkcije kontrole rizika na operativnom nivou te izvršavali djelatnosti u sklopu strateškog upravljanja rizicima.

Sljedeće funkcije upravljanja rizicima odgovaraju izravno članu Uprave zaduženom za upravljanje rizicima:

- _ Sektor upravljanja kreditnim rizikom,
- _ Sektor upravljanja rizicima,
- _ Sektor za upravljanje nefinancijskim rizicima,
- _ Sektor korporativne sigurnosti.

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom tvrtki

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom tvrtki unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom provodi upravljanje kreditnim rizikom i praćenje stanja kreditnog portfelja kategorije klijenata koji pripadaju Sektoru malih i srednjih klijenata, Sektoru velikih klijenata i Sektoru financijskih tržišta, a sukladno nadležnostima navedenim u relevantnim aktima.

Direkcija analizira kreditne zahtjeve te sukladno tome daje mišljenje o kreditnom riziku sa gledišta rizika. Provodi analizu projekata i ocjenjivanje njihove prihvatljivosti za financiranje sa aspekta rizika, analizu ukupne izloženosti klijenta/grupe povezanih osoba u Banci i Grupi, prati rane signale upozorenja i kontrolira ranu naplatu potraživanja.

Dodatno, prema financijskim izvještajima Direkcija priprema financijski rejting klijenta kao jednu od komponenti za konačan rejting.

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom građana i malih poduzetnika

Direkcija upravljanja kreditnim rizikom građana i malih poduzetnika unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom provodi upravljanje kreditnim rizikom i praćenje stanja kreditnog portfelja za klijente Sektora Građanstva. Direkcija obavlja poslove analize kreditnih zahtjeva te sukladno tome daje mišljenje o kreditnom zahtjevu sa gledišta rizika. Provodi analizu projekata i ocjenjivanje njihove prihvatljivosti za financiranje sa aspekta rizika, analizu ukupne izloženosti Banke prema komitentu.

Direkcija prati grupne standarde vezane iz područja svoje nadležnosti, koordinira i izrađuje politike i ostale procedure te nadzire njihovo provođenje. Nadležna je za organizaciju i provođenje aktivnosti mjera rane naplate nad svim klijentima u svojoj nadležnosti kao i praćenje stanja kreditnog portfelja, a sukladno relevantnim aktima.

Direkcija monitoringa kreditnog rizika

Direkcija monitoringa kreditnog rizika unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom održava i unaprjeđuje kreditni proces i njemu pripadajuće alate i aplikacije kako za odobrenje plasmana, tako i za monitoring i praćenje izloženosti na nivou proizvoda, klijenta ili portfelja. Nadležna je za definiranje pravila za odobrenje plasmana i analizu odobrenja i odstupanja, nadležnosti u odlučivanju, monitoring naknadnih uvjeta, održavanje i unaprjeđenje sustava signala ranog upozorenja, uspostavu i praćenje iskorištenja odobrenih limita, sustava i pravila za evidenciju povezanih osoba, sustav praćenja rane i kasne naplate potraživanja.

27. Upravljanje rizicima (nastavak)

Organizacija upravljanja rizicima (nastavak)

Direkcija prati grupne i regulatorne standarde vezane iz područja svoje nadležnosti kreditnog rizika u corporate, retail i workout procesima, koordinira i izrađuje politike i ostale procedure te nadzire njihovo provođenje u Banci i njihovu implementaciju u pridruženim društvima. Bavi se praćenjem portfelja i kreira izvještaje primarno za interne svrhe.

Direkcija upravljanja lošim plasmanima tvrtki i Direkcija upravljanja lošim plasmanima građana

Direkcija upravljanja lošim plasmanima tvrtki i Direkcija upravljanja lošim plasmanima građana unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom, koje prate poslovne linije u prodajnim sektorima, odgovorne su za upravljanje i naplatu loših plasmana pomoću kontinuiranog i sustavnog pronalaženja mogućnosti eliminiranja i reduciranja rizika u poslovanju s work-out klijentima. Direkcije definiraju odgovarajuće strategije naplate prema klijentima ili odabranim portfeljima kroz restrukturiranje ili proces kasne naplate, uključujući parnice, predstečajne i stečajne postupke, prodaju duga, namire duga, otpise ili naplatu putem preuzete imovine. U skladu s očekivanom naplatom i danom metodologijom odgovorni su za Stage 3 izračun rezervacija.

Direkcija za strategiju i izvještavanje o rizicima

Direkcija za strategiju i izvještavanje o rizicima unutar Sektora upravljanja kreditnim rizikom sudjeluje u procesu planiranja rada Grupe i Banke sa stajališta upravljanja rizicima te prati izvršavanje planski i strateški utvrđenih ciljeva i planova kako Grupe tako i Banke, a koji se odnosi na područje upravljanja rizicima.

Direkcija prati regulatorne promjene i grupne standarde vezane uz upravljanje rizicima i inicira, koordinira i izrađuje politike i ostale procedure, te nadzire njihovo provođenje, a u skladu sa svojim nadležnostima definiranim drugim aktima. Također provodi analizu strukture i kvalitete portfelja i izrađuje izvještaje o kvaliteti i strukturi portfelja. Predlaže smjernice za optimiziranje preuzetih rizika, za poboljšanje određenih kategorija imovine, rejtinga i kolaterala.

Direkcija također provodi i izrađuje izvještaje iz područja kreditnih rizika propisanom dinamikom, a sve u skladu sa zakonskim propisima i standardima Grupe i Banke.

Direkcija za strategiju i izvještavanje o rizicima u suradnji s drugim organizacijskim dijelovima sektora i Banke, aktivno sudjeluje u upravljanju kvalitetom podataka i adekvatnosti sustava unutarnjih kontrola.

Nadalje, direkcija donosi politike i procedure kojima definira standarde prihvatljivosti kolaterala i procjenjivanja te nadzire njihovo provođenje.

Direkcija za kvantitativna istraživanja

Direkcija za kvantitativna istraživanja unutar Sektora upravljanja rizicima odgovorna je za implementaciju bazelskih standarda, regulatornih zahtjeva i smjernica te standarda Erste Grupe vezanih uz pristup zasnovan na internom rejtingu za izračun kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik te integrirano upravljanja rizicima.

Direkcija za kvantitativna istraživanja uvodi, koordinira razvoj i sudjeluje u razvoju, implementaciji i nadzoru kvantitativnih modela, izračun parametara kreditnog rizika koji se koriste za mjerenje, segmentaciju i upravljanje kreditnim rizicima u skladu s najboljom praksom i Grupnim standardima te sudjeluje u implementaciji u procese Banke (uključujući kontinuirano unaprjeđenje poslovnih procesa povezanih s navedenim izračunima). Navedeno podrazumijeva, osim IRB modela, i IFRS9 metodologiju. Direkcija je odgovorna za učinkovitost implementiranih modela te provodi kalibraciju / sudjeluje u kalibraciji modela u skladu s načelima Erste Grupe te u vrednovanju iste u suradnji s Erste Grupom. Direkcija za kvantitativna istraživanja također izvještava o parametrima i modelima te modelira makroekonomski utjecaj na modele rizika i poslovanje Banke u cjelini. Služba za integrirano upravljanje rizicima unutar Direkcije nastoji postići holistički pristup upravljanju rizicima kroz integraciju svih rizika. Postavljanjem strategije rizika i Izjave o sklonosti upravljanju rizicima, a koji uključuju sve jedinice zadužene za upravljanje rizicima, utvrđuju se okviri odgovornog i razboritog preuzimanja rizika. Integrirano upravljanje rizicima također obuhvaća proces procjene interne adekvatnosti kapitala (ICAAP) unutar kojeg se identificiraju rizici kojima je Banka/ESB Grupa izložena ili može biti izložena u budućnosti te se procjenjuje adekvatnost internog kapitala. Identifikacija rizika provodi se procjenom materijalnosti rizika, analizom rizika koncentracije te testiranjem otpornosti na stres. Materijalnim rizicima se upravlja kroz izdvajanje regulatornih i internih kapitalnih zahtjeva te sustavima limita i kontrole. Direkcija za kvantitativna istraživanja na kvartalnoj osnovi izračunava adekvatnost internog kapitala, odnosno pokrivenost internih kapitalnih zahtjeva, izdvojenih za sve relevantne rizike, internim kapitalom. Osim toga, Direkcija u sklopu integriranog upravljanja rizicima planira i upravlja rizikom ponderiranom aktivom, sudjeluje u određivanju cijene različitih proizvoda pomoću primjene premije rizika (ERM) i troška kapitala, izračunu i procesu modeliranja profitabilnosti, razvoju poslovnih modela i planiranju troškova rezervacija za očekivane kreditne gubitke.

27. Upravljanje rizicima (nastavak)

Organizacija upravljanja rizicima (nastavak)

Direkcija za kvantitativna istraživanja (nastavak)

Direkcija za kvantitativna istraživanja također je odgovorna za izradu Plana oporavka ESB Grupe te sudjeluje u Timu za upravljanje kapitalom unutar svog djelokruga odgovornosti.

Direkcija upravljanja tržišnim i likvidnosnim rizicima

Direkcija upravljanja tržišnim i likvidnosnim rizicima unutar Sektora upravljanja rizicima u okviru svog poslovanja obavlja sve poslove potrebne za adekvatno upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti, a u skladu s pravilnicima i procedurama iz vlastitog djelokruga poslovanja.

Provodi analizu kompleksne tržišne situacije, identifikaciju i mjerenje kako tržišnih tako i rizika likvidnosti te parametara navedenih rizika. Osim do sada navedenog, Direkcija je u okviru svog poslovanja odgovorna i za provedbu smjernica Basela 2, uspostavlja mjere za smanjenje rizika u području svog djelovanja te sudjeluje u procesu odobravanja novih proizvoda Sektora financijskih tržišta i investicijskog bankarstva. Sudjeluje i s drugim organizacijskim dijelovima u svrhu što kvalitetnijeg upravljanja tržišnim i rizicima likvidnosti.

Služba upravljanja operativnim rizikom

U području upravljanja operativnim rizicima, Služba upravljanja operativnim rizikom iz Sektora za upravljanje nefinancijskim rizicima ima za cilj kontrolirati sve organizacijske dijelove, odnosno poslovne procese Banke s obzirom da je operativni rizik svojstven svim aktivnostima, procesima, proizvodima i sustavima Banke, a temeljem definiranog rizičnog profila Banke, specifičnosti poslovnog okruženja i zakonskih odredbi. Surađuje s drugim organizacijskim dijelovima u svrhu što kvalitetnijeg upravljanja operativnim rizikom.

Sektor korporativne sigurnosti

Sektor korporativne sigurnosti zadužen je za obavljanje poslova vezanih uz sigurnost, primjereno upravljanje informacij-skim sustavom i rizikom informacijskog sustava, upravljanjem kontinuitetom poslovanja i upravljanja krizom sukladno važećim grupnim i lokalnim politikama i standardima.

Glavni ciljevi Sektora su razvoj i uvođenje sigurnosne arhitekture informacijskog sustava, određivanje sigurnosnih ciljeva u skladu sa strategijom informacijskog sustava Banke, upravljanje politikom sigurnosti informacijskog sustava, standardima, smjernicama i ostalim internim aktima s ciljem postizanja i održavanja zadovoljavajuće razine sigurnosti.

Također, Sektor se bavi kontinuiranim unaprjeđenjem sustava upravljanja incidentima korporativne sigurnosti, kao i implementacijom novih metodologija, alata i tehnologija kako bi se zadovoljili svi regulatorni zahtjevi i sigurnosni standardi neophodni za nesmetano uspješno poslovanje Banke. U opseg pripada i izvještavanje Uprave i Nadzornog odbora o stanju sigurnosti u Banci.

Nadalje, ciljevi Sektora su i provođenje edukacija i podizanje svijesti zaposlenika Banke iz domene sigurnosti. Osim navedenog, Sektor vodi brigu o zakonitosti obrade osobnih podataka u smislu poštivanja Opće uredbe o zaštiti podataka i ostalih propisa koji uređuju pitanja obrade osobnih podataka te upozorava na nužnost primjene propisa o zaštiti osobnih podataka u slučajevima radnji koje mogu imati utjecaj na pitanja privatnosti i zaštitu osobnih podataka.

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe

Pregled

Jednu od temeljnih komponenti Službea za integrirano upravljanje rizicima (ERM) unutar Direkcija za kvantitativna istraživanja predstavlja postupak procjene adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) kako je propisano kroz Pillar 2 Basel III okvir (npr. ECB Guide to ICAAP).

ERM okvir dizajniran je na način da podržava menadžment u upravljanju portfeljem rizika, kao i potencijalom za pokriće (internim kapitalom) kako bi se osigurala adekvatna razina kapitala u skladu s profilom rizika Banke/ESB Grupe. Integrirano upravljanje rizicima prilagođeno je poslovnom i rizičnom profilu Banke, te odražava strateški cilj zaštite dioničara i vjerovnika uz osiguranje održivosti Banke/ESB Grupe.

27. Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

ERM okvir je modularan i sveobuhvatan sustav za upravljanje i vođenje te je sastavni dio cjelokupnog sustava vođenja i upravljanja na razini Grupe i Banke. Kako bi se osigurali svi aspekti integriranog upravljanja rizicima, ispunili regulatorni zahtjevi kao i potrebe za internim vrednovanjem potrebne su sljedeće komponente:

- _ Izjava o sklonosti preuzimanju rizika, limiti i Strategija rizika,
- _ Analiza portfelja i rizika kroz procjenu materijalnosti rizika, upravljanje rizikom koncentracije i testiranje otpornosti na stres,
- _ Izračun kapaciteta za preuzimanje rizika,
- _ Upravljanje i planiranje rizika uključujući upravljanje rizikom ponderiranom aktivom i alokaciju kapitala,
- _ Planiranje ključnih indikatora rizika,
- _ Plan oporavka i plan sanacije.

Služba za integrirano upravljanje rizicima također sudjeluje u radu Tima za upravljanje kapitalom koji za cilj ima održavanje adekvatne visine i kvalitete kapitala sa svrhom podržavanja planiranih aktivnosti, uz istovremeno ispunjavanje regulatornih zahtjeva i očekivanja investitora i dioničara. Kapitalom se upravlja kako bi se održala financijska snaga, apsorbirali gubici, izdržali nepovoljni ekonomski uvjeti, omogućile prilike za rast, ali i ostvarili poslovni i ciljevi upravljanja rizicima.

Uz ispunjavanje krajnjeg cilja ICAAP-a, osiguravanje adekvatnosti kapitala i dugoročne održivosti, komponente integriranog upravljanja rizicima podrška su menadžmentu u ispunjavanju strategije Grupe i Banke.

Sklonost preuzimanju rizika (RAS)

Sklonost preuzimanju rizika ESB Grupe definira maksimalnu razinu rizika koju je ESB Grupa spremna preuzeti i uz to nas-taviti dostizati predviđene poslovne ciljeve. Cjelokupni pristup uključuje Izjavu o sklonosti preuzimanja rizika, limite za rizike, te pregled uloga i obaveza subjekata zaduženih za nadgledanje implementacije i praćenje okvira za preuzimanje rizika. Okvir limita ESB Grupe uključuje limite postavljene kroz Izjavu o sklonosti preuzimanja rizika, Strategiju rizika ESB Grupe, industrijske limite i limite maksimalnog iznosa plasmana.

Izjava o sklonosti preuzimanju rizika (RAS) predstavlja stratešku izjavu o maksimalnoj razini rizika koju je ESB Grupa spremna preuzeti kako bi ispunila poslovne ciljeve. RAS predstavlja značajno i obvezujuće ograničenje poslovnih aktivnosti u okviru ukupne sklonosti preuzimanju rizika kroz okidače/limite odobrene od strane Uprave, Odbora za rizike Nadzornog odbora te Nadzornog odbora. RAS ESB grupe integriran je i ugrađen u strukturne procese ESB grupe; uključujući poslovnu strategiju i strategiju rizika, proces budžetiranja, planiranje kapitala i likvidnosti, plan oporavka, testiranje otpornosti na stres i okvir nagrađivanja. RAS ESB grupe se sastoji od nekoliko temeljnih pokazatelja rizika (kapital, likvidnost, rizik/zarada) pružajući kvantitativni smjer sveukupnog upravljanja povratom na preuzeti rizik te kvalitativnih izjava u obliku ključnih načela rizika koji su dio smjernica za upravljanje rizikom.

Ključan cilj Izjave o sklonosti preuzimanju rizika ESB grupe je:

- _ osigurati da ESB grupa ima dovoljno resursa za poticanje svojeg poslovanja u bilo kojem trenutku te za apsorpciju stresnih događaja;
- _ postavlja granice za postavljanje ciljeva rizika ESB grupe;
- _ podupire financijsku snagu grupe i robusnost njezinih sustava i kontrola.

Analiza portfelja i rizika

ESB Grupa i Banka koriste specijalnu infrastrukturu, sustave i procese kako bi aktivno identificirale, kvantificirale, nadzirale i upravljale rizicima u svom portfelju. Procesu su osmišljeni kako bi se pravodobno podigla svijest Uprave o izloženosti i upravljanju određenim rizicima.

Procjena materijalnosti rizika (RMA) procjenjuje materijalnost po vrsti rizika, a time i profil rizika unutar Banke i njezinih povezanih društava. RMA je godišnji proces čija je svrha sistematično identificiranje novih i procjena postojećih rizika na razini ESB Grupe. Dodatno, više rukovodstvo može zahtijevati da se procjena značajnosti rizika provede i na ad hoc osnovi (npr. interim RMA provedena u prvoj polovici 2022. godine (povod sukob između Rusije i Ukraine), kako bi se adresiralo pitanje promjenjivog radnog okruženja u pogledu izloženosti rizika. Kao takav, RMA je integrirani dio ICAAP-a te ga viši menadžment koristi kao upravljački alat.

27. Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

Saznanja u sklopu procjene koriste se za poboljšanje praksi upravljanja rizicima i daljnje ublažavanje rizika unutar Grupe. RMA služi i kao input za dizajn i definiranje Strategije rizika i Sklonosti upravljanju rizika ESB grupe. Ključni ishodi i preporuke RMA razmatraju se u dizajnu scenarija i odabiru sveobuhvatnih i reverznih testova otpornosti na stres.

Testiranje otpornosti na stres

Modeliranje osjetljivosti imovine, obveza, dobiti ili gubitka pomaže u optimizaciji povrata u odnosu na rizik. Testiranje otpornosti na stres uzima u obzir ozbiljne, ali moguće stresne scenarije koji obogaćuju sustav mjerenja i upravljanja rizicima, a modeliranje rizika i testiranje otpornosti na stres ključni su elementi ICAAP-a usmjereni na budućnost. Konačno, osjetljivosti i scenariji stresa razmatraju se unutar procesa planiranja grupe.

Najsloženije aktivnosti testiranja otpornosti na stres u ESB grupi su stres test scenariji koji uzimaju u obzir sveobuhvatni utjecaj različitih ekonomskih scenarija, uključujući sekundarne efekte na sve vrste rizika (kreditne, tržišne, likvidnosne i operativne) i učinke na povezane volumene imovine i obveza kao i na osjetljivost dobiti i gubitka. Pored standardnih vježbi testiranja otpornosti na stres, provode se i reverzni stres testovi kojima se identificira scenarij ili kombinacija scenarija u kojima se može dovesti u pitanje održivost postojećeg poslovnog modela.

ESB grupa razvila je posebne alate za prevođenje makroekonomskih varijabli (npr. BDP ili stopa nezaposlenosti) u parametre rizika kako bi podržala proces testiranja otpornosti na stres.

Kapacitet za preuzimanje rizika

Izračun kapaciteta za preuzimanje rizika opisuje metodologiju izračuna adekvatnosti internog kapitala. Za razliku od normativnog (regulatornog) pogleda (Pillar 1), koji se odnosi na sposobnost ESB Grupe da ispuni sve kapital-ne zahtjeve od strane regulatornih i nadzornih tijela, izračun kapaciteta za preuzimanje rizika (RCC – Risk-bearing Capacity Calculation) bazira se na ekonomskom pogledu i određuje ima li banka dovoljnu razinu internog kapitala za pokrivanje svih (regulatornih i ekonomskih) rizika kojima je izložena. Pillar 2 ili adekvatnost internog kapitala temelji se na izračunu kapaciteta za preuzimanje rizika ESB grupe unutar kojeg su kvantificirani potencijal za pokriće i interni kapitalni zahtjevi za sve relevantne vrste rizika identificirane procjenom materijalnosti rizika i odobrene od strane Uprave. Interni kapitalni zahtjevi se uspoređuju s internim kapitalom, odnosno potencijalom za pokriće Pillar 2 rizika banke. Primijenjeni pristup predstavlja ekonomski pogled pod pretpostavkom kontinuiteta Erste Grupe kako je zahtijevano u ECB Guide to ICAAP. Izračun kapaciteta za preuzimanje rizika bazira se na MSFI te se provodi na CRR konsolidiranoj razini ESB Grupe.

Osim Pillar 1 vrsta rizika (kreditnog, tržišnog i operativnog rizika), unutar Pillar 2 za potrebe određivanja internih kapitalnih zahtjeva obuhvaćeni su i kamatni rizik u knjizi banke, valutno inducirani kreditni rizik za građane, poslovni/strateški rizik i rizik koncentracije. Kroz testiranje otpornosti na stres računaju se i učinci makroekonomskih rizika i valutno inducirano kreditnog rizika za poduzeća na temelju stresnog scenarija.

Uprava i Nadzorni odbor (uključujući Odbor za rizike Nadzornog odbora) izvještavaju se na kvartalnoj razini o razini adekvatnosti kapitala putem ICAAP izvješća koje uključuje kretanja profila rizika, raspoloživi kapital (potencijal za pokriće), razmatranje potencijalnih gubitaka u stresnim situacijama, stupanj iskorištenosti limita i status adekvatnosti kapitala, kao i putem Risk Dashboarda.

Planiranje i predviđanje rizika

Proces planiranja EBC grupe ključan je za raspodjelu kapitala te adekvatno odražava profil rizika u okviru strategije, praćenja, procesa i upravljanja unutar ESB grupe.

27. Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

Ključni indikatori rizika, obuhvaćeni okvirom za planiranje rizika, uključuju indikatore koji pružaju pregled nastalih ili potencijalnih rizika u pogledu kretanja portfelja i gospodarskog okruženja. Pokazatelji uključuju RWA (i povezane indikatore), indikatore uspješnosti portfelja (npr. NPL/NPE i dr.), kao i druge indikatore u nadležnosti Službe za upravljanje rizicima zahtijevane od strane regulatornih tijela.

Aktivnosti planiranja provode se u bliskoj suradnji sa ostalim Službama i slijede jasnu upravljačku strukturu kako bi se osigurao adekvatan proces planiranja rizika.

Parametri rizika i rejting modeli

Interni stručni timovi razvijaju i kontinuirano unapređuju interne rejting modele i parametre rizika. Svi Pillar 1 i Pillar 2 modeli, kao i MSFI9 modeli podliježu godišnjem sagledavanju njihovih učinka, uzimajući u obzir uključivanje najnovijih podataka u procjenu parametara rizika, kao i redovite cikluse cjelovite kontrole modela. Razvoj modela slijedi interni metodološki standard na razini Grupe i koristi relevantne podatke koji obuhvaćaju odgovarajuće tržište. Na taj način Erste Grupa osigurava dostupnost rejting modela s najboljom mogućom sposobnošću predviđanja na svojim glavnim tržištima.

Ažuriranje IRB PD parametara za Privates segment, u skladu s novom PD metodologijom provedeno je u studenom 2022. godine. U četvrtom kvartalu 2022. također je bio provedeno i redovno ažuriranje IFRS9 parametara. Novi rejting modeli za Corporate-SME, Group Corporate i Group Large Corporate klijente su odobreni od regulatora tijekom 2022. te su u primjeni od siječnja 2023.

Upravljanje rizikom ponderiranom aktivom (Risk Weighted Assets - RWA)

S obzirom na činjenicu da se na temelju rizikom ponderirane aktive izračunavaju regulatorni kapitalni zahtjevi Banke/Grupe i omjeri kapitala kao ključni pokazatelji uspješnosti poslovanja, poseban naglasak je stavljen na postizanje ciljanih vrijednosti RWA. Rezultati mjesečne RWA analize koriste se za unaprjeđivanje izračuna, kvalitete parametara i podataka kao i najefikasnije primjene Bazelskog okvira. Banka je uspostavila proces praćenja, planiranja i definiranja ciljanih vrijednosti RWA. Uprava Banke redovito je informirana o razinama RWA i usklađenosti s razinama postavljenima unutar Izjave o sklonosti preuzimanju rizika (RAS).

Alokacija kapitala

Važan dio procesa planiranja rizika je alokacija kapitala na društva ESB Grupe, poslovne linije i segmente. Proces podrazumijeva usku suradnju Službe za integrirano upravljanje rizicima, Sektora rizika Erste grupe i Kontrolinga. Uvidi stečeni kroz ICAAP i kontroling procese koriste se za alokaciju kapitala uzimajući u obzir povrat u odnosu na rizik.

Omjer financijske poluge

Omjer financijske poluge predstavlja omjer između osnovnog kapitala (Tier 1) i mjere izloženosti u skladu s člankom 429. CRR-a. U suštini, izloženost predstavlja zbroj neponderiranih bilančnih i vanbilančnih pozicija uzimajući u obzir vrednovanje i prilagodbe rizika definirane unutar CRR-a. Uprava se kvartalno obavještava o razini omjera financijske poluge Banke i Grupe te usklađenosti s limitima i ciljnim vrijednostima postavljenima unutar Izjave o sklonosti preuzimanju rizika (RAS).

Plan oporavka

U skladu sa Zakonom o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava, Plan oporavka ESB grupe jednom godišnje se dostavlja Joint Supervisory Team-u (JST) kao prilog Planu oporavka Erste Group. ECB i HNB redovito ocjenjuju Plan oporavka ESB grupe. Planom se određuju mjere jačanja kapitala i izvora likvidnosti banke kako bi se pripremila za niz scenarija, uključujući idiosinkratski i makroekonomski. Okvir za oporavak uglavnom se usklađuje s okvirom za sklonost preuzimanju rizika, osiguravajući sveobuhvatno upravljanje rizicima na razini Banke i Grupe. Upravljanje oporavkom opisano u Planu osigurava pravodobnu identifikaciju i pravilno upravljanje bilo kojom situacijom oporavka. Važno je pokazati da je u slučaju ozbiljne krize koja je blizu stanja neuspjeha ili vjerojatnosti neuspjeha dostupan dovoljan kapacitet za oporavak. Nadalje, procjena Plana oporavka i procjena cjelokupnog kapaciteta oporavka dio su postupka nadzorne provjere i ocjene (eng. the Supervisory Review and Evaluation Process - SREP).

27. Upravljanje rizicima (nastavak)

Upravljanje rizicima i kapitalom na razini Grupe (nastavak)

Plan sanacije i MREL

Banka surađuje sa sanacijskim tijelima u izradi sanacijskih planova na temelju Zakona o sanaciji kreditnih institucija i investicijskih društava i Uredbe EU-a br. 806/2014 o uspostavi Jedinstvenog sanacijskog mehanizma (SRM uredba).

Zakonodavnim okvirom omogućuje se sanacijska strategija s više točaka ulaska (MPE) ili jedinstvenom točkom ulaska (SPE) unutar pojedine zemlje. Sanacijska tijela donijela su zajedničku odluku za Erste grupu kojom se definira MPE pristup koji čini šest zasebnih sanacijskih skupina u okviru ovisnih društava Erste grupe i Austrija, ali sa SPE pristupima unutar pojedine zemlje. To rezultira sanacijskim skupinama u Austriji, Češkoj, Hrvatskoj, Mađarskoj, Rumunjskoj i Slovačkoj. U skladu s MPE strategijom Erste Group ima više od jedne ulazne točke za sanaciju (Resolution Entity Level). Sanacijska tijela redovito ažuriraju planove (uključujući sanacijsku strategiju i odluke o MREL-u) koji podliježu Zajedničkoj odluci donesenoj od strane članova Sanacijskog kolegija.

Direktiva o oporavku i sanaciji banaka (BRRD) uvela je minimalni zahtjev za vlastitim sredstvima i prihvatljivim obvezama (MREL). Nacionalna sanacijska tijela dostavljaju obavijesti o MREL-u na razini sanacijskih grupa i relevantnih pojedinačnih društava, odražavajući strategiju sanacije, na temelju zajedničke odluke MREL-a koju je donio sanacijski kolegij. Zahtjevi za MREL izraženi su kao postotak ukupnog iznosa izloženosti riziku (TREA), kao i izloženosti omjeru financijske poluge (LRE).

ESB grupa primila je u svibnju 2022. Zajedničku odluku kojom se utvrđuje minimalni zahtjev za regulatorni kapital i prihvatljive obveze za sanacijsku grupu u Hrvatskoj. Zahtjev obuhvaća obvezujuće prijelazne zahtjeve od 1. siječnja 2022. i obvezujuće konačne zahtjeve od 1. siječnja 2024. Informacije o ciljevima MREL-a objavljene su na internetskim stranicama Banke na temelju rješenja izdanog od strane Hrvatske narodne banke. MREL metodologija integrirana je u RAS i okvir oporavka ESB grupe.

28. Pregled i praćenje kreditnog rizika

Definicija i pregled

Kreditni rizik proizlazi iz tradicionalnih poslova kreditiranja i ulaganja Banke. Uključuje gubitke proizašle kao rezultat stupanja dužnika u status neispunjenja obveza (Faza umanjenja 3) i očekivane kreditne gubitke dužnika koji se ne nalaze u statusu neispunjenja obveza, a izračunavaju se temeljem jednogodišnjeg očekivanog gubitka (Faza umanjenja 1) ili cjeloživotnog očekivanog gubitka (Faza umanjenja 2).

Operativne odluke o kreditiranju su u odgovornosti organizacijskih jedinica unutar funkcije kontrole rizika.

U svrhu uspješnog upravljanja rizicima svi podaci potrebni za upravljanje kreditnim rizikom i učinkom, te provođenje upravljanja rizikom ponderirane aktive i kapitalnih zahtjeva se redovito pune u središnju bazu podataka koja se koristi za upravljanje rizicima, a kvaliteta tih podataka se redovito kontrolira. Stoga organizacijske jedinice u sklopu Sektora upravljanja rizicima redovito koriste bazu podataka za izvještavanje o kreditnom riziku, a čime je osigurana centralizirana analiza te ujednačen način izračunavanja pokazatelja kao i segmentacija diljem Banke i Grupe u cjelini. Izvještavanje o kreditnom riziku sastoji se od redovitih izvještaja o kreditnom portfelju za interne i eksterne primatelje te omogućuje konstantno praćenje o razvoju kreditnog rizika, odnosno omogućuje menadžmentu poduzimanje kontrolnih postupaka. Internim primateljima tih izvještaja se podrazumijevaju, povrh ostalih, Nadzorni odbor kao i Uprava te risk manageri, direktori poslovnih linija i interna revizija.

28. Pregled i praćenje kreditnog rizika (nastavak)

Interni sustav ocjenjivanja

Pregled

Banka ima implementirane strategije poslovanja i rizika, kao i politike kreditiranja te procesa odobravanja koje se redovito, a najmanje na godišnjoj osnovi, ažuriraju i prilagođavaju. One obuhvaćaju proces kreditiranja u cjelini, uvažavajući prirodu, obuhvat te razinu rizika transakcija te uključenih drugih ugovornih strana. Odobravanje kredita je temeljeno na kreditnoj kvaliteti klijenta, vrsti kredita, kolateralu, sustavu dodatnih uvjeta te ostalih faktora umanjivanja kreditnog rizika.

Procjena rizika neispunjenja obveza druge ugovorne strane u Banci se temelji na vjerojatnosti klijentova stupanja u status neispunjenja obveza (PD). Za svaku izloženost kreditnom riziku te kreditnu odluku Banka određuje interni rejting koji predstavlja jedinstvenu mjeru rizika za neispunjenje obveza druge ugovorne strane. Interni rejting svakog klijenta je ažuriran najmanje na godišnjoj osnovi (godišnji proces re-odobrenja), dok su rejtingi klijenta u slabijim kategorijama rizika ažurirani češće.

Osim određivanja kapitalnih zahtjeva, glavni cilj internih rejtinga je podrška donošenju odluka za kreditiranje te uvjeta kreditnih linija. Osim toga, interni rejtingi određuju nivo odobrenja u strukturi Banke kao i procedure praćenja za postojeće izloženosti. Na kvantitativnom nivou, interni rejtingi utječu na zahtijevanu cijenu rizika kao i određivanje potrebnih rezervacija.

Kao što je prethodno spomenuto, interni rejting je ključni element za izračun RWA koji se također koristi u procjenjivanju internih kapitalnih zahtjeva prema Pillar-u 2 (ICAAP). PD vrijednosti odražavaju dvanaestomjesečnu vjerojatnost nastupanja statusa neispunjenja obveza zasnovanu na dugogodišnjem prosjeku stopa neispunjenja obveza. Banka dodjeljuje marže konzervativnosti na izračunati PD ovisno o granularnosti portfelja i relevantnoj povijesti podataka. PD vrijednosti validiraju se jednom godišnje, a što je u skladu i s validacijom koja se provodi na razini pojedinih rejting metoda.

Interni rejtingi uzimaju u obzir sve raspoložive informacije potrebne za procjenu rizika od klijentova stupanja u status neispunjavanja obveza. Za klijente iz segmenta gospodarstva, interni rejtingi uzimaju u obzir financijsku snagu klijenta, mogućnost eksterne podrške i druge informacije o poduzeću. Za segment građanstva i malog poduzetništva interni rejtingi se baziraju uglavnom na bihevioralnom i aplikacijskom scoringu, ali isto tako se koriste demografske i financijske informacije. Primjenjuje se ograničavanje rejtinga ovisno o članstvu u grupi ekonomski povezanih jedinica i državi glavne ekonomske aktivnosti.

Sve rezultate (građanstvo i gospodarstvo) redovito validira centralna organizacijska jedinica za validaciju, a na osnovu standardne metodologije Erste Grupe. Validacija se provodi korištenjem statističkih tehnika pri čemu se rezultati validacijskog procesa izvještavaju višem rukovodstvu i regulatorima. Banka se pridržava svih standarda Erste Grupe iz perspektive razvoja modela i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Erste Grupi (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane nadležne organizacijske jedinice Erste Holding-a što osigurava integritet širom Erste Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Modele odobrava lokalna Uprava.

Kategorije kreditnog rizika

Klasifikacija kreditne imovine u ocjene rizika je temeljena na sustavu internih rejtinga Banke koja koristi dvije interne skale za klasifikaciju rizika: za klijente koji nisu u statusu neispunjenja obveza koristi se skala od 8 ocjena rizika (za fizičke osobe u sektoru građanstva) te 13 ocjena rizika (za sve ostale kategorije). Klijenti koji su u statusu neispunjenja obveza imaju zasebnu ocjenu rizika.

Za potrebe eksternog izvještavanja, interni rejtingi Banke su grupirani u sljedeće četiri kategorije rizika:

Nizak rizik: klijenti s dobro uspostavljenom te dužom suradnjom s Bankom i Grupom ili veliki, međunarodno priznati klijenti. Klijenti sa snažnom financijskom pozicijom bez očekivanih financijskih poteškoća u budućnosti. Klijenti građanstva koji imaju dugu povijest sa Bankom ili klijenti koji koriste širok obujam proizvoda. Klijenti koji nemaju kašnjenja u plaćanju obveza trenutno, niti u posljednjih 12 mjeseci. Pri tome se novi poslovi, općenito, sklapaju sa klijentima iz ove kategorije.

28. Pregled i praćenje kreditnog rizika (nastavak)

Poseban nadzor: klijenti koji imaju povijest kašnjenja u plaćanjima, povijest statusa neispunjavanja obveza ili financijski podaci ukazuju na ranjivosti temeljem kojih bi mogli ući u probleme podmirivanja dugova u srednjem roku. Klijenti građanstva s ograničenom štednjom ili vjerojatnim problemima u plaćanju koji pokreću podsjetnike za ranu naplatu.

Ispod standarda: Klijenti osjetljivi na negativne financijske i ekonomske utjecaje

Neprihodujuća izloženost: klijenti kojima je zabilježen jedan ili više kriterija za nastupanje statusa neispunjenje obveza sukladno članku 178. Uredbe 575/2013 te podzakonskim aktima Hrvatske narodne banke, a precizno propisana internim aktima Banke: neizvjesna naplata, kašnjenja u plaćanju sa materijalno značajnom izloženosti dulje od 90 dana, restrukturiranje koje je uzrokovalo gubitak Banci, realizacija kreditnog gubitka ili pokretanje stečajnog postupka. S ciljem utvrđivanja statusa neispunjenja obveza Banka primjenjuje pristup na razini klijenta, uključujući i Retail klijente; ako je klijent u statusu neispunjavanja obveza po jednom proizvodu, tada se i ostali proizvodi tog klijenta klasificiraju kao neprihodujući.

U Banci, default status uzrokuje umanjenje kreditne imovine putem ispravka vrijednosti i Stage 3 klasifikaciju prema MSFI9 (više detalja u podpoglavlju Financijski instrumenti – umanjenje vrijednosti prema MSFI-u 9). Defaultom se smatra:

- _ dužniku je dospjela bilo koja materijalno značajna obveza prema instituciji, matičnom društvu ili nekom od ovisnih društava duže od 90 uzastopnih dana; i/ili
- _ postoji vjerojatnost da klijent neće u cijelosti podmiriti svoje obveze u potpunosti bez realizacije kolaterala prema instituciji, matičnom društvu ili nekom od ovisnih društava.

Praćenje kreditnog rizika

S ciljem pravovremenog upravljanja kreditnim rizikom, obavlja se redovita analiza rizika klijenta, koja uključuje redovit status rejtinga, mogućnost otpлата, reviziju kolaterala te usklađivanje sa ugovorenim uvjetima.

Cilj Banke je pravovremeno prepoznavanje bilo kojeg pogoršanja u kvaliteti kreditnog portfelja koje može uzrokovati materijalne gubitke za Banku te Banka kroz proces redovnih re-odobrenja analizira cjelokupni status dužnika. Važnost redovitog re-odobrenja kreditnih izloženosti je u redovitom praćenju klijenta kao i kvalitete portfelja te predstavlja dodatnu mjeru u optimizaciji izloženosti kreditnom riziku Banke.

Banka provodi evaluaciju kreditne kvalitete temeljem informacija o klijentu, također uzevši u obzir sve informacije klijenta kao i prethodnu kreditnu povijest između Banke i klijenta.

Rano prepoznavanje povećanog rizika

Banka primjenjuje metode ranog prepoznavanja povećanog kreditnog rizika sa ciljem povećanja uspješnosti naplate čak i u slučajevima smanjenja kvalitete kreditnog portfelja što se otkriva praćenjem svih relevantnih informacija te predviđanjem promjena varijabli u budućem periodu koja prvenstveno uključuje dosadašnje klijentovo ponašanje u podmirivanju obveza te praćenjem informacija s tržišta. Tako se praćenjem sljedećih promjena osigurava pravovremeno prepoznavanje povećanog kreditnog rizika:

- _ Uvjeta na tržištu,
- _ Promjena u rejtingu,
- _ Kašnjenja.
- _ Praćenje uvjeta na tržištu također podrazumijeva praćenje svih makroekonomskih varijabli, kao i njihova evaluacija kroz budući period.

—

29. Izloženost kreditnom riziku

Izloženost kreditnom riziku odnosi se na sljedeće pozicije u Izvještaju o financijskom položaju:

- _ Ostali depoziti po viđenju kreditnim institucijama;
- _ Financijska imovina koja se drži radi trgovanja;
- _ Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka;
- _ Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit;
- _ Financijska imovina po amortiziranom trošku;
- _ Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja (za svrhu objavljivanja u dolje navedenim tablicama svaka ugovorna imovina također je uključena u ovu kategoriju);
- _ Financijska imovina raspoloživa za prodaju;
- _ Potraživanja s osnove financijskog najma;
- _ Pozitivna fer vrijednost derivata;
- _ Potencijalne kreditne obveze (najprije financijske garancije i neiskorištene neopozive kreditne obveze).

Izloženost kreditnom riziku izjednačava bruto knjigovodstvenu vrijednost (ili nominalnu vrijednost u slučaju izvanbilančnih pozicija) izuzimajući:

- _ Rezervacije za zajmove;
- _ Rezervacije za garancije;
- _ Kolaterale (uključivo i transfere rizika na garantore);
- _ Efekte netiranja;
- _ Ostala kreditna povećanja;
- _ Ostale efekte umanjenja kreditnog rizika.

Sljedeće tablice prikazuju usklađenje između bruto i neto knjigovodstvene vrijednosti različitih komponenti kreditne izloženosti za Grupu i Banku na dan 31. prosinca 2022. godine i 31. prosinca 2021. godine.

29. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Usklađenje između bruto i neto knjigovodstvene vrijednosti različitih komponenti kreditne izloženosti

u milijunima HRK	GRUPA				BANKA			
	Izloženost kreditnom riziku	Rezervacije	Rezerve fer vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost	Izloženost kreditnom riziku	Rezervacije	Rezerve fer vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
2022.								
Ostali depoziti po viđenju	670	-	-	670	179	-	-	179
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	197	-	-	197	197	-	-	197
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	39	-	-	39	39	-	-	39
Dužnički vrijednosni papiri	39	-	-	39	39	-	-	39
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10.053	(68)	(822)	9.163	9.626	(65)	(778)	8.783
Dužnički vrijednosni papiri	10.053	(68)	(822)	9.163	9.626	(65)	(778)	8.783
Financijska imovina po amortiziranom trošku	73.336	(2.287)	-	71.049	67.875	(1.998)	-	65.877
Dužnički vrijednosni papiri	10.029	(5)	-	10.024	9.723	(2)	-	9.721
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	2.893	(3)	-	2.890	2.600	(2)	-	2.598
Kredit i potraživanja od klijenata	60.414	(2.279)	-	58.135	55.552	(1.994)	-	53.558
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.422	(125)	-	1.297	931	(52)	-	879
Potraživanja s osnove financijskog najma	3.063	(45)	-	3.018	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	17.920	(258)	-	-	15.968	(248)	-	-
Preuzeta financijska jamstva	5.518	(89)	-	-	5.080	(85)	-	-
Potencijalne kreditne obveze	12.402	(169)	-	-	10.888	(163)	-	-
Ostale preuzete obveze	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	106.700	(2.783)	(822)	85.433	94.815	(2.363)	(778)	75.954

u milijunima HRK	GRUPA				BANKA			
	Izloženost kreditnom riziku	Rezervacije	Rezerve fer vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost	Izloženost kreditnom riziku	Rezervacije	Rezerve fer vrijednosti	Neto knjigovodstvena vrijednost
2021.								
Ostali depoziti po viđenju	442	-	-	442	110	-	-	110
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	145	-	-	145	145	-	-	145
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	65	-	-	65	60	-	-	60
Dužnički vrijednosni papiri	65	-	-	65	60	-	-	60
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	11.853	(81)	90	11.943	11.350	(78)	94	11.444
Dužnički vrijednosni papiri	11.853	(81)	90	11.943	11.350	(78)	94	11.444
Financijska imovina po amortiziranom trošku	62.278	(2.950)	-	59.328	57.321	(2.602)	-	54.719
Dužnički vrijednosni papiri	4.940	(5)	-	4.935	4.676	(2)	-	4.674
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	4.410	(4)	-	4.406	4.325	(3)	-	4.322
Kredit i potraživanja od klijenata	52.928	(2.941)	-	49.987	48.320	(2.597)	-	45.723
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.459	(189)	-	1.270	773	(81)	-	692
Potraživanja s osnove financijskog najma	2.604	(58)	-	2.546	-	-	-	-
Potencijalne kreditne obveze	11.095	(168)	-	11.095	9.297	(160)	-	9.297
Preuzeta financijska jamstva	4.933	(81)	-	-	4.413	(79)	-	-
Potencijalne kreditne obveze	6.162	(87)	-	-	4.884	(81)	-	-
Ostale preuzete obveze	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	89.941	(3.446)	90	86.834	79.056	(2.921)	94	76.467

Podjela izloženosti kreditnom riziku

U nastavku prikazana izloženost kreditnom riziku podijeljena je prema sljedećim kriterijima:

- _ po klasama izloženosti i financijskim instrumentima,
- _ po industriji i u skladu s MSFI 9,
- _ prema regiji i kategoriji rizika,
- _ po poslovnom segmentu i kategoriji rizika.

29. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Zatim je izvršena podjela izloženosti kreditnom riziku prema državi po kategoriji rizika i u skladu s MSFI 9.

Nakon toga prikazana je:

- _ podjela neprihodujućih izloženosti kreditnom riziku po poslovnom segmentu te rezervacijama za kreditne gubitke,
- _ usporedba forbearancea s ukupnom izloženosti kreditnom riziku i rezervacijama,
- _ izloženost kreditnom riziku po financijskim instrumentima i kolateralima,
- _ izloženost kreditnom riziku koja nije dospjela ni kreditno umanjena po financijskom instrumentu i kategoriji rizika,
- _ dospjela izloženost kreditnom riziku koja nije umanjena po financijskom instrumentu i kolateraliziranosti.

Izloženost kreditnom riziku po industriji u skladu s MSFI

							GRUPA
u milijunima HRK	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije predmet MSFI 9 rezerviranja	Ukupno
2022.							
Prirodni resursi i roba	2.070	1.022	112	3	3.207	57	3.264
Opskrba električnom energijom	38	5.287	9	1	5.335	520	5.855
Građevina i građevni materijal	3.628	1.215	201	41	5.085	1.258	6.343
Automoto	814	160	24	-	998	75	1.073
Ciklički potrošački proizvodi	2.827	520	125	5	3.477	379	3.856
Neciklički potrošački proizvodi	2.054	171	132	15	2.372	337	2.709
Strojevi	800	141	12	12	965	322	1.287
Transport	5.378	502	72	8	5.960	35	5.995
Telekomunikacije, mediji, tehnologija	1.291	109	7	-	1.407	202	1.609
Zdravstvo i usluge	2.109	187	65	1	2.362	322	2.684
Hoteli i industrija zabave	4.253	2.060	194	71	6.578	85	6.663
Nekretnine	5.163	487	76	57	5.783	29	5.812
Javni sektor	27.550	2.283	-	-	29.833	4	29.837
Financijske institucije	2.843	8	1	-	2.852	265	3.117
Privatna kućanstva	19.907	5.530	1.154	5	26.596	-	26.596
Ukupno	80.725	19.682	2.184	219	102.810	3.890	106.700

							GRUPA
u milijunima HRK	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije predmet MSFI 9 rezerviranja	Ukupno
2021.							
Prirodni resursi i roba	3.330	210	140	2	3.682	-	3.682
Opskrba električnom energijom	2.206	98	12	-	2.316	7	2.323
Građevina i građevni materijal	3.322	311	233	44	3.910	-	3.910
Automoto	641	76	22	-	739	-	739
Ciklički potrošački proizvodi	2.288	265	147	5	2.705	-	2.705
Neciklički potrošački proizvodi	1.971	320	206	27	2.524	-	2.524
Strojevi	685	17	22	-	724	2	726
Transport	5.349	490	121	8	5.968	-	5.968
Telekomunikacije, mediji, tehnologija	1.123	55	31	-	1.209	-	1.209
Zdravstvo i usluge	1.368	416	86	3	1.873	-	1.873
Hoteli i industrija zabave	2.371	3.781	275	59	6.486	2	6.488
Nekretnine	2.744	282	128	58	3.212	3	3.215
Javni sektor	24.569	2.185	-	-	26.754	75	26.829
Financijske institucije	2.915	7	2	-	2.924	121	3.045
Privatna kućanstva	20.167	2.944	1.529	5	24.645	-	24.645
Ostalo	60	-	-	-	60	-	60
Ukupno	75.109	11.457	2.954	211	89.731	210	89.941

29. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po industriji u skladu s MSFI 9 (nastavak)

BANKA							
u milijunima HRK	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije predmet MSFI 9 rezerviranja	Ukupno
2022.							
Prirodni resursi i roba	1.944	989	106	3	3.042	57	3.099
Opskrba električnom energijom	-	5.156	8	1	5.165	517	5.682
Građevina i građevni materijal	3.090	906	185	41	4.222	1.185	5.407
Automoto	619	119	20	-	758	73	831
Ciklički potrošački proizvodi	2.048	365	99	5	2.517	344	2.861
Neciklički potrošački proizvodi	1.695	107	123	15	1.940	316	2.256
Strojevi	750	123	12	12	897	316	1.213
Transport	4.795	394	47	8	5.244	26	5.270
Telekomunikacije, mediji, tehnologija	1.041	79	7	-	1.127	156	1.283
Zdravstvo i usluge	1.697	142	35	1	1.875	302	2.177
Hoteli i industrija zabave	4.100	1.790	123	71	6.084	73	6.157
Nekretnine	5.019	415	69	57	5.560	27	5.587
Javni sektor	26.380	2.276	-	-	28.656	4	28.660
Financijske institucije	2.207	6	1	-	2.214	305	2.519
Privatna kućanstva	15.904	4.939	965	5	21.813	-	21.813
Ukupno	71.289	17.806	1.800	219	91.114	3.701	94.815

BANKA							
u milijunima HRK	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Faza umanjenja 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (AC i FVOCI)	Nije predmet MSFI 9 rezerviranja	Ukupno
2021.							
Prirodni resursi i roba	3.209	195	133	2	3.539	-	3.539
Opskrba električnom energijom	2.049	80	12	-	2.141	7	2.148
Građevina i građevni materijal	2.747	184	218	44	3.193	-	3.193
Automoto	501	43	18	-	562	-	562
Ciklički potrošački proizvodi	1.376	188	99	5	1.668	-	1.668
Neciklički potrošački proizvodi	1.639	259	194	27	2.119	-	2.119
Strojevi	642	6	22	-	670	2	672
Transport	4.926	301	73	8	5.308	-	5.308
Telekomunikacije, mediji, tehnologija	915	38	31	-	984	-	984
Zdravstvo i usluge	997	345	49	3	1.394	-	1.394
Hoteli i industrija zabave	2.256	3.463	212	59	5.990	2	5.992
Nekretnine	2.691	202	121	58	3.072	3	3.075
Javni sektor	23.406	2.184	-	-	25.590	75	25.665
Financijske institucije	2.603	6	2	-	2.611	116	2.727
Privatna kućanstva	16.093	2.597	1.255	5	19.950	-	19.950
Ostalo	60	-	-	-	60	-	60
Ukupno	66.110	10.091	2.439	211	78.851	205	79.056

29. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po regiji i kategoriji rizika

Sljedeće tablice prikazuju izloženost kreditnom riziku Banke (Grupe) podijeljenu po regijama i kategoriji rizika na 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021.

Izloženost kreditnom riziku po regijama i kategoriji rizika

u milijunima HRK	GRUPA				
	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2022.					
Tržište Erste Grupe	87.686	4.569	570	2.148	94.973
Austrija	799	8	-	-	807
Hrvatska	85.213	4.557	570	2.146	92.486
Srbija	4	3	-	2	9
Slovačka	1.654	-	-	-	1.654
Češka	3	-	-	-	3
Mađarska	13	1	-	-	14
Ostale zemlje EU	3.931	23	7	3	3.964
Ostale razvijene zemlje	1.161	13	-	5	1.179
Tržišta u razvoju	3.705	2.516	135	228	6.584
Jugoistočna Europa/ZND	3.473	2.515	135	228	6.351
Azija	223	-	-	-	223
Latinska Amerika	2	-	-	-	2
Bliski istok/Afrika	7	1	-	-	8
Ukupno	96.483	7.121	712	2.384	106.700
2021.					
Tržište Erste Grupe	70.707	5.127	884	2.872	79.590
Austrija	548	3	-	1	552
Hrvatska	68.721	5.121	884	2.870	77.596
Srbija	6	3	-	1	10
Slovačka	1.413	-	-	-	1.413
Češka	15	-	-	-	15
Mađarska	4	-	-	-	4
Ostale zemlje EU	3.884	16	17	2	3.919
Ostale razvijene zemlje	517	3	-	5	525
Tržišta u razvoju	2.886	2.544	206	271	5.907
Jugoistočna Europa/ZND	2.780	2.540	206	271	5.797
Azija	102	1	-	-	103
Latinska Amerika	-	-	-	-	-
Bliski istok/Afrika	4	3	-	-	7
Ukupno	77.994	7.690	1.107	3.150	89.941

29. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po regijama i kategoriji rizika (nastavak)

					BANKA
u milijunima HRK	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2022.					
Tržište Erste Grupe	83.128	3.400	326	1.968	88.822
Austrija	562	8	-	1	571
Hrvatska	80.892	3.390	326	1.966	86.574
Srbija	4	1	-	1	6
Slovačka	1.654	-	-	-	1.654
Češka	3	-	-	-	3
Mađarska	13	1	-	-	14
Ostale zemlje EU	3.732	19	7	2	3.760
Ostale razvijene zemlje	1.147	11	-	5	1.163
Tržišta u razvoju	576	471	1	22	1.070
Jugoistočna Europa/ZND	450	471	1	22	944
Azija	117	-	-	-	117
Latinska Amerika	2	-	-	-	2
Bliski istok/Afrika	7	-	-	-	7
Ukupno	88.583	3.901	334	1.997	94.815
2021.					
Tržište Erste Grupe	66.730	3.808	593	2.603	73.734
Austrija	419	3	-	1	423
Hrvatska	64.874	3.805	593	2.601	71.873
Srbija	5	-	-	1	6
Slovačka	1.413	-	-	-	1.413
Češka	15	-	-	-	15
Mađarska	4	-	-	-	4
Ostale zemlje EU	3.745	13	18	2	3.778
Ostale razvijene zemlje	513	2	-	5	520
Tržišta u razvoju	498	500	-	26	1.024
Jugoistočna Europa/ZND	493	498	-	26	1.017
Azija	1	-	-	-	1
Latinska Amerika	-	-	-	-	-
Bliski istok/Afrika	4	2	-	-	6
Ukupno	71.486	4.323	611	2.636	79.056

29. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po poslovnom segmentu i kategoriji rizika

Izvještajni segmenti Banke i Grupe se temelje na organizacijskoj matrici po poslovnim segmentima i kategoriji rizika. Sljedeće tablice prikazuju izloženost kreditnom riziku Banke i Grupe podijeljenu po izvještajnim segmentima i kategorijama rizika na 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021.

Izloženost kreditnom riziku po poslovnom segmentu i kategoriji rizika

u milijunima HRK	GRUPA				
	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2022.					
Građanstvo	23.382	4.175	508	1.292	29.357
Malo i srednje poduzetništvo	21.492	996	105	791	23.384
Nacionalni klijenti	13.468	377	78	158	14.081
Javni sektor	11.008	350	-	3	11.361
Komercijalno financiranje nekretnina	3.968	1	21	132	4.122
Tržište Grupe	152	-	-	-	152
Tržište financijskih institucija Grupe	1.281	20	-	-	1.301
Upravljanje aktivom i pasivom	21.497	1.200	-	-	22.697
Ostalo	235	2	-	8	245
Ukupno	96.483	7.121	712	2.384	106.700
2021.					
Građanstvo	20.455	4.281	591	1.698	27.025
Malo i srednje poduzetništvo	16.207	1.353	282	1.049	18.891
Nacionalni klijenti	8.550	9	232	147	8.938
Javni sektor	9.703	519	-	4	10.226
Komercijalno financiranje nekretnina	1.870	349	2	234	2.455
Tržište Grupe	248	15	-	-	263
Tržište financijskih institucija Grupe	1.056	7	-	-	1.063
Upravljanje aktivom i pasivom	19.610	1.155	-	-	20.765
Ostalo	295	2	-	18	315
Ukupno	77.994	7.690	1.107	3.150	89.941

29. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po poslovnom segmentu i kategoriji rizika (nastavak)

BANKA					
u milijunima HRK	Nizak rizik	Poseban nadzor	Ispod standarda	Neprihodujuća izloženost	Izloženost kreditnom riziku
2022.					
Građanstvo	19.625	2.556	237	1.051	23.469
Malo i srednje poduzetništvo	19.210	758	68	705	20.741
Nacionalni klijenti	12.571	72	8	99	12.750
Javni sektor	10.928	29	-	2	10.959
Komercijalno financiranje nekretnina	3.959	-	21	132	4.112
Tržište Grupe	152	-	-	-	152
Tržište financijskih institucija Grupe	1.272	18	-	-	1.290
Upravljanje aktivom i pasivom	20.682	466	-	-	21.148
Ostalo	184	2	-	8	194
Ukupno	88.583	3.901	334	1.997	94.815
2021.					
Građanstvo	17.195	2.567	274	1.373	21.409
Malo i srednje poduzetništvo	13.712	875	103	873	15.563
Nacionalni klijenti	8.508	7	232	147	8.894
Javni sektor	9.478	40	-	4	9.522
Komercijalno financiranje nekretnina	1.868	348	2	229	2.447
Tržište Grupe	248	15	-	-	263
Tržište financijskih institucija Grupe	1.047	5	-	-	1.052
Upravljanje aktivom i pasivom	19.279	464	-	-	19.743
Ostalo	151	2	-	10	163
Ukupno	71.486	4.323	611	2.636	79.056

Iznos otpisan tijekom 2022. godine, koji je još uvijek predmet prisilne naplate, iznosi ukupno 305 milijuna HRK za Grupu i 293 milijuna HRK za Banku (2021.: 381 milijun HRK za Grupu i Banku)

30. Neprihodujuća izloženost kreditnom riziku i rezervacije za kreditne rizike

U periodu od 12 mjeseci koji je završio sa 31. prosincem 2022., kreditna neprihodujuća izloženost u Banci je smanjena za 639 milijuna HRK, s 2,6 milijarde HRK na 31. prosinca 2021. na 2,0 milijarde HRK na 31. prosinca 2022. Tijekom istog razdoblja, kreditna neprihodujuća izloženost Grupe smanjena je za 766 milijuna HRK, s 3,2 milijarde HRK na 31. prosinca 2021. na 2,4 milijarde HRK na 31. prosinca 2022.

Rezervacije za kreditne rizike smanjene su za 558 milijuna HRK na razini Banke, s 2,9 milijarde HRK na 31. prosinca 2021. na 2,4 milijarde HRK na 31. prosinca 2022. Smanjenje rezervacija za kreditne rizike na razini Grupe iznosi 662 milijuna HRK, s 3,4 milijarde HRK na 31. prosinca 2021. na 2,8 milijarde HRK na 31. prosinca 2022.

Pokrivenost neprihodujuće izloženosti rezervacijama za kreditne rizike povećana je na razini Grupe s 109,4% na 116,8% te na razini Banke s 110,8% na 118,3% te je pod utjecajem većeg postotnog smanjenja neprihodujuće izloženosti u odnosu na smanjenje rezervacija za kreditne rizike. Omjer neprihodujuće izloženosti u ukupnoj kreditnoj izloženosti na razini Grupe iznosi 2,2% (2021: 3,5%) i 2,1% na razini Banke (2021: 3,3%).

31. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka

Ključni principi i standardi za izdvajanje rezervacije za kreditne rizike u Banci prate procedure Erste Grupe i međunarodne računovodstvene standarde te su detaljno propisani internim politikama.

Izračun rezervacija za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom vrši se na mjesečnoj osnovi, na izloženost/na razini imovine, u valuti izloženosti. Za izračun rezervacija, Banka primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka (ECL) temeljen na tri faze umanjenja (eng. stage) koji se izračunavaju sukladno očekivanim kreditnim gubicima u dvanaestomjesečnom razdoblju ili očekivanim kreditnim gubicima tijekom vijeka trajanja.

Pristup stagea znači da ako financijska imovina nije prepoznata kao kupljena ili stvorena financijska imovina umanjena za kreditne gubitke (POCI), tj. financijska imovina koja je kreditno umanjena pri početnom priznavanju, tada se, ovisno o stanju umanjenja vrijednosti i procjeni povećanja kreditnog rizika, financijska imovina raspoređuje u jedan od sljedećih stageaova:

Klasifikacija prema fazama i definicija kreditno umanjenih financijskih instrumenata

Faza umanjenja 1

Uključuje:

a) Financijsku imovinu pri početnom priznavanju, osim:

i) Imovine POCI

ii) Imovine čije je početno (bilančno) priznavanje potaknuto prvim korištenjem obvezujućih preuzetih obveza po kreditima danih drugoj ugovornoj strani za koju je došlo do značajnog pogoršanja kredita od početnog priznavanja, no koja nije u statusu neispunjavanja obveza u vrijeme prve upotrebe

b) Financijska imovina koja ispunjava uvjete niskog kreditnog rizika (eng. Low credit risk);

c) Financijska imovina bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihovu kreditnu kvalitetu

U fazi umanjenja 1 rezervacije za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom izračunavaju se kao ECL u dvanaestomjesečnom razdoblju.

Faza umanjenja 2

Uključuje financijsku imovinu koja ima značajan porast kreditnog rizika, ali koja nije kreditno umanjena na datum izvještavanja, uključujući početno priznatu imovinu opisanu pod točkom 1) a) ii).

U fazi umanjenja 2 rezervacije za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom izračunavaju se kao ECL tijekom vijeka trajanja.

Faza umanjenja 3

Uključuje financijsku imovinu koja je kreditno umanjena na datum izvještavanja. U pravilu, financijska imovina je kreditno umanjena kada je na klijentu zabilježen jedan ili više kriterija za nastupanje statusa neispunjenje obveza sukladno članku 178. Uredbe 575/2013 te podzakonskim aktima Hrvatske narodne banke, a dodatno definirano u dijelu Interni sustav ocjenjivanja.

U fazi umanjenja 3 rezervacije za gubitke uzrokovane kreditnim rizikom izračunavaju se kao ECL tijekom vijeka trajanja.

POCI

POCI uključuje financijsku imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, neovisno o tome je li imovina kreditno umanjena na izvještajni datum. Očekivani kreditni gubici za POCI izloženosti izračunavaju se tijekom vremena trajanja te je reflektirano na kreditno prilagođenu efektivnu kamatnu stopu pri početnom priznavanju.

31. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Kvantitativni kriteriji

Kvantitativni kriteriji za značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) odnose se na nepovoljne promjene u cjeloživotnim i anualiziranim cjeloživotnim vjerojatnostima neispunjavanja obveza, pri čemu se značaj procjenjuje na temelju kombinacije apsolutne i relativne promjene. Banka je uspostavila pragove za značajno povećanje kreditnog rizika na temelju i postotne (relativna promjena) i apsolutne promjene vjerojatnosti neispunjavanja obveza u odnosu na početno prepoznavanje. Aktiviranje kriterija znači da su spomenute promjene dosegnule ili su veće od postavljenih pragova.

Relativni prag za SICR se računa kao omjer između trenutnog anualiziranog PD i anualiziranog PD-a pri inicijalnom prepoznavanju, uzimajući u obzir preostalu ročnost instrumenta.

Relativni pragovi za procjenu značajnog porasta kreditnog rizika

u milijunima EUR	Interval za prag	
	Minimum	Maksimum
2022.		
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	1,13	3,13
Ukupno	1,13	3,13
2021.		
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	1,13	3,13
Ukupno	1,13	3,13

Na određenim portfeljima, Banka procjenjuje kvantitativne SICR kriterije na temelju interne ocjene klijenta, a ne PD vrijednosti. U takvim slučajevima glavno pravilo je da pogoršanje interne ocjene klijenta vodi do pozitivnog zaključka o značajnom pogoršanju kreditnog rizika. Navedeno se primjenjuje primarno za leasing i faktoring poslovanje.

Apsolutni prag odnosi se na razliku cjeloživotne PD vrijednosti u trenutku početnog prepoznavanja imovine i cjeloživotne PD vrijednosti na izvještajni datum. U Banci je taj prag postavljen na 50 baznih bodova i služi kao zaštita za migracije između boljih internih ocjena (cjeloživotne PD vrijednosti uzimaju u obzir preostalo dospijeće imovine). U takvim slučajevima može doći do prekoračenja relativnog praga, međutim promatrana cjeloživotna PD vrijednost ostaje na niskoj razini; stoga je rezultat provjere značajnog pogoršanja kreditnog rizika negativan.

Za migraciju nazad u stage 1 ne postoje dodatna razdoblja oporavka utvrđena za kvantitativne kriterije osim onih koji su već uspostavljeni u općoj praksi kreditnog rizika (npr. za poboljšanje interne ocjene klijenta).

Kvalitativni kriteriji

Kvalitativni SICR kriteriji odnose se na tip forbearancea (prepoznavanje regulatornog forbearancea), prelazak u Direkciju upravljanja lošim plasmanima (građana ili tvrtki), informacije o signalima ranog upozorenja (ukoliko iste već nisu vidljive u internoj ocjeni klijenta) i indikatore prijevare. Dodjela nekih kvalitativnih kriterija inherentno se oslanja na iskusnu procjenu kreditnog rizika koja se provodi adekvatno i pravovremeno. Relevantne politike i procedure za kontrolu kreditnog rizika (prilagođene u duhu prelaska na MSFI 9) osiguravaju potreban okvir upravljanja. Spomenuti kriteriji se interno koriste za utvrđivanje nesolventnosti ili povećane vjerojatnosti da će dužnik ući u stečaj i da postoji povećani rizik od neispunjenja obveza u bliskoj budućnosti.

Osim kvalitativnih kriterija na razini klijenta, procjena značajnog pogoršanja kreditnog rizika provodi se na portfeljnoj razini ukoliko je povećanje kreditnog rizika na pojedinoj imovini ili na razini klijenta dostupno samo s određenim vremenskim odmakom ili je uočljivo isključivo na razini određenog portfelja. Banka je uvela dodatne kriterije za SICR procjenu na razini portfelja zbog rata u Ukrajini (implementirano u 2022.) i srodnih ekonomskih utjecaja (detaljnije u sljedećem poglavlju). Slično, od 2020. do trećeg kvartala 2022. uvedena je procjena portfelja zbog Covid-19 pandemije.

Za migraciju natrag u stage 1 postoji dodatno razdoblje oporavka za portfelj koji je klasificiran kao stage 2 na temelju signala ranog upozorenja i ono traje 180 dana.

31. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Backstop

Backstop se primjenjuje i smatra se da je na financijskom instrumentu došlo do značajnog pogoršanja kreditnog rizika ukoliko je vidljivo kašnjenje više od 30 dana po ugovorenim otplatama.

Nizak kreditni rizik

Izuzeće za nizak kreditni rizik koje MSFI 9 dopušta za imovinu investicijskog razreda i drugu imovinu koja se smatra niskorizičnom (a za koju se računa dvanaestomjesečni ECL bez obzira na rezultate SICR procjene) provodi se s ograničenjima unutar Grupe. Potencijalna aktivacija ovog izuzeća ograničena je na određene vrste dužničkih instrumenata i kategorije ugovornih strana, te treba biti čvrsto potkrijepljena dokazima o niskom riziku. Sukladno tome, očekuje se da će se izuzeće za nizak kreditni rizik povremeno primjenjivati na određene izloženosti dužničkih instrumenata i samo iznimno na zajmove. Banka ne koristi kriterij „nizak kreditni rizik“ za mjerenje značajnog povećanja kreditnog rizika.

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka – objašnjenje ulaznih parametara i mjerenje

Rezervacije se računaju na pojedinačnoj ili skupnoj osnovi.

Pojedinačni pristup se koristi u slučaju izloženosti prema pojedinačno značajnim klijentima u defaultu čija imovina je klasificirana u stage 3 ili kao POCI. Sastoji se od pojedinačne procjene razlike bruto knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova, što je procijenjeno od strane Direkcija upravljanja lošim plasmanima ili risk managera. Diskontiranje novčanih tokova zasniva se na efektivnoj kamatnoj stopi (u slučaju POCI imovine: kreditno prilagođene efektivne kamatne stope).

Defaultirani klijent klasificiran je kao pojedinačno značajan ukoliko ukupna izloženost na bilanci i vanbilanci prelazi unaprijed zadani materijalni prag. U suprotnom, klijent se smatra pojedinačno neznačajnim te je za izračun rezervacija kao umnoška bruto knjigovodstvene vrijednosti i LGD vrijednosti korišten pristup skupnog raspoređivanja (tzv. rule-based pristup), gdje LGD ovisi o karakteristikama kao što je vrijeme provedeno u defaultu.

Za izloženosti klijenata koji nisu u defaultu (odnosno stage 1 i stage 2), skupne rezervacije su izračunate prema skupnom raspoređivanju bez obzira na značaj klijenta. Izračun skupnih rezervacija zahtijeva grupiranje povezanih izloženosti u homogene skupine na temelju zajedničkih rizičnih karakteristika. Kriteriji grupiranja mogu se razlikovati obzirom na segment u kojemu se nalazi klijent (građani, trgovačka društva) i uključuju tip proizvoda, tip kolaterala, način otplate, raspon omjera iznosa odobrenog kredita i vrijednosti instrumenta osiguranja, te raspon kreditne ocjene.

Izračun iznosa umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke radi se mjesečno na razini pojedinačne izloženosti i u domaćoj valuti. Za izračun umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke, Banka primjenjuje model očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) koji se temelji na dodjeli jednog od tri stagea; a koji za rezultat ima ili dvanaestomjesečne očekivane kreditne gubitke ili cjeloživotne kreditne gubitke. Očekivani kreditni gubitak je diskontirani umnožak izloženosti u slučaju defaulta (EAD) koji također uključuje faktor konverzije vanbilance u slučaju vanbilančnih stavki, vjerojatnosti stupanja u status neispunjavanja obveza (PD) i gubitka u slučaju stupanja u isti (LGD); definiranih na sljedeći način:

- _ PD predstavlja vjerojatnost da će dužnik prijeći u status neispunjavanja svojih financijskih obveza, bilo u sljedećih 12 mjeseci (1Y PD) za stage 1 izloženosti ili tijekom preostalog vijeka trajanja imovine (LT PD) za stage 2 i 3, te za POCI izloženosti,
- _ EAD se temelji na iznosu koji Banka očekuje da će potraživati u trenutku defaulta, u idućih 12 mjeseci (1Y EAD) za stage 1 izloženosti, ili kroz preostali vijek trajanja imovine (LT EAD) za stage 2 i 3, te za POCI izloženosti. Procjena EAD-a uključuje procjenu trenutnog stanja, očekivanih otplata i očekivano povlačenje do trenutno ugovorenog limita, a do trenutka defaulta,
- _ LGD predstavlja očekivanje Banke o opsegu gubitka na iznos izloženosti u defaultu. LGD ovisi o tipu klijenta i procijenjenoj izloženosti u slučaju defaulta (EAD). LGD se izražava kao postotni gubitak po jedinici izloženosti u trenutku defaulta (EAD).

31. Mjerenje očekivanog kreditnog gubitka (nastavak)

Cjeloživotni parametri

LT PD razvija se promatranjem povijesnih statusa neispunjavanja obveza od inicijalnog prepoznavanja kroz vrijeme trajanja kredita. Pretpostavlja se da je isti za imovinu istog portfelja te iste interne ocjene rizika.

1Y i LT EAD određuju se na temelju očekivanih otplata, a razlikuju se obzirom na vrstu proizvoda. Izračun LT EAD koristi otplatni plan ili vrstu otplate (anuitet, linearna otplata, jednokratna otplata). U slučaju neiskorištenih preuzetih obveza, pretpostavlja se da je faktor konverzije vanbilance ispravno prikazuje očekivanu kreditnu izloženost u EAD-u.

LGD se procjenjuje kao cjeloživotna krivulja za bilo koju točku u vremenu, a na temelju povijesnih opažanja gubitaka.

Parametri rizika korišteni za izračun ECL uzimaju u obzir raspoložive informacije na izvještajni datum o prošlim događajima, trenutnom stanju i predviđanjima za buduća gospodarska kretanja. Općenito, parametri rizika koji se primjenjuju u izračunu skupnih umanjena vrijednosti mogu se razlikovati od parametara rizika koji su u skladu s propisima o kapitalnim zahtjevima (izračunatih na through-the-cycle osnovi) ukoliko to zahtijevaju karakteristike portfelja u kombinaciji s MSFI standardom.

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke

Sljedeće tablice daju pregled kretanja ispravaka vrijednosti po kreditnim gubicima po bilančnim stavkama.

U stupcu "Nabavljeno" prikazana su povećanja ispravaka vrijednosti nastala početnim priznavanjem dužničkih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tijekom izvještajnog razdoblja. Otpuštanja ispravaka vrijednosti nakon prestanka priznavanja povezanih dužničkih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prikazani su u stupcu "Prestanak priznavanja".

U stupcu "Transfer između faza" prikazane su neto promjene ispravaka vrijednosti koje su nastale zbog promjena u kreditnom riziku koje su izazvale preraspodjelu pripadajućih dužničkih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iz Faze 1 na 01. siječnja 2021. (ili na dan početnog priznavanja, ako je nastupilo kasnije) u Fazu 2 ili 3 na 31. prosinca 2021. ili obrnuto. Učinci transfera iz Faze 1 u Fazu 2 ili 3 na pripadajuće ispravke vrijednosti su nepovoljni i prikazani su redcima koji se pripisuju Fazama 2 ili 3. Učinci transfera iz Faze 2 ili 3 u Fazu 1 na pripadajuće ispravke vrijednosti su povoljni i prikazani su u retku "Faza 1".

Neutralan učinak u Računu dobiti i gubitka od prijenosa između faza pripadajućih ispravaka vrijednosti priznatih prije preraspodjele u faze prikazan je u stupcu "Promjene u kreditnom riziku".

Sve ostale promjene u kreditnom riziku koje ne uzrokuju prijenos između Faze 1 i Faze 2 ili 3 i obrnuto prikazane su u stupcu "Promjene u kreditnom riziku".

Financijska imovina po amortiziranom trošku:

Kretanje rezervacija – dužnički vrijednosni papiri

GRUPA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2022.						prosinca 2022.
Faza 1	(5)	(2)	-	-	2	-	(5)
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(5)	(2)	-	-	2	-	(5)

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – dužnički vrijednosni papiri (nastavak)

GRUPA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2021.						prosina 2021.
Faza 1	(2)	(2)	2	-	(3)	-	(5)
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(2)	(2)	2	-	(3)	-	(5)

BANKA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2022.						prosina 2022.
Faza 1	(2)	(2)	-	-	2	-	(2)
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(2)	(2)	-	-	2	-	(2)

BANKA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2021.						prosina 2021.
Faza 1	(1)	-	-	-	(1)	-	(2)
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(1)	-	-	-	(1)	-	(2)

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira koji se mjere po amortiziranom trošku na kraju godine, početno priznatih (kupljenih) tijekom 2022. godine i koji nisu prodani do 31. prosinca 2022. iznosi 4.453 milijuna HRK za Grupu i 4.416 milijuna HRK za Banku (2021.: 2.728 milijuna HRK za Grupu i 2.464 milijuna HRK za Banku). Povećanje knjigovodstvene vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira je većinom rezultat kupljenih obveznica izdanih od strane Republike Hrvatske u iznosu od 3.303 milijuna HRK.

Bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira koji se mjere po amortiziranom trošku, a koji su bili na stanju 01. siječnja 2022. i prestali se priznavati (dospijeće) tijekom 2022. godine iznosi 151 milijun HRK za Grupu i Banku (2021.: 183 milijuna HRK za Grupu i za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat prodaja izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 151 milijun HRK za Grupu i za Banku (2021.: nula za Grupu i za Banku).

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi bankama

GRUPA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2022.						prosina 2022.
Faza 1	(4)	(13)	13	-	1	-	(3)
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(4)	(13)	13	-	1	-	(3)

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi bankama (nastavak)

GRUPA							
u milijunima HRK	Od siječnja 2021.	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od prosinca 2021.
Faza 1	(10)	(1)	8	-	(1)	-	(4)
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(10)	(1)	8	-	(1)	-	(4)
BANKA							
u milijunima HRK	Od siječnja 2022.	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od prosinca 2022.
Faza 1	(3)	(12)	12	-	1	-	(2)
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(3)	(12)	12	-	1	-	(2)
BANKA							
u milijunima HRK	Od siječnja 2021.	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od prosinca 2021.
Faza 1	(10)	(1)	8	-	-	-	(3)
Faza 2	-	-	-	-	-	-	-
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(10)	(1)	8	-	-	-	(3)

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova bankama koji se mjere po amortiziranom trošku na kraju godine, početno priznatih tijekom 2022. godine, a koji se nisu u potpunosti prestali priznavati do 31. prosinca 2022. iznosi 2.802 milijuna HRK za Grupu i 2.748 milijuna HRK za Banku (2021.: 1.111 milijuna HRK za Grupu i Banku).

Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova bankama koji se mjere po amortiziranom trošku, a koji su bili na stanju 01. siječnja 2022. i prestali se u potpunosti priznavati (dospijeće) tijekom 2022. godine iznosi 4.508 milijuna HRK za Grupu i 4.454 milijuna HRK za Banku (2021.: 764 milijun HRK za Grupu i za Banku).

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi klijentima

GRUPA									
u milijunima HRK	Od siječnja 2022.	Nabavljen o	Prestanak priznavanj a	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajn e promjene	Otpisi	Ostalo	Od Prosinca 2022.
Faza 1	(241)	(92)	40	162	(49)	-	-	(1)	(181)
Opće države	(12)	(6)	1	-	8	-	-	(2)	(11)
Ostala financijska društva	(1)	(8)	9	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(128)	(53)	20	122	(55)	-	-	1	(93)
Kućanstva	(100)	(25)	10	40	(2)	-	-	-	(77)
Faza 2	(751)	(172)	107	(239)	358	-	-	(2)	(699)
Opće države	(15)	(1)	7	(1)	(1)	-	-	(1)	(12)
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(555)	(120)	84	(135)	267	-	-	-	(459)
Kućanstva	(181)	(51)	16	(103)	92	-	-	(1)	(228)
Faza 3	(1.839)	-	263	(5)	(139)	2	423	(4)	(1.299)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	(9)	-	2	-	-	-	7	-	-
Nefinancijske institucije	(782)	-	159	(1)	(15)	1	122	(1)	(517)
Kućanstva	(1.048)	-	102	(4)	(124)	1	294	(3)	(782)
POCI	(110)	-	2	-	3	-	5	-	(100)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(108)	-	2	-	2	-	5	-	(99)
Kućanstva	(2)	-	-	-	1	-	-	-	(1)
Ukupno	(2.941)	(264)	412	(82)	173	2	428	(7)	(2.279)

GRUPA									
u milijunima HRK	Od siječnja 2021.	Nabavljeno	Prestanak priznavanj a	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajn e promjene	Otpisi	Ostalo	Od prosinca 2021.
Faza 1	(280)	(91)	33	45	51	-	-	1	(241)
Opće države	(14)	(2)	1	1	2	-	-	-	(12)
Ostala financijska društva	(5)	(1)	1	-	4	-	-	-	(1)
Nefinancijske institucije	(140)	(61)	22	23	28	-	-	-	(128)
Kućanstva	(121)	(27)	9	21	17	-	-	1	(100)
Faza 2	(552)	(136)	67	(190)	59	-	-	1	(751)
Opće države	(3)	(3)	3	(7)	(5)	-	-	-	(15)
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(405)	(117)	49	(80)	(3)	-	-	1	(555)
Kućanstva	(144)	(16)	15	(103)	67	-	-	-	(181)
Faza 3	(2.244)	(55)	239	(8)	(268)	11	484	2	(1.839)
Opće države	(1)	-	-	-	1	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	(9)	-	-	-	(9)
Nefinancijske institucije	(1.016)	(33)	143	-	(100)	10	212	2	(782)
Kućanstva	(1.227)	(22)	96	(8)	(160)	1	272	-	(1.048)
POCI	(71)	-	11	-	(55)	-	5	-	(110)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(70)	-	11	-	(54)	-	5	-	(108)
Kućanstva	(1)	-	-	-	(1)	-	-	-	(2)
Ukupno	(3.147)	(282)	350	(153)	(213)	11	489	4	(2.941)

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi klijentima (nastavak)

BANKA									
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
	siječnja 2022.								prosina 2022.
Faza 1	(188)	(83)	34	156	(50)	-	-	(1)	(132)
Opće države	(9)	(5)	1	-	7	-	-	(2)	(8)
Ostala financijska društva	(1)	(8)	9	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(121)	(49)	18	122	(56)	-	-	1	(85)
Kućanstva	(57)	(21)	6	34	(1)	-	-	-	(39)
Faza 2	(683)	(171)	102	(219)	341	-	-	(1)	(631)
Opće države	(15)	(1)	7	(1)	(1)	-	-	(1)	(12)
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(512)	(119)	83	(130)	256	-	-	-	(422)
Kućanstva	(156)	(51)	12	(88)	86	-	-	-	(197)
Faza 3	(1.616)	-	206	(2)	(106)	1	389	(3)	(1.131)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(717)	-	143	-	-	-	118	(1)	(457)
Kućanstva	(899)	-	63	(2)	(106)	1	271	(2)	(674)
POCI	(110)	-	2	-	3	-	5	-	(100)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(108)	-	2	-	2	-	5	-	(99)
Kućanstva	(2)	-	-	-	1	-	-	-	(1)
Ukupno	(2.597)	(254)	344	(65)	188	1	394	(5)	(1.994)

BANKA									
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
	siječnja 2021.								prosina 2021.
Faza 1	(223)	(85)	29	38	53	-	-	-	(188)
Opće države	(11)	(2)	1	-	3	-	-	-	(9)
Ostala financijska društva	(4)	(1)	1	-	3	-	-	-	(1)
Nefinancijske institucije	(133)	(57)	20	23	26	-	-	-	(121)
Kućanstva	(75)	(25)	7	15	21	-	-	-	(57)
Faza 2	(485)	(135)	59	(178)	55	-	-	1	(683)
Opće države	(2)	(3)	3	(7)	(6)	-	-	-	(15)
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(365)	(116)	44	(78)	2	-	-	1	(512)
Kućanstva	(118)	(16)	12	(93)	59	-	-	-	(156)
Faza 3	(2.044)	(50)	206	(4)	(188)	1	461	2	(1.616)
Opće države	(1)	-	-	-	1	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(964)	(28)	137	-	(68)	-	204	2	(717)
Kućanstva	(1.079)	(22)	69	(4)	(121)	1	257	-	(899)
POCI	(71)	-	11	-	(55)	-	5	-	(110)
Opće države	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	(70)	-	11	-	(54)	-	5	-	(108)
Kućanstva	(1)	-	-	-	(1)	-	-	-	(2)
Ukupno	(2.823)	(270)	305	(144)	(135)	1	466	3	(2.597)

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi klijentima (nastavak)

Stupac “Promjene u kreditnom riziku” također uključuje nepovoljan učinak prolaska vremena (“unwinding korekcija”) tijekom vijeka trajanja očekivanih novčanih manjkova kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku raspoređenih u fazu 3 za bilo koje razdoblje tijekom godine, kao i POCI kredita i predujmova klijentima. Ovaj negativan učinak iznosio je 16 milijuna HRK za Grupu i 8 milijuna HRK za Banku (2021.: 21 milijun HRK za Grupu i 13 milijuna HRK za Banku) kumulativno za 2022. godinu što također odražava nepriznati prihod od kamata pripadajućih kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku tijekom godine.

Stupac “Neznačajne promjene (neto)” odražava učinak na ispravke vrijednosti koji proizlazi iz izmjena ugovornih uvjeta kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku koje ne uzrokuju njihov potpuni prestanak priznavanja. Korištenje ispravaka vrijednosti uzrokovano potpunim ili djelomičnim otpisom kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku iskazano je u stupcu “Otpisi”.

Jedan značajan pokretač kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2022. dodijeljeni drugačijoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2022. (ili na dan početnog priznavanja, ako je nastao tijekom godine) sažeti su u nastavku:

Transferi bruto knjigovodstvene vrijednosti između faza umanjenja vrijednosti za kredite i predujmove klijentima po amortiziranom trošku

u milijunima HRK	GRUPA							
	Transfer između faze 1 i faze 2		Transfer između faze 2 i faze 3		Transfer između faze 1 i faze 3		POCI	
							Iz statusa ispunjenja obveza u status neispunjenja obveza	Iz statusa neispunjenja obveza u status ispunjenja obveza
	U fazu 2 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 2	U fazu 3 iz faze 2	U fazu 2 iz faze 3	U fazu 3 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 3		
2022.								
Opće države	63	8	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	4.324	1.827	94	66	81	-	-	33
Kućanstva	3.194	854	141	80	82	15	-	4
Ukupno	7.581	2.689	235	146	163	15	-	37

u milijunima HRK	GRUPA							
	Transfer između faze 1 i faze 2		Transfer između faze 2 i faze 3		Transfer između faze 1 i faze 3		POCI	
							Iz statusa ispunjenja obveza u status neispunjenja obveza	Iz statusa neispunjenja obveza u status ispunjenja obveza
	U fazu 2 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 2	U fazu 3 iz faze 2	U fazu 2 iz faze 3	U fazu 3 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 3		
2021.								
Opće države	505	50	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	1.478	693	142	10	43	-	-	1
Kućanstva	1.597	401	155	102	176	34	-	-
Ukupno	3.580	1.144	297	112	219	34	-	1

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – krediti i predujmovi klijentima (nastavak)

BANKA								
u milijunima HRK	Transfer između faze 1 i faze 2		Transfer između faze 2 i faze 3		Transfer između faze 1 i faze 3		POCI	
	U fazu 2 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 2	U fazu 3 iz faze 2	U fazu 2 iz faze 3	U fazu 3 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 3	Iz statusa ispunjenja obveza u status neispunjenja obveza	Iz statusa neispunjenja obveza u status ispunjenja obveza
2022.								
Opće države	63	8	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	4.161	1.815	93	63	78	-	-	33
Kućanstva	2.789	723	122	76	60	6	-	4
Ukupno	7.013	2.546	215	139	138	6	-	37

BANKA								
u milijunima HRK	Transfer između faze 1 i faze 2		Transfer između faze 2 i faze 3		Transfer između faze 1 i faze 3		POCI	
	U fazu 2 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 2	U fazu 3 iz faze 2	U fazu 2 iz faze 3	U fazu 3 iz faze 1	U fazu 1 iz faze 3	Iz statusa ispunjenja obveza u status neispunjenja obveza	Iz statusa neispunjenja obveza u status ispunjenja obveza
2021.								
Opće države	505	36	-	-	-	-	-	-
Ostala financijska društva	-	-	-	-	-	-	-	-
Nefinancijske institucije	1.389	671	104	8	41	-	-	1
Kućanstva	1.443	312	126	97	140	21	-	-
Ukupno	3.337	1.019	230	105	181	21	-	1

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku na kraju godine koji su se početno priznali tijekom 2022. godine i nisu se u potpunosti prestali priznavati do 31. prosinca 2022. iznosi 20.405 milijuna HRK za Grupu i 19.436 milijuna HRK za Banku (2021.: 13.729 milijuna HRK za Grupu i 13.016 milijuna HRK za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat značajnih ugovornih izmjena u iznosu od 2.124 milijuna HRK za Grupu i za Banku (2021.: 2.360 milijuna HRK za Grupu i za Banku) i kupnji izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 263 milijuna HRK za Grupu i za Banku (2021.: 317 milijuna HRK za Grupu i za Banku).

Bruto knjigovodstvena vrijednost kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku koji su na stanju 01. siječnja 2022. i koji su se u potpunosti prestali priznavati (većinom zbog dospjeća) tijekom 2022. godine iznose 9.545 milijuna HRK za Grupu i 9.214 milijuna HRK za Banku (2021.: 7.094 milijuna HRK za Grupu i 6.711 milijuna HRK za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat značajnih ugovornih izmjena u iznosu od 1.474 milijuna HRK za Grupu i za Banku (2021.: 1.742 milijuna HRK za Grupu i za Banku) i prodaja izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 19 milijuna HRK za Grupu i za Banku (2021.: 1 milijun HRK za Grupu i za Banku).

Nediskontirani iznos očekivanih kreditnih gubitaka kroz vijeka trajanja koji su uzeti u obzir pri početnom mjerenju kredita i predujmova klijentima po amortiziranom trošku početno priznatih i identificiranih kao POCI tijekom 2022. godine iznosio je 11 milijuna HRK za Grupu i Banku (2021.: 55 milijuna HRK za Grupu i Banku).

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

GRUPA									
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
	siječnja 2022.								prosina 2022.
Faza 1	(25)	(14)	16	-	2	-	-	-	(21)
Faza 2	(6)	(2)	5	(1)	-	-	-	-	(4)
Faza 3	(158)	(2)	54	(1)	(22)	-	38	(8)	(99)
POCI	-	-	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Ukupno	(189)	(18)	75	(2)	(21)	-	38	(8)	(125)

GRUPA									
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
	siječnja 2021.								prosina 2021.
Faza 1	(24)	(12)	10	1	-	-	-	-	(25)
Faza 2	(5)	-	3	(2)	(2)	-	-	-	(6)
Faza 3	(195)	(4)	31	(5)	(34)	-	41	8	(158)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(224)	(16)	44	(6)	(36)	-	41	8	(189)

BANKA									
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
	siječnja 2022.								prosina 2022.
Faza 1	(6)	(14)	12	-	3	-	-	-	(5)
Faza 2	(4)	(2)	4	-	-	-	-	-	(2)
Faza 3	(71)	(2)	6	-	(11)	-	34	-	(44)
POCI	-	-	-	-	(1)	-	-	-	(1)
Ukupno	(81)	(18)	22	-	(9)	-	34	-	(52)

BANKA									
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
	siječnja 2021.								prosina 2021.
Faza 1	(8)	(9)	7	-	4	-	-	-	(6)
Faza 2	(1)	(1)	-	(1)	(1)	-	-	-	(4)
Faza 3	(79)	(2)	4	-	(14)	-	20	-	(71)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(88)	(12)	11	(1)	(11)	-	20	-	(81)

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja na kraju godine koja su se početno priznala tijekom 2022. godine i nisu se u potpunosti prestala priznavati do 31. prosinca 2022. iznose 702 milijuna HRK za Grupu i 605 milijuna HRK za Banku (2021.: 713 milijuna HRK za Grupu i 585 milijuna HRK za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat kupnji izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 684 milijuna HRK za Grupu i za Banku (2021.: 564 milijuna HRK za Grupu i za Banku).

Bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja koja su na stanju 01. siječnja 2022. i koja su se u potpunosti prestala priznavati (dospijeće) tijekom 2022. godine iznose 610 milijuna HRK za Grupu i 497 milijuna HRK za Banku (2021.: 450 milijuna HRK za Grupu i 417 milijuna HRK za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat otpisa izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 14 milijuna HRK za Grupu i 13 milijuna HRK za Banku (2021.: 13 milijuna HRK za Grupu i za Banku).

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – dužnički instrumenti:

Kretanje rezervacija – dužnički instrumenti financijske imovine

GRUPA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2022.						prosinca 2022.
Faza 1	(28)	(1)	2	-	7	(1)	(21)
Faza 2	(53)	-	-	(11)	17	-	(47)
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(81)	(1)	2	(11)	24	(1)	(68)

GRUPA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2021.						prosinca 2021.
Faza 1	(40)	(1)	1	2	12	(2)	(28)
Faza 2	(31)	-	2	(17)	(7)	-	(53)
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(71)	(1)	3	(15)	5	(2)	(81)

BANKA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2022.						prosinca 2022.
Faza 1	(25)	(1)	2	-	7	(1)	(18)
Faza 2	(53)	-	-	(11)	17	-	(47)
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(78)	(1)	2	(11)	24	(1)	(65)

BANKA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Ostalo	Od
	siječnja 2021.						prosinca 2021.
Faza 1	(37)	(1)	1	2	12	(2)	(25)
Faza 2	(31)	-	2	(17)	(7)	-	(53)
Faza 3	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(68)	(1)	3	(15)	5	(2)	(78)

Jedan značajan pokretač iznad prikazanih kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2022. dodijeljeni različitoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2022. (ili na dan početnog priznavanja, ako su kupljeni tijekom godine) sažeti su u nastavku:

Transfer između Faze 1 i Faze 2 – dužnički instrumenti financijske imovine

GRUPA				BANKA	
u milijunima HRK	2021.	2022.		2021.	2022.
U fazu 2 iz faze 1	399	661		399	661
U fazu 1 iz faze 2	432	0		432	0

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – dužnički instrumenti financijske imovine (nastavak)

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na kraju godine koja su se početno priznala tijekom 2022. godine i nisu se u potpunosti prestala priznavati do 31. prosinca 2022. iznosi 249 milijuna HRK za Grupu i za Banku (2021.: 2.082 milijuna HRK za Grupu i Banku). Bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih vrijednosnih papira čija se fer vrijednost mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koja su na stanju 01. siječnja 2022. i koja su se u potpunosti prestala priznavati tijekom 2022. godine iznosi 2.047 milijuna HRK za Grupu i za Banku (2021.: 1.370 milijuna HRK za Grupu i 1.332 milijuna HRK za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat prodaja izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 1.084 milijuna HRK za Grupu i za Banku (2021.: nula za Grupu i za Banku).

Potraživanja s osnove financijskog najma

Kretanje rezervacija – potraživanja s osnove financijskog najma

GRUPA									
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
	siječnja 2022.								prosinca 2022.
Faza 1	(9)	-	2	5	(4)	-	-	(1)	(7)
Faza 2	(24)	-	9	(9)	5	-	-	-	(19)
Faza 3	(25)	-	9	-	-	-	-	(3)	(19)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(58)	-	20	(4)	1	-	-	(4)	(45)

GRUPA									
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku	Neznačajne promjene	Otpisi	Ostalo	Od
	siječnja 2021.								prosinca 2021.
Faza 1	(5)	(6)	1	3	(2)	-	-	-	(9)
Faza 2	(18)	-	1	(6)	(1)	-	-	-	(24)
Faza 3	(29)	-	6	-	(2)	-	-	-	(25)
POCI	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(52)	(6)	8	(3)	(5)	-	-	-	(58)

Korištenje ispravaka vrijednosti uzrokovano potpunim ili djelomičnim otpisom potraživanja s osnove financijskog najma iskazano je u stupcu "Otpisi".

Jedan značajan pokretač kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja s osnove financijskog najma na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2022. dodijeljeni različitoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2022. (ili na dan početnog priznavanja, ako su kupljeni tijekom godine) sažeti su u nastavku:

Transferi između faza – potraživanja s osnove financijskog najma

GRUPA		
u milijunima HRK	2021.	2022.
Transfer između faze 1 i faze 2	249	481
U fazu 2 iz faze 1	142	302
U fazu 1 iz faze 2	107	179
Transfer između faze 2 i faze 3	25	4
U fazu 3 iz faze 2	19	3
U fazu 2 iz faze 3	6	1
Transfer između faze 1 i faze 3	6	3
U fazu 3 iz faze 1	5	3
U fazu 1 iz faze 3	1	0

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – potraživanja s osnove financijskog najma (nastavak)

Ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja s osnove financijskog najma na kraju godine koja su se početno priznala tijekom 2022. godine i nisu se u potpunosti prestala priznavati do 31. prosinca 2022. iznosi 129 milijuna HRK za Grupu i nula za Banku (2021.: 910 milijuna HRK za Grupu i Banku).

Bruto knjigovodstvena vrijednost potraživanja s osnove financijskog najma koja su na stanju 01. siječnja 2022. i koja su se u potpunosti prestala priznavati (dospijeće) tijekom 2022. godine iznosi 1.440 milijuna HRK za Grupu i nula za Banku (2021.: 994 milijuna HRK za Grupu i nula za Banku).

Potencijalne kreditne obveze i financijske garancije:

Kretanje rezervacija – potencijalne kreditne obveze i financijske garancije

GRUPA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	Od
siječnja 2022.				prosinca 2022.			
Faza 1	94	95	(37)	(17)	(94)	1	42
Faza 2	55	-	(31)	92	73	-	189
Status neispunjavanja obveza	19	-	(16)	2	19	3	27
Ukupno	168	95	(84)	77	(2)	4	258
GRUPA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	Od
siječnja 2021.				prosinca 2021.			
Faza 1	69	82	(17)	(9)	(30)	(1)	94
Faza 2	39	-	(7)	25	(2)	-	55
Status neispunjavanja obveza	42	-	(15)	1	(6)	(3)	19
Ukupno	150	82	(39)	17	(38)	(4)	168
BANKA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	Od
siječnja 2022.				prosinca 2022.			
Faza 1	88	90	(35)	(17)	(90)	-	36
Faza 2	54	-	(31)	92	71	-	186
Status neispunjavanja obveza	16	-	(13)	-	22	1	26
Ukupno	158	90	(79)	75	3	1	248
BANKA							
u milijunima HRK	Od	Nabavljeno	Prestanak priznavanja	Prelazak između faza	Promjene u kreditnom riziku (neto)	Ostalo	Od
siječnja 2021.				prosinca 2021.			
Faza 1	60	79	(16)	(8)	(27)	-	88
Faza 2	36	-	(6)	24	-	-	54
Status neispunjavanja obveza	35	-	(14)	-	(5)	-	16
Ukupno	131	79	(36)	16	(32)	-	158

Jedan značajan pokretač kretanja ispravaka vrijednosti za ovu godinu je prijenos pripadajućih instrumenata između različitih faza umanjenja vrijednosti. Nominalna vrijednost potencijalnih kreditnih obveza i financijskih garancija na kraju godine koji su na dan 31. prosinca 2022. dodijeljeni različitoj fazi u odnosu na 01. siječnja 2022. (ili na dan početnog priznavanja, ako su kupljeni tijekom godine) sažeti su u nastavku:

32. Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke (nastavak)

Kretanje rezervacija – potencijalne kreditne obveze i financijske garancije (nastavak)

Transferi između faza – potencijalne kreditne obveze i financijske garancije

	GRUPA		BANKA	
u milijunima HRK	2021.	2022.	2021.	2022.
Transfer između faze 1 i faze 2	621	2.197	456	1.996
U fazu 2 iz faze 1	337	1.937	228	1.797
U fazu 1 iz faze 2	284	260	228	199
Transfer između faze 2 i faze 3	25	16	25	14
U fazu 3 iz faze 2	3	15	2	14
U fazu 2 iz faze 3	66	1	64	0
Transfer između faze 1 i faze 3	211	15	201	11
U fazu 3 iz faze 1	3	12	0	11
U fazu 1 iz faze 3	208	3	201	0

Nominalna vrijednost neiskorištenih vanbilančnih obveza i financijskih garancija na kraju godine koje su se početno priznale tijekom 2022. godine i nisu se u potpunosti prestale priznavati do 31. prosinca 2022. iznosi 7.786 milijuna HRK za Grupi i 7.316 milijuna HRK za Banku (2021.: 5.380 milijuna HRK za Grupi i 5.005 milijuna HRK za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat značajnih ugovornih izmjena u iznosu od 144 milijuna HRK za Grupi i za Banku (2021.: 155 milijuna HRK za Grupi i za Banku) i kupnji izvršenih tijekom izvještajnog razdoblja u iznosu od 5 milijuna HRK za Grupi i za Banku (2021.: 35 milijuna HRK za Grupi i za Banku).

Nominalna vrijednost neiskorištenih vanbilančnih obveza i financijskih garancija koje su na stanju 01. siječnja 2022. i koje su se u potpunosti prestala priznavati (dospijeće) tijekom 2022. godine iznosi 3.206 milijuna HRK za Grupi i 2.793 milijuna HRK za Banku (2021.: 2.429 milijuna HRK za Grupi i 2.110 milijuna HRK za Banku), od čega promjene bruto knjigovodstvene vrijednosti koje su doprinijele promjenama ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke su rezultat značajnih ugovornih izmjena u iznosu od 116 milijuna HRK za Grupi i za Banku (2021.: 103 milijuna HRK za Grupi i za Banku).

33. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i COVID-19 utjecaj

Pregled scenarija korištenih u informacijama o budućim kretanjima

Uključivanje informacija o budućim kretanjima

Parametri rizika su određeni tako da odražavaju rizik u određenom trenutku u vremenu ("point-in-time") te uzimaju u obzir informacije o budućim kretanjima ("forward-looking information", FLI), što je rezultiralo uvođenjem osnovnog scenarija i nekoliko alternativnih scenarija za određene makroekonomske varijable. Alternativni scenariji se deriviraju, zajedno s njihovom vjerojatnošću nastana kao devijacija u odnosu na osnovne pretpostavke. Osnovne pretpostavke se određuju interno od strane Erste Group's Research Departmenta. S obzirom na višestruke scenarije, "neutralni" PD (kao i LGD, uz par iznimki) prilagođeni su kroz makro modele koji povezuju značajne makroekonomske varijable s pokazateljima rizika. Koriste se isti modeli makroekonomskih pomaka kao i za eksterno i interno testiranje otpornosti na stres. Informacije o budućim kretanjima su uključene za prve tri godine u ECL izračunu. Mjerenje preostalog vijeka trajanja vraća se kroz ciklus promatranja u četvrtoj godini.

Prema tome, nepristrani, vjerojatnosno ponderiran ECL koji uključuje informacije o budućim kretanjima izveden je zajedno s ponderima koji predstavljaju vjerojatnost pojedinog makroekonomskog scenarija. Karakteristične makroekonomske varijable koje mogu biti uključene su realni bruto domaći proizvod, stopa nezaposlenosti, stopa inflacije, indeks proizvodnje kao i tržišne kamatne stope. Izbor varijabli ovisi o dostupnosti pouzdanih predviđanja za lokalno tržište. Ipak, glavni pokazatelj procjene ekonomskog razvoja može se predvidjeti kroz razvoj BDP-a. Dodatno, ekonomski utjecaji rata u Ukrajini doveli su do rasta inflacije i/ili kamatnih stopa. Modeli makroekonomskih pomaka su prilagođeni kako bi odražavali očeđivane efektne na parametre kreditnog rizika. U tablici u nastavku je prikazan očekivani razvoj inflacije u Hrvatskoj, temeljeno na relevantnosti u modelu makroekonomskih pomaka.

ESB grupa je pregledala FLI u četvrtom kvartalu 2022. sukladno priloženim predviđanjima za osnovni, povoljni i nepovoljni scenarij. ESB grupa je odlučila zadržati 40% vjerojatnosti nastanka osnovnog scenarija zbog nestabilnog razvoja geo-političke situacije - rata u Ukrajini.

33. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i COVID-19 utjecaj (nastavak)

U prosincu 2021. je specifična situacija s Covid-19 pandemijom bila uključena u FLI kroz pomak makroekonomskih varijabli u parametrima kreditnog rizika, tj. varijable u 2020. i 2021. su bile uključene kao dodatni prediktori budućih vrijednosti parametara rizika. Uvažavajući poboljšanje situacije (očekuje se da će nove vrste, uključujući omikron, biti više zarazne, ali s nižom stopom hospitalizacije), Banka je odlučila ažurirati FLI temeljeno na predviđanjima za 2023. – 2025., tj. nisu primijenjeni pomaci; ipak, povijesni razvoj makroekonomskih varijabli je prilagođen za period Covida-19 (2020. – 2021.) kako bi se odražavali kompenzacijski efekti državnih mjera pomoći.

Osnovni, povoljan i nepovoljan scenarij razvoja BDP-a:

Rast BDP-a u %	Scenarij	Vjerojatnost	2022.	2023.	2024.	2025.
2022.						
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	Povoljan	1%	5,5	3,2	4,7	6,1
	Osnovni	40%	5,5	1,0	2,5	2,5
	Nepovoljan	59%	5,5	(3,9)	(1,0)	0,4
			2021.	2022.	2023.	2024.
2021.						
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	Povoljan	1%	(8,0)	12,4	10,8	9,9
	Osnovni	40%	(8,0)	8,7	4,8	4,5
	Nepovoljan	59%	(8,0)	(1,0)	(1,2)	1,0

Osnovni, povoljan i nepovoljan scenarij razvoja Inflacije:

Inflacija u %	Scenarij	Vjerojatnost	2022.	2023.	2024.	2025.
2022.						
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	Povoljan	1%	10,5	5,5	2,2	1,7
	Osnovni	40%	10,5	6,5	3,0	3,0
	Nepovoljan	59%	10,5	8,8	2,7	3,4
			2021.	2022.	2023.	2024.
2021.						
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	Povoljan	1%	2,6	3,1	4,0	3,3
	Osnovni	40%	2,6	2,5	2,6	1,5
	Nepovoljan	59%	2,6	1,1	1,1	0,6

Kako bi reflektirali višu volatilnost procjena makroekonomskih varijabli kao i značajno viši nepovoljni rizik makro-ekonomskog oporavka obzirom na trenutni razvoj rata u Ukrajini, uveli smo konzervativniji nepovoljni scenarij s relativno visokom vjerojatnosti nastanka kao što je prikazano u tablici iznad.

ESB grupa prepoznaje dodatne izazove uzrokovane s tzv. ESG (environmental, social and governance – okolišnim, društvenim i upravljačkim) rizicima. U procesu smo analize kako uključiti te rizike u izračun očekivanog gubitka. U Procjeni materijalnosti rizika, klimatski i okolišni rizici su sveukupno procijenjeni kao srednje značajni te su zbog toga klasificirani kao materijalni, sa stabilnim izgledima. Za 2022.godinu nisu uključeni dodatni kriteriji za ESG rizike. Ipak, s obzirom na trenutne okolnosti, smatramo da izračunati očekivani gubitak predstavlja najbolju procjenu za 31. prosinac 2022.

Zajednička procjena

Od prosinca 2022., uz standardnu procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika, ESB grupa je uvela dodatne kriterije, tj. transfer u stage 2 temeljeno na predefiniranim karakteristikama portfelja zbog nesigurnosti uzrokovanom ratom u Ukrajini i energetsom krizom. Nevedeni pristup je usklađen s Erste Grupom po poslovnim linijama te odobren od strane menadžmenta. Do četvrtog kvartala 2022. ESB grupa je imala postavljene dodatne kriterije za adresiranje Covid-19 krize. Poboljšana pandemijska situacija kroz 2022. omogućila je prestanak primjene Covid-19 kriterija.

33. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i COVID-19 utjecaj (nastavak)

Covid-19 utjecaj

Pandemija Covid-19 je prouzročila nesigurnost u svjetskoj ekonomiji i na globalnim tržištima. Mjere držanja socijalnog razmaka te zatvaranja uvedena od strane vlada dovele su usporavanja ekonomije i snažnog pada prihoda po većini industrija. Uvedene su do sad nezabilježene iznosi državnih pomoći (državne garancije, krediti za likvidnost, podmirivanje troška zaposlenih u pogođenim industrijama kako bi se izbjegla otpuštanja radnika) i programi odobravanja odgoda plaćanja obveza u Hrvatskoj kako bi se pomoglo građanima i pravnim osobama. Dok su te mjere umanjile negativne ekonomske efekte, s druge strane su otežale pravovremenu identifikaciju plasmana s poteškoćama u otplati.

Od ožujka 2020. sektori upravljanja rizicima i tzv. business sektori pokrenuli su zajedničke inicijative s ciljem odražavanja promjenjenog gospodarskog okružja, pružajući ujednačeno vodstvo i fokusiran industrijski pristup unutar Erste Grupe. Npr. u jeku Covid-19 krize su industrije i podindustrije bile klasificirane u kategorije kritičan, visok, srednji ili nizak rizik sukladno očekivanom utjecaju Covid-19, a temeljeno na kombinaciji istraživačkog materijala, povratne informacije prikupljene na sastancima s klijentima i pojedinačnih analiza.

EBA je izdala Smjernice za javne i privatne moratorije na servisiranje kreditnih obveza zbog covid-19 pandemije u 2020. godini, a sukladno time Hrvatska Vlada uvela je privatni moratorij. Tijekom 2020. godine bile su uvedene određene mjere kako bi umanjile negativne efekte posebnih okolnosti izazvanih pandemijom covid-19 kao što su stand-still aranžmani, odobravanje sredstava za likvidnost i radni kapital s rokovima povrata do 3 godine i odgode povrata postojećih kredita, a koje su se nastavile provoditi i u 2021. godini. Na dan 31. prosinca 2022. nije bilo aktivnih mjera povezanih sa Covid-19 moratorijima usklađenima sa zahtjevima EBA-e na razini Grupe i Banke.

Kategorizacija je bila redovno ažurirana na 12-mjesečnim prognozama kako bi obuhvatila trenutni razvoj. Posljednja revizija je napravljena u listopadu 2022. te je dovela do prestanka navedene klasifikacije industrija zbog sveukupne stabilizacije Covid-19 situacije i njezinih efekata. Dodatno, nova razmatranja povezana s gospodarskim padom zbog rata u Ukrajini bi se preklapala s potencijalnim efektima Covid-19. Nije moguće razlikovati ih u trenutnoj situaciji.

Rat u Ukrajini

Rat između Ukrajine i Rusije je intenzivirao izazove za rizičnost i poslovanje: volatilnost u cijenama energenata s jedne strane te poteškoće u lancima opskrbe s druge strane. Prvo je imalo implikacije na mnoge industrije, najviše na one koje imaju energetski intenzivne procese proizvodnje, ali također i na segmente s visokim udjelima troškova goriva. Pogođeni klijenti upravljaju poteškoćama u lancima opskrbe pomoću raznih mjera koje imaju za cilj očuvanje poslovne aktivnosti i likvidnosti (između ostalog: aktivno upravljanje radnim kapitalom, ciljano dokapitaliziranje, adaptacija outputa, ponovno pregovaranje s vjerovnicima itd.), u određenim slučajevima također osiguravanjem rezerve / financiranja likvidnosti. Ovakav razvoj događaja se odražavao u redovitim ažuriranjima strategija po industrijama.

U lipnju 2022. je ESB grupa implementirala kriterije za određivanje stage-a zbog rata u Ukrajini kao kombinaciju industrija s korelacijom na gospodarski pad (cikličke industrije) te jednogodišnji MSFI PD. Navedena pravila su bila definirana povrh postojećih kriterija spomenuti u odjeljku „Kvalitativni kriteriji“ (stage 2 identifikacija temeljena na signalima ranog upozorenja i negativnim informacijama o geopolitičkom riziku u ožujku 2022.).

Dodatno uz cikličke industrije, od rujna 2022. ESB grupa je uvela dodatni kriterij za Energetiku zbog trenutnih poremećaja na tržištu energenata s implikacijama na dostupnost i cijene goriva/energije. Identificirani su dvostruki efekti. Efekt racionalizacije/nestašice goriva na klijente zbog energetski intenzivnih procesa proizvodnje ili zbog oslanjanja na gorivo kao primarni input u poslovnim procesima. Ranjivost proizlazi iz ovisnosti o gorivu, (ograničenih) mogućnosti supstitucije i implikacije supstitucije na financije, hedging i mehanizme cijena. Unutar industrije Prirodni resursi i roba, metalne i kemijske podindustrije su identificirane kao najviše pogođene. Sva poduzeća koja spadaju u sektor Energetike mogu biti potencijalno pogođena masivnim nestašicama i poremećajima u trenutnom tržištu energenata: volatilnost cijena, pozivi na marginu, granice cijena, nepovoljni vremenski uvjeti za hidroelektrane, fiksni budući ugovori (stavljanje u rizik ugovaratelja prilikom zaustavljanja ili ograničavanja proizvođača obnovljive energije da profitiraju od viših cijena), izvanredni porezi itd. Svi klijenti koji pripadaju navedenim industrijama/podindustrijama su bili prebačeni u stage 2. Iznimke navedenim migracijama su dopuštene temeljen individualne procjene i dokumentacije.

33. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i COVID-19 utjecaj (nastavak)

Nadalje, budući da su prethodno spomenute klasifikacije stage-a primjenjive uglavnom za portfelj trgovačkih društava, kako bi se pokrile buduće neizvjesnosti povezane s višom inflacijom u portfelju građanstva, definiran je dodatni kriterij za segment građanstva u studenom 2022. Stoga, privatni klijenti s DSTI pokazateljem (omjer duga prema prihodu) većim od 50% i rejtingom, važećim na relevantni datum izvješća, B2 ili lošijim klasificiraju se kao stage 2.

Tablica u nastavku prikazuje volumene kategorija cikličkih industrija i energetski ovisnih (pod)industrija.

Izloženost kreditnom riziku i umanjenja za kreditne gubitke po industrijama i MSFI9 tretmanu – cikličke industrije

BANKA								
u milijunima HRK	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 3	POCI	Izloženost kreditnom riziku (po amortiziranom trošku i po fer vrijednosti koz ostalu sveobuhvatnu dobit)	Nije predmet MSFI 9 rezervira nja	Ukupno	Rezervac ije
2022.								
Prirodni resursi i roba	1.945	989	106	3	3.043	-	3.043	(116)
od čega ciklički	-	148	-	-	148	-	148	(7)
Opskrba električnom energijom	-	5.156	8	1	5.165	-	5.165	(212)
Građevina i građevni materijal	3.087	906	185	41	4.219	-	4.219	(252)
od čega ciklički	-	894	-	5	899	-	899	(58)
Automoto	619	119	20	-	758	-	758	(27)
od čega ciklički	-	113	-	-	113	-	113	(7)
Ciklički potrošački proizvodi	2.051	364	99	5	2.519	-	2.519	(99)
Neciklički potrošački proizvodi	1.695	107	123	15	1.940	-	1.940	(110)
Strojevi	750	123	12	12	897	-	897	(16)
od čega ciklički	-	123	-	-	123	-	123	(6)
Transport	4.795	394	47	8	5.244	-	5.244	(79)
od čega ciklički	-	367	-	-	367	-	367	(32)
TMT i papir i pakiranje	1.064	79	7	-	1.150	-	1.150	(19)
od čega ciklički	-	40	-	-	40	-	40	(3)
Zdravstvo i usluge	1.699	142	35	2	1.878	-	1.878	(45)
od čega ciklički	-	91	-	-	91	-	91	(10)
Hoteli i industrija zabave	4.100	1.790	123	71	6.084	-	6.084	(252)
od čega ciklički	-	1.401	-	4	1.405	-	1.405	(123)
Nekretnine	5.018	415	69	57	5.559	-	5.559	(140)
od čega ciklički	-	367	-	21	388	-	388	(34)
Javni sektor	26.378	2.487	-	-	28.865	4	28.869	(135)
Financijske institucije	23.527	147	1	-	23.675	231	23.906	(31)
Privatna kućanstva	15.906	4.936	965	5	21.812	-	21.812	(840)
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	92.634	18.154	1.800	220	112.808	235	113.043	(2.373)
od čega ciklički (uključujući Cikličke potrošačke proizvode)	2.051	3.908	99	35	6.093	-	6.093	(379)
2021.								
Poljoprivreda, šumarstvo	1.186	99	87	-	1.372	-	1.372	(85)
Rudarstvo	41	9	-	-	50	-	50	(1)
Prerađivačka industrija	4.237	353	330	44	4.964	3	4.967	(330)
Opskrba električnom energijom i opskrba vodom	2.055	80	12	-	2.147	7	2.154	(48)
Građevinarstvo	2.184	223	167	4	2.578	-	2.578	(203)
Trgovina	3.278	302	190	27	3.797	-	3.797	(218)
Prijevoz i komunikacije	5.292	321	84	8	5.705	-	5.705	(120)
Djelatnosti pružanja smještaja	1.187	3.174	192	59	4.612	2	4.614	(505)
Financijske djelatnosti i osiguranja	16.926	60	2	-	16.988	115	17.103	(31)
Poslovanje nekretninama	2.132	91	47	58	2.328	3	2.331	(86)
Stručne djelatnosti	929	366	58	6	1.359	-	1.359	(82)
Javna uprava	19.595	2.178	-	-	21.773	75	21.848	(131)
Obrazovanje, djelatnosti zdravstvene zaštite i umjetnost	1.323	281	10	-	1.614	-	1.614	(40)
Kućanstva	16.093	2.597	1.255	5	19.950	-	19.950	(1.032)
Ostalo	179	12	5	-	196	-	196	(12)
Ukupno	76.637	10.146	2.439	211	89.433	205	89.638	(2.924)

33. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i COVID-19 utjecaj (nastavak)

Učinak na očekivani kreditni gubitak

Kako je opisano gore, povećanje očekivanog kreditnog gubitka može biti rezultat ponovne procjene parametara kreditnog rizika i migracija u pogoršani stage ili kroz značajno pogoršanje kreditnog rizika (SICR) ili kroz default.

Prestanak primjene Covid-19 kriterija u četvrtom kvartalu 2022. je dovelo do nula dodatnih prelazaka u stage 2 (HRK 3.303 milijuna u 2021.) i alokacije rezervacija (HRK 243 milijuna u 2021.) zbog Covid-19.

Izloženost u stage-u 2 zbog primjene kriterija uvedenog zbog rata u Ukrajini je u cikličkim industrijama iznosila HRK 3.327 milijuna u prosincu 2022. te HRK 5.780 milijuna zbog kriterija za energetske krize u prosincu 2022., s dodatnim rezervacijama alociranim u iznosu HRK 157 milijuna za cikličke industrije i HRK 164 milijuna za kriterij energetske krize.

Ponovno smo procijenili parametre kreditnog rizika obzirom na nove scenarije za buduća makroekonomska kretanja u četvrtom kvartalu 2022. Nastavit ćemo nadzirati razvoj makroekonomskih predviđanja kako bismo odražavali ažurne informacije u našim parametrima kreditnog rizika. Scenariji i njihova vjerojatnost pojavljivanja za BDP prikazani su u tablici Bazni, povoljni i nepovoljni scenariji razvoja BDP-a.

Simulacija scenarija predstavlja analizu osjetljivosti koja uzima u obzir samo promjene zbog različitih vrijednosti PD-ja ukoliko bi osnovni, povoljan i nepovoljan FLI scenarij imao ponder 100%. Osjetljivost tih scenarija se računa u odnosu na trenutne produkcijske ponderirane scenarije s uključenim FLI pomacima (ponderi i scenariji su priloženi u odjeljku „Uključivanje informacija o budućim kretanjima“ iznad). Svrstavanje u stage i rezervacije su simulirani pomoću PD-jeva iz scenarija.

Uključivanje 100% osnovnog scenarija umjesto trenutnog vjerojatnošću ponderiranog, dovelo bi do smanjenja izloženosti u stage-u 2 za HRK 11 milijuna (2021: HRK 246 milijuna), što bi rezultiralo smanjenjem rezervacija u iznosu HRK 24 milijuna (2021: HRK 245 milijuna).

Nepovoljan scenarij bi doveo do dodatnih HRK 16 m migracija izloženosti u stage 2 u odnosu na vjerojatnošću ponderiran FLI (2021: HRK 309 milijuna), što bi rezultiralo povećanjem rezervacija za HRK 16 milijuna (2021: HRK 178 milijuna).

Kod promjena rezervacija, pozitivni znak (+) znači otpuštanje, dok negativni znak (-) znači alokaciju. Vrijednosti prezentirane kao osjetljivost su rezultat internih simulacija.

Informacije o budućim makroekonomskim kretanjima (FLI) i portfeljni kriteriji uzrokovani energetsom krizom

Utjecaj na izloženost kreditnom riziku

BANKA									
	Trenutno stanje - parametri (FLI uključen)						Simulacije - razlika u odnosu na utjecaj FLI pomaka		
	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Ukupno	Stage 2 pod utjecajem			Povoljan scenarij	Osnovni scenarij	Nepovoljan scenarij
				Kriterij Covid-19	Kriterij energetske krize	FLI pomaci			
u milijunima HRK									
2022.									
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	92.634	18.154	110.788	-	5.780	90	22	11	(16)
2021.									
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	76.637	10.146	86.783	3.305	-	223	307	246	(309)

Utjecaj na umanjenja za kreditne gubitke

BANKA									
	Trenutno stanje - parametri (FLI uključen)						Simulacije - razlika u odnosu na utjecaj FLI pomaka		
	Faza umanjenja 1	Faza umanjenja 2	Ukupno	od čega:			Povoljan scenarij	Osnovni scenarij	Nepovoljan scenarij
				Utjecaj kriterija Covid-19	Utjecaj kriterija energetske krize	Utjecaj FLI pomaka			
u milijunima HRK									
2022.									
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	(205)	(867)	(1.072)	-	163	226	47	24	(16)
2021.									
Erste&Steiermärkische Bank d.d.	(317)	(794)	(1.111)	243	-	217	281	245	(178)

33. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i COVID-19 utjecaj (nastavak)

Utjecaj na izloženost kreditnom riziku po industrijama

	BANKA					
	Trenutno stanje - parametri (FLI uključen)		Utjecaj kriterija energetske krize		Efekt FLI pomaka	
	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2
u milijunima HRK						
2022.						
Prirodni resursi i roba	1.945	989	2.669	265	1.955	979
od čega ciklički	-	148	-	148	-	148
Opskrba električnom energijom	-	5.156	5.056	100	-	5.156
Građevina i građevni materijal	3.087	906	3.087	906	3.091	903
od čega ciklički	-	894	-	894	-	894
Automoto	619	119	619	119	620	118
od čega ciklički	-	113	-	113	-	113
Ciklički potrošački proizvodi	2.051	364	2.051	364	2.052	363
Neciklički potrošački proizvodi	1.695	107	1.695	107	1.704	98
Strojevi	750	123	750	123	750	123
od čega ciklički	-	123	-	123	-	123
Transport	4.795	394	4.795	394	4.803	386
od čega ciklički	-	367	-	367	-	367
TMT i papir i pakiranje	1.064	79	1.064	79	1.086	57
od čega ciklički	-	40	-	40	-	40
Zdravstvo i usluge	1.699	142	1.699	142	1.708	132
od čega ciklički	-	91	-	91	-	91
Hoteli i industrija zabave	4.100	1.790	4.100	1.790	4.100	1.790
od čega ciklički	-	1.401	-	1.401	-	1.401
Nekretnine	5.018	415	5.018	415	5.019	414
od čega ciklički	-	367	-	367	-	367
Javni sektor	26.378	2.487	26.378	2.487	26.378	2.487
Financijske institucije	23.527	147	23.527	147	23.527	147
Privatna kućanstva	15.906	4.936	15.906	4.936	15.932	4.911
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ukupno	92.634	18.154	98.414	12.374	92.725	18.064
2021.						
Poljoprivreda, šumarstvo	1.186	99	1.248	37	1.205	80
Rudarstvo	41	9	41	9	42	8
Prerađivačka industrija	4.237	353	4.320	270	4.287	304
Opskrba električnom energijom i opskrba vodom	2.055	80	2.056	79	2.056	79
Građevinarstvo	2.184	223	2.188	218	2.224	183
Trgovina	3.278	302	3.400	180	3.328	252
Prijevoz i komunikacije	5.292	321	5.440	174	5.324	290
Djelatnosti pružanja smještaja	1.187	3.174	3.481	879	1.188	3.173
Financijske djelatnosti i osiguranja	16.926	60	16.859	60	16.859	60
Poslovanje nekretninama	2.132	91	2.208	15	2.134	89
Stručne djelatnosti	929	366	1.194	101	938	357
Javna uprava	19.595	2.178	19.600	2.174	19.595	2.178
Obrazovanje, djelatnosti zdravstvene zaštite i umjetnost	1.323	281	1.557	46	1.329	275
Kućanstva	16.093	2.597	16.103	2.587	16.105	2.586
Ostalo	179	12	179	12	178	12
Ukupno	76.637	10.146	79.874	6.841	76.792	9.926

33. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i COVID-19 utjecaj (nastavak)

Utjecaj na rezervacije po industrijama

	BANKA					
	Trenutno stanje - parametri (FLI uključen)		Utjecaj kriterija energetske krize		Efekt FLI pomaka	
	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2
u milijunima HRK						
2022.						
Prirodni resursi i roba	(15)	(32)	(20)	(16)	(10)	(22)
od čega ciklički	-	(7)	-	(7)	-	(4)
Opskrba električnom energijom	-	(204)	(35)	(16)	-	(167)
Građevina i građevni materijal	(15)	(59)	(15)	(59)	(10)	(40)
od čega ciklički	-	(58)	-	(58)	-	(39)
Automoto	(3)	(7)	(3)	(7)	(2)	(5)
od čega ciklički	-	(7)	-	(7)	-	(5)
Ciklički potrošački proizvodi	(9)	(20)	(9)	(20)	(6)	(13)
Neciklički potrošački proizvodi	(14)	(6)	(14)	(6)	(9)	(3)
Strojevi	(3)	(6)	(3)	(6)	(2)	(4)
od čega ciklički	-	(6)	-	(6)	-	(4)
Transport	(14)	(33)	(14)	(34)	(10)	(24)
od čega ciklički	-	(32)	-	(32)	-	(23)
TMT i papir i pakiranje	(9)	(5)	(9)	(5)	(7)	(3)
od čega ciklički	-	(3)	-	(3)	-	(2)
Zdravstvo i usluge	(12)	(13)	(12)	(13)	(8)	(9)
od čega ciklički	-	(10)	-	(10)	-	(8)
Hoteli i industrija zabave	(15)	(148)	(15)	(148)	(11)	(123)
od čega ciklički	-	(123)	-	(123)	-	(98)
Nekretnine	(21)	(35)	(21)	(35)	(19)	(24)
od čega ciklički	-	(34)	-	(34)	-	(23)
Javni sektor	(9)	(126)	(9)	(126)	(9)	(103)
Financijske institucije	(30)	-	(30)	-	(23)	-
Privatna kućanstva	(36)	(173)	(36)	(173)	(30)	(150)
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ukupno	(205)	(867)	(245)	(664)	(156)	(690)
2021.						
Poljoprivreda, šumarstvo	(12)	(6)	(13)	(4)	(7)	(3)
Rudarstvo	(1)	(1)	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	(44)	(30)	(47)	(23)	(26)	(20)
Opskrba električnom energijom i opskrba vodom	(26)	(13)	(26)	(13)	(17)	(11)
Građevinarstvo	(24)	(24)	(24)	(24)	(15)	(18)
Trgovina	(46)	(21)	(50)	(13)	(28)	(13)
Prijevoz i komunikacije	(36)	(29)	(40)	(17)	(23)	(19)
Djelatnosti pružanja smještaja	(4)	(359)	(57)	(109)	(3)	(308)
Financijske djelatnosti i osiguranja	(29)	-	(29)	-	(21)	-
Poslovanje nekretninama	(13)	(6)	(14)	(2)	(10)	(6)
Stručne djelatnosti	(6)	(28)	(12)	(11)	(3)	(20)
Javna uprava	(11)	(121)	(11)	(121)	(10)	(113)
Obrazovanje, djelatnosti zdravstvene zaštite i umjetnost	(14)	(22)	(20)	(3)	(8)	(16)
Djelatnosti kućanstava	(45)	(133)	(45)	(133)	(45)	(126)
Ostalo	(6)	(1)	(6)	(1)	(4)	(1)
Ukupno	(317)	(794)	(394)	(474)	(220)	(674)

33. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i COVID-19 utjecaj (nastavak)

Utjecaj različitih scenarija na izloženost kreditnom riziku po industrijama

Vjerojatnost defaulta	BANKA							
	PIT (efekt FLI pomaka)		Povoljan scenarij		Osnovni scenarij		Nepovoljan scenarij	
	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2	Faza umanjenj a 1	Faza umanjenj a 2
u milijunima HRK								
2022.								
Prirodni resursi i roba	9	(9)	5	(5)	3	(3)	(4)	4
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-	-	-
Opskrba električnom energijom	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevina i građevni materijal	3	(3)	1	(1)	-	-	-	-
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-	-	-
Automoto	1	(1)	-	-	-	-	-	-
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-	-	-
Ciklički potrošački proizvodi	1	(1)	-	-	-	-	(1)	1
Neciklički potrošački proizvodi	9	(9)	3	(3)	2	(2)	(2)	2
Strojevi	-	-	-	-	-	-	-	-
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-	-	-
Transport	8	(8)	-	-	-	-	-	-
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-	-	-
TMT i papir i pakiranje	22	(22)	-	-	-	-	(1)	1
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-	-	-
Zdravstvo i usluge	10	(10)	2	(2)	1	(1)	(1)	1
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-	-	-
Hoteli i industrija zabave	-	-	-	-	-	-	(1)	1
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine	1	(1)	-	-	-	-	-	-
od čega ciklički	-	-	-	-	-	-	-	-
Javni sektor	-	-	-	-	-	-	-	-
Financijske institucije	-	-	-	-	-	-	-	-
Privatna kućanstva	26	(26)	11	(11)	5	(5)	(6)	6
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	90	(90)	22	(22)	11	(11)	(16)	16
2021.								
Poljoprivreda, šumarstvo	19	(19)	11	(11)	13	(13)	(9)	9
Rudarstvo	-	-	-	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	49	(49)	51	(51)	49	(49)	(105)	105
Opskrba električnom energijom i opskrba vodom	-	-	-	-	-	-	-	-
Građevinarstvo	40	(40)	43	(43)	41	(41)	(40)	40
Trgovina	51	(51)	53	(53)	49	(49)	(51)	51
Prijevoz i komunikacije	32	(32)	69	(69)	30	(30)	(22)	22
Djelatnosti pružanja smještaja	1	(1)	1	(1)	1	(1)	(2)	2
Financijske djelatnosti i osiguranja	-	-	-	-	-	-	-	-
Poslovanje nekretninama	2	(2)	2	(2)	2	(2)	(3)	3
Stručne djelatnosti	9	(9)	8	(8)	8	(8)	(17)	17
Javna uprava	-	-	-	-	-	-	-	-
Obrazovanje, djelatnosti zdravstvene zaštite i umjetnost	6	(6)	5	(5)	5	(5)	(4)	4
Kućanstva	11	(11)	63	(63)	47	(47)	(55)	55
Ostalo	1	(1)	1	(1)	1	(1)	(1)	1
Ukupno	221	(221)	307	(307)	246	(246)	(309)	309

33. Scenariji korišteni u informacijama o budućim kretanjima i COVID-19 utjecaj (nastavak)

Utjecaj različitih scenarija na rezervacije po industrijama

	BANKA							
	PIT (prije FLI pomaka)		Povoljan scenarij		Osnovni scenarij		Nepovoljan scenarij	
	Faza umanj a 1	Faza umanj a 2	Faza umanj a 1	Faza umanj a 2	Faza umanj a 1	Faza umanj a 2	Faza umanj a 1	Faza umanj a 2
u milijunima HRK								
2022.								
Prirodni resursi i roba	6	10	-	2	-	1	-	(1)
od čega ciklički	-	3	-	1	-	-	-	-
Opskrba električnom energijom	-	37	-	9	-	5	-	(3)
Građevina i građevni materijal	6	20	-	4	-	2	-	(2)
od čega ciklički	-	19	-	4	-	2	-	(2)
Automoto	1	3	-	1	-	-	-	-
od čega ciklički	-	2	-	1	-	-	-	-
Ciklički potrošački proizvodi	3	7	-	2	-	1	-	(1)
Neciklički potrošački proizvodi	5	3	-	1	-	-	-	-
Strojevi	1	2	-	-	-	-	-	-
od čega ciklički	-	2	-	-	-	-	-	-
Transport	4	10	-	2	-	1	-	(1)
od čega ciklički	-	9	-	2	-	1	-	(1)
TMT i papir i pakiranje	3	2	-	-	-	-	-	-
od čega ciklički	-	1	-	-	-	-	-	-
Zdravstvo i usluge	4	3	-	1	-	1	-	-
od čega ciklički	-	2	-	1	-	-	-	-
Hoteli i industrija zabave	5	25	-	6	-	3	-	(2)
od čega ciklički	-	25	-	6	-	3	-	(2)
Nekretnine	1	11	-	3	-	1	-	(1)
od čega ciklički	-	10	-	3	-	1	-	(1)
Javni sektor	-	23	-	5	-	3	-	(2)
Financijske institucije	7	-	1	-	-	-	-	-
Privatna kućanstva	6	23	1	9	1	5	-	(3)
Ostalo	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	52	179	2	45	1	23	-	(16)
2021.								
Poljoprivreda, šumarstvo	5	4	4,00	3	4,00	3	(2,00)	(2)
Rudarstvo	-	-	-	-	-	-	-	-
Prerađivačka industrija	18	11	20	13	18	11	(8,00)	(20)
Opskrba električnom energijom i opskrba vodom	9	2	10,00	3	9,00	2	(6,00)	(1,00)
Građevinarstvo	9	7	9	7	9	7	(5,00)	(6,00)
Trgovina	19	8	21,00	9	19,00	8	(11)	(9)
Prijevoz i komunikacije	13	11	14,00	13	13,00	11	(9,00)	(8)
Djelatnosti pružanja smještaja	1	50	1,00	61	1,00	51	(1,00)	(34)
Financijske djelatnosti i osiguranja	7	-	9,00	-	8,00	-	(5,00)	-
Poslovanje nekretninama	3	1	3,00	1	3,00	1	(2,00)	(1,00)
Stručne djelatnosti	3	8	3,00	9	3,00	8	(1,00)	(6)
Javna uprava	-	8	-	10	-	9	-	(6,00)
Obrazovanje, djelatnosti zdravstvene zaštite i umjetnost	5	6	6,00	7	6,00	6	(4,00)	(4,00)
Kućanstva	-	7	12	30	9	24	(6)	(19)
Ostalo	2	-	3,00	-	2,00	-	(2,00)	-
Ukupno	94	123	115	166	104	141	(62)	(116)

34. Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje (eng. forbearance)

Reprogram podrazumijeva promjenu ugovornih odredbi klijenta kao što su na primjer dospijeće, kamatna stopa, naknada, iznos glavnice ili kombinaciju istih. Reprogrami mogu biti poslovni reprogrami (građanstvo) i refinanciranja (trgovačka društva) ili forbearance po definiciji EBA-e za oba sektora.

Poslovni reprogrami i refinanciranje

Reprogram kao poslovni reprogram u građanstvu ili refinanciranje kod trgovačkih društava je potencijalni i učinkovit alat zadržavanja klijenata koji uključuje promjene cijena ili ponudu dodatnih kredita ili oboje kako bi zadržali kvalitetne klijente Banke.

Forbearance

U slučaju da je restrukturiranjem napravljen ustupak klijentu koji se nalazi u pogoršanom financijskom položaju ili se suočava sa poteškoćama u podmiranju ugovorenih financijskih obveza, restrukturiranje se smatra forbearance.

Izloženost u forbearanceu se procjenjuje na razini pojedinog ugovora te predstavlja samo restrukturiranu izloženost, a isključuje ostale izloženosti koje klijent ima, ukoliko nisu bile predmet restrukturiranja.

Ustupkom klijentu se smatra ukoliko je zadovoljen neki od sljedećih kriterija:

- _ Modifikacija / refinanciranje ugovora ne bi bila odobrena u slučaju da klijent nije bio u financijskim poteškoćama,
- _ Postoji razlika u korist klijenta između modificiranog ugovora / refinanciranja te prethodnih uvjeta u ugovoru,
- _ Modificiran ugovor / refinanciranje uključuje povoljnije uvjete nego bi drugi klijenti sličnog profila rizičnosti mogli dobiti u Banci.

Forbearance može biti iniciran od strane Banke ili klijenta (kao razlog gubitka posla, bolesti itd.).

Forbearance mjere se dijele i izvještavaju kao:

- _ Prihodujući forbearance (uključivo prihodujući forbearance u periodu iskušenja koji je unaprijeđen iz neprihodujućeg forbearancea)
- _ Neprihodujući forbearance.

U donjoj tablici je dan usporedan prikaz forbearancea i izloženosti kreditnom riziku i rezervacije za Banku i Grupu na 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021.

Izloženost kreditnom riziku, forbearance izloženosti i rezervacije

	GRUPA				
u milijunima HRK	Kreditni i potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Potencijalne kreditne obveze	Ostale pozicije	Ukupno
2022.					
Izloženost kreditnom riziku	67.792	20.121	12.402	6.385	106.700
od čega forbearance izloženost	1.626	-	7	-	1.633
Prihodujuća izloženost	65.478	20.121	12.373	6.344	104.316
od čega prihodujuća forbearance izloženost	974	-	5	-	979
Rezerve za prihodujuću izloženost	(934)	(73)	(168)	(63)	(1.238)
od čega rezerve za prihodujuću forbearance izloženost	(100)	-	-	-	(100)
Neprihodujuća izloženost	2.314	-	29	41	2.384
od čega neprihodujuća forbearance izloženost	652	-	2	-	654
Rezerve za neprihodujuću izloženost	(1.518)	-	(1)	(26)	(1.545)
od čega rezerve za neprihodujuću forbearance izloženost	(317)	-	-	-	(317)

34. Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje (eng. forbearance) (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku, forbearance izloženosti i rezervacije (nastavak)

GRUPA					
u milijunima HRK	Kredit i potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Potencijalne kreditne obveze	Ostale pozicije	Ukupno
2021.					
Izloženost kreditnom riziku	61.401	16.858	6.163	5.519	89.941
od čega forbearance izloženost	1.327	-	10	-	1.337
Prihodujuća izloženost	58.291	16.858	6.146	5.497	86.792
od čega prihodujuća forbearance izloženost	533	-	6	-	539
Rezerve za prihodujuću izloženost	(1.061)	(86)	(83)	(66)	(1.296)
od čega rezerve za prihodujuću forbearance izloženost	(39)	-	(1)	-	(40)
Neprihodujuća izloženost	3.110	-	17	22	3.149
od čega neprihodujuća forbearance izloženost	794	-	4	-	798
Rezerve za neprihodujuću izloženost	(2.131)	-	(5)	(14)	(2.150)
od čega rezerve za neprihodujuću forbearance izloženost	(442)	-	(1)	-	(443)
BANKA					
u milijunima HRK	Kredit i potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Potencijalne kreditne obveze	Ostale pozicije	Ukupno
2022.					
Izloženost kreditnom riziku	59.083	19.388	10.888	5.456	94.815
od čega forbearance izloženost	1.473	-	6	-	1.479
Prihodujuća izloženost	57.145	19.388	10.868	5.417	92.818
od čega prihodujuća forbearance izloženost	923	-	4	-	927
Rezerve za prihodujuću izloženost	(772)	(67)	(162)	(60)	(1.061)
od čega rezerve za prihodujuću forbearance izloženost	(96)	-	-	-	(96)
Neprihodujuća izloženost	1.938	-	20	39	1.997
od čega neprihodujuća forbearance izloženost	550	-	2	-	552
Rezerve za neprihodujuću izloženost	(1.276)	-	(1)	(25)	(1.302)
od čega rezerve za neprihodujuću forbearance izloženost	(283)	-	-	-	(283)
BANKA					
u milijunima HRK	Kredit i potraživanja	Dužnički vrijednosni papiri	Potencijalne kreditne obveze	Ostale pozicije	Ukupno
2021.					
Izloženost kreditnom riziku	53.418	16.086	4.885	4.667	79.056
od čega forbearance izloženost	1.169	-	10	-	1.179
Prihodujuća izloženost	50.811	16.086	4.877	4.646	76.420
od čega prihodujuća forbearance izloženost	455	-	6	-	461
Rezerve za prihodujuću izloženost	(883)	(80)	(76)	(66)	(1.105)
od čega rezerve za prihodujuću forbearance izloženost	(32)	-	(1)	-	(33)
Neprihodujuća izloženost	2.607	-	8	21	2.636
od čega neprihodujuća forbearance izloženost	714	-	4	-	718
Rezerve za neprihodujuću izloženost	(1.798)	-	(1)	(17)	(1.816)
od čega rezerve za neprihodujuću forbearance izloženost	(410)	-	(1)	-	(411)

34. Reprogrami, refinanciranje i restrukturiranje (eng. forbearance) (nastavak)

Utjecaj neznačajnih ugovornih izmjena dužničkih instrumenata mjerenih po amortiziranom trošku u fazama umanjenja 2 i 3

GRUPA				
u milijunima HRK	Trošak amortizacije prije modifikacije	2021.	Trošak amortizacije prije modifikacije	2022.
		Neto dobit/gubitak izmjena		Neto dobit/gubitak izmjena
Kredit i predjmovi				
Opće države	4	-	1	-
Nefinancijske institucije	85	-	23	-
Kućanstva	148	-	58	-
Ukupno	237	-	82	-

BANKA				
u milijunima HRK	Trošak amortizacije prije modifikacije	2021.	Trošak amortizacije prije modifikacije	2022.
		Neto dobit/gubitak izmjena		Neto dobit/gubitak izmjena
Kredit i predjmovi				
Opće države	4	-	1	-
Nefinancijske institucije	51	-	23	-
Kućanstva	134	-	56	-
Ukupno	189	-	80	-

Na dan 31. prosinca 2022. ukupna bruto knjigovodstvena vrijednost dužničkih instrumenata mjerenih po amortiziranom trošku koji su bili pod utjecajem neznačajnih ugovornih izmjena tijekom 2022. godine iznosila je 82 milijuna HRK za Grup i 80 milijuna HRK za Banku (2021.: 237 milijuna HRK za Grup i 189 milijuna HRK za Banku).

Utjecaj ugovornih izmjena (neto gubitak od izmjena) u dobiti ili gubitku 2022. godine iznosio je gubitak od 113 tisuća HRK za Grup i dobit od 331 tisuću HRK za Banku (2021.: 715 tisuća HRK za Grup i 830 tisuća HRK za Banku).

35. Kolaterali

Priznavanje kolaterala

Tim upravljanja kolateralima je integriran u Sektor upravljanja rizicima. Pravilnikom o kolateralima, između ostalog, definirani su jedinstveni standardi vrednovanja kolaterala u Banci čime je osigurano da su procesi kreditnog odlučivanja standardizirani u pogledu prihvaćanja vrijednosti kolaterala.

Internim aktima propisani su kolaterali prihvatljivi za Banku. Utvrđivanje vrijednosti kolaterala i njihovo naknadno vrednovanje, raščlanjeno po vrstama kolaterala, provodi se u skladu sa pravilima definiranim Pravilnikom o kolateralima, a sukladno pojedinačnim regulatornim zahtjevima.

Najvažnije vrste kolaterala

Slijedeće vrste kreditnih kolaterala koje Banka najčešće prihvaća:

_Nekretnine: stambene i poslovne nekretnine

_Financijski kolateral: vrijednosni papiri, novčani depoziti i police životnog osiguranja

_Garancije: izdane od strane države, subjekata javnog interesa i financijskih institucija. Svi pružatelji garancija moraju imati kreditnu kvalitetu sukladno regulatornim zahtjevima.

35. Kolaterali (nastavak)

Banka prihvaća i druge kolaterale kao što su pokretnine, bilančno netiranje, udjeli u investicijskim fondovima sukladno europskoj (EU) i lokalnoj regulativi.

Vrednovanje i upravljanje kolateralima

Vrednovanje kolaterala temelji se na trenutnoj tržišnoj vrijednosti uzimajući u obzir utrživost u razumnom roku.

Kod izračuna pokrivenosti kolateralima, iznos pokrivenosti se prilagođava korektivnim faktorom, ovisno o vrsti kolaterala. U financijskim izvještajima, pokrivenost kolateralima se prikazuje do visine izloženosti te prekoračenje pokrivenosti nije moguće.

Vrednovanje nekretnina provodi se od strane neovisnih ovlaštenih procjenitelja koji nisu uključeni u postupak donošenja kreditne odluke. Vrednovanja se provode u skladu s međunarodnim, europskim i nacionalnim standardima. Interne smjernice definiraju kriterije kvalificiranja te zahtjeve neovisnosti za izabrane procjenitelje. Procjenitelj može odraditi dva uzastopna vrednovanja iste imovine, a svako sljedeće vrednovanje mora rezultirati promjenom procjenitelja.

Utjecaj energetske efikasnosti, ESG podataka, npr. informacije o energetskej efikasnosti kolaterala se sustavno prikupljaju te pohranjuju u relevantne dokumentacijske sustave te se koriste za potrebe izvještavanja.

Metode i korektivni faktori koji se primjenjuju pri vrednovanju kolaterala rezultat su empirijskog istraživanja i iskustva Sektora naplate i upravljanja lošim plasmanima koje se bazira na prikupljenim podacima o ostvarenoj naplati iz kolaterala.

Metode vrednovanja provjeravaju se redovito, najmanje jednom godišnje.

Naknadna vrednovanja kolaterala provode se propisanom dinamikom i automatizirana su, koliko je moguće. U slučaju vanjskih izvora podataka, koriste se odgovarajuća sučelja za prikupljanje podataka. Maksimalni periodi naknadnog vrednovanja pojedine vrste instrumenta osiguranja unaprijed su propisani. Osim redovitih naknadnih vrednovanja, vrednovanje se provodi i u slučaju ako dostupne informacije upućuju na to da je došlo do smanjenja vrijednosti zbog značajnih promjena na tržištu.

Banka provodi redovnu godišnju analizu koncentracijskog rizika koja obuhvaća i prikaz koncentracije unutar korištenih tehnika smanjenja kreditnog rizika, ali i aspekt tržišnih rizika iz perspektive primljenih kolaterala.

Preuzimanje kolaterala je selektivan i restriktivan proces te su preuzeti kolaterali odmah raspoloživi za prodaju. Ovako stečene nekretnine obično se ne koriste u poslovne svrhe Banke. U portfelju preuzetih kolaterala, poslovni objekti neznatno prevladavaju u odnosu na stambene nekretnine. Portfelj je snažno smanjen u nekoliko posljednjih godina te na dan 31. prosinca 2022. godine knjigovodstvena vrijednost preuzete imovine iznosi 113 milijuna HRK.

Kolaterali riznice

Direkcija za upravljanje tržišnim i likvidnosnim rizicima odgovorna je za uspostavljanje i održavanje pravila za kolaterale u poslovima riznice. Politika upravljanja kolateralima u poslovima Sektora financijskih tržišta definira, između ostalog, jedinstvena pravila vrednovanja kolaterala u poslovima riznice u Banci. Postavljeni okvir za kolaterale u poslovanju riznice koristi ugovore o netiranju (ISDA, lokalni okvirni ugovori, okvirni ugovori za posudbe vrijednosnih papira i repo transakcije) kao i ugovore o kolateralu (CSA) u svrhu umanjenja kreditnog rizika koji proizlazi iz derivata.

Ugovori o netiranju omogućuju netiranja svih iznosa dugovanja i potraživanja koji proizlaze iz pojedinačnih transakcija pokrivenih okvirnim ugovorom. Što omogućuje da je jedino neto potraživanje na razini pojedine druge ugovorne strane relevantno za kreditni rizik. Prema tako postavljenom okviru, sve transakcije sa pojedinom drugom ugovornom stranom se redovno revaloriziraju, obično na dnevnoj bazi, te se u slučaju nedovoljne pokrivenosti zahtijeva dodatni kolateral. Politika upravljanja kolateralima u poslovima Sektora financijskih tržišta postavlja ograničenja vezana uz vreste prihvatljivih kolaterala te se tako kolaterali sastoje uglavnom od novčanih depozita ili vrijednosnih papira visoke kreditne kvalitete. U slučaju kada se vrijednosni papir prihvaća kao instrument osiguranja primjenjuje se dodatno umanjenje vrijednosti kolaterala (haircut) ovisno o kreditnoj kvaliteti i preostalom dospjeću vrijednosnog papira.

35. Kolaterali (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po financijskim instrumentima i kolateralima

GRUPA									
u milijunima HRK	Izloženost kreditnom riziku	Ukupni kolaterali	Kolateralizirano od			Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost
			Garancije	Poslovanje nekretnina ma	Ostalo				
2022.									
Ostali depoziti po viđenju	670	-	-	-	-	670	209	461	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	197	-	-	-	-	197	-	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	39	-	-	-	-	39	-	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10.053	-	-	-	-	10.053	10.053	-	-
Financijska imovina po amortiziranom trošku	73.336	28.837	7.008	19.375	2.454	44.499	69.710	1.493	2.133
Dužnički vrijednosni papiri	10.029	-	-	-	-	10.029	10.029	-	-
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	2.893	143	-	-	143	2.750	2.893	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	60.414	28.694	7.008	19.375	2.311	31.720	56.788	1.493	2.133
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.422	96	-	5	91	1.326	1.199	110	113
Potraživanja s osnove financijskog najma	3.063	2.493	31	-	2.462	570	2.372	623	68
Potencijalne kreditne obveze	17.920	1.912	5	1.055	852	16.008	13.632	585	49
Ukupno	106.700	33.338	7.044	20.435	5.859	73.362	97.175	3.272	2.363

GRUPA									
u milijunima HRK	Izloženost kreditnom riziku	Ukupni kolaterali	Kolateralizirano od			Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost
			Garancije	Poslovanje nekretnina ma	Ostalo				
2021.									
Ostali depoziti po viđenju	442	-	-	-	-	442	112	330	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	145	-	-	-	-	145	-	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	65	-	-	-	-	65	-	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	11.853	-	-	-	-	11.853	11.853	-	-
Financijska imovina po amortiziranom trošku	62.278	23.945	4.881	16.153	2.911	38.333	58.081	1.336	2.861
Dužnički vrijednosni papiri	4.940	-	-	-	-	4.940	4.940	-	-
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	4.410	382	-	-	382	4.028	4.410	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	52.928	23.563	4.881	16.153	2.529	29.365	48.731	1.336	2.861
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.459	80	-	6	74	1.379	1.139	135	185
Potraživanja s osnove financijskog najma	2.604	2.160	1	-	2.159	444	1.944	595	65
Potencijalne kreditne obveze	11.095	1.548	2	921	625	9.547	11.006	49	40
Ukupno	89.941	27.733	4.884	17.080	5.769	62.208	84.135	2.445	3.151

35. Kolaterali (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po financijskim instrumentima i kolateralima (nastavak)

BANKA									
u milijunima HRK	Izloženost kreditnom riziku	Ukupni kolaterali	Kolateralizirano od			Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost
			Garancije	Poslovanje nekretninama	Ostalo				
2022.									
Ostali depoziti po viđenju	179	-	-	-	-	179	16	163	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	197	-	-	-	-	197	-	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	39	-	-	-	-	39	-	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9.626	-	-	-	-	9.626	9.626	-	-
Financijska imovina po amortiziranom trošku	67.875	26.855	6.913	17.560	2.382	41.020	64.821	1.164	1.890
Dužnički vrijednosni papiri	9.723	-	-	-	-	9.723	9.723	-	-
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	2.600	143	-	-	143	2.457	2.600	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	55.552	26.712	6.913	17.560	2.239	28.840	52.498	1.164	1.890
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	931	95	-	5	90	836	868	15	48
Potencijalne kreditne obveze	15.968	1.742	5	960	777	14.226	11.894	567	41
Ukupno	94.815	28.692	6.918	18.525	3.249	66.123	87.225	1.909	1.979
BANKA									
u milijunima HRK	Izloženost kreditnom riziku	Ukupni kolaterali	Kolateralizirano od			Izloženost kreditnom riziku umanjena za kolateral	Nije dospjelo niti je umanjena vrijednost	Dospjelo, ali nije umanjena vrijednost	Umanjena vrijednost
			Garancije	Poslovanje nekretninama	Ostalo				
2021.									
Ostali depoziti po viđenju	110	-	-	-	-	110	32	78	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	145	-	-	-	-	145	-	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka	60	-	-	-	-	60	-	-	-
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	11.350	-	-	-	-	11.350	11.350	-	-
Financijska imovina po amortiziranom trošku	57.321	22.192	4.767	14.591	2.834	35.129	53.855	938	2.528
Dužnički vrijednosni papiri	4.676	-	-	-	-	4.676	4.676	-	-
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	4.325	382	-	-	382	3.943	4.325	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	48.320	21.810	4.767	14.591	2.452	26.510	44.854	938	2.528
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	773	78	-	6	72	695	667	27	79
Potencijalne kreditne obveze	9.297	1.388	2	789	597	7.909	9.223	45	29
Ukupno	79.056	23.658	4.769	15.386	3.503	55.398	75.127	1.088	2.636

36. Tržišni rizici

Definicija i pregled

Tržišni rizik je rizik gubitka koji može nastati zbog nepovoljnih promjena tržišnih cijena i parametara koji iz toga proizlaze. Tržišni rizik je podijeljen na kamatni rizik, valutni rizik i rizik promjene cijena vrijednosnih papira. To se odnosi i na knjigu trgovanja i knjigu banke.

Metode i instrumenti

Value at Risk (VaR) je limit za procjenu maksimalnog gubitka vrijednosti portfelja koji bi se mogao dogoditi unutar danog razdoblja i s danom vjerojatnošću. Koristi se povijesna metoda kao jedna od postojećih metoda izračuna VaR-a, na razini pouzdanosti 99%.

VaR je pokazatelj kojim se mjeri potencijalni maksimalni gubitak iz portfelja u određenom razdoblju zbog promjene cijena njegovih dijelova, a na osnovi povijesnih podataka. Povijesna metoda se temelji na ocjeni tržišne vrijednosti portfelja pomoću tržišnih cijena dijelova portfelja u posljednjih n dana.

Backtesting se koristi za stalno praćenje valjanosti statističkih metoda. Ovaj proces se provodi s jednim danom zaostatka u cilju praćenja hoće li se gubitak materijalizirati. Na razini pouzdanosti od 99%, realni gubitak u jednom danu bi trebao prekoračiti VaR statistički samo dva do tri puta godišnje (1% od oko 250 radnih dana).

Navedeno pokazuje jedno od ograničenja VaR pristupa: s jedne strane, razina povjerenja je ograničena na 99%, a s druge strane, model uzima u obzir samo one tržišne scenarije uočene u svakom slučaju unutar simulacijskog razdoblja od dvije godine, a računa VaR za trenutne pozicije Banke na toj osnovi. Kako bi istražili sve ekstremne tržišne situacije izvan ovog, Banka provodi i stres testiranje VaR modela. Ovi događaji su uglavnom tržišna kretanja male vjerojatnosti.

Stres testiranje provodi se na nekoliko načina: stressed VaR (SVaR) je izvedenica VaR kalkulacije. No, umjesto da se simulira gubitak tijekom dvije posljednje godine, analiza se temelji na dužem vremenskom razdoblju kako bi se utvrdilo razdoblje od jedne godine koja predstavlja relevantnu razinu stresa za trenutni portfelj. Sukladno regulatornom okviru to razdoblje od godinu dana se koristi za izračunavanje VaR-a s 99%-razinom povjerenja. To omogućuje Banci da s jedne strane, drži dovoljno vlastitih sredstava raspoloživih za knjigu trgovanja i u razdobljima povišene tržišne volatilnosti, dok s druge strane, također se omogućava upravljanje pozicijama knjige trgovanja.

Kalkuliraju se standardni scenariji u kojima su pojedini tržišni faktori izloženi ekstremnim kretanjima. Takvi scenariji se u banci izračunavaju za kamatne stope, cijene dionica, tečajevi i volatilnosti. Povijesni scenariji su modifikacija koncepta standardnih scenarija. U tom slučaju bazu za stres kalkulaciju tvore faktori rizika koji su kalkilirani nakon određenih događaja, kao što su 9/11 ili bankrot Lehman. Da bi se izračunala povijesna vjerojatnost scenarija, određuju se najznačajniji čimbenici rizika za trenutni portfelj, te se primjenjuju njihovi najnepovoljniji utjecaji kroz prethodni period. Za probabilističke scenarije pomaci tržišnih faktora su određeni za kvantile u njihovoj distribuciji te se dane vrijednosti zatim koriste za izračunavanje rezultata stres testa. Analize su dostupne Upravi Banke i Nadzornom odboru u okviru mjesečnih izvješća tržišnog rizika.

Za lokalne regulatorne potrebe, Banka i Grupa koriste standardizirani model za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišni rizik.

Metode i instrumenti mitigacije rizika

Banka upravlja tržišnim rizikom u knjizi trgovanja pomoću nekoliko razina limita. Ukupni limit na temelju VaR-a za knjigu trgovanja se postavlja od strane Uprave Banke, uzimajući u obzir sposobnost apsorpcije rizika i projicirane zarade. Daljnja razdioba je također potvrđena od strane Uprave Banke i Market Risk Committee (MRC odbor) na prijedlog Sektora upravljanja rizicima.

36. Tržišni rizici (nastavak)

Svim tržišnim aktivnostima u knjizi trgovanja su dodijeljeni limiti koji su statistički konzistentni sa sveobuhvatnim VaR limitom. VaR limit je dodijeljen sukladno top-down metodi individualnim vrstama posla sve do nivoa određenog organizacijskog dijela. Uz to, prema bottom-up metodi limiti osjetljivosti su dodijeljeni i na granularnijim osnovama sve do razine pojedinog dealera. Ovi limiti su potom agregirani i primjenjuju se do drugog sloja VaR limita. Konzistentnost limita se verificira redovno.

Usklađenost limita odobrava se na dvije razine: od strane Direkcije upravljanja tržišnim i likvidnosnim rizicima u Banci te od strane Trading Book Risk Group u Grupi. Praćenje iskorištenosti limita se provodi na dnevnoj osnovi koristeći podatke o osjetljivosti pozicija.

VaR se kalkulira dnevno te se izvještavaju svi uključeni sudionici u procesu, od pojedinog dealera, preko višeg managementa pa do Uprave Banke.

Pojedine pozicije knjige banke su uključene u dnevnu VaR kalkulaciju te se VaR limiti određuju na isti način kao i VAR za pozicije knjige trgovanja.

Analiza tržišnog rizika

Value at Risk knjige banke i knjige trgovanja

Donje tablice predstavljaju iznose VaR-a s nivoom pouzdanosti od 99% koristeći tržišno ponderirane podatke s periodom držanja od 1 dana na 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021.

Value at Risk knjige banke i knjige trgovanja 2022.

u tisućama HRK	Ukupno	Kamata	Valuta	Dionice	Volatilnost
Knjiga pozicija kojima se ne trguje	20.520	20.479	591	1	368
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	29.621	29.629	44	-	4
Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	-	-	-	-	-
Financijska imovina koja se drže radi trgovanja	47	47	-	1	-

Value at Risk knjige banke i knjige trgovanja 2021.

u tisućama HRK	Ukupno	Kamata	Valuta	Dionice	Volatilnost
Knjiga pozicija kojima se ne trguje	49.387	49.563	240	1	959
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	31.647	31.630	72	-	28
Financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku	33.569	33.524	1	-	-
Financijska imovina koja se drže radi trgovanja	56	55	-	-	-

Kamatni rizik u knjizi banke

Kamatni rizik je rizik negativne promjene kamatnih prihoda i ekonomske vrijednosti financijskih instrumenata uslijed promjena tržišnih kamatnih stopa. Ova vrsta rizika nastaje zbog neusklađenosti između imovine i obveza, uključujući i derivate u pogledu njihovog dospeljeća ili neusklađenosti u vremenskim razdobljima promjena kamatnih stopa.

Kako bi se identificirao rizik promjene kamatnih stopa, svi kamatonosni financijski instrumenti, uključujući i vanbilancu koriste se za izračun utjecaja određenih scenarija kamatnih stopa na njihovu ekonomsku vrijednost i kamatne prihode. Limiti se primjenjuju za oba aspekta kamatnog rizika u knjizi banke, promjenu ekonomske vrijednosti kao i promjenu kamatnog prihoda. Pozicije bez ugovorenog roka dospeljeća ili strukture perioda promjene kamatnih stopa, kao što su depoziti po viđenju ili prekoračenja po računima, modeliraju se, za pozicije koje imaju pravo na prijevremenu otplatu duga, primjenjuju se modeli prijevremene otplate duga. Izračuni kamatnog rizika rade se u skladu s EBA-inim smjernicama.

Valutni rizik

Banka je izložena raznim vrstama rizika koji proizlaze iz tečaja. To podrazumijeva rizik od otvorene valutne pozicije i ostalih rizika.

36. Tržišni rizici (nastavak)

Rizik od otvorenih valutnih pozicija je rizik povezan s neusklađenosti imovine i obveza u pojedinoj valuti ili od valutnih derivativa. Ova vrsta rizika može nastati ili od transakcija klijenata ili trgovanja za vlastiti račun te se prati i upravlja na dnevnoj razini. Izloženost valutnom riziku je ograničena regulatornim i internim limitima. Interni limiti su postavljeni od strane Uprave Banke kao i od Market Risk Committee.

Sljedeća tablica prikazuje najveće otvorene valutne pozicije Banke na dan 31. prosinca 2022. i odgovarajuće otvorene valutne pozicije na dan 31. prosinca 2021:

Otvorena valutna pozicija

u tisućama HRK	2021.	2022.
Euro (EUR)	(60.313)	432.193
Američki dolar (USD)	(3.918)	(31.776)
Švicarski franak (CHF)	947	989
Denar (MKD)	(587)	(598)
Australski dolar (AUD)	220	559
Ostale valute	(1.294)	(549)
Danska kruna (DKK)	218	507
Norveška kruna (NOK)	993	495
Kanadski dolar (CAD)	475	483

Banka upravlja otvorenom deviznom pozicijom u skladu sa poslovnom strategijom te je cilj ne imati značajnu izloženost valutnom riziku. U slučajevima otvorene devizne pozicije, iznad 2% regulatornog kapitala, Banka izračunava kapitalni zahtjev za valutni rizik.

Credit spread rizik

Credit spread rizik ili rizik kreditnog raspona je rizik nepovoljnog kretanja fer vrijednosti financijskih instrumenata uzrokovanog promjenom kreditne sposobnosti izdavatelja uslijed kretanja tržišta. EBC Grupa izložena je riziku kreditnog širenja s obzirom na svoj portfelj vrijednosnih papira u knjizi banke.

Kvantificiranje rizika kreditnog raspona vrijednosnih papira u knjizi banke temelji se na povijesnoj simulaciji. Izračunava se maksimalan (hipotetički) pad čiji su uzrok kreditni faktori rizika tijekom jednogodišnjeg horizonta.

Bazira se na osjetljivosti credit spreada (CR01), a faktori rizika koji su korišteni su uglavnom swap spreadovi za države i iTRAXX CDS indeksi za financijske institucije i corporate klijente. Dobiveni iznos koristi se kao dio izračuna ICAAP-a za određivanje potrošnje kapitala portfelja knjige banke.

37. Rizik likvidnosti

Definicija i pregled

Rizik likvidnosti u Banci je definiran u skladu s načelima utvrđenima od strane Basel odbora za nadzor banaka, Uredbom (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. (CRR II) o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 (CRR) Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2022/786 o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61 o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i Odlukom o sustavu upravljanja od strane Hrvatske narodne banke. Sukladno tome razlikuju se tržišni rizik likvidnosti, koji predstavlja rizik da Banka neće moći jednostavno eliminirati poziciju po tržišnoj cijeni zbog nedovoljno razvijenog tržišta ili tržišnih poremećaja, te rizik financiranja likvidnosti, koji predstavlja rizik da Banka neće biti u stanju učinkovito ispuniti bilo očekivane i neočekivane trenutne i buduće potrebe za novčanim sredstvima, te potrebe za instrumentima osiguranja bez da utječe na dnevno poslovanje ili na financijski rezultat Banke.

Rizik financiranja likvidnosti dalje se dijeli na rizik insolventnosti i rizik strukturalne likvidnosti. Prvi je kratkoročni rizik neispunjenja trenutnih ili budućih platnih obveza u cijelosti, na vrijeme i na gospodarski opravdan način, dok je rizik strukturalne likvidnosti dugoročni rizik gubitaka uslijed promjene troška vlastitog refinanciranja Banke ili kamatne marže.

Banka nastavlja svoje stalne aktivnosti projekta za poboljšanje okvira izvještavanja rizika likvidnosti. Aktualni projekti imaju za cilj kontinuirano poboljšanje interne metodologije testiranja otpornosti na stres i kvalitete podataka koji se koristi u mjerenju rizika.

Strategija likvidnosti

U 2022. je nastavljen trend rast depozita iz prijašnjih godina. Zabilježen je rekordan rast depozita klijenata te su oni ostali primarni izvor financiranja Banke. Na strani imovine, volumen kredita je također zabilježio značajan rast, no ispod razine rasta depozita. Navedena kretanja, uz regulatorne promjene zbog ulaska u eurozonu s 1.siječnja 2023., generirala su značajno kumuliranje viška likvidnosti. Najveći dio viška likvidnosti je zabilježen na poziciji rast depozita kod središnje banke dok je preostali iznos investiran u visokolikvidne državne obveznice.

Banka je u 2022. godini nije imala novih izdanih obveznica, kako na domaćem tako i na međunarodnom tržištu. Krajem studenog 2022. na redovnom dospeljeću je otplaćena obveznica volumena 50 milijuna EUR, izdana 2017. godine na lokalnom tržištu. Višak bančine likvidnosti je također iskorišten za otplatu 44 milijuna EUR dugoročnog financiranja od supranacionalnih institucija na redovnom dospeljeću.

Omjeri likvidnosti

Banka koristi koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) i koeficijent stabilnog financiranja (NSFR) kao regulatorne omjere relevantne za potrebe izvješćivanja o riziku likvidnosti u skladu Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2022/786 o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/61 o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (LCR DA) te Uredbom (EU) 2019/876 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 (CRR II). LCR predstavlja omjer visoko likvidnih sredstava s jedne strane i neto likvidnih odljeva u trajanju 30 kalendarskih dana s druge strane. Minimalni LCR limit je postavljen na 100%. U lipnju 2021. godine uveden je NSFR kao obvezujući minimalni zahtjev u skladu s CRR II te predstavlja omjer dostupnih stabilnih izvora sredstava s jedne strane i potrebnih stabilnih izvora sredstava, s druge strane, u roku od 12 mjeseci.

Metode i instrumenti korišteni pri mjerenju rizika likvidnosti

Kratkoročni rizik insolventnosti se prati putem izračuna razdoblja preživljavanja u ukupnom iznosu te za materijalno značajne valute. Ova analiza utvrđuje maksimalni rok u kojem Banka može preživjeti definirane scenarije, uključujući krizu banke, tržišta i kombiniranu, a oslanjajući se na trenutačno utrživu imovinu. U najgorem scenariju simuliramo vrlo ograničen pristup tržištu novca i tržištu kapitala te istovremeno značajne odljeve depozita klijenta. Nadalje, simulacija pretpostavlja odljeve po ostalim vanbilančnim obvezama kao što su garancije i preuzete obveze po kreditima, a ovisno o vrsti klijenta, kao i potencijalne odljeve od kolateraliziranih derivatnih transakcija procjenom potencijalnog odljeva u slučaju nepovoljnih kretanja na tržištu.

37. Rizik likvidnosti (nastavak)

Još od 2011. godine kontrola rizika likvidnosti u Banci je temeljena na novim mjerama rizika likvidnosti unutar Basel III okvira: koeficijentom likvidnosne pokrivenosti (LCR) i koeficijentom stabilnog financiranja (NSFR). Omjeri se prate na razini Banke i Grupe kreditnih institucija, te su dio Izjave o sklonosti preuzimanju rizika (RAS-a) s ciljanim razinama znatno iznad regulatornih zahtjeva te se izvještavaju Odboru za operativnu likvidnost (OLC) kao i Upravi tijekom sastanka ALCO Odbora. Od 1. siječnja 2017. LCR se prati i dnevno. Na kraju 2022., LCR i NSFR su za Banku iznad 100%.

Osim navedenog, u Banci se redovito izvještavaju i prate vremenske neusklađenosti priljeva i odljeva, u sklopu koeficijenta strukturne likvidnosti (STRL). Rizik koncentracije se kontinuirano analizira u odnosu na druge ugovorne strane. Sustav transernih cijena (FTP) također je dokazano učinkovit alat za strukturno upravljanje rizikom likvidnosti.

Metode i instrumenti mjerenja rizika likvidnosti

Opći standardi kontrole i upravljanja rizikom likvidnosti (standardi, limiti i analize) su definirani te se kontinuirano prate i unaprjeđuju u Banci.

Kratkoročnim rizikom likvidnosti upravlja se limitima koji su posljedica analize perioda preživljavanja kao i internim LCR limitom. Sva prekoračenja limita prijavljuju se Odboru za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odboru). Bitan instrument upravljanja rizikom likvidnosti unutar Banke je FTP sistem. Također, planiranje potreba za izvorima sredstava pruža važne podatke za upravljanje likvidnošću, a detaljan pregled priprema se u sklopu procesa planiranja.

Sveobuhvatni plan postupanja u kriznim situacijama osigurava neophodnu koordinaciju svih uključenih strana u proces upravljanja likvidnošću u slučaju krize te se redovno ažurira.

Analiza rizika likvidnosti

Koeficijent likvidnosne pokrivenosti

Banka koristi regulatorni koeficijent likvidnosne pokrivenosti u skladu s LCR DA za interno praćenje i upravljanje likvidnošću. Kako bi se LCR DA održao iznad oba limita, regulatornog i internog, Banka svakodnevno prati svoje kratkoročne likvidnosne priljeve i odljeve, kao i raspoloživu rezervu likvidnosti.

Sljedeća tablica prikazuje LCR DA na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. godine:

BANKA		
	2021.	2022.
Koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR)	190%	220%

Strukturna likvidnost

Dugoročna pozicija likvidnosti se prati putem strukturnih gapova financiranja osiguravajući primjerenu ravnotežu između imovina i obveza u srednjem i dugom roku tako da se izbjegnu prekomjerne neusklađenosti dospjeća i posljedično povećan pritisak na kratkoročnu poziciju likvidnosti.

Donja tablica predstavlja omjere dugoročnih obveza i dugoročne imovine na 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. koji se izračunava obrnuto kumulativno po vremenskim razdobljima. Koeficijent se temelji na ugovornim ili modeli-ranim kretanjima novčanog toka i ima sveobuhvatnu pokrivenost bilančnih i vanbilančnih stavki.

BANKA			
2022.	> 1 godine	> 2 godine	> 3 godine
Koeficijent strukturne likvidnosti	1,21	1,23	1,24

BANKA			
2021.	> 1 godine	> 2 godine	> 3 godine
Koeficijent strukturne likvidnosti	1,24	1,21	1,21

37. Rizik likvidnosti (nastavak)

Rezerva likvidnosti

Banka redovno prati svoju rezervu likvidnosti koja se sastoji od gotovine, viška sredstva nad obveznom rezervom kod središnjih banaka, nezaloženu imovinu založivu kao kolateral kod središnje banke kao i ostale likvidne vrijednosne papire, uključujući i promjene u repo i obrnutim repo transakcijama. Ova imovina se može utržiti u kratkom roku u cilju neutraliziranja potencijalnih odljeva u kriznim situacijama. Ročna struktura rezerve likvidnosti za 2022. i 2021. godinu je prikazana u donjoj tablici:

Ročna struktura visokolikvidne imovine 2022.

u milijunima HRK	< 1 tjedan	1 tjedan(1) mjesec	1(3) mjeseci	3(6) mjeseci	6(12) mjeseci
Gotovina, višak nad obveznom rezervom	23.571	-	-	-	-
Likvidna imovina	14.310	-	(186)	(50)	(2.069)
Ukupne rezerve likvidnosti	37.881	-	(186)	(50)	(2.069)

Ročna struktura visokolikvidne imovine 2021.

u milijunima HRK	< 1 tjedan	1 tjedan(1) mjesec	1(3) mjeseci	3(6) mjeseci	6(12) mjeseci
Gotovina, višak nad obveznom rezervom	8.842	-	-	-	-
Likvidna imovina	12.589	(8)	(1.037)	(429)	(281)
Ukupne rezerve likvidnosti	21.431	(8)	(1.037)	(429)	(281)

Analiza rezervi likvidnosti prikazuje ukupni iznos potencijalne rezerve likvidnosti uzevši u obzir i haircut kod središnje banke.

37. Rizik likvidnosti (nastavak)

Ugovorni nediskontirani novčani tokovi financijskih obaveza

Dospijeća ugovornih nediskontiranih novčanih tokova od financijskih obaveza na datume 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. su:

Nediskontirane financijske obveze

2022.			GRUPA			
u milijunima HRK	Knjigovodstve na vrijednost	Ugovoreni novčani tok	< 1 mjesec	1-12 mjeseca	1-5- godine	> 5 godina
Obveze koje nisu po derivatima	100.040	100.416	76.020	12.710	7.591	4.095
Depoziti banka	10.991	11.090	5.396	1.552	3.908	234
Depoziti klijenata	84.198	84.217	69.716	10.840	3.041	620
Izdane obveznice	3.646	3.884	12	302	350	3.220
Podređene obveze	226	246	-	-	246	-
Obveze od financijskog najma	91	90	10	14	45	21
Ostale financijske obveze	888	889	886	2	1	-
Obveze po derivativima	175	176	(2)	11	29	138
Obveze po derivativima s netiranim novčanim tijekom	-	165	-	1	26	138
Obveze po derivativima s bruto novčanim tijekom (neto)	-	11	(2)	10	3	-
Odljevi	-	2.196	1.145	817	234	-
Priljevi	-	(2.185)	(1.147)	(807)	(231)	-
Potencijalne obveze	-	14.265	14.265	-	-	-
Financijske garancije	-	5.518	5.518	-	-	-
Neopozive obveze	-	8.747	8.747	-	-	-
Ukupno	100.215	114.857	90.283	12.721	7.620	4.233

2021.			GRUPA			
u milijunima HRK	Knjigovodstve na vrijednost	Ugovoreni novčani tok	< 1 mjesec	1-12 mjeseca	1-5- godine	> 5 godina
Obveze koje nisu po derivatima	79.658	80.059	53.636	11.989	9.780	4.654
Depoziti banka	6.307	6.362	748	1.437	3.570	607
Depoziti klijenata	68.268	68.305	52.122	10.156	5.238	789
Izdane obveznice	4.010	4.284	13	380	661	3.230
Podređene obveze	226	260	-	-	260	-
Obveze od financijskog najma	99	99	10	12	49	28
Ostale financijske obveze	748	749	743	4	2	-
Obveze po derivativima	56	59	5	32	4	18
Obveze po derivativima s netiranim novčanim tijekom	-	20	-	-	2	18
Obveze po derivativima s bruto novčanim tijekom (neto)	-	39	5	32	2	-
Odljevi	-	3.732	1.662	1.830	240	-
Priljevi	-	(3.693)	(1.657)	(1.798)	(238)	-
Potencijalne obveze	-	12.363	12.363	-	-	-
Financijske garancije	-	4.933	4.933	-	-	-
Neopozive obveze	-	7.430	7.430	-	-	-
Ukupno	79.714	92.481	66.004	12.021	9.784	4.672

37. Rizik likvidnosti (nastavak)

Nediskontirane financijske obveze (nastavak)

2022.						BANKA
u milijunima HRK	Knjigovodstve na vrijednost	Ugovoreni novčani tok	< 1 mjesec	1-12 mjeseca	1-5- godine	> 5 godina
Obveze koje nisu po derivatima	92.103	92.419	72.498	10.867	5.257	3.797
Depoziti banka	7.431	7.473	5.346	188	1.939	-
Depoziti klijenata	80.413	80.431	66.843	10.356	2.676	556
Izdane obveznice	3.646	3.884	12	302	350	3.220
Podređene obveze	226	246	-	-	246	-
Obveze od financijskog najma	93	91	4	20	46	21
Ostale financijske obveze	294	294	293	1	-	-
Obveze po derivativima	175	176	(2)	11	29	138
Obveze po derivativima s netiranim novčanim tijekom	-	165	-	1	26	138
Obveze po derivativima s bruto novčanim tijekom (neto)	-	11	(2)	10	3	-
Odljevi	-	2.196	1.145	817	234	-
Priljevi	-	(2.185)	(1.147)	(807)	(231)	-
Potencijalne obveze	-	12.502	12.502	-	-	-
Financijske garancije	-	5.080	5.080	-	-	-
Neopozive obveze	-	7.422	7.422	-	-	-
Ukupno	92.278	105.097	84.998	10.878	5.286	3.935

2021.						BANKA
u milijunima HRK	Knjigovodstve na vrijednost	Ugovoreni novčani tok	< 1 mjesec	1-12 mjeseca	1-5- godine	> 5 godina
Obveze koje nisu po derivatima	72.478	72.846	50.545	10.454	7.771	4.076
Depoziti banka	3.016	3.040	616	402	1.907	115
Depoziti klijenata	64.927	64.962	49.716	9.655	4.888	703
Izdane obveznice	4.010	4.284	13	380	661	3.230
Podređene obveze	226	260	-	-	260	-
Obveze od financijskog najma	100	101	2	16	55	28
Ostale financijske obveze	199	199	198	1	-	-
Obveze po derivativima	56	59	5	32	4	18
Obveze po derivativima s netiranim novčanim tijekom	-	20	-	-	2	18
Obveze po derivativima s bruto novčanim tijekom (neto)	-	39	5	32	2	-
Odljevi	-	3.732	1.662	1.830	240	-
Priljevi	-	(3.693)	(1.657)	(1.798)	(238)	-
Potencijalne obveze	-	9.297	9.297	-	-	-
Financijske garancije	-	4.413	4.413	-	-	-
Neopozive obveze	-	4.884	4.884	-	-	-
Ukupno	72.534	82.202	59.847	10.486	7.775	4.094

38. Operativni rizik

Definicija i pregled

U skladu s člankom 4 (52) Uredbe, Banka definira operativni rizik kao rizik gubitka koji proizlazi iz neadekvatnih ili neuspjelih unutarnjih procesa, ljudi i sustava ili iz vanjskih događaja, uključujući pravni rizik. Za utvrđivanje operativnog rizika koriste se i kvantitativne i kvalitativne metode koje se stalno unaprjeđuju s ciljem prikupljanja svih informacija relevantnih za upravljanje rizikom.

Događaji operativnog rizika klasificiraju se u sedam vrsta događaja u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama:

Interna prijevara i krađa, Eksterna prijevara i krađa, Odnos s radnicima i sigurnost na radnom mjestu, Klijenti, proizvodi i poslovni postupci, Šteta na materijalnoj imovini, Prekid poslovanja i narušavanje rada (IT) sustava i Izvršavanje, isporuka i upravljanje procesima.

Okvir i standardi upravljanja operativnim rizikom

U području upravljanja operativnim rizikom Banka primjenjuje sljedeće elemente: utvrđivanje operativnog rizika, procjenu, mitigaciju i prihvaćanje operativnog rizika, kvantificiranje operativnog rizika te praćenje, kontrolu i izvještavanje o operativnom riziku.

Prilikom određivanja izloženosti Banke operativnom riziku, koristi se niz kvalitativnih i kvantitativnih alata.

Kvantitativna analiza operativnog rizika uključuje prikupljanje podataka o unutarnjim i vanjskim gubicima, pri čemu je naglašena važnost klasifikacije i kvalitete podataka potrebnih za kvantificiranje operativnog rizika. Nadalje, Banka koristi vanjske podatke o gubicima od operativnog rizika te provodi analize scenarija kako bi se procijenili mogući budući gubici s kojima se Banka još nije suočila.

U svrhu kvalitativne analize redovito se provodi samoprocjena rizika i kontrola (Risk and Control Self-Assessment - RCSA) pri čemu se za sve utvrđene visoke rizike gdje unutarnje kontrole nisu primjerene ili dostatne moraju definirati korektivne mjere od strane nadležne organizacijske jedinice s ciljem mitigacije operativnog rizika.

Za potrebe utvrđivanja operativnog rizika uspostavljeni su i ključni pokazatelji rizika, kao što su dostupnost sustava, fluktuacija zaposlenika, prigovori klijenata, a koji pravodobno ukazuju na promjene u profilu operativnog rizika.

Za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva za operativni rizik Banka koristi Standardizirani pristup (The Standardized Approach – TSA) na lokalnoj razini.

Banka je uključena u program osiguranja od operativnog rizika na razini Erste grupe (Captive Insurance) te je osiguranje kao mjera mitigacije rizika uključeno u izračun kapitalnog zahtjeva po Naprednom pristupu na konsolidiranoj osnovi Erste grupe.

Uprava Banke informirana je o operativnom riziku putem Kvartalnog izvješća o operativnom riziku koji uključuje podatke o izloženosti i gubicima od operativnog rizika, rezultate procjena rizika, ključne pokazatelje rizika i korektivne mjere. Na minimalno kvartalnoj osnovi održava se i odbor za upravljanje nefinancijskim rizicima koji odlučuje i o temama vezanim uz upravljanje operativnim rizikom.

Dugotrajna imovina i ostala ulaganja

Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema iskazuju se po trošku ulaganja umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Troškovi posudbe (kamate i drugi troškovi nastali prilikom posudbe sredstava) kapitaliziraju se u slučaju kada se odnose na stjecanje, izgradnju ili izradu kvalificirane imovine, kao dio troška te imovine. Amortizacija se obračunava linearnom metodom na način da se nabavna vrijednost imovine otpiše do ostatka vrijednosti tijekom procijenjenog vijeka uporabe imovine. Zemljišta i imovina u pripremi se ne amortiziraju. Trošak amortizacije prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom „Amortizacija“, a gubitak od umanjenja vrijednosti pod pozicijom „Ostali operativni rezultat“.

Procijenjeni ekonomski vijek uporabe prikazan je kako slijedi:

	Životni vijek u godinama	
	2021.	2022.
Zgrade	40	40
Namještaj i oprema	3-10	3-10
Motorna vozila	4-6	4-6
Računala	4	4

Na zemljište se ne obračunava amortizacija.

Dugotrajna imovina se prestaje priznavati rashodovanjem ili kada se više ne očekuju buduće ekonomske koristi od njene uporabe. Dobit ili gubitak koji nastane otuđenjem imovine (dobiven kao razlika između neto iznosa dobivenog prilikom prodaje i knjigovodstvene vrijednosti imovine) se priznaje u računu dobiti i gubitka i prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat' u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine uključuju ulaganja u zemljište, zgrade ili dijelove zgrada od strane vlasnika (ili najmoprimca u slučaju ugovora o najmu) s namjerom ostvarivanja zarade od najma i/ili porasta tržišne vrijednosti. U slučaju djelomičnog korištenja nekretnine u vlastite poslovne svrhe, nekretnina se tretira kao ulaganje u nekretnine samo ako dio koji se koristi u vlastite poslovne svrhe nije značajan. Kod razvijanja (rekonstrukcije) postojećeg ulaganja u nekretninu radi daljnje buduće upotrebe kao ulaganja u nekretnine, nekretnina ostaje ulaganje u nekretnine i tijekom njezina daljnjeg razvoja.

Ulaganje u nekretnine se inicijalno priznaje po trošku ulaganja uključujući sve transakcijske troškove. Naknadno mjerenje se provodi po modelu troška (trošak ulaganja umanjen za akumuliranu amortizaciju i akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti). Ulaganje u nekretnine je prikazano u izvještaju o financijskom položaju pod pozicijom 'Ulaganje u nekretnine'.

Prihod od najamnine se prikazuje u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma'. Amortizacija se priznaje i prikazuje u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Amortizacija' primjenom linearne metode tijekom procijenjenog vijeka uporabe imovine. Korisni vijek uporabe ulaganja u nekretnine su identični zgradama prikazanim pod 'Nekretnine i oprema'. Gubitak od umanjenja vrijednosti, kao i njegovo ukidanje, priznaje se u računu dobiti i gubitka i prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

Imovina dana u operativni najam

Najmovi kod kojih Grupa suštinski ne prenosi sve rizike i povrate povezane s vlasništvom nad imovinom klasificiraju se kao operativni najmovi. Imovinu danu u operativni najam najmodavac prikazuje u izvještaju o financijskom položaju pod pozicijom 'Nekretnine i oprema'.

Početni izravni troškovi dobivanja najma dodaju se osnovnoj imovini i priznaju kao rashod tijekom razdoblja trajanja najma na istoj osnovi kao i prihodi od najma.

Za imovinu u operativnom najmu Grupa koristi politiku amortizacije koja je u skladu s uobičajenom politikom amortizacije za sličnu imovinu. Amortizacija se priznaje i prikazuje u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Amortizacija'.

Prihod od najma imovine dane u operativni najam priznaje se po linearnoj osnovi tijekom trajanja najma te se prikazuje u računu dobiti i gubitka pod pozicijom „Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma“. Nakon isteka operativnog najma predmetna imovina se prodaje.

Imovina s pravom uporabe

Prema zahtjevima MSFI-ja 16, Grupa kao korisnik najma priznaje u izvještaju o financijskom položaju, imovinu odnosno pravo korištenja imovine koja je predmet najma.

Imovina s pravom uporabe početno se priznaje po trošku te se amortizira primjenom linearne metode do kraja korisnog vijeka uporabe imovine koja je predmet najma ili do kraja razdoblja najma, ovisno o tome koji je datum raniji. Korisni vijek uporabe nekretnina je između 2 i 15 godina, dok se motorna vozila amortiziraju na temelju korisnog vijeka uporabe u rasponu od 2 do 6 godina. Trošak amortizacije imovine s pravom uporabe prikazuje se pod pozicijom 'Amortizacija', a gubitak od umanjenja vrijednosti pod pozicijom „Ostali operativni rezultat“, u računu dobiti i gubitka.

Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine (nekretnine i oprema, ulaganje u nekretnine, nematerijalna imovina, imovina s pravom uporabe)

Na svaki izvještajni datum Grupa procjenjuje postoji li indicija da je vrijednost nefinancijske imovine umanjena. Test umanjenja vrijednosti provodi se na razini pojedinačne imovine ako imovina generira novčane tokove koji su uvelike neovisni od novčanih tokova ostale imovine. Tipičan primjer takve imovine je ulaganje u nekretnine. U protivnom, test umanjenja vrijednosti se provodi na razini jedinice koja generira novac (CGU) a kojoj imovina koja je predmet testa pripada. CGU je najmanja identificirana grupa imovine koja generira novčane tokove koji su uvelike neovisni o novčanim tokovima ostale imovine ili grupe imovine.

Ako se utvrdi da postoji indicija za umanjenje vrijednosti ili prilikom provedbe godišnjeg testiranja na umanjenje vrijednosti imovine, Grupa procjenjuje njenu nadoknadivu vrijednost. Nadoknadiva vrijednost imovine je vrijednost veća od neto prodajne vrijednosti (fer vrijednost umanjena za troškove prodaje) imovine, ili CGU i njene uporabne vrijednosti. Ako knjigovodstvena vrijednost imovine, ili CGU, premašuje njenu nadoknadivu vrijednost imovina se smatra umanjenom i otpisuje se do iznosa njene nadoknadive vrijednosti. Kod mjerenja uporabne vrijednosti imovine, procijenjeni budući novčani tokovi se diskontiraju na sadašnju vrijednost primjenom diskontne stope prije poreza koja reflektira trenutne tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu.

Na svaki izvještajni datum procjenjuje se i da li postoje indicije da je došlo do promjene u prethodno korištenim procjenama te da priznati gubici od umanjenja vrijednosti više ne vrijede ili su se smanjili. Ako takva indicija postoji, Grupa procjenjuje nadoknadivu vrijednost imovine, ili CGU. Prethodno priznat gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida samo ako je došlo do promjena pretpostavki korištenih u procjeni te utvrđivanju nadoknadive vrijednosti imovine od trenutka zadnjeg priznavanja gubitka od umanjenja vrijednosti. Povećanje knjigovodstvene vrijednosti imovine, kao rezultat ukidanja gubitka, ne smije, za imovinu mjerenu po modelu troška, premašiti knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila iskazana (umanjena za iznos amortizacije) da u prethodnim godinama nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti.

Gubitak od umanjenja vrijednosti i njegovo ukidanje priznaje se u račun dobiti i gubitka te prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

39. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

Troškovi stjecanja

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

u milijunima HRK	GRUPA					
	Nekretnine i oprema – Troškovi stjecanja i proizvodni troškovi					Ulaganja u nekretnine
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretne	Nekretnine i oprema	
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	922	345	397	397	2.061	12
Povećanja (+)	22	26	43	64	155	1
Prodaja i rashod (-)	(4)	(18)	(19)	(128)	(169)	-
Prodaja grupe	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena za prodaju	(3)	(1)	(2)	-	(6)	(8)
Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	937	352	419	333	2.041	5
Povećanja (+)	34	33	54	65	186	8
Prodaja i rashod (-)	(6)	(19)	(17)	(86)	(128)	-
Povećanja grupe	-	2	-	8	10	-
Reklasifikacija	2	1	(2)	-	1	(2)
Imovina namijenjena za prodaju	(6)	-	-	-	(6)	-
Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	961	369	454	320	2.104	11

Ispravak vrijednosti

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

u milijunima HRK	GRUPA					
	Nekretnine i oprema – Ispravak vrijednosti					Ulaganja u nekretnine
	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretne	Nekretnine i oprema	
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	(299)	(243)	(238)	(145)	(925)	(7)
Amortizacija (-)	(20)	(30)	(58)	(52)	(160)	-
Prodaja i rashod (+)	4	18	18	81	121	-
Prodaja grupe	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena za prodaju	2	-	1	-	3	5
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	(313)	(255)	(277)	(116)	(961)	(2)
Amortizacija (-)	(20)	(28)	(57)	(47)	(152)	-
Prodaja i rashod (+)	2	18	17	51	88	-
Povećanja grupe	-	(3)	-	(4)	(7)	-
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena za prodaju	3	-	-	-	3	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	(328)	(268)	(317)	(116)	(1.029)	(2)

39. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine (nastavak)

Knjigovodstvene vrijednosti

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

						GRUPA
Nekretnine i oprema						
u milijunima HRK	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretne	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	624	97	142	217	1.080	3
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	633	101	137	204	1.075	9

Imovina s pravom uporabe: nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

						GRUPA
Nekretnine i oprema						
u milijunima HRK	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretne	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	97	2	-	-	99	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	89	2	-	-	91	-

Troškovi stjecanja

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

						BANKA
Nekretnine i oprema – Troškovi stjecanja i proizvodni troškovi						
u milijunima HRK	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretne	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	761	296	242	-	1.299	7
Povećanja (+)	17	20	34	-	71	-
Prodaja i rashod (-)	(4)	(16)	(8)	-	(28)	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena za prodaju	(3)	-	-	-	(3)	(7)
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	771	300	268	-	1.339	-
Povećanja (+)	33	30	45	-	108	-
Prodaja i rashod (-)	(6)	(15)	(10)	-	(31)	-
Reklasifikacija	1	1	(1)	-	1	-
Imovina namijenjena za prodaju	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	799	316	302	-	1.417	-

39. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine (nastavak)

Ispravak vrijednosti

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

						BANKA
Nekretnine i oprema – Ispravak vrijednosti						
u milijunima HRK	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretne	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	(268)	(206)	(114)	-	(588)	(5)
Amortizacija (-)	(15)	(26)	(44)	-	(85)	-
Prodaja i rashod (+)	3	15	8	-	26	-
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena za prodaju	2	-	-	-	2	5
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	(278)	(217)	(150)	-	(645)	-
Amortizacija (-)	(16)	(25)	(47)	-	(88)	-
Prodaja i rashod (+)	3	15	9	-	27	-
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena za prodaju	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	(291)	(227)	(188)	-	(706)	-

Vlastite nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

						BANKA
Nekretnine i oprema						
u milijunima HRK	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretne	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	493	83	118	-	694	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	508	89	114	-	711	-

Imovina s pravom uporabe: nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine

						BANKA
Nekretnine i oprema						
u milijunima HRK	Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	IT imovina (hardver)	Ostale pokretne	Nekretnine i oprema	Ulaganja u nekretnine
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	88	10	-	-	98	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	82	9	-	-	91	-

Knjigovodstvena vrijednost troškova priznatih kao materijalna imovina tijekom njezine izgradnje u 2022. godini iznosi 140 milijuna HRK za Grupu i 131 milijun HRK za Banku (2021.: 119 milijuna HRK za Grupu i 112 milijuna HRK za Banku). Ugovorne obveze za kupnju materijalne imovine na 31. prosinac 2022. iznose 21 milijun HRK za Grupu i Banku (2021.: 20 milijuna HRK za Grupu i za Banku).

Na dan 31. prosinca 2022. nekretnine i oprema Grupe iznosili su 1.166 milijuna HRK (2021.: 1.179 milijuna HRK). 195 milijuna HRK (2021.: 208 milijuna HRK) je imovina dana u operativni najam od čega 191 milijun HRK (2021.: 206 milijuna HRK) se odnosi na pokretne, a ostatak od 4 milijuna HRK (2021.: 2 milijuna HRK) na zemljišta i zgrade.

Na dan 31. prosinca 2022. nekretnine i oprema Banke iznosili su 802 milijuna HRK (2021.: 792 milijuna HRK), 13 milijuna HRK (2021.: 13 milijuna HRK) se odnosi na zemljišta i zgrade dane u operativni najam.

Detalji povezani s pravom korištenja imovine kapitalizirane u izvještaju o financijskom položaju, a koje proizlazi iz najмова kod kojih je Grupa najmoprimac, nalaze se u bilješci 43 Operativni najmovi – Grupa kao najmoprimac.

39. Nekretnine, oprema i ulaganja u nekretnine (nastavak)

Fer vrijednost nefinancijske imovine

Na dan 31. prosinca 2022. fer vrijednost ulaganja u nekretnine s knjigovodstvenom vrijednosti od 9 milijuna HRK za Grupu i nula za Banku (2021.: 3 milijuna HRK za Grupu i nula za Banku) iznosi 12 milijuna HRK za Grupu (2021.: 5 milijuna HRK) i klasificira se u Razinu 3 hijerarhije fer vrijednosti.

Za nefinancijsku imovinu Grupe procjene vrijednosti se vrše koristeći usporednu i investicijsku metodu. Procjene se vrše na temelju usporedbe i analize odgovarajućih usporedivih ulaganja i transakcija na tržištu nekretnina, skupa s dokazom potražnje u blizini odgovarajuće nekretnine. Obilježja takvih sličnih transakcija se primjenjuju na imovinu, uzimajući u obzir veličinu, lokaciju, uvjete, ugovorne uvjete i ostale značajne faktore. Takve mjere su prikazane u Razini 3 hijerarhije fer vrijednosti.

Informacije o fer vrijednosti imovine namijenjene prodaji nalaze se u bilješci 53 Imovina namijenjena prodaji i obveze povezane s imovinom namijenjenom prodaji.

40. Nematerijalna imovina

Goodwill

Goodwill proizlazi iz poslovnih kombinacija kojima se stječe ovisno društvo. Naknadno, goodwill se vrednuje po trošku utvrđenom na datum stjecanja, umanjenom za akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, ako postoje. Za više detalja o mjerenju goodwilla na datum stjecanja pogledajte bilješku 48 Ulaganja u ovisna društva.

Ostala nematerijalna imovina

Osim goodwilla, nematerijalna imovina Grupe uključuje računalni softver, liste klijenata i drugu nematerijalnu imovinu. Nematerijalna imovina se priznaje samo ako se trošak nabave može pouzdano utvrditi i ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini priteći Grupi.

Nematerijalna imovina stečena odvojeno, početno se mjeri po trošku nabave. Troškovi interno proizvedenog softvera kapitaliziraju se ako Grupa može pokazati tehničku izvedivost i namjeru završetka softvera, mogućnost korištenja, vjerojatnost ostvarivanja budućih ekonomskih koristi, dostupnost resursa i mogućnost pouzdanog mjerenja troškova. Nakon početnog priznavanja nematerijalna imovina se iskazuje po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Trošak nematerijalne imovine stečene u poslovnom spajanju je njezina fer vrijednost na datum stjecanja. U Grupi, to su liste klijenata i one se kapitaliziraju pri stjecanju ako se mogu pouzdano mjeriti.

Nematerijalna imovina s određenim korisnim vijekom uporabe amortizira se primjenom linearne metode tijekom korisnog vijeka uporabe. Razdoblje amortizacije i primijenjene metode pregledavaju se najmanje na kraju financijske godine i usklađuju ukoliko je potrebno. Trošak amortizacije nematerijalne imovine prikazan je u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Amortizacija'.

Procijenjeni korisni vijek trajanja je kako slijedi:

	Životni vijek u godinama	
	2021.	2022.
Softver	4	4
Temeljni informatički sustav Banke	6	6
Ostala nematerijalna imovina	5	5

Umanjenje nematerijalne imovine uključujući goodwill

Goodwill koji nastaje stjecanjem ovisnog društva početno se priznaje po trošku utvrđenom primjenom metode stjecanja, umanjenom za naknadno akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Goodwill podliježe testu umanjenja koji Grupa provodi godišnje, u studenom ili tokom godine ako se pojave indicije o mogućem umanjenju. Utvrđeni gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u račun dobiti i gubitka. Umanjenje vrijednosti provodi se za svaku od jedinica koje generiraju novac na koju je goodwill alociran. Jedinica koja generira novac je najmanja identificirana grupa imovine koja generira novčane tokove koji su neovisni od novčanih tokova koje generira druga imovina ili grupa imovine.

Goodwill se testira na umanjenje uspoređujući nadoknadiivi iznos svake jedinice koja generira novac (eng. CGU) na koju se goodwill odnosi sa pripadajućom knjigovodstvenom vrijednosti. Knjigovodstvena vrijednost jedinice koja generira novac izračunata je na temelju iznosa kapitala alociranog na jedinicu koja generira novac uzimajući u obzir svaki iznos goodwilla i neamortizirane nematerijalne imovine priznat jedinici koja generira novac prema alokaciji kupovne cijene.

Nadoknadiivi iznos je veći iznos između fer vrijednosti jedinice koja generira novac umanjene za troškove prodaje i vrijednosti u uporabi. Gdje je moguće, fer vrijednost umanjena za troškove prodaje se utvrđuje u skladu s nedavnim transakcijama, tržišnim kotacijama ili procjenama. Vrijednost u upotrebi utvrđuje se upotrebom modela diskontiranih novčanih tokova, koji sadrži specifičnosti bankarskog poslovanja i njenog regulatornog okvira. Pri utvrđivanju vrijednosti u upotrebi računamo sadašnju vrijednost budućih zarada dioničara.

40. Nematerijalna imovina (nastavak)

Procjena budućih zarada raspodjeljivih dioničarima bazira se na financijskim planovima jedinice koja generira novac u skladu s odlukom Uprave uzimajući u obzir ispunjenje regulatornih kapitalnih zahtjeva. Period planiranja je pet godina. Nakon procjene budućih zarada raspodjeljivih dioničarima buduće zarade diskontiraju se na sadašnju vrijednost. Zarade nakon pete godine izračunavaju se na temelju zarada posljednje godine planiranja na koju se primjenjuje dugoročna stopa rasta, koja se naslanja na makroekonomske parametre za svaku jedinicu koja generira novac. Procijenjene buduće zarade nakon inicijalnog perioda planiranja odražavaju se kroz terminalnu vrijednost.

Vrijednost u uporabi utvrđuje se diskontiranjem novčanih tokova uz primjenu stope koja odražava trenutna tržišna kretanja i rizike specifične za CGU koja je predmet mjerenja. Diskontne stope primijenjene pri izračunu sadašnje vrijednosti utvrđene su u skladu s Modelom procjene kapitala (CAPM). U CAPM modelu diskontna stopa uključuje nerizičnu kamatnu stopu, tržišnu premiju za rizik koja se množi sa beta faktorom (sistematični tržišni rizik) te rizikom zemlje. Vrijednosti uzete pri utvrđivanju diskontne stope su utvrđene iz eksternih izvora informacija.

Ukoliko je nadoknadiivi iznos jedinice koja generira novac manji od njene knjigovodstvene vrijednosti, razlika se priznaje kao gubitak od umanjenja vrijednosti i prikazuje u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'. Gubitak od umanjenja vrijednosti prvo se alocira na umanjenje vrijednosti goodwilla. Preostali iznos, ukoliko postoji, umanjuje knjigovodstvenu vrijednost ostale imovine jedinice koja generira novac, ali ne na vrijednost nižu od njene fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje. Ukoliko je nadoknadiivi iznos jedinice koja generira novac veći ili jednak njenoj knjigovodstvenoj vrijednosti nema potrebe za umanjenjem vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti goodwilla ne može se ukinuti u budućim razdobljima.

Troškovi stjecanja

GRUPA					
Troškovi stjecanja i proizvodni troškovi					
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	607	181	314	299	1.401
Povećanja (+)	-	-	41	17	58
Prodaja i rashod (-)	-	-	(1)	(6)	(7)
Prodaja grupe	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena za prodaju	-	-	-	(10)	(10)
Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	-	-	(1)	-	(1)
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	607	181	353	300	1.441
Povećanja (+)	-	-	31	10	41
Prodaja i rashod (-)	-	-	-	-	-
Povećanja grupe	-	-	1	-	1
Prodaja grupe	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Tečajne razlike kod preračuna inozemnog poslovanja	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	607	181	385	310	1.483

Ispravak vrijednosti

GRUPA					
Ispravak vrijednosti					
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	(435)	(181)	(184)	(211)	(1.011)
Amortizacija (-)	-	-	(38)	(31)	(69)
Prodaja i rashod (+)	-	-	1	6	7
Prodaja grupe	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena za prodaju	-	-	-	7	7
Umanjenje vrijednosti	(48)	-	-	-	(48)
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	(483)	(181)	(221)	(229)	(1.114)
Amortizacija (-)	-	-	(46)	(28)	(74)
Prodaja i rashod (+)	-	-	-	-	-
Prodaja grupe	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	(124)	-	-	-	(124)
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	(607)	(181)	(267)	(257)	(1.312)

40. Nematerijalna imovina (nastavak)

Knjigovodstvene vrijednosti

					GRUPA
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	124	-	132	71	327
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-	-	118	53	171

Goodwill i lista klijenata se u cijelosti odnose na Erste Card Club d.o.o.

Troškovi stjecanja

					BANKA
Troškovi stjecanja i proizvodni troškovi					
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	-	-	244	114	358
Povećanja (+)	-	-	35	5	40
Prodaja i rashod (-)	-	-	-	(1)	(1)
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	-	-	279	118	397
Povećanja (+)	-	-	22	1	23
Prodaja i rashod (-)	-	-	1	-	1
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-	-	302	119	421

Ispravak vrijednosti

					BANKA
Ispravak vrijednosti					
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2021.	-	-	(143)	(80)	(223)
Amortizacija (-)	-	-	(33)	(7)	(40)
Prodaja i rashod (+)	-	-	-	1	1
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	-	-	(176)	(86)	(262)
Amortizacija (-)	-	-	(39)	(8)	(47)
Prodaja i rashod (+)	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-	-	(215)	(94)	(309)

Knjigovodstvene vrijednosti

					BANKA
u milijunima HRK	Goodwill	Lista klijenata	Stečeni softver	Ostalo (licence, patenti, itd.)	Ukupno
Stanje na dan 31. prosinca 2021.	-	-	103	32	135
Stanje na dan 31. prosinca 2022.	-	-	87	25	112

Nabavljeni softver odnosi se na temeljni bankarski sustav.

40. Nematerijalna imovina (nastavak)

Goodwill

Procjena umanjjenja vrijednosti goodwilla za 2022. i 2021. godinu odnosi se na ovisno društvo Erste Card Club d.o.o. (jedinica koja generira novac).

Za te svrhe koristili smo metodu diskontiranog novčanog tijeka koja se temelji na planiranim iznosima Erste Card Club d.o.o. za razdoblje od 2022. do 2027. Diskontna stopa za utvrđivanje vrijednosti u upotrebi bila je 14,54% (2021.: 11,90%).

Poslovanje Erste Card Club d.o.o. u 2022. je stabilno unatoč utjecaju COVID-19, rata u Ukrajini i inflacije. U zahtjevnom poslovnom okruženju regulatorni zahtjevi, digitalne tehnologije, nova inozemna konkurencija (TPP i prekogranični preuzimači) i posebno pritisak trgovaca na MSC naknade učinit će poslovanje s karticama i njegovu profitabilnost neizvjesnijim nakon 2022. U razdobljima nakon 2024. očekuje se pad operativnog prihoda u Erste Card Club d.o.o. zbog situacije na tržištu, ulaska u EMU i zbog daljnjeg pritiska konkurencije na suradnju s trgovcima i klijentima, te volumen transakcija i marža i porast operativnih troškova zbog daljnjeg nastavka utjecaja inflacije. Zbog tih očekivanja Uprava je smanjila dio procijenjenih operativnih prihoda i povećala dio procijenjenih operativnih troškova u razdoblju 2025. do 2027. godine što je rezultiralo umanjjenjem vrijednosti ulaganja u ovisno društvo i umanjjenjem vrijednosti goodwilla Erste Card Club-a d.o.o. u konsolidiranim financijskim izvješćima u iznosu od 125 milijuna HRK u 2022. (2021.: 48 milijuna HRK). Informacije o segmentima u skladu s MSFI 8 su objavljene u bilješci 1 Izvještavanje poslovnih segmenata.

Sljedeća tablica prikazuje analizu osjetljivosti nadoknadive vrijednosti ovisno o ulaganju u Erste Card Club d.o.o. za 2022. i 2021. prema glavnim varijablama (dugoročna stopa rasta i dugoročni trošak kapitala):

2022. Dugoročna stopa rasta	Nerizična stopa		
	14,04%	14,54%	15,04%
1,8%	1.406	1.396	1.388
2,3%	1.406	1.396	1.387
2,8%	1.406	1.396	1.386

2021. Dugoročna stopa rasta	Nerizična stopa		
	11,40%	11,90%	12,40%
1,8%	1.408	1.391	1.375
2,3%	1.413	1.395	1.379
2,8%	1.420	1.400	1.383

Iznos za koji je nadoknadiivi iznos niži od knjigovodstvenog iznosa u 2022. godini za Erste Card Club d.o.o. iznosi 125 milijuna kuna čime je goodwill u potpunosti umanjen.

41. Ostala imovina

Zalihe

Materijalna imovina preuzeta u zamjenu za nenaplaćena potraživanja za koju je namjera Grupe prodaja kroz redovno poslovanje raspoređena je u ostalu imovinu i mjeri se prema zahtjevima MRS-a 2 'Zalihe'. Takva imovina se početno priznaje po trošku stjecanja koji je jednak fer vrijednosti te imovine utvrđenoj prilikom preuzimanja. Naknadno mjerenje provodi se po trošku stjecanja ili neto prodajnoj vrijednosti (očekivana prodajna cijena umanjena za troškove prodaje), ovisno o tome što je niže.

Dobici ili gubici nastali prodajom imovine priznaju se u računu dobiti i gubitka a prikazani su pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat' u računu dobiti i gubitka, zajedno s troškovima prodaje i ostalim troškovima koji su nastali u prodaji sredstava.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Uplaćeni predujmovi i prihod budućeg razdoblja	40	33	24	11
Zalihe	280	201	240	169
Vrijednosno usklađenje zaliha	(98)	(87)	(67)	(56)
Ostala imovina	102	124	54	53
Ostala imovina	324	271	251	177

U retku Zalihe Grupa prikazuje kolaterale preuzete u zamjenu za nenaplativa potraživanja koje Grupa ima namjeru prodati u narednim godinama.

U 2022. godini, umanjeње vrijednosti zaliha, prikazano kao rashod u izvještajnom razdoblju priznato je u iznosu od 5 milijuna HRK za Grupu i 6 milijuna HRK za Banku (2021.: 41 milijun HRK za Grupu i 37 milijuna HRK za Banku).

Fiducijarni poslovi

Imovina i pripadajući prihodi, zajedno s povezanim obvezama za povratom imovine klijentima isključeni su iz ovih financijskih izvještaja kada Grupa nastupa u fiducijarnom svojstvu, odnosno kao ovlaštena osoba, povjerenik ili zastupnik.

Najmovi

Najam je ugovor, odnosno dio ugovora, koji prenosi pravo na korištenje imovine u određenom vremenskom razdoblju u zamjenu za naknadu.

42. Grupa kao najmodavac

Ugovor o najmu se klasificira kao financijski najam ako se njime prenose gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad imovinom koja je predmet najma. Grupa kao davatelj najma priznaje, u izvještaju o financijskom položaju, potraživanje u iznosu koji je jednak neto ulaganju u najam (sadašnja vrijednost budućih plaćanja najma uključujući negarantirani ostatak vrijednosti). Razlika između ukupnog potraživanja i sadašnje vrijednosti potraživanja predstavlja nezarađeni financijski prihod koji se priznaje u računu dobiti i gubitka kroz razdoblje najma primjenom metode efektivne kamatne stope te se prikazuje pod pozicijom 'Ostali slični prihodi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod'.

Ugovor o najmu se klasificira kao operativni najam ako se njime zadržavaju gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom nad imovinom koja je predmet najma. Grupa, imovinu koja je predmet operativnog najma, prikazuje u izvještaju o financijskom položaju u skladu sa prirodom predmetne imovine, pod pozicijom 'Nekretnine i oprema' ili 'Ulaganja u nekretnine'. Pri naknadnom mjerenju, Grupa za predmetnu imovinu primjenjuje politiku amortizacije koja je u skladu s uobičajenom politikom amortizacije za sličnu imovinu te zahtjeve MRS-a 36 za umanjeње vrijednosti imovine. Prihod od najma imovine dane u operativni najam priznaje se u račun dobiti i gubitka po linearnoj osnovi tijekom razdoblja trajanja najma. Taj prihod prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma'.

Financijski najmovi

Grupa iznajmljuje pokretne druge klijentima na temelju ugovora o financijskom najmu. Za potraživanja financijskog najma uključenih u ovu stavku, usklađenje bruto ulaganja u najmove prema sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma je kako slijedi:

	GRUPA	
u milijunima HRK	2021.	2022.
Plaćanja najma	2.780	3.331
Negarantirani ostatak vrijednosti	-	-
Bruto ulaganja	2.780	3.331
Nerealizirani financijski prihodi	(176)	(267)
Neto ulaganja	2.604	3.064
Sadašnja vrijednost negarantiranog ostatka vrijednosti	-	-
Sadašnja vrijednost plaćanja najma	2.604	3.064

Analiza dospijeća najмова prema preostaloj ročnosti u skladu s MSFI-jem 16.

	GRUPA			
	2021.		2022.	
u milijunima HRK	Bruto ulaganja	Sadašnja vrijednost plaćanja najma	Bruto ulaganja	Sadašnja vrijednost plaćanja najma
< 1 godine	976	899	1.089	979
1-2 godine	699	670	818	775
2-3 godine	513	484	593	550
3-4 godine	322	299	424	387
4-5 godina	189	173	259	230
> 5 godina	81	79	148	143
Ukupno	2.780	2.604	3.331	3.064

Tijekom 2022. godine Grupa je priznala prihode od kamata od financijskog najma u iznosu od 109 milijuna HRK (2021.: 100 milijuna HRK).

42. Grupa kao najmodavac (nastavak)

Potraživanja s osnove financijskog najma

Analiza bruto knjigovodstvene vrijednosti pripadajućih ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke potraživanja s osnove financijskog najma Grupe prema skupinama umanjjenja vrijednosti na dan 31. prosinca 2021. i 31. prosinca 2020. prikazana je u tablici ispod:

u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak					Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
2022.											
Središnje banke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opće države	20	28	-	-	48	-	-	-	-	-	48
Kreditne institucije	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Ostala financijska društva	10	1	-	-	11	-	-	-	-	-	11
Nefinancijske institucije	1.720	531	52	-	2.303	(6)	(17)	(17)	-	(40)	2.263
Kućanstva	610	74	16	-	700	(1)	(2)	(2)	-	(5)	695
Ukupno	2.361	634	68	-	3.063	(7)	(19)	(19)	-	(45)	3.018
u milijunima HRK	Bruto knjigovodstvena vrijednost					Kreditni gubitak					Knjigovodstvena vrijednost
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	POCI	Ukupno	
2021.											
Središnje banke	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opće države	56	1	-	-	57	-	-	-	-	-	57
Kreditne institucije	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Ostala financijska društva	10	1	-	-	11	-	-	-	-	-	11
Nefinancijske institucije	1.480	455	54	-	1.989	(8)	(21)	(22)	-	(51)	1.938
Kućanstva	472	63	11	-	546	(1)	(3)	(3)	-	(7)	539
Ukupno	2.019	520	65	-	2.604	(9)	(24)	(25)	-	(58)	2.546

Za informacije o kretanju ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke pogledajte bilješku 32 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke, dio 'Potraživanja s osnove financijskog najma': tablica 'Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke – potraživanja s osnove financijskog najma'.

U procesu procjene kreditnog rizika Društvo primjenjuje razborite metode i modele procjene istoga. Za ocjenjivanje dijela primatelja leasinga Društvo koristi interno razvijeni sustav u obliku kartice bodovanja kao i interni sustav Grupe. Interni sustav ocjenjivanja za fizičke osobe i obrtnike u sustavu jednostrukog knjigovodstva se sastoji od četiri ocjene za klijente koji nisu u defaultu i jedne ocjene za klijente u defaultu. Za ostale klijente koristi se sustav ocjenjivanja grupe koji ima trinaest ocjena za klijente koji nisu u defaultu te jednu ocjenu za one u defaultu.

Tako dobivene ocjene Društvo je, interno radi jednostavnijeg prikaza izloženosti kreditnom riziku, podijelilo na četiri stupnja rizičnosti i to na nizak rizik gdje se iskazuje velika mogućnost naplate, umjeren rizik gdje je dužnikova financijska situacija stabilna ali može doći do ograničenog negativnog utjecaja nepoželjne ekonomske situacije, umjereno visok rizik gdje je dužnik osjetljiv na negativne financijske i ekonomske utjecaje te ga je potrebno pratiti i osigurati primjerenu kolateraliziranost te visok rizik gdje je nastupio neki od događaja defaulta.

42. Grupa kao najmodavac (nastavak)

Operativni najmovi

Pod operativnim najmovima, Grupa i Banka ulaze u komercijalne najmove prostora, vozila i opreme.

Analiza dospijeca plaćanja najмова iz operativnih najмова u skladu s MSFI-jem 16

u milijunima HRK	2021.	GRUPA 2022.	2021.	BANKA 2022.
< 1 godine	66	64	3	1
1-2 godine	35	36	2	1
2-3 godine	23	23	1	1
3-4 godine	12	12	1	1
4-5 godina	5	5	1	1
> 5 godina	1	1	-	-
Ukupno	142	141	8	5

Informacije o prihodu od najma nalaze se u Bilješki 7 Prihod od najamnina iz ulaganja u nekretnine i ostalih operativnih najмова.

43. Grupa kao najmoprimac

Prema zahtjevima MSFI-ja 16, Grupa kao korisnik najma priznaje u izvještaju o financijskom položaju, imovinu odnosno pravo korištenja imovine koja je predmet najma te obvezu za najam koja predstavlja plaćanja s osnove najma koje je obavezan izvršiti davatelju najma. Izuzetak su kratkoročni najmovi (kraći od 12 mjeseci) i najmovi male vrijednosti.

Pravo korištenja imovine početno se priznaje po trošku te se amortizira primjenom linearne metode do kraja korisnog vijeka uporabe imovine koja je predmet najma ili do kraja razdoblja najma, ovisno o tome koji je datum raniji. Trošak prava korištenja imovine obuhvaća iznos početnog mjerenja obveze za najam, plaćanja najma izvršena na datum početka najma ili prije tog datuma, umanjena za primljene poticaje za najam, sve početne izravne troškove koji nastaju za korisnika najma, procjenu troškova koje će korisnik najma snositi pri rastavljanju i uklanjanju predmetne imovine, obnovi mjesta na kojem se imovina nalazi ili vraćanju predmetne imovine u stanje koje se zahtijeva na temelju uvjeta najma. Pravo korištenja imovine prikazuje se u izvještaju o financijskom položaju unutar pozicije 'Nekretnine i oprema' dok se trošak amortizacije prikazuje pod pozicijom 'Amortizacija' u računu dobiti i gubitka.

Pravo korištenja imovine podliježe zahtjevima za umanjenje vrijednosti MRS-a 36.

Obveza po najmu početno se priznaje prema sadašnjoj vrijednosti svih budućih plaćanja koja su vezana uz najam a nisu plaćena na datum početka najma. Buduća plaćanja najma diskontiraju se primjenom kamatne stope koja proizlazi iz ugovora o najmu ili ako se ta stopa ne može izravno utvrditi iz ugovora, Grupa primjenjuje inkrementalnu stopu zaduživanja. Plaćanja po osnovi najma koja se uključuju u utvrđivanje vrijednosti obveze obuhvaćaju sljedeća plaćanja: fiksna plaćanja, varijabilna plaćanja najma koja ovise o indeksu ili stopi, svote za koje se očekuje da će ih najmoprimac plaćati na temelju jamstava za ostatak vrijednosti, cijenu izvršenja mogućnosti kupnje, kazne za raskid najma ako razdoblje najma odražava da će najmoprimac iskoristiti mogućnost raskida najma. Varijabilna plaćanja najma koja nisu uključena u obvezu za najam priznaju se kao trošak u dobit ili gubitak razdoblja u kojem je nastao događaj (ili uvjet) koji pokreće ta plaćanja. Za najmove pokretnina Grupe (kao najmoprimca) inkrementalna stopa zaduživanja sastoji se od bazne stope (Euribor), usklađene sukladno rejtingu, iznosu posuđenih sredstava, trajanju najma i uključenim kolateralima. Utvrđivanje inkrementalne stope zaduživanja za nekretnine zasniva se na dvije komponente: tržišnoj stopi i stopi pojedine nekretnine. Tržišna stopa se temelji na postojećim bančnim podacima o financiranju te odražava valutu, razdoblje najma i kreditnu sposobnost primatelja najma. Stopa pojedine nekretnine predstavlja usklađenje tržišne stope na temelju kvalitete pojedine nekretnine.

Nakon početnog priznavanja, iznos obveze se usklađuje povećanjem knjigovodstvene vrijednosti obveze kako bi odražavala kamate na obveze po najmu, smanjenjem knjigovodstvene vrijednosti obveze kako bi odražavala obavljenja plaćanja najma i ponovnim utvrđivanjem knjigovodstvene vrijednosti kako bi odražavala ponovnu procjenu ili izmjene uvjeta ugovora o najmu. Obveza za najam se u izvještaju o financijskom položaju prikazuje unutar pozicije 'Obveze po najmovima'.

Trošak kamate smanjuje se kroz razdoblje najma sukladno otplati a prikazuje se u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Ostali slični troškovi' unutar pozicije 'Neto kamatni prihod'.

Grupa prvenstveno iznajmljuje nekretnine poput zgrada i zemljišta za potrebe poslovnica i parkirnih mjesta. Uz to, pokretnine poput IT opreme iznajmljuju se za poslovne svrhe.

43. Grupa kao najmoprimac (nastavak)

Imovina s pravom uporabe

Prava korištenja imovine		GRUPA				BANK	
		Zemljište i zgrade	Uredska oprema i postrojenja / ostala dugotrajna imovina	Nekretnine i oprema	Land and buildings	Office and plant equipment / other fixed assets	Property and equipment
u milijunima HRK							
	2021.						
Knjigovodstvena vrijednost		97	2	99	88	10	98
Povećanja (+)		29	1	30	17	7	24
Amortizacija (-)		(20)	(1)	(21)	(17)	(2)	(19)
	2022.						
Knjigovodstvena vrijednost		89	2	91	82	9	91
Povećanja (+)		22	2	24	13	3	16
Amortizacija (-)		(20)	-	(20)	(17)	(2)	(19)

Analiza dospijeca obveza po najmovima po osnovi nediskontiranih novčanih tokova

	GRUPA		BANKA	
u milijunima HRK	2021.	2022.	2021.	2022.
< 1 godine	17	24	19	27
1-5 godina	57	50	57	48
> 5 godina	31	23	30	23
Ukupno	105	97	106	98

Tijekom 2022. godine po obvezama za najam priznato je kamatnih troškova u iznosu 2 milijuna HRK za Grupu i Banku (2021.: 2 milijuna HRK za Grupu i Banku).

U 2022. godini troškovi koji se odnose na kratkoročne najmove iznosili su 330 tisuća HRK za Grupu i 331 tisuću HRK za Banku (2021.: 337 tisuća HRK za Grupu i 382 tisuće HRK za Banku), za koje vrijedi izuzeće od primjene MSFI-ja 16. Nadalje, troškovi najmove malih vrijednosti iznosili su 13 milijuna HRK za Grupu i 11 milijuna HRK za Banku, za koje vrijedi izuzeće od primjene MSFI-ja 16 (2021.: 13 milijuna HRK za Grupu i 10 milijuna HRK za Banku).

Ukupni novčani odljev za najmove u 2022. iznosio je 32 milijuna HRK za Grupu i 38 milijuna HRK za Banku (2021.: 34 milijuna HRK za Grupu i 36 milijuna HRK za Banku).

Nije bilo obveza za buduće novčane odljeve koji se ne odražavaju u mjerenju obveza po najmu za Grupu i za Banku (2021.: 1 milijun HRK za Grupu i nula za Banku). Grupa nije imala ograničenja ili obveze koje proizlaze iz najmove ili transakcije prodaje s povratnim najmom na 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021.

Razgraničenja, rezerviranja, potencijalne obveze, pravni postupci

44. Ostale obveze

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Obveze u obračunu po danim kreditima	179	172	149	140
Obveze s osnove plaća i bonusa	210	241	171	197
Odgodeni prihodi i obračunati troškovi naknada	76	79	6	10
Obveze prema Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga	8	30	5	27
Ostale obveze	158	196	107	121
Ostale obveze	631	718	438	495

Odgodeni prihodi na dan 31. prosinca 2022. uključuju 'ugovorne obveze' u skladu s MSFI-jem 15 u iznosu od 37 milijuna HRK za Grupu i 5 milijuna HRK za Banku (2021.: 35 milijuna HRK za Grupu i 2 milijuna HRK za Banku).

Prihod priznat u izvještajnoj 2022. godini koji je uključen u stanje ugovornih obveza na početku razdoblja iznosi 23 milijuna HRK za Grupu i nula za Banku (2021.: 44 milijuna HRK za Grupu i nula za Banku).

Redak 'Ostale obveze' uglavnom sadrži nepodmirene obveze kao i ostale obveze prema zaposlenima.

45. Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju kada Grupa ima sadašnju obvezu koja je rezultat prošlih događaja, vjerojatno je da će podmirenje te obveze zahtijevati odljev resursa i iznos obveze može se utvrditi pouzdanom procjenom.

Rezerviranja za obveze održavaju se na razini za koju Uprava smatra da je dovoljna za podmirenje mogućih budućih gubitaka. Uprava utvrđuje adekvatnost rezerviranja na temelju pregleda pojedinih stavaka, nedavnih iskustava gubitka, trenutne ekonomske situacije, karakteristika rizika pojedinih kategorija transakcija i ostalih primjerenih faktora na datum izvještaja o financijskom položaju.

U izvještaju o financijskom položaju rezerviranja su prikazana pod pozicijom 'Rezerviranja'. Ona uključuju rezerviranja za očekivane kreditne gubitke za preuzete potencijalne obveze (posebno obveze po ugovorima o financijskom jamstvu i obveze na temelju kredita) kao i rezerviranja za sudske sporove. Troškovi ili prihodi koji se odnose na rezerviranja za obveze po ugovorima o financijskom jamstvu i obveze na temelju kredita a koja priznaju sukladno zahtjevima MSFI-ja 9 prikazuju se pod pozicijom 'Neto gubitak od umanjenja vrijednosti s osnove financijskih instrumenata'. Troškovi ili prihodi koji se odnose na ostala rezerviranja se prikazuju pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat' u računu dobiti i gubitka.

Temeljne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene

Priznavanje rezerviranja zahtijeva prosudbu o tome ima li Grupa sadašnju obvezu kao rezultat prošlih događaja i je li vjerojatno da će za podmirenje obveze biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi. Nadalje, potrebne su procjene u pogledu iznosa i vremenskog rasporeda budućih novčanih tokova prilikom određivanja iznosa rezerviranja. Detalji o rezerviranjima za izvanbilančne izloženosti kreditnom riziku opisani su u bilješci 29 Izloženost kreditnom riziku i 32 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke.

Razlikujemo sljedeće kategorije rezervacija:

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Rezerviranja za primanja zaposlenih	17	17	12	12
Sudski sporovi u tijeku	224	398	214	322
Rezervacije za preuzete obveze i jamstva	168	258	158	248
Ostale rezervacije	-	1	-	-
Rezerviranja	409	674	384	582

45. Rezerviranja (nastavak)

Dugoročna primanja zaposlenih

Dugoročna primanja zaposlenih jesu primanja koja ne dospijevaju u cijelosti unutar 12 mjeseci od kraja razdoblja u kojem su zaposleni pružali s tim povezane usluge.

Obveze po osnovi otpremnina i jubilarnih nagrada iskazuju se u neto iznosu sadašnje vrijednosti obveze na datum izvještaja. Za izračun sadašnje vrijednosti obveze koristi se metoda projicirane kreditne jedinice. Aktuarske pretpostavke se iznose na svaki datum izvještaja o financijskom položaju.

Aktuarski dobiti i gubici nastali ponovnim mjerenjem obveza za definiranja primanja koji se odnose na otpremnine priznaju se unutar ostale sveobuhvatne dobiti u razdoblju kada su nastali te se oni ne mogu reklasificirati u dobit ili gubitak u narednim razdobljima.

Aktuarski dobiti ili gubici za rezerviranja za jubilarne nagrade priznaju se u račun dobiti i gubitka u razdoblju u kojem su nastali te se u računu dobiti i gubitka prikazuju pod pozicijom 'Troškovi zaposlenih'.

	GRUPA		
u milijunima HRK	Otpremnine	Jubilarnе nagrade	Ukupno
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2020.	6	10	16
Trošak usluga	-	1	1
Kamatni trošak	-	-	-
Plaćanja	-	(1)	(1)
Aktuarski dobiti/(gubici) priznati kao prihod	-	1	1
Prilagodbe financijskih pretpostavki	-	1	1
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2021.	6	11	17
Trošak usluga	-	1	1
Kamatni trošak	-	-	-
Plaćanja	-	(1)	(1)
Aktuarski dobiti/(gubici) priznati kao prihod	-	-	-
Prilagodbe financijskih pretpostavki	-	-	-
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2022.	6	11	17

	BANKA		
u milijunima HRK	Otpremnine	Jubilarnе nagrade	Ukupno
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2020.	3	8	11
Trošak usluga	-	1	1
Kamatni trošak	-	-	-
Plaćanja	-	(1)	(1)
Aktuarski dobiti/(gubici) priznati kao prihod	-	1	1
Prilagodbe financijskih pretpostavki	-	1	1
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2021.	3	9	12
Trošak usluga	-	-	-
Kamatni trošak	-	-	-
Plaćanja	-	(1)	(1)
Aktuarski dobiti/(gubici) priznati kao prihod	-	1	1
Prilagodbe financijskih pretpostavki	-	-	-
Sadašnja vrijednost obveza za primanja zaposlenih, 31. prosinca 2022.	3	9	12

45. Rezerviranja (nastavak)

Aktuarske pretpostavke

Aktuarski izračun otpremnina i jubilarnih nagrada temelji se na sljedećim pretpostavkama:

u %	2021.	2022.
Kamatni	1,35	1,35
Očekivano povećanje otpremnina	7,11	7,23

Očekivana dob za odlazak u mirovinu za svakog se zaposlenika računa individualno na temelju trenutne starosti i prosječne starosti odlaska u mirovinu, koja je za muškarce 61, a za žene 60.

Obveze su izračunate u skladu s tablicama smrtnosti pod nazivom Tablice smrtnosti za Republiku Hrvatsku 2010.-2012. objavljenih od strane Državnog zavoda za statistiku.

Analiza osjetljivosti za ključne pretpostavke

Sljedeća tablica prikazuje razumno moguće promjene pojedinih parametara i njihov utjecaj na obveze po primanjima poslije prestanka zaposlenja za 2022. godinu.

u milijunima HRK	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
Promjena diskontne stope + 1,0 %	2	9	11
Promjena diskontne stope - 1,0 %	3	10	13

Utjecaj na novčani tok

U sljedećoj tablici prikazuju se primanja koje će se isplatiti po definiranim planovima u svakom od navedenih razdoblja:

u milijunima HRK	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
2023.	1	1	2
2024.	-	1	1
2025.	-	1	1
2026.	-	1	1
2027.	-	1	1
2028. – 2032.	-	1	1

Trajanje

Sljedeća tablica prikazuje ponderirano prosječno trajanje definiranih obveza po primanjima zaposlenih u odnosu na 2022. godinu:

u godinama	Otpremnine	Jubilarne nagrade	Ukupno
Trajanje	16,29	9,85	13,07

Obveze po kreditima i dane financijske garancije u okviru MSFI 9

U redovnom poslovanju Grupa daje garancije, koje se sastoje od različitih vrsta akreditiva i garancija. Financijska garancija predstavlja ugovor koji zahtijeva izvršenje određenih plaćanja korisniku garancije zbog gubitka koji je on ostvario iz razloga što dužnik za kojeg je takva garancija izdana nije pravovremeno izvršio plaćanje u skladu s izvornim ili izmijenjenim uvjetima dužničkog instrumenta. Izvedbene garancije su ugovori kojima se osigurava naknada ako drugi poslovni subjekt ne izvrši ugovornu obvezu. Izdani ugovori izvedbenih garancija primarno prenose kreditni rizik.

Grupa kao jamac priznaje financijska jamstva čim postane ugovorna strana. Garancije se početno priznaju po njihovoj fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Primljene naknade po izdanim financijskim jamstvima priznaju se kvartalno kao prihod od naknade, tijekom vijeka trajanja instrumenta, te prikazuju u računu dobiti i gubitka pod pozicijom 'Neto prihod od naknada i provizija'.

45. Rezerviranja (nastavak)

Grupa ima ugovorno pravo vratiti svom kupcu povrat iznosa plaćen za podmirenje jamstva. Takvi iznosi će se priznati kao financijska imovina nakon prijenosa naknade za gubitak korisniku jamstva.

Pri početnom priznavanju tih instrumenata, priznaju se rezerviranja za očekivane kreditne gubitke prema modelu očekivanog gubitka i prikazuju pod pozicijom 'Rezerviranja' u Izvještaju o financijskom položaju.

Obveze po kreditu su čvrste obveze plasiranja kredita prema unaprijed određenim uvjetima. Obveze po kreditima općenito se ne priznaju u bilanci prije povlačenja. Ako je vjerojatno da će Banka ući u kreditni odnos, ova primljena naknada se smatra naknadom za sudjelovanje u procesu stjecanja financijskog instrumenta, te se zajedno sa povezanim transakcijskim troškovima vremenski razgraničava i priznaje kao usklada efektivne kamatne stope. Obveze po kreditima rezultiraju priznavanjem rezerviranja na temelju modela očekivanog kreditnog gubitka.

Informacije o kretanju umanjenja vrijednosti za financijske garancije i obveze po kreditima prikazane su u Bilješci 32 Kretanje ispravaka vrijednosti po kreditnim gubicima, dio 'Obveze po kreditima i financijske garancije': tablica 'Kretanje umanjenja vrijednosti – obveze po kreditima i financijske garancije'.

Ostale kategorije rezervacija

Sljedeća tablica prikazuje informaciju o kretanju ostalih rezervacija

						GRUPA
u milijunima HRK	2021.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2022.
Sudski sporovi u tijeku	224	243	(16)	(53)	-	398
Ostale rezervacije	-	1	-	-	-	1
Ukupno	224	244	(16)	(53)	-	399

						BANKA
u milijunima HRK	2021.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2022.
Sudski sporovi u tijeku	214	178	(17)	(53)	-	322
Ostale rezervacije	-	-	-	-	-	-
Ukupno	214	178	(17)	(53)	-	322

						GRUPA
u milijunima HRK	2020.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2021.
Sudski sporovi u tijeku	416	101	(108)	(184)	(1)	224
Ostale rezervacije	-	-	-	-	-	-
Ukupno	416	101	(108)	(184)	(1)	224

						BANKA
u milijunima HRK	2020.	Povećanje	Korištenje	Smanjenje	Tečajne razlike	2021.
Sudski sporovi u tijeku	403	100	(106)	(182)	(1)	214
Ostale rezervacije	-	-	-	-	-	-
Ukupno	403	100	(106)	(182)	(1)	214

Vrhovni sud Republike Hrvatske je 2015. godine, u postupku pokrenutom od strane udruge za zaštitu potrošača protiv nekoliko banaka u RH uključujući i Erste banku (u daljnjem tekstu: Kolektivni spor), potvrdio valjanost valutne klauzule u švicarskim francima u potrošačkim ugovorima o kreditu, dok su ugovorne odredbe koje dopuštaju jednostranu promjenu kamatnih stopa u potrošačkim kreditima denominiranim u švicarskim francima, koje su većina tuženih banaka ugovarale od 2004 do 2008. godine, utvrđene nepoštenima i ništetnima. 2016. godine Ustavni sud Republike Hrvatske ukinuo je dio odluke Vrhovnog suda koji se odnosi na valjanost valutne klauzule. Krajem 2017. godine Vrhovni sud RH je ukinuo drugostupanjsku presudu i vratio predmet na ponovno suđenje drugostupanjskom sudu u odnosu na pitanje valjanosti valutne klauzule. U lipnju 2018. godine nakon ponovljenog suđenja pred drugostupanjskim sudom donesena je presuda kojom je potvrđena prvostupanjska presuda. Naime, sud je presudio da su povrijeđeni kolektivni interesi potrošača na način da su tužene banke u ugovorima o kreditu ugovarale nepoštenu odredbu kojom je valuta obveze bila vezana uz tečaj švicarskog franka. Međutim, nikakva druga obveza za banku nije naložena. 2019. godine Vrhovni sud Republike Hrvatske odbio je revizije svih tuženih banaka podnesene protiv presude Visokog trgovačkog suda iz 2018. Protiv takve odluke Banka je podnijela ustavnu tužbu, koja je odbijena odlukom Ustavnog suda iz 2021. godine. Banka je podnijela zahtjev Europskom sudu za ljudska prava, koji zahtjev je odbačen krajem 2022.

45. Rezerviranja (nastavak)

Utjecaj rješidbi donesenih u Kolektivnom sporu na individualne sudske sporove sa klijentima vezane uz kredite denominirane u švicarskim francima je još uvijek teško predvidjeti. U prosincu 2022 Vrhovni sud (nakon postupka za prethodnu odluku pred Sudom Europske unije radi tumačenja Direktive 93/13) zauzeo je pravno shvaćanje prema kojem bi korisnici kredita koji su konvertirali kredite u skladu sa zakonskim rješenjem iz 2015. godine imali pravo na restituciju u vidu zateznih kamata na preplate priznate u konverziji kredita u kredite vezane uz valutnu klauzulu u eurima.

Osim što je udruga za zaštitu potrošača javno obznanila namjeru poduzimanja daljnjih koraka pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, konačni utjecaj navedenog pravnog shvaćanja kao i sudsku praksu u individualnim sporovima je teško predvidjeti.

Daljnje informacije o značajnim sporovima nije moguće pružiti, slijedeći pravilo iz MRS 37.92 - sa svrhom zaštite položaja Banke u sudskim postupcima koji su u tijeku.

Tijekom 2022. godine jedno od povezanih društava Banke primilo je prvostupanjsku presudu u postupku u kojem je navedeno društvo tuženik, kojom presudom je društvu naložena isplata značajnijeg iznosa, zajedno sa pripadajućim zateznim kamatama i troškovima postupka. Društvo je podnijelo žalbu protiv dijela presude kojom je tužbeni zahtjev u pretežnom dijelu usvojen, te su nastavno na potencijalnu obvezu koja može nastati za slučaj neuspjeha u žalbenom postupku rezervirana sredstva u ukupnom iznosu od 64 milijuna HRK.

Grupa je slijedila smjernice MRS-a 37: Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina te su izdvojena rezerviranja za potencijalne očekivane gubitke.

46. Potencijalne obveze

Kako bi izašli u susret potrebama klijenata, Banka sklapa različite vrste neopozivih i potencijalnih obveza. Iako ove obveze možda nisu priznate u izvještaju o financijskom položaju, uključuju kreditni rizik i dio su sveukupnog rizika Grupe i Banke (bilješka 28 Pregled i praćenje kreditnog rizika i bilješka 32 Kretanje ispravaka vrijednosti za kreditne gubitke).

Grupa je uključena u pravne sporove, od kojih je većina nastala tijekom redovnog bankarskog poslovanja. Ne očekuje se da će navedeni pravni postupci imati značajan negativan utjecaj na financijski položaj ili profitabilnost Grupe. Mogući financijski učinci pravnih postupaka nisu objavljeni, obzirom da se ni trajanje ni ishod ne mogu pouzdano procijeniti te kako bi se izbjegao utjecaj na ishode različitih postupaka.

Instrumenti kapitala, kapital i rezerve

47. Ukupni kapital

Dionički kapital

Na dan 31. prosinca 2021. i 2022. godine dionički kapital Banke sastoji se od 16.984.175 u potpunosti uplaćenih redovnih dionica, svaka nominalne vrijednosti 100 HRK. Sve redovne dionice imaju isti status i daju pravo na jedan glas.

Kapitalne rezerve i kapitalna dobit

Raspodjeljive i neraspodjeljive rezerve Banke utvrđene su u skladu s propisima Hrvatske narodne banke. Na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. godine Banka je statutarne i zakonske rezerve iskazala kao neraspodjeljive u iznosu 85 milijuna HRK.

Kapitalna dobit na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. godine iznosila je 1.801 milijuna HRK

Dividende

Dividendu za 2022. godinu moraju odobriti dioničari na godišnjoj Glavnoj skupštini koja se ne održava do datuma izdavanja konsolidiranih financijskih izvještaja.

Kao posljedica COVID-19 krize, Europska središnja banka, kao i nacionalno regulatorno tijelo, izdale su preporuke za ograničavanje isplate dividendi. Kao rezultat toga, Banka nije isplatila dividendu za 2019. godinu., a u svibnju 2021. Banka je održala Glavnu skupštinu na kojoj je neto dobit za 2020. godinu raspoređena u zadržanu dobit.

Kako je donesena Odluka o ukidanju Odluke o privremenom ograničenju raspodjele, na izvanrednoj Glavnoj skupštini održanoj 02. studenog 2021. godine donesena je Odluka o raspodjeli zadržane dobiti. Odlukom o raspodjeli zadržane dobiti dioničarima Banke na ime dividende isplaćen je iznos od 161.009.979,00 kuna. Dividenda se utvrđuje u iznosu od 9,48% nominalne vrijednosti dionice, što čini 9,48 kuna po dionici.

Dioničarima je raspodijeljena dividenda za 2021. godinu u iznosu od 524.980.849,25 kuna, u iznosu od 30,91 % nominalne vrijednosti dionice, što je 30,91 kuna po dionici.

Obuhvat konsolidacije

Konsolidirani financijski izvještaji uključuju financijske izvještaje Banke i društava nad kojima Banka ima kontrolu (ovisna društva), zajedno sa udjelom Grupe u pridruženim društvima.

Poslovno spajanje i prodaja u 2022. godini

Poslovno spajanje pod zajedničkom kontrolom S Leasing d.o.o. Podgorica

Društvo S Leasing d.o.o. Podgorica je pripojeno Erste Bank AD Podgorica 12. prosinca 2022. godine. Erste bank AD Podgorica je subjekt preuzimatelj. Ovo je transakcija poslovnog pripajanja pod zajedničkom kontrolom budući da su sva društva koja se pripajaju poslovanja u smislu MSFI-ja 3 koje kontrolira ista strana i ta kontrola nije prenosiva. Nije bilo prijenosa naknada za ovo pripajanje budući da Erste bank AD Podgorica posjeduje 100% udjela u ovom ovisnom društvu.

Ova transakcija poslovnog pripajanja pod zajedničkom kontrolom je obračunata po metodi prethodnika. Kako bi se obračunala ova transakcija korištene su knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza društva S Leasing d.o.o. Podgorica iz konsolidiranih financijskih izvještaja Grupe.

Razlika između knjigovodstvene vrijednost ulaganja u ovisno društvo (priznata po metodi troška prije spajanja u zasebnim financijskim izvještajima društva preuzimatelja) i knjigovodstvene vrijednosti neto imovine stečenog društva je prikazana u kapitalu (zadržana dobit).

Ovo spajanje se obračunava prospektivno od datuma transakcije. Usporedni podaci nisu prepravljeni tako da oni predstavljaju samo imovinu, obveze, prihode i troškove stjecatelja; dok su imovina, obveze, prihodi i troškovi stečenika (S Leasing d.o.o. Podgorica) uključeni tek od datuma stjecanja 12. prosinca 2022. godine.

Učinci poslovnog spajanja priznati na datum spajanja:

u milijunima HRK	12. prosinca 2022.
Novac i novčana sredstva	34
Nekretnine i oprema	3
Ostala imovina	1
Potraživanja s osnove financijskog najma	123
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	3
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	(142)
Ostale obveze	(2)
Eliminacija knjigovodstvene vrijednosti ulaganja u ovisno društvo	(15)
Razlika priznata u Kapitalu, uključujući:	
· Zadržana dobit	5

Prodaja Erste Card d.o.o. Slovenija

Dodatne informacije o prodaji Erste Card d.o.o. Slovenija su prikazane u bilješci 53 Imovina namijenjena prodaji i obveze povezane s imovinom namijenjenom prodaji.

48. Ulaganja u ovisna društva

Ovisna društva su društva nad kojima Grupa ima kontrolu.

Sva društva nad kojima Grupa, izravno ili neizravno, ima kontrolu uključena su u konsolidirane financijske izvještaje na osnovi računovodstvene evidencije na datum 31. prosinca 2022. godine.

Ovisna društva uključena su u konsolidirane financijske izvještaje od datuma kada je stečena kontrola do datuma prestanka kontrole. Kontrola je postignuta kada je Grupa izložena ili ima pravo na varijabilne prinose koji proizlaze iz odnosa s društvom i ima sposobnost utjecati na te prinose kroz svoju moć upravljanja relevantnim aktivnostima društva. Relevantne aktivnosti su one koje najznačajnije utječu na varijabilne prinose društva.

Rezultati ovisnih društava koja su stečena ili prodana tijekom godine uključuju se u konsolidirani račun dobiti i gubitka od efektivnog datuma kada kontrola započinje do efektivnog datuma kada kontrola prestaje.

48. Ulaganja u ovisna društva (nastavak)

Financijski izvještaji ovisnih društava sastavljaju se za isto izvještajno razdoblje kao i financijski izvještaji Banke, primjenom računovodstvenih politika usklađenih na razini Grupe. Unutargrupna stanja, transakcije, prihodi i rashodi, nerealizirani dobiti i gubici koji proizlaze iz unutargrupnih transakcija, eliminiraju se prilikom sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja.

Nekontrolirajući interesi predstavljaju udio u dobiti ili gubitku te kapitalu ovisnih društava kojem Banka nije izravni ni neizravni vlasnik. Nekontrolirajući interesi prikazuju se zasebno u računu dobiti i gubitka Grupe, izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti Grupe te unutar kapitala u izvještaju o financijskom položaju Grupe. Promjene udjela nekontrolirajućih interesa, koje nemaju za posljedicu promjenu u kontroli nad ovisnim društvom, iskazuju se kao transakcije kroz kapital, pri čemu se svaka razlika između iznosa za koji su nekontrolirajući interesi prilagođeni i fer vrijednosti plaćene ili primljene naknade, priznaje izravno u kapital.

Kontrola

MSFI 10 'Konsolidirani financijski izvještaji' definira uvjete koje Grupa treba osigurati kako bi ostvarila kontrolu nad društvom. Uvjeti koji moraju biti zadovoljeni jesu:

- _ moć usmjeravanja relevantnih djelatnosti društva, npr. aktivnosti koje značajno utječu na prinos društva;
- _ izloženost, ili prava na varijabilne prinose iz odnosa sa društvom; i
- _ sposobnost utjecati na te prinose kroz svoju moć nad društvom.

Procjena postojanja kontrole pod ovom definicijom može zahtijevati značajne računovodstvene prosudbe, pretpostavke i procjene, a osobito u nestandardnim situacijama kao što su:

- _ moć proizlazi iz prava glasa i iz ugovornih odnosa (ili uglavnom iz potonjeg);
- _ izloženost koja proizlazi iz bilančnih investicija i vanbilančnih obveza ili garancija (ili uglavnom iz potonjeg); ili
- _ varijabilni prinosi koji proizlaze iz identificiranih prihoda (npr. dividende, kamate, naknade) te iz ušteda troškova, ekonomije razmjera i/ili operativnih sinergija (ili uglavnom iz potonjeg).

Nakon stjecanja dodatnog udjela u društvu Erste Leasing d.o.o. (u nastavku teksta Društvo), tijekom 2014. godine, Banka ima 50% vlasništva u Društvu. Ostalih 50% je u vlasništvu Steiermarkische Bank und Sparkassen AG, Austria. Grupa konsolidira Društvo na temelju procjene kontrole nad njegovim relevantnim aktivnostima kako je definirano MSFI-jem 10 Konsolidirani financijski izvještaji.

Grupa je razmotrila lokalno zakonodavstvo i Zakon o osnivanju Društva i donijela zaključak da u skladu sa Zakonom o osnivanju Društva, Banka kontrolira Društvo. Prema Zakonu o osnivanju Društva, odluke na razini dioničara, koje zahtijevaju jednoglasno donošenje odluka, zaštitne su prirode. Odluke o relevantnim aktivnostima donose se natpolovičnom većinom članova Nadzornog odbora Društva, pri čemu Banka ima pravo imenovati većinu članova, te stoga kontrolira Društvo.

Nadalje, Banka ima mogućnost korištenja svoje moći kako bi utjecala na povrat ulaganja. Banka je osigurala okvire u kojima može adekvatno pratiti kretanje portfelja Društva kao i njegovo poslovanje u cjelini, uspostavljena je uska suradnja između prodajnih poslovnih linija kao i stalna koordinacija organizacijskih dijelova za upravljanje rizicima odnosno uvedeno je strateško upravljanje rizicima Društva kao i strateško upravljanje nad Društvom u svim njegovom relevantnim aspektima poslovanja.

Poslovna spajanja

Stjecanje ovisnih društava obračunava se korištenjem metode kupnje. Trošak poslovnog spajanja mjeri se kao zbroj fer vrijednosti (na dan razmjene) dane imovine, nastalih ili preuzetih obveza te vlasničkih instrumenata koje je Grupa izdala u zamjenu za kontrolu nad stečenim društvom.

Za poslovna spajanja od 1. siječnja 2010. godine, troškovi izravno povezani sa stjecanjem priznaju se u trenutku nastanka i prikazuju unutar ostalih troškova poslovanja. Grupa mjeri goodwill na datum stjecanja kao fer vrijednost prenesene naknade, uvećano za priznati iznos eventualnog nekontrolirajućeg interesa u stečenom društvu, uvećano za, ako se stjecanje ostvaruje u dijelovima, fer vrijednost postojećeg vlasničkog udjela u stečenom društvu; umanjeno za neto priznati iznos prepoznatljive stečene imovine i obveza. Na datum stjecanja, prepoznatljiva stečena imovina i obveze priznaju se, u pravilu, po fer vrijednosti.

48. Ulaganja u ovisna društva (nastavak)

Ako zbroj predstavlja negativnu vrijednost, dobitak proizašao iz povoljne kupnje se odmah priznaje u dobiti ili gubitku u razdoblju stjecanja i prikazuje pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat' u računu dobiti i gubitka.

Za poslovna spajanja prije 1. siječnja 2010. godine, troškovi izravno povezani sa stjecanjem bili su uključeni u trošak stjecanja društva, a goodwill predstavlja višak naknade za stjecanje iznad udjela Grupe u neto fer vrijednosti priznate prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza stečenog društva. Ako je udio Grupe u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza stečenog društva bio viši od troška poslovnog spajanja, višak se odmah priznavao u račun dobiti i gubitka.

Nekontrolirajući interesi iskazuju se prema njihovom razmjernom udjelu u priznatom iznosu prepoznatljive neto imovine ovisnog društva.

Poslovno spajanje koje uključuje društva ili poslovanje pod zajedničkom kontrolom je poslovna kombinacija u kojoj su navedena društva pod zajedničkom kontrolom od strane istog subjekta ili subjekata, prije ili nakon poslovnog spajanja, i ta kontrola nije prenosiva.

Računovodstvena metoda prethodnika koristi se za obračun pripajanja i poslovnih kombinacija subjekata (poduzeća) pod zajedničkom kontrolom.

Prema metodi prethodnika, stjecatelj uključuje knjigovodstvenu vrijednost imovine (uključujući goodwill, ako postoji) i obaveza stečenog ili pripojenog subjekta (tj. subjekta koji prestaje postojati kao rezultat pripajanja) iz konsolidiranih financijskih izvještaja najvišeg matičnog društva koji ima zajedničku kontrolu, a za kojeg se pripremaju konsolidirani financijski izvještaji ili nižeg matičnog društva, ako je to opravdano (na primjer, kada se ovisno društvo pripaja matičnom društvu, za obračun se uzima knjigovodstvena vrijednost iz konsolidiranih financijskih izvještaja matičnog društva).

Rezultat stečenog ili pripojenog subjekta te bilanca uključuju se prospektivno od datuma kada je došlo do pripajanja ili poslovne kombinacije između subjekata pod zajedničkom kontrolom. Na datum pripajanja eliminiraju se međusobne transakcije, stanja i nerealizirani dobiti i gubici između dva subjekta koja se pripajaju.

Razlika između prenesene naknade i knjigovodstvene vrijednosti neto imovine stečenog društva iskazuje se u kapitalu (u zadržanoj dobiti).

Ulaganja u ovisna društva

Ovisna društva u milijunima HRK	Glavna djelatnost	Vlasništvo %		Udio Grupe u neto imovini		Trošak ulaganja minus umanjenje vrijednosti	
		2021.	2022.	2021.	2022.	2021.	2022.
Erste Nekretnine d.o.o.	Poslovanje nekretninama	100%	100%	8	9	1	1
Erste Card Club d.o.o.	Financijsko posredovanje i usluge	100%	100%	1.288	1.412	611	486
Izbor Nekretnina d.o.o.	Upravljanje nekretninama i najam	100%	100%	3	4	2	2
Erste Bank AD, Podgorica	Kreditna institucija	100%	100%	754	814	100	100
Erste & Steiermarkische S-leasing d.o.o.	Leasing društvo	50%	50%	428	415	89	89
Erste Group IT HR d.o.o.	IT inženjering	80%	80%	11	13	2	2
Izravna kontrola				2.492	2.667	805	680
Erste Card d.o.o. Slovenija	Financijsko posredovanje i usluge	100%	100%	37	0	24	0
Neizravna kontrola				37	0	24	0
Ukupno ovisna društva:				2.529	2.667	829	680

Sljedeća ovisna društva imaju nematerijalni nekontrolirajući interes:

- _ Erste & Steiermarkische S-leasing d.o.o. (50%)
- _ Erste Group IT HR d.o.o. (20%)

Grupa nema značajnih ograničenja na svoju sposobnost pristupa ili korištenja svoje imovine i podmirenja svojih obveza, osim onih koje proizlaze iz nadzornog okvira unutar kojeg djeluju ovisna društva banke. Nadzorni okviri banke zahtijevaju da ovisna društva banke održavaju određenu razinu regulatornog kapitala i likvidne imovine, ograničavaju svoju izloženost prema ostalim dijelovima Grupe te budu u skladu s drugim omjerima.

49. Ulaganja u pridružena društva

Pridružena društva su sva društva nad kojima Grupa ima značajan utjecaj ali nema kontrolu. Značajan utjecaj je moć sudjelovanja u odlukama o financijskim i poslovnim politikama društva koje je predmet ulaganja, ali ne predstavlja kontrolu niti zajedničku kontrolu nad tim politikama. Općenito, ukoliko Grupa posjeduje, izravno ili neizravno, 20% (ili više) glasačke moći pretpostavlja se da postoji značajan utjecaj osim ako se jasno može dokazati da to nije slučaj.

Rezultat, imovina i obveze pridruženih društava iskazani su u konsolidiranim financijskim izvještajima primjenom metode udjela. Prema metodi udjela, ulaganja u pridružena društva iskazuju se u konsolidiranom izvještaju o financijskom položaju po trošku stjecanja usklađenom za promjene udjela Grupe u neto imovini pridruženog društva nakon stjecanja i umanjenom za akumulirani gubitak od umanjenja vrijednosti pojedinačnog ulaganja.

Višak troška stjecanja iznad udjela Grupe u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza pridruženog društva utvrđenih na dan stjecanja priznaje se kao goodwill. Goodwill je uključen u knjigovodstvenu vrijednost ulaganja i predmet je testa umanjenja kao dio ulaganja. Višak udjela Grupe u neto fer vrijednosti prepoznatljive imovine, obveza i potencijalnih obveza iznad troška stjecanja se, nakon ponovne procjene, priznaje u račun dobiti i gubitka.

Udio Grupe u rezultatu pridruženih društava priznaje se u konsolidiranom računu dobiti i gubitka u retku Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela. Na ovoj poziciji prikazan je rezultat od ulaganja u pridružena društava na koja se primjenjuje metoda udjela (mjerena kao udio investitora u dobiti i gubitku pridruženih društava).

Međutim, gubitak od umanjenja vrijednosti i njegovo ukidanje te realizirani dobiti i gubici od ulaganja u pridružena društva koja se uključuju u konsolidirane financijske izvještaje metodom udjela prikazuju se pod pozicijom 'Ostali operativni rezultat'.

Ulaganja u pridružena društva

Pridružena društva	Erste d.o.o.	
Zemlja osnivanja društva	Hrvatska	
Mjesto poslovanja	Hrvatska	
Glavna djelatnost u milijunima HRK	Društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima	
	2021.	2022.
Vlasništvo %	45,86%	45,86%
MSFI klasifikacija	Associate	Associate
Izvještajna valuta	HRK	HRK
Primljena dividenda	5	5
Gubitak od umanjenja vrijednosti (kumulativno)	-	-
Gubitak od umanjenja vrijednosti (za izvještajnu godinu)	-	-
Ključne financijske informacije ulagača za izvještajnu godinu (kao za izvještajni završetak godine)		
Financijska imovina	114	116
Ostala imovina	19	24
Financijske obveze	0	0
Ostale obveze	17	19
Ostale obveze	72	73
Prihod	(53)	(56)
Trošak	38	38
Usklada neto imovine ulagača i knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog ulaganja	24	27
Neto imovina koja pripada Grupi	62	65

Ostale objave

50. Transakcije s povezanim stranama

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanom stranom pozornost je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik. Transakcije s povezanim stranama obavljaju se na načelu nepristranih transakcija (arm's length). Stoga, primjenjive kamatne stope i ostali uvjeti (datumi dospeljeća i kolaterali) predstavljaju tržišne uvjete.

Matično društvo (koje je ujedno matično društvo cijele grupe) je Erste Group Bank AG, Beč (EGB). Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu je Steiermärkische Bank und Sparkassen AG.

Ključno rukovodstvo uključuje Upravu i Nadzorni odbor, dok pozicija „Ostalo“ uključuje uže članove obitelji ključnog rukovodstva.

Na dan 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021. godine stanja iz odnosa s povezanim stranama obuhvaćaju sljedeće:

IMOVINA				GRUPA		
	Kredit i potraživanja	Derivativi 2021.	Ostalo	Kredit i potraživanja	Derivativi 2022.	Ostalo
u milijunima HRK						
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	-	-	4	-	-	7
Ključno rukovodstvo	5	-	-	3	-	-
Matično društvo	43	27	198	50	191	251
Ostala društva EGB	5	-	8	2	-	12
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Ukupno imovina	53	27	210	55	191	270
OBVEZE				GRUPA		
	Depoziti	Derivativi 2021.	Ostalo	Depoziti	Derivativi 2022.	Ostalo
u milijunima HRK						
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	2.989	-	-	3.318	-	-
Ključno rukovodstvo	17	-	-	14	-	-
Matično društvo	4.393	40	76	5.722	3	1
Ostala društva EGB	180	-	68	159	-	-
Ostalo	-	-	-	1	-	-
Pridružena društva	26	-	-	36	-	-
Ukupne obveze	7.605	40	144	9.250	3	1
IMOVINA				BANKA		
	Kredit i potraživanja	Derivativi 2021.	Ostalo	Kredit i potraživanja	Derivativi 2022.	Ostalo
u milijunima HRK						
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	-	-	-	-	-	-
Ključno rukovodstvo	3	-	-	3	-	-
Matično društvo	42	27	77	49	191	141
Ostala društva EGB	3	-	5	1	-	5
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ovisna društva	144	-	-	93	-	-
Pridružena društva	-	-	-	-	-	-
Ukupno imovina	192	27	82	146	191	146

50. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

OBVEZE				BANKA		
u milijunima HRK	Depoziti	Derivativi 2021.	Ostalo	Depoziti	Derivativi 2022.	Ostalo
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	572	-	-	575	-	-
Ključno rukovodstvo	17	-	-	14	-	-
Matično društvo	3.775	40	1	5.178	3	-
Ostala društva EGB	176	-	-	157	-	-
Ostalo	-	-	-	1	-	-
Ovisna društva	136	-	1	187	-	1
Pridružena društva	26	-	-	36	-	-
Ukupne obveze	4.702	40	2	6.148	3	1

POZICIJE RAČUNA DOBITI I GUBITKA u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Kamatni prihod	19	33	21	32
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	-	-	-	-
Ključno rukovodstvo	-	-	-	-
Matično društvo	19	33	19	31
Ostala društva EGB	-	-	-	-
Ovisna društva	-	-	2	1
Pridružena društva	-	-	-	-
Prihodi od naknada	27	28	100	133
Matično društvo	8	8	6	6
Ostala društva EGB	16	17	16	15
Ovisna društva	-	-	75	109
Pridružena društva	3	3	3	3
Dobici i gubici od neto rezultata trgovanja	20	151	20	148
Matično društvo	20	151	20	151
Ovisna društva	-	-	-	(3)
Ostali operativni prihod	28	44	19	21
Matično društvo	8	9	5	5
Ovisna društva	-	14	13	15
Ostala društva EGB	20	21	1	1
Pridružena društva	-	-	-	-
Ukupno prihodi	94	256	160	334

POZICIJE RAČUNA DOBITI I GUBITKA u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Kamatni trošak	127	106	92	67
Društvo sa značajnim utjecajem na Grupu	35	41	11	10
Ključno rukovodstvo	-	-	-	-
Ostala društva EGB	1	-	-	-
Matično društvo	91	65	81	57
Ovisna društva	-	-	-	-
Pridružena društva	-	-	-	-
Rashodi od naknada	32	37	35	49
Matično društvo	6	7	5	7
Ostala društva EGB	26	30	20	23
Ostalo	-	-	-	-
Ovisna društva	-	-	10	19
Ostali administrativni troškovi	114	110	154	166
Matično društvo	31	14	31	13
Ostala društva EGB	83	96	68	80
Ključno rukovodstvo	-	-	-	-
Ovisna društva	-	-	55	73
Pridružena društva	-	-	-	-
Ostali operativni troškovi	-	-	-	-
Matično društvo	-	-	-	-
Ukupno rashodi	273	253	281	282

Značajne transakcije s povezanim stranama odnose se na financijske usluge i informatičke djelatnosti.

50. Transakcije s povezanim stranama (nastavak)

IZVANBILANČNE STAVKE u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Izdane garancije	20	16	20	16
Matično društvo	20	16	20	16
Ostala društva EGB	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-
Ovisna društva	-	-	-	-
Neiskorišteni krediti i preuzete obveze	2	1	150	176
Ključno rukovodstvo	1	-	-	-
Ostala društva EGB	1	1	-	-
Ovisna društva	-	-	150	176
Pridružena društva	-	-	-	-
Ukupno potencijalne i preuzete obveze	22	17	170	192

Zaduženja kod matičnog društva na 31. prosinca 2022. iznosila su 2.016 milijuna HRK za Grupu (2021.: 919 milijuna HRK) i 1.473 milijuna HRK za Banku (2021.: 226 milijuna HRK).

Na dan 31. prosinca 2022. godine, Grupa nije imala kolateral matičnog društva iskazan u Depozitima od banaka (2021.: nula).

Podaci o plaćama i bonusima (trošak) Upravi i ključnim rukovoditeljima su sljedeći:

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Uprava				
Plaće, porezi i doprinosi iz plaće	35	31	12	14
od čega doprinosi u mirovinski fond	5	3	1	1
Bonusi	34	20	25	12
Ukupne naknade	69	51	37	26

51. Plaćanja temeljena na dionicama

Program temeljen na fantomskim dionicama

Na godišnjoj razini, ali podložno zasebnom godišnjem odobrenju svake godine, Grupa dodjeljuje nagradu identificiranim zaposlenicima (varijabilni primitak) u zamjenu za usluge pružene tijekom godine (razdoblje ocjenjivanja). Varijabilni se primitak dodjeljuje samo ako su ispunjeni regulatorni zahtjevi u pogledu financijskog rezultata i kapitalnih zahtjeva (RAS pokazatelji), kako za Erste Group Bank AG tako i za Grupu. Ako pojedinačni iznos nagrade prijeđe određeni limit, konačni iznos isplate najmanje 50% individualnog bonusa utvrđenog na kraju razdoblja ocjenjivanja ovisi o razvoju ponderirane prosječne dnevne cijene dionica Erste Group Bank AG u sljedećim godinama ("Program temeljen na fantomskim dionicama").

Odgovarajući dio nagrade pretvara se u ekvivalente dionica (fantomске dionice) korištenjem ponderirane prosječne dnevne cijene dionice Erste Group Bank AG tijekom razdoblja ocjenjivanja. Ekvivalenti dionica podijeljeni su u nekoliko tranši, koje se razlikuju ovisno o kretanju cijene dionice Erste Group Bank AG tijekom razdoblja stjecanja prava. Na kraju odgovarajućeg razdoblja stjecanja prava, iznos koji će biti isplaćen u sljedećoj godini utvrđuje se iz odgovarajućeg broja ekvivalenata dionica i njezine prosječne cijene. Razdoblje stjecanja prava odgovara razdoblju ocjenjivanja. Dio nagrade koji se pretvara u ekvivalente dionica (fantomске dionice) isplaćuju se u godini nakon jednogodišnjeg razdoblja stjecanja prava dok se preostali iznos nagrade isplaćuje u jednakim tranšama kroz narednih pet godina.

Program temeljen na fantomskim dionicama zadovoljava kriterije plaćanja temeljenih na dionicama sa namirom u gotovom novcu iz MSFI-ja 2.

51. Plaćanja temeljena na dionicama (nastavak)

Budući da Grupa prima cjelokupnu uslugu rada u odgovarajućem razdoblju ocjenjivanja, procijenjeni iznos varijabilnih primitaka za dioničke ekvivalente priznaje se kao obveza po fer vrijednosti. Konačno utvrđivanje obračunatih i dodijeljenih ekvivalenata dionica odvija se u sljedećoj godini. Obveza za fantomske dionice, koje još nisu isplaćene, kontinuirano se mjeri po fer vrijednosti, do maksimalno mogućeg iznosa isplate, sve dok se ne isplati. Promjene fer vrijednosti, do konačne raspodjele fantomskih dionica u narednim godinama, priznaju se u računu dobiti i gubitka. Za utvrđivanje fer vrijednosti, broj ekvivalenata dionica koji još nisu isplaćene na izvještajni datum, množi se s procijenjenom prosječnom cijenom dionice Erste Group Bank AG za odgovarajuću godinu isplate. Procijenjena prosječna cijena dionica za predmetnu godinu isplate određuje se korištenjem Modela određivanja cijena dionica (Black-Scholesov model). Osnovni parametri su cijena dionice Erste Group Bank AG na izvještajni datum i očekivana isplata dividende sve do datuma isplate. Na dan 31. prosinca 2022., procjena obveze za Program temeljen na fantomskim dionicama temelji se na prosječnoj ponderiranoj dnevnoj cijeni dionice Erste Group Bank AG za 2022. godinu, koja iznosi 29,01 EUR (2021.: 33,08 EUR) po dionici.

Očekuje se da će 46.206 ekvivalenata dionica, fer vrijednosti 11 milijuna HRK, biti dodijeljeno identificiranim zaposlenicima na razini Grupe, a 34.474 ekvivalenata dionica, fer vrijednosti 8 milijuna HRK, bit će dodijeljeno identificiranim zaposlenicima na razini Banke (2021.: 43.045 ekvivalenata dionica fer vrijednosti 12 milijuna HRK na razini Grupe i 34.208 ekvivalenata dionica s fer vrijednosti od 10 milijuna HRK na razini Banke).

Ukupni rashodi evidentirani za Program temeljen na fantomskim dionicama u izvještajnom razdoblju iznose 8 milijuna HRK za Grupu i 2 milijuna HRK za Banku (2021.: 12 milijuna HRK za Grupu i 10 milijuna HRK za Banku), knjigovodstvena vrijednost obveze na izvještajni datum iznosi 32 milijuna HRK za Grupu i 25 milijuna HRK za Banku (2021.: 30 milijuna HRK za Grupu i 23 milijuna HRK za Banku).

WeShare program

Program WeShare-Sudjelovanje u dobiti i program WeShare-Investicija Plus su programi plaćanja temeljenih na dionicama koja se podmiruju u novcu budući da plaćanje Grupa vrši dodjelom dionica Erste Group Bank AG, a ne vlastitih dionica. Oba programa nude se zaposlenicima ukoliko se ispune određeni uvjeti.

Kod programa WeShare_Investicija Plus, svi zaposlenici koji su bili zaposleni u društvu Grupe od travnja 2022. do rujna 2022. mogli su dobrovoljno uložiti u dionice Erste Grupe te dobiti besplatne dionice na temelju visine osobnog ulaganja. Program WeShare-Investicija Plus realiziran je u rujnu 2022. godine. Broj besplatnih dionica koje su dodijeljene u okviru ovog programa za navedeno razdoblje, iznosi 40.980. Troškovi osoblja iznosili su 7 milijuna HRK.

U okviru programa WeShare-Sudjelovanje u dobiti, svi zaposlenici koji su bili zaposleni u društvu Grupe najmanje šest mjeseci u 2022. godini i u radnom su odnosu u trenutku dodjele dionica zaposlenicima u 2023. godini, ostvaruju pravo na dionice u protuvrijednosti od 350 EUR Očekivani broj besplatnih dionica, koje se dodjeljuju u okviru ovog programa za navedeno razdoblje, je 48.250 za Grupu i 37.126 za Banku (2021.: 33.308 za Grupu i 25.322 za Banku). Na temelju broja zaposlenika koji su ostvarili pravo na dodjelu dionica, evidentirani su troškovi osoblja u iznosu od 5 milijuna HRK za Grupu i 4 milijuna HRK za Banku (2021.: 15 milijuna HRK za Grupu i 12 milijuna HRK za Banku). U izvještaju o financijskom položaju, obveza je prikazana unutar linije 'Ostale obveze'.

52. Naknade za reviziju i porezno savjetovanje

Sljedeća tablica sadrži osnovne naknade za reviziju za financijsku 2022. i 2021. godinu:

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Naknade za reviziju	4	4	3	3
Ostale usluge	1	-	-	-
Ukupno	5	4	3	3

U razdoblju od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2022. revizori su pružili dvije dopuštene nerezvizijske usluge Banci. To su konsultantske usluge za godišnje ažuriranje dokumentacije za multi izdavački program (engl. Multi Issuer Program) i program građanstva i osiguranje doprinosa u jedinstveni fond za sanaciju (engl. SRF). Ukupna naknada za pružene usluge je nematerijalna.

53. Imovina namijenjena prodaji i obveze povezane s imovinom namijenjenom prodaji

Dugotrajna imovina klasificira se kao imovina namijenjena prodaji ako je trenutačno raspoloživa za prodaju u postojećem stanju i ako je prodaja vrlo vjerojatna u roku od 12 mjeseci od datuma klasifikacije imovine kao namijenjene prodaji. Ako se imovina namjerava prodati kao dio skupine imovine, koja također može sadržavati izravno povezane obveze (npr. ovisno društvo), ona se ista naziva skupina za otuđenje namijenjena prodaji.

Imovina klasificirana kao namijenjena prodaji i imovina koja pripada skupini za otuđenje namijenjenoj prodaji iskazuju se pod pozicijom bilance „Imovina namijenjena prodaji”. Obveze koje pripadaju skupini za otuđenje namijenjenoj prodaji iskazuju se u bilanci pod pozicijom „Obveze povezane s imovinom namijenjenom prodaji”.

Dugotrajna imovina i skupina za otuđenje klasificirane kao namijenjene prodaji vrednuju se po knjigovodstvenoj vrijednosti ili fer vrijednosti umanjenoj za troškove prodaje, ovisno o tome koja je niža. Knjigovodstvena vrijednost imovine i obveza koje ne podliježu zahtjevima za mjerenje iz MSFI-ja 5 mjere se u skladu s primjenjivim MSFI-jevima prije mjerenja fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje skupine za otuđenje kojoj pripadaju. Sukladno tome, financijska imovina i financijske obveze uključene u skupinu za otuđenje mjere se po amortiziranom trošku u skladu s MSFI-jem 9.

Nekretnine, postrojenja i nematerijalna imovina klasificirani kao imovina namijenjeni prodaji se ne amortiziraju. Imovina namijenjena prodaji koja se odnosi na nekretnine, mjeri se po fer vrijednosti na jednokratnoj osnovi kada je njezina knjigovodstvena vrijednost umanjena na fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje. Fer vrijednost određuju stručnjaci s priznatim i relevantnim stručnim kvalifikacijama.

u milijunima HRK	GRUPA		BANKA	
	2021.	2022.	2021.	2022.
Imovina namijenjena za prodaju	336	4	3	-
Obveze povezane s imovinom namijenjenom za prodaju	261	-	-	-

Od kraja 2022. godine, pozicija „Imovina namijenjena prodaji” uključuje nekretnine, a krajem 2021. godine je najvećim dijelom uključivala skupinu za otuđenje (ERSTE CARD d.o.o. Slovenija) u iznosu od 333 milijuna HRK (2021.: 333 milijuna HRK) za Grupu.

Od kraja 2022. godine, Banka nema imovinu namijenjenu prodaji, a krajem 2021. godine je uključivala nekretnine.

Skupina za otuđenje namijenjena prodaji (ERSTE CARD d.o.o. Slovenija)

Zbog strateških smjernica Erste Card Club d.o.o. i usmjerenosti na tržište u Republici Hrvatskoj, pokrenute su aktivnosti vezane uz prodaju ovisnog društva u potpunom vlasništvu - ERSTE CARD d.o.o. Slovenija. U listopadu 2021. potpisan je ugovor o prodaji Erste Card d.o.o. Slovenija između Erste Card Club d.o.o. i Banka Sparkasse d.d. Slovenija, povezano društvo.

Ugovorena prodajna cijena iznosi oko 67,7 milijuna HRK (9 milijuna EUR po tečaju EUR/HRK od 7,517174 na dan 31. prosinca 2021.). Zbog proceduralnih aspekata dobivanja formalnog odobrenja za navedenu transakciju od strane nadzornih tijela u Austriji i Sloveniji, njezin završetak očekuje se do kraja 2. kvartala 2022. godine.

Radi ispunjenja kriterija priznavanja iz MSFI-ja 5, Erste Card d.o.o. Slovenija je u konsolidiranim financijskim izvještajima Grupe, za financijsku godinu koja završava 31. prosinca 2021., prikazana kao skupina za otuđenje namijenjena prodaji i iskazana pod pozicijama bilance 'Imovina namijenjena prodaji i ' Obveze povezane s imovinom namijenjenom prodaji'.

U skladu sa zahtjevima za objavljivanje MSFI-ja 5, imovina i obveze društva Erste Card d.o.o. Slovenija nisu reklasificirane niti iskazane u izvještaju o financijskom položaju prethodnih godina.

Budući da Erste Card d.o.o. Slovenija ne ispunjava nijedan od kriterija MSFI-ja 5 navedenih u točki MSFI 5.32, društvo nije klasificirano kao „Prestanak poslovanja”.

Skupina za otuđenje namijenjena prodaji mjeri se na konsolidiranoj razini sukladno MSFI-ju 5 po knjigovodstvenoj vrijednosti. Kako je kupoprodajni ugovor potpisan prije kraja 2021. godine, najbolji pokazatelj fer vrijednosti skupine za otuđenje je ugovorena transakcijska cijena. Ugovorena cijena od približno 67,7 milijuna HRK (9 milijuna EUR) viša je od vrijednosti neto vlasničkog kapitala Erste Card d.o.o. Slovenija za iznos od 37 milijuna HRK na dan 31. prosinca 2021.

Skupina za otuđenje je prikazana u izvještavanju poslovnih segmenata kao ALM&LLC.

53. Imovina namijenjena prodaji i obveze povezane s imovinom namijenjenom prodaji (nastavak)

Knjigovodstvene vrijednosti značajnih skupina imovine i obveza društva Erste Card d.o.o. Slovenija na dan 31. prosinca 2021. su sljedeće:

u milijunima HRK	2021.
Imovina	
Novac i novčana sredstva	1
Financijska imovina po amortiziranom trošku	207
Nekretnine i oprema	10
Nematerijalna imovina	3
Porezna imovina	3
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	105
Ostala imovina	4
Ukupno imovina	333
Obveze	
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	257
Obveze od financijskog najma	8
Rezerviranja	5
Porezne obveze	1
Ostale obveze	25
Ukupne obveze	296

Ugovorena transakcijska cijena podložna je korekcijama prije zatvaranja same transakcije. Očekuje se da poslovni rezultat Erste Card d.o.o. Slovenija u razdoblju od 1. siječnja 2022. do zaključenja transakcije neće dovesti do umanjenja ugovorene cijene transakcije, a sukladno tome ne očekuju se ni materijalna usklađenja knjigovodstvene vrijednosti skupine za otuđenje. Štoviše, nema neizvjesnosti u pogledu sposobnosti kupca da podmiri kupovnu cijenu.

Ostala sveobuhvatna dobit uključuje ukupno 121 tisuću HRK akumuliranih rashoda koji se odnose na Erste Card d.o.o. Slovenija, a koji se sastoje od 86 tisuća HRK negativnih tečajnih razlika nastalih zbog preračunavanja inozemnog poslovanja i 35 tisuća HRK negativne promjene nastale zbog ponovnog mjerenja definiranih mirovinskih planova.

Efekt prodaje

Do datuma prodaje Erste Card d.o.o., Slovenija je sudjelovala u dobiti Grupi s 1 milijun HRK za godinu. Ove brojke su konsolidirane unutar zadržane dobiti Grupe.

u milijunima HRK	24. lipnja 2022.
Knjigovodstvena vrijednost neto imovine nad kojom je izgubljena kontrola	
Ukupno imovina	351
Ukupne obveze	(312)
Neto imovina koja se prestala priznavati	39
Primljena naknada	68
Dobit od prodaje	
Primljena naknada	68
Neto imovina koja se prestala priznavati	(39)
Dobit od prodaje	29
Novčani priljev od prodaje ovisnog društva	
Novac i novčani ekvivalenti koji su prodani	(5)
Primljena novčana naknada	68
Neto novčani priljev nastao od prodaje	63

54. Analiza preostalih dospijea

Očekivani novčani tokovi su podijeljeni prema ugovornim dospijecima u skladu s planom amortizacije i raspoređeni prema rasponima ročnosti manje od 1 godine i više od 1 godine. Sljedeća tablica prikazuje ugovorna dospijea na 31. prosinca 2022. i 31. prosinca 2021.

u milijunima HRK	GRUPA			
	2021.		2022.	
	< 1 godine	> 1 godine	< 1 godine	> 1 godine
Novac i novčana sredstva	14.530	-	25.982	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	113	32	22	175
Derivativi	38	32	18	175
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	75	-	4	-
Financijska imovina kojem se ne trguje, a čija se fer vrijednost vrednuje kroz RDG	29	46	22	38
Vlasnički instrumenti	-	10	-	21
Dužnički vrijednosni papiri	29	36	22	17
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.020	9.927	2.246	6.921
Vlasnički instrumenti	-	4	-	4
Dužnički vrijednosni papiri	2.020	9.923	2.246	6.917
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	17.347	41.981	16.645	54.404
Dužnički vrijednosni papiri	151	4.784	654	9.370
Kredit i predumovi kreditnim institucijama	4.312	94	2.796	94
Kredit i predumovi klijentima	12.884	37.103	13.195	44.940
Potraživanja s osnove financijskog najma	876	1.670	965	2.053
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.268	2	1.297	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	1.179	-	1.166
Ulaganja u nekretnine	-	3	-	9
Nematerijalna imovina	-	327	-	171
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	-	62	-	65
Tekuća porezna imovina	-	-	7	-
Odgodena porezna imovina	-	207	-	404
Imovina namijenjena za prodaju	336	-	4	-
Ostala imovina	120	204	131	140
UKUPNO IMOVINA	36.639	55.640	47.321	65.546
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	34	22	18	157
Derivativi	34	22	18	157
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	65.568	13.991	88.740	11.209
Depoziti od banaka	2.181	4.352	7.004	4.213
Depoziti od klijenata	62.264	6.004	80.549	3.649
Izdani dužnički vrijednosni papiri	376	3.634	300	3.346
Ostale financijske obveze	747	1	887	1
Obveze od financijskog najma	22	77	26	65
Rezerviranja	330	79	455	219
Porezne obveze	92	2	251	-
Obveze povezane s imovinom namijenjenom za prodaju	261	-	-	-
Ostale obveze	599	32	682	36
UKUPNO OBVEZE	66.906	14.203	90.172	11.686

54. Analiza preostalih dospijeća (nastavak)

BANKA				
u milijunima HRK	2021.		2022.	
	< 1 godine	> 1 godine	< 1 godine	> 1 godine
Novac i novčana sredstva	13.518	-	24.632	-
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	113	32	23	174
Derivativi	38	32	19	174
Ostala imovina koja se drži radi trgovanja	75	-	4	-
Financijska imovina kojom se ne trguje, a čija se fer vrijednost vrednuje kroz RDG	24	46	22	36
Vlasnički instrumenti	-	10	-	19
Dužnički vrijednosni papiri	24	36	22	17
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.013	9.435	2.240	6.547
Vlasnički instrumenti	-	4	-	4
Dužnički vrijednosni papiri	2.013	9.431	2.240	6.543
Financijska imovina po amortizacijskom trošku	15.350	39.369	14.314	51.563
Dužnički vrijednosni papiri	151	4.523	654	9.067
Kredit i predujmovi kreditnim institucijama	4.228	94	2.504	94
Kredit i predujmovi klijentima	10.971	34.752	11.156	42.402
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	692	-	879	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	792	-	802
Ulaganja u nekretnine	-	-	-	-
Nematerijalna imovina	-	135	-	112
Ulaganja u ovisna društva	-	805	-	680
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	-	38	-	38
Tekuća porezna imovina	-	-	-	-
Odgodena porezna imovina	-	132	-	338
Imovina namijenjena za prodaju	3	-	-	-
Ostala imovina	63	188	45	132
UKUPNO IMOVINA	31.776	50.972	42.155	60.422
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja	34	22	18	157
Derivativi	34	22	18	157
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku	60.950	11.428	83.315	8.695
Depoziti od banaka	1.017	2.225	5.531	2.126
Depoziti od klijenata	59.358	5.569	77.190	3.223
Izdani dužnički vrijednosni papiri	376	3.634	300	3.346
Ostale financijske obveze	199	-	294	-
Obveze od financijskog najma	18	82	27	66
Rezerviranja	320	64	444	138
Porezne obveze	74	-	230	-
Ostale obveze	405	33	460	35
UKUPNO OBVEZE	61.801	11.629	84.494	9.091

55. Događaji nakon datuma balance

Na dan 1. siječnja 2023. godine euro postaje službena novčana jedinica i zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj. Fiksni tečaj konverzije određen je na 7,534500 kuna za jedan euro. Uvođenje eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj predstavlja promjenu funkcionalne valute koja će se obračunavati prospektivno te ne predstavlja događaj nakon datuma balance koji nalaže usklađivanje iznosa u ovim financijskim izvještajima.

56. Izvještavanje po državama

Država	Operativni prihod	Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	Porez na dobit	Zaposleni
2022.				GRUPA
Hrvatska	3.115	1.433	(357)	3.003
Crna Gora	243	110	(14)	317
Slovenija	-	-	-	-
Ukupno	3.358	1.543	(371)	3.320

Država	Operativni prihod	Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	Porez na dobit	Zaposleni ²
2021.				GRUPA
Hrvatska	2.835	1.219	(221)	2.857
Crna Gora	220	66	(5)	303
Slovenija	59	12	(2)	61
Ukupno	3.114	1.297	(228)	3.221

² Izražena brojka je ukupan broj aktivnih zaposlenika, s obzirom na to da li rade na puno ili skraćeno radno vrijeme.

Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi

57. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi

Kapitalni zahtjevi

Od 01. siječnja 2014. godine, Grupa izračunava regulatorni kapital i kapitalne zahtjeve u skladu sa Uredbom o kapitalnim zahtjevima (CRR - Uredba (EU) br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva) ("Uredba") i Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. godine („CRD IV“) („Direktiva“)³. CRD IV i CRD V su provedeni u hrvatski Zakon o kreditnim institucijama („ZOKI“), te kroz provedbene tehničke standarde izdane od Europskog tijela za bankarstvo („EBA“).

Svi zahtjevi definirani Uredbom, ZOKI-jem te tehničkim standardima u potpunosti se primjenjuju u Grupi u regulatorne svrhe te za potrebe objave regulatornih podataka.

Grupa također ispunjava kapitalne zahtjeve koji su utvrđeni u postupku nadzorne provjere i ocjene (eng. Supervisory Review and Evaluation Process, SREP).

Računovodstvena načela

Računovodstveni i regulatorni podaci objavljeni od Grupe su u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja („MSFI“). Priznate komponente kapitala proizlaze iz Izvještaja o financijskom položaju i Računa dobiti i gubitka koji su sastavljeni u skladu s MSFI. U slučajevima gdje regulatorni tretman nije jednak računovodstvenom usklade računovodstvenih podataka proizlaze iz različitog obuhvata konsolidacije.

Jedinstveni zaključni datum za konsolidirana financijska i regulatorna izvješća Grupe je 31. prosinac svake godine.

Bonitetni obuhvat konsolidacije

Bonitetni obuhvat konsolidacije koristi se kao sinonim za obuhvat konsolidacije koji slijedi regulatorne zahtjeve za konsolidaciju kako je definirano Uredbom i Zakonom o kreditnim institucijama te isti predstavlja provođenje Direktive u nacionalnom zakonodavstvu.

U skladu s Uredbom u obuhvat bonitetne konsolidacije ulaze subjekti definirani u članku 4 (1) (3) i od (16) do (27) u vezi s člancima 18 i 19 Uredbe. Temeljem relevantnih odjeljaka u članku 4 Uredbe, subjekti koji ulaze u konsolidaciju određuju se na temelju poslovnih aktivnosti određenog subjekta.

Banka primjenjuje članak 18 (7) Uredbe: Ako institucija ima društvo kći koje nije institucija, financijska institucija ili društvo za pomoćne usluge ili ima sudjelujući udio u takvom društvu, na to društvo kćer ili sudjelujući udio primjenjuje metodu udjela. Ta metoda, međutim, ne može biti osnova za uključivanje dotičnih društava u nadzor na konsolidiranoj osnovi.

Definicija opsega konsolidacije prema Uredbi razlikuje se od definicije prema MSFI-ju koja uključuje osiguravajuća društva i druge subjekte koji podliježu potpunoj konsolidaciji.

³ CRD IV i CRR su izmijenjeni od stupanja na snagu 2014. godine Direktivom (EU) 2019/878 (CRD V), Uredbom (EU) 2019/876 (CRR 2) i Uredbom (EU) 2020/ 873 (CRR Quick Fix).

57. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Regulatorni kapital

Prema Uredbi regulatorni kapital sastoji se od redovnog osnovnog kapitala (CET 1), dodatnog osnovnog kapitala (AT 1) i dopunskog kapitala (T2). Sukladno članku 92 Uredbe, kreditne institucije dužne su ispunjavati sljedeće kapitalne zahtjeve: stopu redovnog osnovnog kapitala od 4,5%, stopu osnovnog kapitala od 6% te stopu ukupnog kapitala od 8%.

Zaštitni slojevi kapitala opisani su u poglavlju VII Zakona o kreditnim institucijama. Zaštitni sloj za očuvanje kapitala, protuciklički zaštitni sloj kapitala, zaštitni sloj za globalno sistemski važne kreditne institucije, zaštitni sloj za ostale sistemski važne kreditne institucije, zaštitni sloj za strukturni sistemski rizik te strukturni sistemski rizik specificirani su u Zakonu o kreditnim institucijama u poglavlju VII. Svi zaštitni slojevi kapitala pokrivaju se redovnim osnovnim kapitalom. Zbroj svih zaštitnih slojeva kapitala prema CRD-u koji su primjenjivi u Banci je definiran kao zahtjev za kombinirani zaštitni sloj i sveukupni kapitalni zahtjev.

Članak 117. Zakona o kreditnim institucijama propisuje održavanje zaštitnog sloja za očuvanje kapitala u visini od 2,5% od strane Grupe i Banke. Osim zaštitnog sloja za očuvanje kapitala Grupa i Banka su dužne pratiti zaštitnu stopu za strukturni sistemski rizik od 1,5% u skladu sa člancima 129, 130, 131 i zaštitnu stopu za ostale sistemski važne institucije (OSV) u iznosu od 2% u skladu s člancima 137., 138. i 139. Zakona o kreditnim institucijama.

Uz minimalne kapitalne zahtjeve i zaštitne slojeve kapitala, institucije također moraju ispuniti kapitalne zahtjeve koji su utvrđeni u postupku nadzorne provjere i ocjene (SREP). Banka održava dodatni regulatorni kapital (P2R) u visini od 1,75% počevši od 1. ožujka 2022. Dodatni regulatorni kapital Banka je dužna održavati minimalno u visini od 56,25% u obliku redovnog osnovnog kapitala i 75% u obliku osnovnog kapitala. Smjernica o dodatnom regulatornom kapitalu (P2G) za Banku se utvrđuje na pojedinačnoj i potkonsolidiranoj osnovi u iznosu od 1% ukupnog iznosa izloženosti riziku počevši od 1. ožujka 2022.

Pregled kapitalnih zahtjeva i zaštitnih slojeva kapitala

	Prosinac 2021.	Prosinac 2022.
Pillar 1		
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu redovnog osnovnog kapitala	4,50%	4,50%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu osnovnog kapitala	6,00%	6,00%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu ukupnog kapitala	8,00%	8,00%
Zahtjev za kombinirani zaštitni sloj i sveukupni kapitalni zahtjev (eng. CBR*)	6,00%	6,00%
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala	2,50%	2,50%
Protuciklički zaštitni sloj kapitala	0,00%	0,00%
Zaštitni sloj za sistemski rizik	1,50%	1,50%
Zaštitni sloj za ostale sistemski važne institucije	2,00%	2,00%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu redovnog osnovnog kapitala (uključujući CBR)	10,50%	10,50%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu osnovnog kapitala (uključujući CBR)	12,00%	12,00%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu ukupnog kapitala (uključujući CBR)	14,00%	14,00%
Pillar 2		
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu redovnog osnovnog kapitala	1,62%	0,98%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu osnovnog kapitala	2,18%	1,31%
Minimalni kapitalni zahtjevi za stopu ukupnog kapitala	2,90%	1,75%
Ukupni kapitalni zahtjevi za stopu redovnog osnovnog kapitala za Pillar 1 i Pillar 2	12,12%	11,48%
Ukupni kapitalni zahtjevi za stopu osnovnog kapitala za Pillar 1 i Pillar 2	14,18%	13,31%
Ukupni kapitalni zahtjevi za stopu ukupnog kapitala za Pillar 1 i Pillar 2	16,90%	15,75%

57. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

Prikaz strukture kapitala prema Uredbi (EU) 575/2013

		GRUPA		BANKA	
u mil HRK	Članak prema CRR-u	2021.	2022.	2021.	2022.
Regulatorni kapital					
Capital instruments eligible as CET1	26(1)(a)(b), 27-30, 36(1)(f), 42	3.499	3.499	3.499	3.499
Zadržana dobit	26(1)(c), 26(2)	6.689	7.280	5.067	5.455
Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	4(1)(100), 26(1)(d)	139	(673)	142	(635)
Ostale rezerve		85	85	85	85
Redovni osnovni kapital (CET1) prije regulatornih usklađenja		10.412	10.191	8.793	8.404
Plaćeni instrumenti kapitala	36(1)(f), 42	-	-	-	-
Usklađenja redovnog osnovnog kapitala zbog bonitetnih filtara: dobici ili gubici nastali vrednovanjem po fer vrijednosti, koji proizlaze iz kreditnog rizika same institucije povezanog s obvezama po izvedenicama		33(1)(c), 33(2)	(2)	(9)	(2)
Vrijednosna usklađenja zbog zahtjeva za bonitetno vrednovanje	34, 105	(14)	(25)	(14)	(24)
Goodwill	4(1)(113), 36(1)(b), 37	(125)	-	-	-
Ostala nematerijalna imovina	4(1)(115), 36(1)(b), 37(a)	(139)	(80)	(98)	(53)
Odgodena porezna imovina koja ovisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjnih za povezane porezne obveze		36(1)(c), 38	-	-	-
Manjak ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u odnosu na očekivane gubitke primjenom IRB pristupa		36(1)(d), 40, 158, 159	-	-	-
Nedostatna pokrića za neprihodujuće izloženosti		(11)	(13)	(10)	(10)
Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo		-	-	-	-
Dodatni odbici od CET 1 kapitala prema članku 3 CRR-a		(68)	(65)	(61)	(62)
Regulatorni kapital	50	10.053	9.999	8.608	8.246
Dodatni osnovni kapital (AT1)	61	-	-	-	-
Osnovni kapital = CET1 + AT1	25	10.053	9.999	8.608	8.246
Dopunski kapital					
Instrumenti kapitala i podređeni krediti koji se priznaju kao dopunski kapital		62(a), 63-65, 66(a), 67	133	88	133
Priznati iznos viška rezervacija iznad očekivanih gubitaka primjenom IRB pristupa		62(d)	242	213	222
Dopunski kapital	71	375	301	384	310
Ukupno regulatorni kapital	4(1)(118) and 72	10.428	10.300	8.992	8.556
Kapitalni zahtjev	92(3), 95, 96, 98	4.509	4.216	3.883	3.520
Stopa redovnog osnovnog kapitala	92(2)(a)	17,8%	19,0%	17,7%	18,7%
Stopa osnovnog kapitala	92(2)(b)	17,8%	19,0%	17,7%	18,7%
Stopa ukupnog kapitala	92(2)(c)	18,5%	19,5%	18,5%	19,4%

Prikaz strukture rizika prema Uredbi (EU) 575/2013

GRUPA	2021.		2022.	
	Ukupni rizik (finalne odredbe)	Kapitalni zahtjev (finalne odredbe)	Ukupni rizik (finalne odredbe)	Kapitalni zahtjev (finalne odredbe)
u mil HRK				
Ukupan iznos izloženosti riziku	56.368	4.509	52.704	4.216
Iznosi izloženosti ponderirani rizikom za kreditni rizik	50.915	4.073	46.193	3.695
Standardizirani pristup	10.655	852	10.710	857
Pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB)	40.260	3.221	35.483	2.839
Iznosi izloženosti riziku za pozicijski, valutni i robni rizik	97	8	1.037	83
Ukupan iznos izloženosti riziku za operativni rizik	5.324	426	5.447	436
Ukupan iznos izloženosti riziku za prilagodbu kreditnom vrednovanju	32	3	27	2

57. Regulatorni kapital i kapitalni zahtjevi (nastavak)

BANKA u mil HRK	2021.		2022.	
	Ukupni rizik (finalne odredbe)	Kapitalni zahtjev (finalne odredbe)	Ukupni rizik (finalne odredbe)	Kapitalni zahtjev (finalne odredbe)
Ukupan iznos izloženosti riziku	48.540	3.883	44.000	3.520
Iznosi izloženosti ponderirani rizikom za kreditni rizik	44.462	3.557	39.379	3.150
Standardizirani pristup	2.535	203	2.374	190
Pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB)	41.927	3.354	37.005	2.960
Iznos izloženosti riziku za pozicijski, valutni i robni rizik	48	4	448	36
Ukupan iznos izloženosti riziku za operativni rizik	3.998	320	4.146	332
Ukupan iznos izloženosti riziku za prilagodbu kreditnom vrednovanju	32	2	27	2

Grupa je zadovoljila kapitalne zahtjeve u 2022. godini. Sukladno čl. 26 (2) Uredbe, stavka zadržana dobit uključuje prihvatljivu dobit od 585,3 milijuna HRK (Banka 389,3 milijuna HRK) koju je Europska središnja banka odobrila odlukom od 06. veljače 2023. godine.

Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo uključuje kretanje nerevidiranih rezervacije za rizike tijekom godine (EU br. 183/2014) i nedostatnog pokrića za neprihodujuće izloženosti (NPE Backstop) koji pokriva zahtjeve iz članka 36 (1) (m) Uredbe u svezi s člankom 47 (c) Uredbe i Dodatak ESB-ovim Uputama bankama o neprihodonosnim kreditima: nadzorna očekivanja o bonitetnom rezerviranju za neprihodonosne izloženosti.

Gornja tablica strukture kapitala temelji se na Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 2021/637 o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda za institucije o javnoj objavi informacija vezanih uz kapitalne zahtjeve. Pozicije koje nisu relevantne za Grupu ne objavljuju se.

Ukupan iznos izloženosti ponderiran kreditnim rizikom (RWA) Banke na kraju 2022. godine iznosio je 39.379 milijuna HRK, što je smanjenje za 5.083 milijuna HRK u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje RWA primarno je uzrokovano primjenom trajnog izuzeća, tj. primjenom standardiziranog pristupa izračuna RWA za izloženosti prema središnjoj državi i središnjim bankama te multilateralnim razvojem bankama koje se u kontekstu izračuna kreditne RWA tretiraju kao država. Međutim, ukupno je smanjenje djelomično netirano snažnim rastom izloženosti, prije svega u poslovnim linijama SME, Large Corporates, Real Estate i Privates.

Na razini lokalne Grupe kreditna RWA bilježi pad u iznosu od 4.722 milijuna HRK. Zbog smanjenja RWA na razini Banke, udio povezanih društava u ukupnoj RWA lokalne Grupe zabilježio je blagi rast.

Grupa koristi standardizirani pristup za izračun kapitalnih zahtjeva za tržišne rizike. Rizik primarno proizlazi iz derivativnih transakcija sa klijentima i kapitalnog zahtjeva za valutnim rizikom baziranim na kalkulaciji neto devizne pozicije. Standardizirani pristup za kreditni rizik druge ugovorne strane koristi se za izračun kreditnog rizika za derivative.

Banka za izračun kapitalnog zahtjeva za operativni rizik primjenjuje Standardizirani pristup sukladno Uredbi, kao i članice Grupe Erste Card Club d.o.o. i Erste&Steiermärkische S-Leasing d.o.o., dok ostale članice primjenjuju jednostavni pristup. Banka osigurava kapitalni zahtjev za operativni rizik na način da je u svakom trenutku iznos kapitalnog zahtjeva za operativni rizik adekvatan vrstama, opsegu i složenosti usluga koje Banka pruža i operativnom riziku kojemu je izložena ili bi mogla biti izložena u pružanju tih usluga.

Obrasci prema lokalnim zahtjevima

Na temelju Odluke Hrvatske Narodne Banke o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja Banke (NN 42/2018, 122/2020, 119/2021 i 108/2022) u nastavku donosimo potrebne obrasce za Grupu i Banku za godinu zaključno sa 31. prosincem 2022. u obliku koji zahtijeva Odluka. Informacije o osnovama prezentacije, kao i sažetak računovodstvenih politika dani su u bilješkama uz financijska izvješća. Informacije važne za bolje razumijevanje pojedinih pozicija u izvještaju o financijskom položaju, računu dobiti i gubitka, promjenama u kapitalu, kao i izvještaju o novčanom tijeku također su uključene u bilješkama.

Razlike između obrazaca (dodatak 1) prikazane ispod od stranice 235 do 244 i osnovni financijskih izvještaji prikazani u dodatku 2 naziva „Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca”.

Kamatni prihodi		GRUPA	
u milijunima HRK		2021.	2022.
1.	Kamatni prihod	2.262	2.359
2.	(Kamatni rashodi)	259	238
3.	(Rashodi od temeljnog kapitala koji se vraća na zahtjev)	-	-
4.	Prihod od dividendi	1	-
5.	Prihodi od naknada i provizija	1.068	1.199
6.	(Rashodi od naknada i provizija)	259	315
7.	Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja financijske imovine i financijskih obveza koje nisu mjerene po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-	1
8.	Dobici ili (-) gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	226	228
9.	Dobici ili (-) gubici po financijskoj imovini kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	4	(12)
10.	Dobici ili (-) po prestanku priznavanja financijske imovine i financijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-	-
11.	Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite	-	-
12.	Tečajne razlike [dobit ili (-) gubitak], neto	(5)	70
13.	Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva, neto	-	-
14.	Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja nefinancijske imovine, neto	17	21
15.	Ostali operativni prihod	119	77
16.	(Ostali rashodi iz poslovanja)	47	40
17.	Ukupno prihodi iz poslovanja, neto (1. – 2. – 3. + 4. + 5. – 6. + od 7. do 15. – 16.)	3.127	3.350
18.	(Administrativni rashodi)	1.378	1.504
19.	(Doprinosi u novcu sanacijskim odborima i sustavima osiguranja depozita)	35	92
20.	(Amortizacija)	250	246
21.	Dobici ili (-) gubici zbog promjena, neto	(1)	-
22.	(Rezervacije ili (-) ukidanje rezervacija)	82	404
23.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjena vrijednosti po financijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak)	6	(531)
24.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjena vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva)	-	-
25.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjena vrijednosti po nefinancijskoj imovini)	87	130
26.	Negativni goodwill priznat u dobiti ili gubitku	-	-
27.	Udio dobiti ili (-) gubitka od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva obračunatih metodom udjela	9	8
28.	Dobit ili (-) gubitak od dugotrajne imovine i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju koje nisu kvalificirane kao poslovanje koje se neće nastaviti	-	30
29.	Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (17 – od 18 do 20 + 21- od 22 do 25 + od 26 do 28.)	1.297	1.543
30.	(Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s dobiti ili gubitkom iz poslovanja koje će se nastaviti)	228	371
31.	Dobit ili (-) gubitak nakon oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (29. – 30.)	1.069	1.172
32.	Profit or (-) loss after tax from discontinued operations (33 – 34)	-	-
33.	Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje se neće nastaviti	-	-
34.	(Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s poslovanjem koje se neće nastaviti)	-	-
35.	Profit or (-) loss for the year (31 + 32; 36 + 37)	1.069	1.172
36.	Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjeli]	19	(4)
37.	Pripada vlasnicima matičnog društva	1.050	1.176
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI			
38.	Dobit ili (-) gubitak tekuće godine	1.069	1.172
39.	Other comprehensive income (40+ 52)	(121)	(813)
40.	Items that will not be reclassified to profit or loss (from 41 to 47) + 50 + 51)	8	1
41.	Materijalna imovina	-	-
42.	Nematerijalna imovina	-	-
43.	Aktuarski dobici ili (-) gubici na mirovinskim planovima pod pokroviteljstvom poslodavca	-	1
44.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
45.	Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od subjekata koji se obračunava metodom udjela	-	-
46.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9	-
47.	Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
48.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [zaštićena stavka]	-	-
49.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [instrument zaštite]	-	-
50.	Promjene fer vrijednosti financijskih obveza mjerenih po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak koje se pripisuju promjenama u kreditnom riziku	-	-

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

Kamatni prihodi		GRUPA	
u milijunima HRK		2021.	2022.
51.	Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje neće biti reklasificirane	(1)	-
52.	Items that may be reclassified to profit or loss (from 53 to 60)	(129)	(814)
53.	Zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje [efektivni udjel]	-	-
54.	Preračunavanje stranih valuta	(2)	2
55.	Zaštite novčanih tokova [efektivni udjel]	-	-
56.	Instrumenti zaštite od rizika [elementi koji nisu određeni]	-	-
57.	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(153)	(994)
58.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
59.	Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	-	-
60.	Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili (-) gubitak	26	178
61.	Total comprehensive income for the current year (38 + 39; 62 + 63)	948	359
62.	Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjel]	19	(4)
63.	Pripada vlasnicima matičnog društva	929	363

Kamatni prihodi		BANKA	
u milijunima HRK		2021.	2022.
1.	Kamatni prihod	1.821	1.935
2.	(Kamatni rashodi)	209	188
3.	(Rashodi od temeljnog kapitala koji se vraća na zahtjev)	-	-
4.	Prihod od dividendi	11	47
5.	Prihodi od naknada i provizija	713	860
6.	(Rashodi od naknada i provizija)	194	262
7.	Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja financijske imovine i financijskih obveza koje nisu mjerene po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-	1
8.	Dobici ili (-) gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	223	222
9.	Dobici ili (-) gubici po financijskoj imovini kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	6	(13)
10.	Dobici ili (-) po prestanku priznavanja financijske imovine i financijskih obveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, neto	-	-
11.	Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite	-	-
12.	Tečajne razlike [dobit ili (-) gubitak], neto	(5)	87
13.	Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva, neto	-	-
14.	Dobici ili (-) gubici po prestanku priznavanja nefinancijske imovine, neto	12	15
15.	Ostali operativni prihod	31	29
16.	(Ostali rashodi iz poslovanja)	23	23
17.	Ukupno prihodi iz poslovanja, neto (1. – 2. – 3. + 4. + 5. – 6. + od 7. do 15. – 16.)	2.386	2.710
18.	(Administrativni rashodi)	1.034	1.176
19.	(Doprinosi u novcu sanacijskim odborima i sustavima osiguranja depozita)	26	79
20.	(Amortizacija)	143	154
21.	Dobici ili (-) gubici zbog promjena, neto	(1)	-
22.	(Rezervacije ili (-) ukidanje rezervacija)	90	339
23.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti po financijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak)	(25)	(463)
24.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva)	48	125
25.	(Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti po nefinancijskoj imovini)	37	6
26.	Negativni goodwill priznat u dobiti ili gubitku	-	-
27.	Udio dobiti ili (-) gubitka od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva obračunatih metodom udjela	-	-
28.	Dobit ili (-) gubitak od dugotrajne imovine i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju koje nisu kvalificirane kao poslovanje koje se neće nastaviti	-	1
29.	Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (17 – od 18 do 20 + 21- od 22 do 25 + od 26 do 28.)	1.032	1.295
30.	(Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s dobiti ili gubitkom iz poslovanja koje će se nastaviti)	185	318
31.	Dobit ili (-) gubitak nakon oporezivanja iz poslovanja koje će se nastaviti (29. – 30.)	847	977
32.	Dobit ili (-) gubitak nakon oporezivanja iz poslovanja koje se neće nastaviti (33. – 34.)	-	-
33.	Dobit ili (-) gubitak prije oporezivanja iz poslovanja koje se neće nastaviti	-	-
34.	(Porezni rashodi ili (-) prihodi povezani s poslovanjem koje se neće nastaviti)	-	-
35.	Dobit ili (-) gubitak tekuće godine (31. + 32.; 36. + 37.)	847	977
36.	Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjeli]	-	-
37.	Pripada vlasnicima matičnog društva	847	977
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVAATNOJ DOBITI		-	-
38.	Dobit ili (-) gubitak tekuće godine	847	977
39.	Ostala sveobuhvatna dobit (40. + 52.)	(105)	(778)
40.	Stavke koje neće biti reklasificirane u dobit ili gubitak (od 41. do 47. + 50. + 51.)	6	1
41.	Materijalna imovina	-	-
42.	Nematerijalna imovina	-	-
43.	Aktuarski dobiti ili (-) gubici na mirovinskim planovima pod pokroviteljstvom poslodavca	-	1
44.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
45.	Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od subjekata koji se obračunava metodom udjela	-	-
46.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	7	-
47.	Dobici ili (-) gubici od računovodstva zaštite vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-	-
48.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [zaštićena stavka]	-	-
49.	Promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit [instrument zaštite]	-	-
50.	Promjene fer vrijednosti financijskih obveza mjerenih po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak koje se pripisuju promjenama u kreditnom riziku	-	-
51.	Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje neće biti reklasificirane	(1)	-
52.	Stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili gubitak (od 53. do 60.)	(111)	(779)
53.	Zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje [efektivni udjel]	-	-
54.	Preračunavanje stranih valuta	-	-
55.	Zaštite novčanih tokova [efektivni udjel]	-	-
56.	Instrumenti zaštite od rizika [elementi koji nisu određeni]	-	-
57.	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(135)	(950)
58.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	-	-
59.	Udjel ostalih priznatih prihoda i rashoda od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	-	-
60.	Porez na dobit koji se odnosi na stavke koje je moguće reklasificirati u dobit ili (-) gubitak	24	171
61.	Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine (38. + 39.; 62. + 63.)	742	199
62.	Pripada manjinskom udjelu [nekontrolirajući udjel]	-	-
63.	Pripada vlasnicima matičnog društva	742	199

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

Izveštaj o financijskom položaju		
u milijunima HRK		GRUPA
	2021.	2022.
IMOVINA		
1. Novčana sredstva, novčana potraživanja i obveze u središnjim bankama i ostali depoziti po viđenju (od 2. do 4.)	14.530	25.982
2. Novac u blagajni	3.052	3.135
Novčana potraživanja i obveze u središnjim bankama		
3.	11.036	22.177
4. Ostali depoziti po viđenju	442	670
5. Financijska imovina koja se drži radi trgovanja (od 6. do 9.)	145	197
6. Derivativi	70	193
7. Vlasnički instrumenti	-	-
8. Dužnički vrijednosni papiri	75	4
9. Krediti i predujmovi	-	-
10. Financijska imovina kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 11. do 13.)	75	60
11. Vlasnički instrumenti	39	43
12. Dužnički vrijednosni papiri	36	17
13. Krediti i predujmovi	-	-
14. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (15. + 16.)	-	-
15. Dužnički vrijednosni papiri	-	-
16. Krediti i predujmovi	-	-
17. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (od 18. do 20.)	11.947	9.167
18. Vlasnički instrumenti	4	4
19. Dužnički vrijednosni papiri	11.943	9.163
20. Krediti i predujmovi	-	-
21. Financijska imovina po amortiziranom trošku (22. + 23.)	63.144	75.364
22. Dužnički vrijednosni papiri	4.935	10.024
23. Krediti i predujmovi	58.209	65.340
24. Izvedenice – računovodstvo zaštite	-	-
25. Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika	-	-
26. Ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	62	65
27. Materijalna imovina	1.182	1.175
28. Nematerijalna imovina	327	171
29. Porezna imovina	207	411
30. Ostala imovina	324	271
31. Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	336	4
32. UKUPNA IMOVINA (1. + 5. + 10. + 14. + 17. + 21. + od 24. do 31.)	92.279	112.867
OBVEZE		
33. Financijske obveze koje se drže radi trgovanja (od 34. do 38.)	56	175
34. Derivativi	56	175
35. Kratke pozicije	-	-
36. Depoziti	-	-
37. Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
38. Ostale financijske obveze	-	-
39. Financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 40. do 42.)	-	-
40. Depoziti	-	-
41. Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
42. Ostale financijske obveze	-	-
43. Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku (od 44. do 46.)	79.658	100.040
44. Depoziti	74.801	95.415
45. Izdani dužnički vrijednosni papiri	4.010	3.646
46. Ostale financijske obveze	847	979
47. Izvedenice – računovodstvo zaštite	-	-
48. Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika	-	-
49. Rezerviranja	409	674
50. Porezne obveze	94	251
51. Temeljni kapital koji se vraća na zahtjev	-	-
52. Ostale obveze	631	718
53. Obveze uključene u grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju	261	-
54. UKUPNE OBVEZE (33. + 39. + 43. + od 47. do 53.)	81.109	101.858
KAPITAL		
55. Temeljni kapital	1.698	1.698
56. Premija na dionice	1.801	1.801
57. Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	-	-
58. Ostali vlasnički instrumenti	-	-
59. Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	139	(673)
60. Zadržana dobit	6.181	6.711
61. Revalorizacijske rezerve	-	-
62. Ostale rezerve	85	85
63. Trezorske dionice	-	-
64. Dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva	1.050	1.176
65. Dividende tijekom poslovne godine	-	-
66. Manjinski udjeli [nekontrolirajući udjeli]	216	211
67. UKUPNO KAPITAL (od 55. do 66.)	11.170	11.009
68. UKUPNO OBVEZE I KAPITAL (54. + 67.)	92.279	112.867

Izveštaj o financijskom položaju		BANKA	
u milijunima HRK		2021.	2022.
IMOVINA			
1.	Novčana sredstva, novčana potraživanja i obveze u središnjim bankama i ostali depoziti po viđenju (od 2. do 4.)	13.518	24.632
2.	Novac u blagajni	2.831	2.792
	Novčana potraživanja i obveze u središnjim bankama		
3.		10.577	21.661
4.	Ostali depoziti po viđenju	110	179
5.	Financijska imovina koja se drži radi trgovanja (od 6. do 9.)	145	197
6.	Derivativi	70	193
7.	Vlasnički instrumenti	-	-
8.	Dužnički vrijednosni papiri	75	4
9.	Kredit i predujmovi	-	-
10.	Financijska imovina kojom se ne trguje koja se obvezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 11. do 13.)	70	58
11.	Vlasnički instrumenti	34	41
12.	Dužnički vrijednosni papiri	36	17
13.	Kredit i predujmovi	-	-
14.	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (15. + 16.)	-	-
15.	Dužnički vrijednosni papiri	-	-
16.	Kredit i predujmovi	-	-
17.	Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (od 18. do 20.)	11.448	8.787
18.	Vlasnički instrumenti	4	4
19.	Dužnički vrijednosni papiri	11.444	8.783
20.	Kredit i predujmovi	-	-
21.	Financijska imovina po amortiziranom trošku (22. + 23.)	55.411	66.756
22.	Dužnički vrijednosni papiri	4.674	9.721
23.	Kredit i predujmovi	50.737	57.035
24.	Izvedenice – računovodstvo zaštite	-	-
25.	Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika	-	-
26.	Ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva	843	718
27.	Materijalna imovina	792	802
28.	Nematerijalna imovina	135	112
29.	Porezna imovina	132	338
30.	Ostala imovina	251	177
31.	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje namijenjene za prodaju	3	-
32.	UKUPNA IMOVINA (1. + 5. + 10. + 14. + 17. + 21. + od 24. do 31.)	82.748	102.577
OBVEZE			
33.	Financijske obveze koje se drže radi trgovanja (od 34. do 38.)	56	175
34.	Derivativi	56	175
35.	Kratke pozicije	-	-
36.	Depoziti	-	-
37.	Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
38.	Ostale financijske obveze	-	-
39.	Financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (od 40. do 42.)	-	-
40.	Depoziti	-	-
41.	Izdani dužnički vrijednosni papiri	-	-
42.	Ostale financijske obveze	-	-
43.	Financijske obveze mjerene po amortiziranom trošku (od 44. do 46.)	72.478	92.103
44.	Depoziti	68.169	88.070
45.	Izdani dužnički vrijednosni papiri	4.010	3.646
46.	Ostale financijske obveze	299	387
47.	Izvedenice – računovodstvo zaštite	-	-
48.	Promjene fer vrijednosti zaštićenih stavki u zaštiti portfelja od kamatnog rizika	-	-
49.	Rezerviranja	384	582
50.	Porezne obveze	74	230
51.	Temeljni kapital koji se vraća na zahtjev	-	-
52.	Ostale obveze	438	495
53.	Obveze uključene u grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju	-	-
54.	UKUPNE OBVEZE (33. + 39. + 43. + od 47. do 53.)	73.430	93.585
KAPITAL			
55.	Temeljni kapital	1.698	1.698
56.	Premija na dionice	1.801	1.801
57.	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	-	-
58.	Ostali vlasnički instrumenti	-	-
59.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	142	(635)
60.	Zadržana dobit	4.745	5.066
61.	Revalorizacijske rezerve	-	-
62.	Ostale rezerve	85	85
63.	Trezorske dionice	-	-
64.	Dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva	847	977
65.	Dividende tijekom poslovne godine	-	-
66.	Manjinski udjeli [nekontrolirajući udjeli]	-	-
67.	UKUPNO KAPITAL (od 55. do 66.)	9.318	8.992
68.	UKUPNO OBVEZE I KAPITAL (54. + 67.)	82.748	102.577

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

Izveštaj o promjenama kapitala

U milijunima HRK

GRUPA

	Pripada vlasnicima matičnog društva									Manjinski udjel				Ukupno
	Kapital	Premija na dionice	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	Ostali vlasnički instrumenti	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	Zadržana dobit	Revalorizacijske rezerve	Ostale rezerve	Trezorske dionice	Dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva	Dividende tijekom poslovne godine	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	Ostale stavke	
Početno stanje (prije prepravljaja)	1.698	1.801	-	-	139	6.181	-	85	-	1.050	-	-	216	11.170
Učinci ispravaka pogrešaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Učinci promjena računovodstvenih politika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Početno stanje (tekuće razdoblje) (1. + 2. + 3.)	1.698	1.801	-	-	139	6.181	-	85	-	1.050	-	-	216	11.170
Izdavanje redovnih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izdavanje povlaštenih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izdavanje ostalih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izvršavanje ili istek ostalih izdanih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pretvaranje dugovanja u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Redukcija kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dividende	-	-	-	-	-	(525)	-	-	-	-	-	-	(1)	(526)
Kupnja trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prodaja ili poništenje trezorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz vlasničkih instrumenata u obveze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz obveza u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prijenosi između komponenata vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	1.050	-	-	-	(1.050)	-	-	-	-
Plaćanja temeljena na dionicama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo povećanje ili (-) smanjenje vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	1	5	-	-	-	-	-	-	-	6
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-	-	-	(813)	-	-	-	-	1.176	-	-	(4)	359
Povećanje ili (-) smanjenje vlasničkih instrumenata kao posljedica poslovnih kombinacija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Završno stanje (tekuće razdoblje) (od 4. do 20.)	1.698	1.801	-	-	(673)	6.711	-	85	-	1.176	-	-	211	11.009

Izvještaj o promjenama kapitala														
U milijunima HRK														BANKA
	Pripada vlasnicima matičnog društva										Manjinski udjel		Ukupno	
	Kapital	Premija na dionice	Izdani vlasnički instrumenti osim kapitala	Ostali vlasnički instrumenti	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	Zadržana dobit	Revalorizacijske rezerve	Ostale rezerve	Trezoorske dionice	Dobit ili gubitak koji pripadaju vlasnicima matičnog društva	Dividende tijekom poslovne godine	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit		Ostale stavke
Početno stanje (prije prepravljanja)	1.698	1.801	-	-	142	4.745	-	85	-	847	-	-	-	9.318
Učinci ispravaka pogrešaka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Učinci promjena računovodstvenih politika	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Početno stanje (tekuće razdoblje) (1. + 2. + 3.)	1.698	1.801	-	-	142	4.745	-	85	-	847	-	-	-	9.318
Izdavanje redovnih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izdavanje povlaštenih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izdavanje ostalih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Izvršavanje ili istek ostalih izdanih vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pretvaranje dugovanja u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Redukcija kapitala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dividende	-	-	-	-	-	(525)	-	-	-	-	-	-	-	(525)
Kupnja trezoorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prodaja ili poništenje trezoorskih dionica	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz vlasničkih instrumenata u obveze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reklasifikacija financijskih instrumenata iz obveza u vlasničke instrumente	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prijenosi između komponenata vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	-	847	-	-	-	(847)	-	-	-	-
Plaćanja temeljena na dionicama	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostalo povećanje ili (-) smanjenje vlasničkih instrumenata	-	-	-	-	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupna sveobuhvatna dobit tekuće godine	-	-	-	-	(778)	-	-	-	-	977	-	-	-	199
Povećanje ili (-) smanjenje vlasničkih instrumenata kao posljedica poslovnih kombinacija	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Završno stanje (tekuće razdoblje) (od 4. do 20.)	1.698	1.801	-	-	(635)	5.066	-	85	-	977	-	-	-	8.992

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

Izvršetak o novčanim tokovima		GRUPA	
u milijunima HRK		2021.	2022.
Poslovne aktivnosti prema direktnoj metodi			
1.	Naplaćena kamata i slični primici	-	-
2.	Naplaćene naknade i provizije	-	-
3.	(Plaćena kamata i slični izdaci)	-	-
4.	(Plaćene naknade i provizije)	-	-
5.	(Plaćeni troškovi poslovanja)	-	-
6.	Neto dobiti / gubici od financijskih instrumenata po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	-	-
7.	Ostali primici	-	-
8.	(Ostali izdaci)	-	-
Poslovne aktivnosti prema indirektnoj metodi			
9.	Dobit(gubitak) prije oporezivanja	1.297	1.543
	Usklađenja:	-	-
10.	Umanjenja vrijednosti i rezerviranja	145	15
11.	Amortizacija	249	247
12.	Neto nerealizirana (dobit)/gubitak od financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
13.	(Dobit)/gubitak od prodaje materijalne imovine	3	-
14.	Ostale nenovčane stavke	1	(23)
Promjene u imovini i obvezama iz poslovnih aktivnosti			
15.	Sredstva kod Hrvatske narodne banke	601	(3.795)
16.	Depoziti kod financijskih institucija i krediti financijskim institucijama	(764)	5.200
17.	Kredit i predujmovi ostalim komitentima	(2.758)	(9.846)
18.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(1.095)	1.635
19.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	(32)	71
20.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	244	14
21.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se obvezno vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
22.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se vode po amortiziranom trošku	(2.586)	(5.144)
23.	Ostala imovina iz poslovnih djelatnosti	89	(87)
24.	Depoziti od financijskih institucija	(24)	39
25.	Transakcijski računi ostalih komitenata	9.109	14.293
26.	Štedni depoziti ostalih komitenata	898	2.419
27.	Oročeni depoziti ostalih komitenata	(1.044)	(727)
28.	Izvedene financijske obveze i ostale obveze kojima se trguje	(52)	115
29.	Ostale obveze iz poslovnih djelatnosti	211	4.358
30.	Naplaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	2.224	2.268
31.	Primljene dividende iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	7	-
32.	Plaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	(274)	(253)
33.	(Plaćeni porez na dobit)	(32)	(239)
34.	Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (od 1. do 33.)	6.417	12.103
Ulagačke aktivnosti			
35.	Primici od prodaje / plaćanja za kupnju materijalne i nematerijalne imovine	(174)	(186)
36.	Primici od prodaje / plaćanja za kupnju ulaganja u ovisna društva, pridružena društva i zajedničke pothvate	-	87
37.	Primici od naplate / plaćanja za kupnju vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata koji se drže do dospelosti	-	-
38.	Primljene dividende iz ulagačkih aktivnosti	-	-
39.	Ostali primici / plaćanja iz ulagačkih aktivnosti	-	-
40.	Neto novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti (od 35. do 39.)	(174)	(99)
Financijske aktivnosti			
41.	Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita iz financijskih aktivnosti	-	-
42.	Neto povećanje/(smanjenje) izdanih dužničkih vrijednosnih papira	-	-
43.	Neto povećanje/(smanjenje) instrumenata dopunskoga kapitala	-	-
44.	Povećanje dioničkoga kapitala	-	-
45.	(Isplaćena dividenda)	(162)	(527)
46.	Ostali primici/(plaćanja) iz financijskih aktivnosti	(19)	(25)
47.	Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti (od 41. do 46.)	(181)	(552)
48.	Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata (34. + 40. + 47.)	6.062	11.452
49.	Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	8.468	14.530
50.	Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente	-	-
51.	Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine (48. + 49. + 50.)	14.530	25.982

Izveštaj o novčanim tokovima		BANKA	
u milijunima HRK		2021.	2022.
Poslovne aktivnosti prema direktnoj metodi			
1.	Naplaćena kamata i slični primici	-	-
2.	Naplaćene naknade i provizije	-	-
3.	(Plaćena kamata i slični izdaci)	-	-
4.	(Plaćene naknade i provizije)	-	-
5.	(Plaćeni troškovi poslovanja)	-	-
6.	Neto dobiti / gubici od financijskih instrumenata po fer vrijednosti u računu dobiti i gubitka	-	-
7.	Ostali primici	-	-
8.	(Ostali izdaci)	-	-
Poslovne aktivnosti prema indirektnoj metodi			
9.	Dobit/(gubitak) prije oporezivanja	1.032	1.295
	Usklađenja:	-	-
10.	Umanjenja vrijednosti i rezerviranja	154	932
11.	Amortizacija	143	152
12.	Neto nerealizirana (dobit)/gubitak od financijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
13.	(Dobit)/gubitak od prodaje materijalne imovine	(3)	(5)
14.	Ostale nenovčane stavke	6	7
Promjene u imovini i obvezama iz poslovnih aktivnosti			
15.	Sredstva kod Hrvatske narodne banke	601	(3.795)
16.	Depoziti kod financijskih institucija i krediti financijskim institucijama	(750)	5.518
17.	Kreditni i predujmovi ostalim komitentima	(2.307)	(10.144)
18.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(1.132)	1.580
19.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se drže radi trgovanja	(32)	71
20.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti kojima se aktivno ne trguje, a vrednuju se prema fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	114	11
21.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se obvezno vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	-	-
22.	Vrijednosni papiri i drugi financijski instrumenti koji se vode po amortiziranom trošku	(2.502)	(5.091)
23.	Ostala imovina iz poslovnih djelatnosti	72	(54)
24.	Depoziti od financijskih institucija	(39)	198
25.	Transakcijski računi ostalih komitenata	8.625	13.851
26.	Štedni depoziti ostalih komitenata	894	2.416
27.	Oročeni depoziti ostalih komitenata	(1.009)	(682)
28.	Izvedene financijske obveze i ostale obveze kojima se trguje	(52)	115
29.	Ostale obveze iz poslovnih djelatnosti	567	3.902
30.	Naplaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	1.879	1.902
31.	Primljene dividende iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	7	-
32.	Plaćene kamate iz poslovnih aktivnosti [indirektna metoda]	(222)	(191)
33.	(Plaćeni porez na dobit)	(18)	(197)
34.	Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti (od 1. do 33.)	6.028	11.792
Ulagačke aktivnosti			
35.	Primici od prodaje / plaćanja za kupnju materijalne i nematerijalne imovine	(108)	(125)
36.	Primici od prodaje / plaćanja za kupnju ulaganja u ovisna društva, pridružena društva i zajedničke pothvate	38	-
37.	Primici od naplate / plaćanja za kupnju vrijednosnih papira i drugih financijskih instrumenata koji se drže do dospelosti	-	-
38.	Primljene dividende iz ulagačkih aktivnosti	-	-
39.	Ostali primici / plaćanja iz ulagačkih aktivnosti	-	-
40.	Neto novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti (od 35. do 39.)	(70)	(125)
Financijske aktivnosti			
41.	Neto povećanje/(smanjenje) primljenih kredita iz financijskih aktivnosti	-	-
42.	Neto povećanje/(smanjenje) izdanih dužničkih vrijednosnih papira	-	-
43.	Neto povećanje/(smanjenje) instrumenata dopunskoga kapitala	-	-
44.	Povećanje dioničkoga kapitala	-	-
45.	(Isplaćena dividenda)	(161)	(525)
46.	Ostali primici/(plaćanja) iz financijskih aktivnosti	(21)	(28)
47.	Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti (od 41. do 46.)	(182)	(553)
48.	Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata (34. + 40. + 47.)	5.776	11.114
49.	Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	7.742	13.518
50.	Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente	-	-
51.	Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine (48. + 49. + 50.)	13.518	24.632

Dodatak 1 – Propisani obrasci
za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

Izvanbilančne stavke		
GRUPA		
	2021.	2022.
1. Garancije	4.679	5.207
2. Akreditivi	181	232
3. Mjenice	-	-
4. Okvirni krediti i obveze financiranja	6.162	8.747
5. Ostale rizične klasične izvanbilančne stavke	73	79
6. Budućnosnice	-	-
7. Opcije	-	-
8. Ugovori o razmjeni	7.208	3.564
9. Forvardi	1.917	1.780
10. Ostale izvedenice	-	-

Izvanbilančne stavke		
BANKA		
	2021.	2022.
1. Garancije	4.159	4.769
2. Akreditivi	181	232
3. Mjenice	-	-
4. Okvirni krediti i obveze financiranja	4.884	7.422
5. Ostale rizične klasične izvanbilančne stavke	73	79
6. Budućnosnice	-	-
7. Opcije	-	-
8. Ugovori o razmjeni	7.208	3.564
9. Forvardi	1.917	1.780
10. Ostale izvedenice	-	-

Dodatak 2 – Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca
za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

GRUPA

Godišnje izvješće (GI)	u milijunima HRK	Iz Izvješća o financijskom položaju (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje
Novac i novčana sredstva	25.982	Novac u blagajni, novčana potraživanja od središnjih banaka i ostali depoziti po viđenju	25.982	- -	
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	197	Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	197	- -	
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	21	Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	43	(22)	GFI- Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	39	Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	17	22	HNB- Vlasnički instrumenti
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9.167	Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	9.167	- -	
Financijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	61.025	Financijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	65.340	- -	
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	1.297				
Potraživanja s osnove financijskog najma	3.018				
Financijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	10.024	Financijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	10.024	- -	
Ulaganja u ovisna društva	-	Ulaganja u ovisna društva, zajedničke pothvate i pridružena društva	65	- -	
Ulaganja u zajedničke pothvate i pridružena društva	65				
Nekretnine i oprema	1.166	Materijalna imovina	1.175	- -	
Ulaganja u nekretnine	9				
Nematerijalna imovina	171	Nematerijalna imovina	171	- -	
Odgodena porezna imovina	411	Porezna imovina	411	- -	
Ostala imovina	271	Ostala imovina	271	- -	
Imovina namijenjena za prodaju	4	Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju	4	- -	
UKUPNO IMOVINA	112.867	UKUPNO IMOVINA	112.867	- -	

GRUPA

Godišnje izvješće (GI)	u milijunima HRK	Iz Izvješća o financijskom položaju (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	175	Financijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	175	- -	
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	95.415	Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	95.415	- -	
Izdane obveznice	3.646	Izdane obveznice	3.646	- -	
Ostale financijske obveze	888	Ostale financijske obveze	979	- -	
Obveze od financijskog najma	91				
Rezerviranja	674	Rezerviranja	674	- -	
Porezne obveze	251	Porezne obveze	251	- -	
Ostale obveze	718	Ostale obveze	718	- -	
Ukupno kapital	11.009	Ukupno kapital	11.009	- -	
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	112.867	UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	112.867	- -	

Dodatak 2 – Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

GRUPA					
Godišnje izvješće (GI)	u milijunima HRK	Iz Računa dobiti i gubitka (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje
Kamatni prihod	2.175				
Ostali slični prihodi	184	Kamatni prihod	2.359	- -	
Kamatni trošak	(170)				
Ostali slični troškovi	(68)	Kamatni trošak	(238)	- -	
Prihod od naknada i provizija	1.199	Prihodi od naknada i provizija	1.199	- -	
Trošak od naknada i provizija	(315)	Rashodi od naknada i provizija	(315)	- -	
		Dobici ili gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	228	- -	
Neto rezultat iz trgovanja	298	Tečajne razlike [dobit ili gubitak], neto	70		
					HNB - Ostali rashodi iz poslovanja
Troškovi zaposlenih	(860)	Administrativni rashodi	(1.504)	2	
Ostali administrativni troškovi	(699)	Amortizacija	(246)	35	GFI- Ostali operativni rezultat
Amortizacija	(246)	Doprinosi u novcu sanacijskim odborima i sustavima osiguranja depozita	(92)	-	
		Dobici ili gubici od prestanka priznavanja nefinancijske imovine, neto	21		
Ostali operativni rezultat	(329)	Ostali operativni prihod	77		
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	59	Ostali rashodi iz poslovanja	(40)		
Umanjenje vrijednosti koja proizlazi iz financijskih instrumenata	318				GFI - Ostali administrativni troškovi
Dobici/gubici od prestanka priznavanja financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku	-	Rezervacije ili ukidanje rezervacija	(404)	(2)	
		Umanjenje vrijednosti ili ukidanje umanjena vrijednosti po financijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	531		
		Dobit ili (-) gubitak od dugotrajne imovine i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju koje nisu kvalificirane kao poslovanje koje se neće nastaviti	30		
		Dobici ili (-) gubici zbog promjena, neto	-		HNB- Doprinosi u novcu sanacijskim odborima i sustavima osiguranja depozita
		Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine	(130)	(35)	
		Udio dobiti ili (-) gubitka od ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva obračunatih metodom udjela	8	- -	
Neto rezultat od ulaganja po metodi udjela	8		8		
Prihod od dividendi	-	Prihod od dividendi	-	- -	
Ostali dobiti/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1	Dobici/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	1	- -	
Dobici / gubici po osnovi financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(12)	Dobici / gubici po osnovi financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(12)	- -	
Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	1.543	DOBIT PRIJE POREZA	1.543	- -	
Porez na dobit	(371)	Porez na dobit	(371)	- -	
NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	1.172	NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	1.172	- -	

Dodatak 2 – Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca
za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

BANKA

Godišnje izvješće (GI)	u milijunima HRK	Iz Izvješća o financijskom položaju (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje
Novac i novčana sredstva	24.632	Novac u blagajni, novčana potraživanja od središnjih banaka i ostali depoziti po viđenju	24.632	- -	
Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	197	Financijska imovina koja se drži radi trgovanja	197	- -	
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	19	Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Vlasnički instrumenti	41	(22)	GFI- Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri
Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	39	Financijska imovina koja se ne drži radi trgovanja, a čija se fer vrijednost mjeri kroz račun dobiti i gubitka - Dužnički vrijednosni papiri	17	22	HNB - Vlasnički instrumenti
Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.787	Financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	8.787	- -	
Financijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	56.156	Financijska imovina po amortiziranom trošku - Krediti i predujmovi	57.035	- -	
Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	879				
Financijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	9.721	Financijska imovina po amortiziranom trošku - Dužnički vrijednosni papiri	9.721	- -	
Investments in subsidiaries	680	Ulaganja u ovisna društva, zajedničke pothvate i pridružena društva	718	- -	
Investments in associates	38				
Nekretnine i oprema	802	Materijalna imovina	802	- -	
Ulaganja u nekretnine	-				
Nematerijalna imovina	112	Nematerijalna imovina	112	- -	
Odgodena porezna imovina	338	Porezna imovina	338	- -	
Ostala imovina	177	Ostala imovina	177	- -	
UKUPNO IMOVINA	102.577	UKUPNO IMOVINA	102.577	- -	

BANKA

Godišnje izvješće (GI)	u milijunima HRK	Iz Izvješća o financijskom položaju (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje
Financijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	175	Financijske obveze koje se drže radi trgovanja - Derivativi	175	- -	
Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	88.070	Financijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku - Depoziti	88.070	- -	
Izdane obveznice	3.646	Izdane obveznice	3.646	- -	
Ostale financijske obveze	294				
Obveze od financijskog najma	93	Ostale financijske obveze	387	- -	
Rezerviranja	582	Rezerviranja	582	- -	
Porezne obveze	230	Porezne obveze	230	- -	
Ostale obveze	495	Ostale obveze	495	- -	
Ukupno kapital	8.992	Ukupno kapital	8.992	- -	
UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	102.577	UKUPNO OBVEZE I KAPITAL	102.577	- -	

Dodatak 2 – Razlike između financijskih izvještaja prema MSFI i propisanih obrazaca za godinu koja završava 31. prosinca 2022.

BANKA					
Godišnje izvješće (GI)	u milijunima HRK	Iz Računa dobiti i gubitka (HNB)	u milijunima HRK	Razlika	Objašnjenje
Kamatni prihod	1.859				
Ostali slični prihodi	76	Kamatni prihod	1.935	- -	
Kamatni trošak	(121)				
Ostali slični troškovi	(67)	Kamatni trošak	(188)	- -	
Prihod od naknada i provizija	860	Prihodi od naknada i provizija	860	- -	
Trošak od naknada i provizija	(262)	Rashodi od naknada i provizija	(262)	- -	
		Dobici ili gubici po financijskoj imovini i financijskim obvezama koje se drže radi trgovanja, neto	222	- -	
Neto rezultat iz trgovanja	309	Tečajne razlike [dobit ili gubitak], neto	87		
Troškovi zaposlenih	(670)	Administrativni rashodi	(1.176)	1	HNB - Ostali rashodi iz poslovanja
Ostali administrativni troškovi	(550)	Amortizacija	(154)	34	GFI- Ostali operativni rezultat
Amortizacija	(154)	Doprinosi u novcu sanacijskim odborima i sustavima osiguranja depozita	(79)	-	
		Dobici ili gubici od prestanka priznavanja nefinancijske imovine, neto	15		
Ostali operativni rezultat	(271)				
Prihod od najma od ulaganja u nekretnine i ostalog operativnog najma	3	Ostali operativni prihod	29		
Umanjenje vrijednosti koja proizlazi iz financijskih instrumenata	248	Ostali rashodi iz poslovanja	(23)		
Dobici/gubici od prestanka priznavanja financijske imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku	-	Rezervacije ili ukidanje rezervacija	(339)	(1)	GFI - Ostali administrativni troškovi
		Umanjenje vrijednosti ili ukidanje umanjenja vrijednosti po financijskoj imovini koja nije mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	463	(34)	CNB - Cash contributions to resolution boards and deposit guarantee schemes
		Dobici ili (-) gubici od modifikacija, neto (Umanjenje vrijednosti ili (-) ukidanje umanjenja vrijednosti ulaganja u društva kćeri, zajedničke pothvate i pridružena društva)	(125)		
		Dobit ili (-) gubitak od dugotrajne imovine i grupe za otuđenje klasificirane kao namijenjene za prodaju koje nisu kvalificirane kao poslovanje koje se neće nastaviti	1		
		Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine	(6)		
Prihod od dividendi	47	Prihod od dividendi	47	- -	
Ostali dobiti/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	1	Dobici/gubici od prestanka priznavanja financijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak	1	- -	
Dobici / gubici po osnovi financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(13)	Dobici / gubici po osnovi financijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	(13)	- -	
Dobit prije poreza od neprekinutog poslovanja	1.295	DOBIT PRIJE POREZA	1.295	- -	
Porez na dobit	(318)	Porez na dobit	(318)	- -	
NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	977	NETO DOBIT ZA RAZDOBLJE	977	- -	